

EL

Sayı Issue 7 | Mart-Nisan March-April 2016
Dil Aylık Dil, Kültür ve Edebiyat Dergisi
Bimonthly Language, Culture and Literature Magazine

DOĞUMUNUN 150. YILINDA HALİT ZİYA HALİT ZİYA ON HIS 150th BIRTH ANNIVERSARY

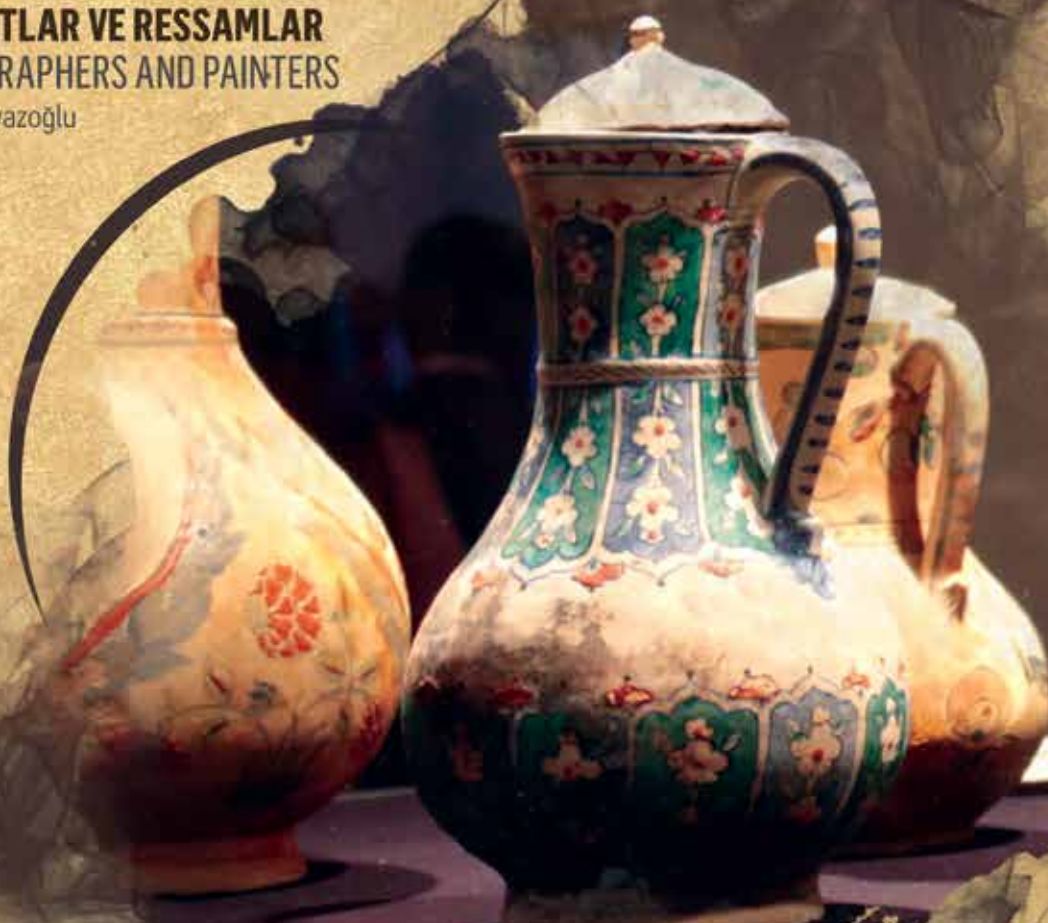
Doç. Dr. (Assoc. Prof.) Zeynep Uysal

HATTATLAR VE RESSAMLAR CALLIGRAPHERS AND PAINTERS

Beşir Ayvazoğlu

YAZI VE GÖRÜŞLERİYLE Articles and views by...

Prof. Dr. Haluk Dursun
Prof. Dr. Kemal Sayar
Prof. Dr. Derya Örs
Ahmet Güneşekin
Nermin Mollaoğlu
Coşkun Aral
Merih Akoğul
Paul McMillen
Dursun Gürlek
Ömer Erdem
Suat Köçer

İLK KEZ
Yayınlanan Belgelerle
NOBEL'E
DAVET EDİLEN
DEVLET:
OSMANLI
In Documents Published
For The First Time
THE STATE INVITED TO
NOBEL CEREMONY.
OTTOMAN

Anadolu Medeniyetlerinin Oyun Hamuru Seramik

• Modeling Clay of Anatolian Civilizations: Ceramics •

Yunus Emre
Enstitüsü

Türkiye

Europe's
Best Airline

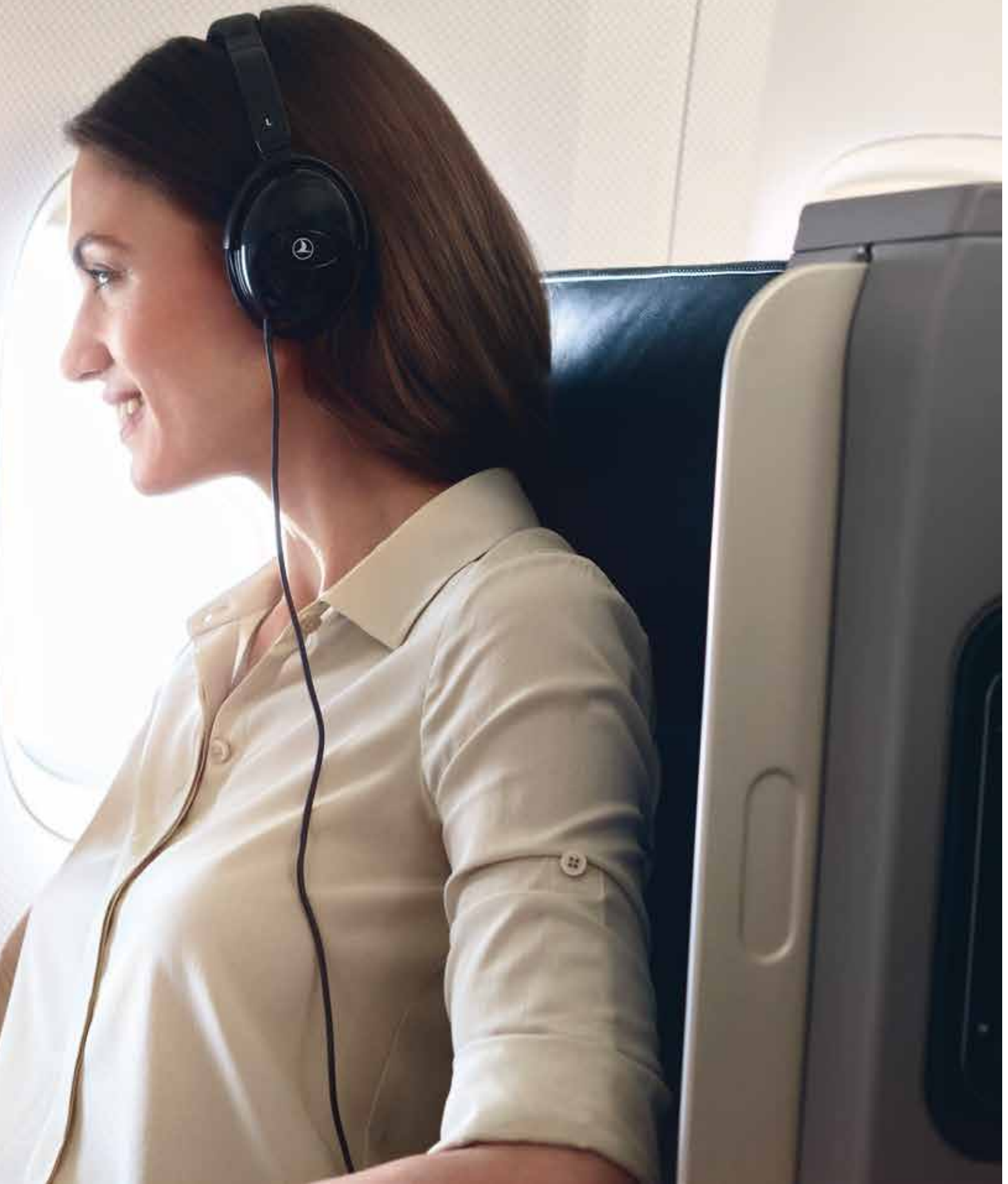
FOR THE **5TH YEAR** IN A ROW,
WE HAVE BEEN CHOSEN AS
THE BEST AIRLINE IN EUROPE
BY SKYTRAX

TURKISHAIRLINES.COM

Voted Europe's Best Airline at the 2015 Skytrax Passengers Choice Awards

A STAR ALLIANCE MEMBER

**WIDEN YOUR
W O R L D**

**TURKISH
AIRLINES**

16

GÜNDEM AGENDA

- Çanakkale Zaferi, Yüz Yıl Sonra Milletleri Buluşturuyor
Çanakkale Victory Brings Nations Together a Century Later
- Hilye-i Şerif ve Tesbih Müzesi Açıldı
Hilye-i Şerif Rosary Museum Open
- Göbeklitepe Davos'ta
Göbeklitepe in Davos
- Türk Edebiyatı Çeviriyle Yükseliyor!
Turkish Literature Rises With Translation!

DOSYA FILE

- Kültür ve Edebiyatın İzinde İstanbul
Istanbul: On The Trail of Culture And Literature
- "Nobel"e Davet Edilen Osmanlı
The Ottoman Invited For The "Nobels"
- Hattatlar ve Ressamlar
Calligraphers And Painters
- Sultan Abdülaziz'in Avrupa Seyahati
Sultan Abdülaziz's Journey to Europe

30

72

SANAT ART

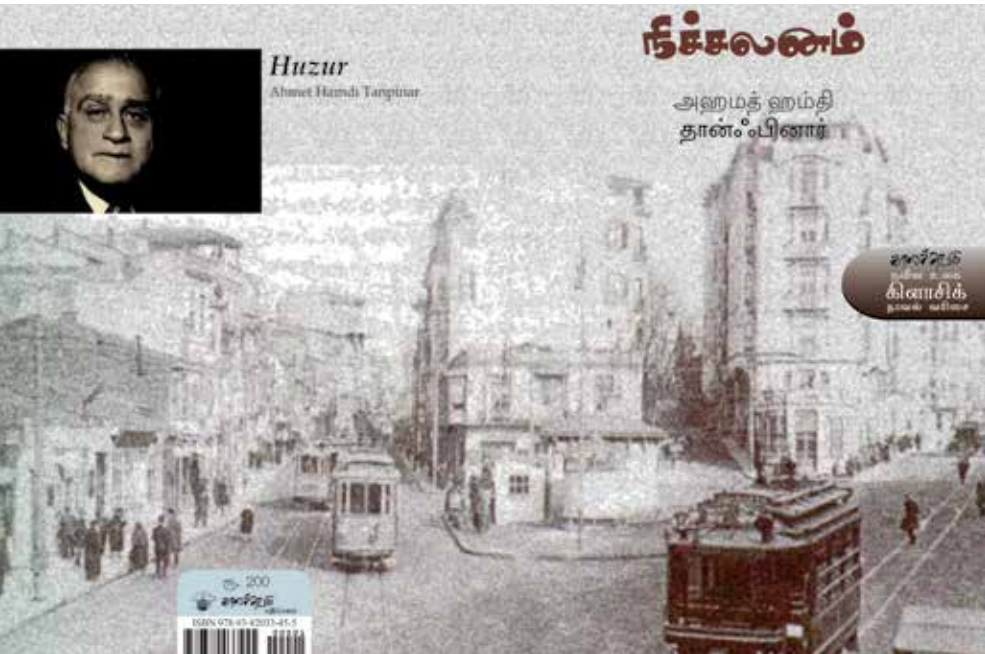
- Ara Güler'i Anlamak...
Understanding Ara Güler...
- Yedi Meclis'ten Tiyatro Sahnesine "Bersisa"
'Barşışa': From 'Seven Sessions' to the Stage

78

RÖPORTAJ INTERVIEW

- İstanbul'u Dünyaya Taşıyan Ressam: Ahmet Güneştekin
*Artist Who Brought Istanbul To The World:
Ahmet Güneştekin*

Yunus Emre Enstitüsü

İKİ AYLIK DİL, KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ
Bi-monthly Magazine of Language, Culture and Literature

Mart-Nisan 2016 March-April 2016 Sayı Issue 7

Yunus Emre Vakfı Adına Sahibi
Publisher on Behalf of the YEİ
Yunus Emre Enstitüsü Başkanı
President of Yunus Emre Institute
Prof. Dr. Şeref Ateş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Editor in Chief
Dr. Ebubekir Ceylan

Genel Yayın Yönetmeni
Executive Editor
Selçuk Karaklıç

Yayın Danışmanı
Editorial Consultant
Dr. Melike Cünyüz

Yayın Kurulu
Editorial Board
Prof. Dr. M. Fatih Ançıl
Prof. Dr. Turan Karataş
Doç. Dr. Mustafa Balcı
Nazife Şişman
Hüseyin Su

Yönetim Yeri
Management Location
Yunus Emre Enstitüsü
Atatürk Bulvarı No: 11
Ulus, Ankara

İletişim Contact
E-mail: iletisim@yee.org.tr
Faks/Fax: +90 312 309 16 15

106

EDEBİYAT LITERATURE

- Kurucu Bir Figür Olarak Halit Ziya Uşaklıgil
Halit Ziya Uşaklıgil As a Founding Figure On His 150th Birth Annivers
- Divan-ı Lügatü't-Türk'ün Bulunuş Hikâyesi
The Discovery Of 'Dîwān Ul-Lughat Al-Türk'

144

SEYAHAT TRAVEL

- Sisler Ardındaki Güzellik: Belgrad
Beauty Behind Fog: Belgrade

Yapım
Production

cube
medya

Cube Medya Yayıncılık Tanıtım
Organizasyon Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.

Genel Koordinatör
Coordinator
Ömer Anıcı

Grup Direktörü
Manager
Mustafa Özkan

Yayınlar Koordinatörü
Editorial Coordinator
Melih Uslu

Sanat Yönetmeni Art Director
Serpil Atmış

Editör Editor
Zeynep Yeğiner

Yönetim Yeri Management Office
Koşuyolu Mah, Kâtip Salih Sok, No: 48/1
Kadıköy/İstanbul
info@cubemedia.com
Tel./Phone: +90 216 325 25 52

Baskı, Cilt

Printing and Binding
İMAK OFSET

Merkez Mah, Atatürk Cad, Göl Sok, No: 1 Yenibosna
34192 Bahçelievler, İstanbul. Telefon/Phone: +90 212 656 49 97

Yayın Türü

Type of Publication
Global, Süreli/Periodical

.tr dergisinde yayımlanan yazı, fotoğraf ve çizimlerden yayıncının izni alınmadan ve kaynak belirtilmeden tam ya da parça alıntı yapılamaz.

No text, photographs or illustrations from '.tr' magazine may be reproduced either in full or summary without acknowledging the source and without prior permission from the publisher.

ISSN 2149-3170

2015 yılında Zagreb'te düzenlenen *Adriyatik'in Derinliklerinden Osmanlı Seramikleri* adlı sergiden.
From exhibition 'From Depths of the Adriatic Sea Ottoman Ceramics' held in Zagreb in 2015

ER

İki Aylık Dil, Kültür ve Edebiyat Dergisi

*Bi-monthly Language,
Culture and Literature Magazine*

Yunus Emre Enstitüsü

.tr Dergisi Bir YEE Yayınıdır

İOS ve ANDROID
Marketlerden
Ücretsiz İndirebilirsiniz

Bizi Takip Edin

www.trdergisi.com

Prof. Dr. Şeref Ateş
Başkan / President

Değerli .tr dergisi okuyucuları,

2016 yılının ikinci sayısına yenilikler ve yeni heyecanlarla başlıyoruz. Yunus Emre Enstitüsü yedinci yaşına girmeye hazırlanırken, önemli değişiklikler ve dikkat çekici gelişmelerle karşınızdayız.

2013 yılında Enstitü Başkanlığı gibi ağır bir görevi üstlenmiş olan değerli hocamız Prof. Dr. Hayati Develi, heyecanını her gününe başarıyla taşıdığı üç yıllık bir birikimi arkasında bırakarak bayrağı devretti. Böylece Enstitümüzde yeni bir dönem başladı.

2016 yılının bizim için önemli bir başka gelişmesi ise, bir süredir hazırlıklarımızı sürdürdüğümüz bir girişime nihayet başlamış olmamızdır. Kuşkusuz ülkemizin gündemindeki en başat maddelerden biri olan Suriyeli konuklarımızın Türkiye'deki yaşamlarını kolaylaştırma sürecinde Enstitümüz de görev ve sorumluluk üstleniyor. Amacımız, Türkçemizi daha nitelikli ve daha iyi şartlarda öğretebilmek. "Kültürlerarası İntibak ve Dil Eğitimi Programı (KİDEP)" adıyla başlattığımız bu programda, ana dili Türkçe olmayan farklı yaş gruplarının dil öğrenmede yaşadıkları zorlukları dikkate alarak kapsamlı bir yol haritası çıkardık ve her bakımdan donanımlı eğitimcilerle yola çıktık. Uzun soluklu ve zorlu bir yolun başında olduğumuzu biliyoruz. Yıllardır Türkiye'yi tanıtmak, dilimizi, kültürümüzü, eşsiz birikimimizi daha iyi anlatmak adına sürdürdüğümüz çalışmaların verdiği tecrübe ve güvenle, bu tarihi sorumluluğun altından yüz aklıyla kalkacağımıza inancımız tam.

Vedalar hep hüznünlü olur derler, ama 2015'e hepimizi mutlu eden bir gelişmeyle veda ettiğimizi söylemeliyim. Hızımızı hiç kesmedik ve yeni yıla birkaç gün kala Yunus Emre Enstitüsü olarak dünya çapındaki çalışmalarımızı hızlandırmak amacıyla yeni bir kültür merkezi daha açtık: Belgrad Yunus Emre Enstitüsü. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Ahmet Davutoğlu'nun teşrifleriyle 28 Aralık 2015'te Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da hizmete giren Belgrad Yunus Emre Enstitüsünün, Türkiye-Sırbistan ilişkilerine katkıda bulunacağına ve her iki toplumun kültürel değerlerinin karşılıklı olarak tanınmasını sağlayacağına inanıyoruz.

Sırbistan'dan Sudan'a geçiyoruz... 8-10 Şubat tarihleri arasında Hartum'da düzenlenen "Geçmişten Günümüze Türkiye-Sudan İlişkileri ve Gelecek İçin Fırsatlar" başlıklı uluslararası konferans hepimiz için yeni bir ufuk açtı, Sudan'da Türkçeye ilgi ve talebin seviyesi bizleri hem sevindirdi hem de dünya çapında yapmamız gereken ne kadar çok iş olduğunu bir kez daha hatırlattı.

Yunus Emre Enstitüsünün en büyük amaçlarından birisini nasıl özetleyebiliriz diye sorarsanız, cevabımız şöyle olur: Geleceği geçmişin tınısıyla tanıştırmak. İşte, 13 Şubat'ta Stuttgart Linden Müzesinde Çengnağme konseri ile tam olarak yaptığımız bu oldu. 17. yüzyılda tarih sahnesinden çekilmiş olan bu küçük müzik aleti ünlü arp sanatçımız Şirin Pancaroğlu tarafından yeniden üretildi. Enstitümüz de yüzyıllar önce unutulmuş bir sesi, kayıp bir hatırayı yeniden canlandırıp yeni ezgilerle birleştirerek geleceğe sundu.

Yeni bir merhabayla başlayan bu yolculukta, yeni sayılarda görüşmek üzere, muhabbetle...

Dearest '.tr' readers,

The second issue of 2016 is filled with novelties and new thrills. As Yunus Emre Enstitüsü is about to turn seven, we are before you with major changes and remarkable developments.

Our estimable professor Dr. Hayati Develi who undertook a heavy task as Institute Presidency in 2013, handed down an accumulation of three years he performed with enthusiasm, and handed over the flag. A new period begins in our Institute.

Another major development for us in 2016 is finally launching the project we have been preparing for a time now. Enstitü takes on the task and responsibility of facilitating life for our Syrian guests, which is undoubtedly a major issue for our country. Our aim is to teach Turkish better under better conditions. For this program we launched with the title "Intercultural Adaptation and Language Training Program (KİDEP)" we determined a comprehensive road map considering the hardships faced by various age groups in learning a language whose mother language is not Turkish, and set off with equipped instructors. We know we are beginning a long, demanding journey. With the experience and confidence brought along by the operations we have been carrying out for years to promote Turkey and better explain our language, culture, and unique background, we are certain that we will overcome this historic responsibility with honor.

They say farewells are always sad but I must say that we said goodbye to 2015 with a development that pleased us all. Without losing pace, we opened a new cultural center on the last days of 2015 as Yunus Emre Enstitüsü to step up our global operations: Belgrade Yunus Emre Enstitüsü. With an opening ceremony honored by Turkish Prime Minister Ahmet Davutoğlu on 28 December 2015, Belgrade Yunus Emre Enstitüsü began its operations in the Serbian capital of Belgrade, and we believe that it will contribute to Turkey-Serbia relations and enable mutually promotion of the cultural assets of the two nations.

From Serbia to Sudan... Organized in Khartoum between 8-10 February, international conference titled " Turkey-Sudan Relations From Past to Present and Future Opportunities" broadened our horizons and the level of interest and demand towards Turkish in Sudan both pleased us and reminded us once more that there are numerous tasks we must undertake worldwide.

To summarize one of the leading objectives of Yunus Emre Enstitüsü: Introducing the future with the melody of the past. This is what we exactly did with Çengnağme concert we held in Stuttgart Linden Museum on 13 February. This small musical instrument that left the history stage in the 17th century was revived by famous Turkish harp player Şirin Pancaroğlu. Our Enstitü restored a sound forgotten centuries ago, a lost memory and offered it to the future by combining it with new tunes.

We wish to meet in the coming issues in this journey that began with a new greeting, sincerely...

GÖRMEZDEN GELMEYİN

Zorlu kış şartlarında Suriyelilere sahip çıkalım.
Yaralarını birlikte saralım.

SURİYE yaz, 2868'e gönder*

168
ÇAĞRI
MERKEZİ

Bağış için:
www.kizilay.org.tr
#yardımsevenol *1 SMS 10TL

Selçuk Karakılıç
Genel Yayın Yönetmeni / Executive Editor

“Mimarzade Mehmed Ali Bey’den Ara Güler’e Resim ve Fotoğrafımız”

“Our Painting and Photography From Mimarzade Mehmed Ali Bey To Ara Güler

Ibnülemin Mahmud Kemal’in *Son Hattatlar*’da yazdığım bakılırsa, 1879 yılında Dülger Mehmed Efendi’nin oğlu olarak Bolu’da dünyaya gelen Mimarzade Mehmed Ali Bey, Sanayi-i Nefise Mektebine girerek Mimari Şubesinden 1912 yılında mezun olmuş büyük bir hat ustasıydı. İbnülemin’in tespitine göre, Mimarzade “yazıyla resmi birleştirerek yeni bir usul denemesi” gerçekleştirmişti. Kültür tarihçisi Beşir Ayvazoğlu, “Res-samlar ve Hattatlar” başlıklı bu çok önemli yazısında Mimarzade Mehmed Ali Bey’i ve Türk resminde öne çıkmış ressamı anlatırken şöyle diyor:

“Aslında yazı ve resim aynı kökten gelir; daha doğrusu, yazı resimden doğmuştur. Bu bakımdan resimle ilgilenen hattatlar ve hat sanatıyla ilgilenen ressamlar, kendi sanatlarına aykırı düşen bir iş yapmıyor, köklerini arıyorlar.”

Bu ilgi çekici yazıyı Türk fotoğrafçılık sanatının öncü isimlerinden biri olan Ara Güler’i anlatan bir başka önemli yazı takip ediyor. “Ara Güler’i Anlamak” başlıklı yazıda, Zeynep Yeğiner Ara Güler’in Türk fotoğrafçılık sanatındaki yerini değerlendiriyor. Henri Cartier-Bresson ile çalışan Güler’in kendisini “an fotoğrafçısı” olarak tanımladığını yazan Yeğiner şöyle devam ediyor:

“Çektiği fotoğraflarla bir dönemi anlatan, fotoğraflarıyla cümleler kuran bir insan o. Kurduğu fotoğrafik cümlelerle İstanbul’u, Türkiye’yi ve dünyayı anlatıyor bizlere.” Ara Güler’in bir ekol olduğunu belirten Paul McMillen ise, “Eğer” diyor “bir yerde İstanbul tarihi yazılıyorsa orada Ara Güler’in fotoğrafları olmadan yazılmaz. Yetmediği gibi yazsak da o cümleler bir yere kadar gider. Kendisi baş başına bir miras, çok önemli bir bellek”.

Bu sayımız Türk resim ve fotoğraf sanatımızın önemli isimlerini ihtiva ediyor. Röportajımız da bu konuyla doğrudan ilgili. “İşlerimin, kendi kültürümden referanslar taşıyor olması benim için çok önemli.” diyerek İstanbul’un simgelerinden yola çıkarak kurguladığı eserlerini dünyanın en prestijli sanat galerilerinde sergileyen Ahmet Güneştekin, Yayın Koordinatörümüz Melih Uslu’nun sorularını cevapladı. Uslu’nun, “*Kökenin Yetisi* adlı serginizde yer alan eserlerin Anadolu’ya özgü sözlü gelenek ve efsanelere dayandığını söylüyorsunuz. Bu tür bir konseptte nasıl karar verdiniz?” şeklindeki sorusuna, Güneştekin’in verdiği cevap dikkate değerdir:

“Hiç şüphesiz hepimiz farklı yerlerden geliyoruz. Görsel bir sanatçı olarak benim için önemli olan sahip olduğum köklerdir. Seçtiğim hikâyelerin çoğu geniş bir mitolojik yelpazeye sahip. Fakat bu hikâyeleri doğrudan resmetmek yerine, başka bir evren yaratarak yeniden yorumluyorum. Bu durumda eski mitoloji kaybolmuyor ama tekrar tekrar farklı şekillerde ortaya çıkıyor. Böylece gelenekler, renk ve imgeler ile ifade ettiğim kişisel dünyamı yaratan bütünü parçalarından biri hâline geliyor. Ortaya düşsel bir Mezopotamya çıkıyor.”

İsveç’te 10 Aralık 2015’te düzenlenen bir törenle İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından verilen Nobel Kimya Ödülü’nü, İsveçli Tomas Lindahl ve ABD’li Paul Modrich ile birlikte Prof. Dr. Aziz Sancar da almıştı. Bu sayımızda, Recep Kankal 1900 yılında kurulan Nobel Cemiyetinin Osmanlı İmparatorluğu’na gönderdiği bir yazıdan bahsederek 1901 yılında verilmeye başlanacak ödül için aday eserler istendiğinden bahsediyor. Kankal’ın yazısı dikkatinizi çekecektir sanıyorum.

Ömer Buğra Bilgili “Sultan Abdülaziz’in Avrupa Seyahati”, Gülcan Tezcan “*Yedi Meclis*’ten Tiyatro Sahnesine”, Ömer Erdem “*Taş Kütüphanesi*”, Suat Koçer “Türk Sinemasının Yufka Yüreği Münir Özkul” ve Zeynep Uysal “Kurucu Bir Figür Olarak Halit Ziya Uşaklıgil” başlıklı yazıları da ilginizi çekecektir.

Daha güzel sayılarda buluşmak üzere, saygılarımla...

As relayed by Ibnülemin Mahmud Kemal in ‘The Last Calligraphers’, Mimarzade Mehmed Ali Bey was born in 1879 in Bolu as the son of Carpenter Mehmed Effendi. He was a master calligrapher trained in the Academy of Fine Arts and graduated from the Department of Architecture in 1912. According to Ibnülemin, Mimarzade had conducted “a style experiment by combining writing with painting”. Culture historian Beşir Ayvazoğlu cites the following while narrating Mimarzade Mehmed Ali Bey’s interesting life story and prominent artists in Turkish painting in his significant article titled “Painters and Calligraphers”:

“In fact, writing and painting have the same origins; more accurately, writing arose from painting. In this sense, there is no conflict in calligraphers taking interest in painting and artists taking interest in calligraphy, they search for their roots.”

This outstanding essay is followed by another article on Ara Güler, a pioneering figure in Turkish photography: In the article titled “Understanding Ara Güler”, Zeynep Yeğiner discusses the place of Ara Güler in Turkish photography. Citing that Güler who had worked alongside Henri Cartier-Bresson defines himself as a “photographer of moments”, Yeğiner writes “He is someone who depicts a period, and forms sentences with his photographs. He narrates Istanbul, Turkey and world to us through his photographic sentences.” Paul McMillen who marks that Ara Güler is a school, says, “The history of Istanbul cannot be written without Ara Güler’s photographs. Even if we would, those sentences would take you only so far. He himself is a legacy, a substantial memory.”

The prominent Turkish painting and photography artists are featured in this issue. Ahmet Güneştekin who exhibits his works built by setting off from symbols of Istanbul in the most prestigious art galleries of the world, says “My works bearing references from my own culture is of major importance for me.” Güneştekin answered the questions of our Editorial Coordinator Melih Uslu. Güneştekin’s response to Melih Uslu’s question “You marked that your exhibition titled ‘The Capacity of Origin’ features works based on oral tradition and myths indigenous to Anatolia. How did you decide on such a concept?” is noteworthy:

There is no doubt that we all come from different places. As a visual artist, what matters to me are my roots. Most of the stories I choose have a broad mythological range. However instead of portraying these myths, I reinterpret these through creating a whole new universe. This way old mythology still remains but reappears in distinct forms over and over. The traditions turn into parts of the whole that shapes my personal world which I express through colors and images. An imaginary Mesopotamia arises.”

Granted by The Royal Swedish Academy of Sciences, Nobel Prize for Chemistry was presented to Swedish Tomas Lindahl, American Paul Modrich and Prof. Dr. Aziz Sancar in a ceremony organized in Sweden on 10 December 2015. Recep Kankal refers to a letter sent to Ottoman Empire by the Nobel Foundation founded in 1900 which called for works for the prize to be granted for the first time in 1901. Kankal’s article will attract your attention.

Ömer Buğra Bilgili contributed in this issue with his article titled “Sultan Abdülaziz’s Journey to Europe”, Gülcan Tezcan with “From Seven Sessions to The Stage” in which she narrates the story of ‘Bersisa’ extending from East to West, Ömer Erdem with “Stone Library”, Suat Koçer with “Tender Heart of Turkish Cinema Münir Özkul” and Zeynep Uysal with “Halit Ziya Uşaklıgil as a Founding Figure”.

To meet in the coming issues, sincerely...

KONSER/CONCERT

MELİHAT GÜLSES KONSERİ

İTÜ Devlet Konservatuvarı sanatçılarından Melihat Gülses, kurumun Kurucu Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ercüment Berker'e bir vefa borcu olarak geleneksel ezgilerimizin çağdaş müzik anlayışı ile icra edildiği bir konser veriyor. Gülses, Batı ve Türk müziği sazlarının yer aldığı 25 kişilik "Orkestra Pera" eşliğinde verilecek konser ile özel repertuarını izleyicilere sunacak.

10 MART, 20.00
CEMAL REŞİT REY KONSER SALONU, İSTANBUL

MELİHAT GÜLSES CONCERT

İTÜ State Conservatory artist Melihat Gülses will perform traditional Turkish tunes with a modern musical approach as a duty of loyalty to Prof. Dr. Ercüment Berker head of institution's Board of Founders. Gülses will present her exclusive repertoire in the concert accompanied by 25 people "Orkestra Pera" featuring Western and Turkish instruments.

10 MARCH, 8 PM
CEMAL REŞİT REY CONCERT HALL İSTANBUL

İKİ USTA BİR YÖRE

Deneyimli müzisyenler Mükerrerem Kemertaş ve Mehmet Çalmaşur, Erzurum yöresinden ilahileri ve türküleri sevenleriyle buluşturuyor. 1956 yılında kariyerine başlayan Kemertaş, sanat hayatı boyunca pek çok koro çalışmasına katıldı. Hâlen Erzurum Radyosunda çalışan Çalmaşur ise Erzurum'un yetiştirdiği değerli sanatçılardan biri.

6 MART, 14.00
**CEMAL REŞİT REY KONSER SALONU,
İSTANBUL**

TWO MASTERS ONE REGION

Experienced musicians Mükerrerem Kemertaş and Mehmet Çalmaşur bring the hymns and folk songs from Erzurum region together with fans. Kemertaş's career began in 1956 and he has participated in numerous choirs throughout his art career. Çalmaşur still working in Erzurum Radio, is a prominent artist raised in Erzurum.

**6 MARCH, 2 PM CEMAL REŞİT REY
CONCERT HALL İSTANBUL**

ÇANAKKALE ZAFERİ HAFTASI KONSERİ

Alpaslan Ertüngealp şefliğindeki Antalya Devlet Senfoni Orkestrası, Çanakkale Zaferi Haftası Konseriyle izleyicilerle buluşuyor. Marc Bouchkov'un keman tınılarıyla eşlik ettiği konserte Mozart ve Mendelssohn'un eserleri yeniden seslendirilecek.

18 MART, 20.30
ANTALYA KÜLTÜR MERKEZİ

ÇANAKKALE VICTORY WEEK CONCERT

Conducted by Alpaslan Ertüngealp, Antalya State Symphony Orchestra meets with the audience in Çanakkale Victory Week Concert. Works by Mozart and Mendelssohn's will be performed in the performance accompanied by Mark Bouchkov's violin tunes.

18 MARCH, 8.30 PM
ANTALYA CULTURAL CENTER

BURHAN ÖÇAL & BORUSAN QUARTET

Vurmalı çalgılar virtüözü ve darbuka ustası sanatçı Burhan Öçal ve ülkemizin önemli müzik topluluklarından Borusan Quartet bir arada. Öçal, farklı müzik stillerine olan merakı ve coşkusu sayesinde uluslararası çapta sanatçılarla bir araya geldi. Esen Kıvrak, Olgu Kızılay, Efdal Altun ve Çağ Erçağ'dan oluşan Quartet ise klasik dönemden modern döneme uzanan geniş bir repertuvara sahip.

1 NİSAN, 21.00
MOİ SAHNE, MALL OF İSTANBUL

BURHAN ÖÇAL & BORUSAN QUARTET

Percussion virtuoso and goblet drum master, artist Burhan Öçal and prominent Turkish music ensemble Borusan Quartet come together. With the interest he takes in various musical genres and his passion, Öçal has worked with international artists. Quartet comprised of Esen Kıvrak, Olgu Kızılay, Efdal Altun and Çağ Erçağ has a broad repertoire ranging from classical to modern period.

1 APRIL, 9 PM
MOI STAGE, MALL OF ISTANBUL

MÜZEYYEN SENAR ŞARKILARI GECESİ

Türk Sanat Müziği sanatçılarından Yaprak Sayar ve İstanbul Kültür Üniversitesi (İKÜ) Türk Sanat Müziği Korosu'nun şefliği yapan Recep Alper Çevirel birlikte sahne alacaklar.

15 MART, 19.00
İKÜ AKINGÜÇ ODİTORYUMU VE SANAT MERKEZİ, İSTANBUL

MÜZEYYEN SENAR SONGS NIGHT

Turkish Classical Music artist Yaprak Sayar and İstanbul Kültür University Turkish Classical Music Choir conductor Recep Alper Çevirel will take the stage.

15 MARCH, 7 PM
İKÜ AKINGÜÇ AUDITORIUM AND ART CENTER, İSTANBUL

İSLAM MANAFOV PIYANO RESİTALİ

Moskova Konservatuvarı mezunu, Bakü Müzik Akademisi ve Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Azerbaycanlı Piyaniist İslam Manafov dinleyicileri ile buluşuyor. Piyano repertuarının en zor ve nadir eserlerini icra etmesiyle tanınan Virtüöz Manafov, bu konserde dinleyicilere muhteşem bir müzik ziyafeti yaşatacak.

19 MART, 20.00
YELDEĞİRMENİ SANAT MERKEZİ, İSTANBUL

İSLAM MANAFOV PIANO RECITAL

A graduate of Moscow Conservatory and faculty member in Baqu Music Academy and Yeditepe University, Azerbaijani pianist İslam Manafov meets with the audience. Manafov known for performing the most difficult and rarely performed virtuoso pieces in the piano repertoire, will offer a spectacular musical feast in this concert.

19 MARCH, 8 PM
YELDEĞİRMENİ ART CENTER, İSTANBUL

KITARO

1980'li yıllarda TRT'de yayınlanan *İpek Yolu* belgeseline bestelediği müziklerle Türkiye'de milyonların hafızalarında yer etmeyi başaran Kitaro, yenilikçi müziğiyle dinleyenleri derin ve ruhani bir yolculuğa çıkaracak. Altın Küre ve Grammy Ödüllü sanatçı, etnik ve elektronik öğeleri bir araya getiren müzik anlayışıyla beğeni kazanıyor.

4 NİSAN, 21.00
ZORLU PSM, İSTANBUL

Kitaro, imprinted on memories of millions in Turkey with the tunes he composed for 'Silk Road' documentary broadcast on TRT in 1980s, will take the audience on a deep spiritual journey with his innovative music. Golden Globe and Grammy Award winning artist is appreciated with his musical approach combining ethnic and electronic elements.

4 APRIL, 9 PM
ZORLU PSM, İSTANBUL

LİSAN-I ANADOLU

"Öyle bir lisanıdır ki Anadolu; sesi gönülde derin bir muhabbet, kulakta hoş bir sedadır... Seslerinin izleri tarih öncesidir. Ne güzeldir şimdi şu gönlüm; Lisan-ı Anadolu'yu sizinle birlikte söylemek düştü bahtıma..." Trakya'dan yola çıkıp Anadolu'nun dört bir köşesine kadar uzanan repertuarı ile ünlenen Canan Çal, konuklarına hem müzikal hem görsel bir şölen sunmaya hazırlanıyor.

25 MART, 20.00
LEYLA GENCER OPERA VE SANAT
MERKEZİ, İSTANBUL

LANGUAGE OF ANATOLIA

"Anatolia is such a language that its sound is a deep conversation, a fine sound in the ears... The traces of sounds are prehistoric. My heart is so happy now; my fate is to sing Language of Anatolia with you..." Canan Çal, who made a name for herself with a repertoire featuring songs from Thrace region to all corners of Anatolia, is ready to present the guests with a musical and visual feast.

25 MARCH, 8 PM
LEYLA GENCER OPERA AND ART CENTER

BUIKA

Aşkın tutkulu sesi Buika, Ankara Dünya Müzikleri Festivali kapsamında yeni albümü *Vivir Sin Miedo* ile bir kez daha Türkiye'ye konuk oluyor. *La Noche Mas Larga* albümü ile 56. Grammy'de "En İyi Latin Caz Albümü Ödülü"ne aday olan Buika, son albümünde Coldplay, James Blunt gibi isimlerin albümlerini üreten Martin Terefe ile çalışıyor.

12 MART, 20.00
CONGRESIUM, ANKARA

Passionate voice of love Buika, is once more in Turkey in Ankara World Music Festival with her new album 'Vivir Sin Miedo'. Buika nominated for "Best Latin Jazz Album Award" in the 56th Grammy Awards with her album 'La Nocha Mas Larga', worked with Martin Terefe in her latest album producer of albums for artists as Coldplay, James Blunt.

12 MARCH, 8 PM
CONGRESIUM, ANKARA

SERGI/EXHIBITION

SANATÇI VE ZAMANI

Türkiye'de üretilen modern ve çağdaş sanatın özetini sağlam seçkilerle izleyicilere sunan İstanbul Modern, daimî koleksiyon sergisini Ahmet Hamdi Tanpınar'dan ilhamla "Sanatçı ve Zamanı" teması etrafında baştan aşağı yeniledi. İstanbul Modern Direktörü Levent Çalıköğlü'nün küratörlüğünde hazırlanan ve 115 sanatçının 186 eserinin yer aldığı seçki, sanatçıların zaman fikri etrafında birey olarak kendilerini ve çalışmalarını nasıl konumlandırıklarına odaklanıyor.

DAİMÎ SERGİ / İSTANBUL MODERN

ARTISTS IN THEIR TIME

İstanbul Modern offering a summary of modern and contemporary art produced in Turkey through solid collections, has entirely renewed its permanent exhibition around the theme Artists in Their Time with inspiration from Ahmet Hamdi Tanpınar. Curated by Director of İstanbul Modern Levent Çalıköğlü, the selection featuring 186 works by 115 artists focuses on artists as individuals around the concept of time and how they position their works.

PERMANENT EXHIBITION/ İSTANBUL MODERN

5 BİN YILLIK HİKÂYE

Yazar ve Şair Sunay Akın'ın küratörlüğünde Antik Çağ'dan günümüze kadar oyuncakların 5 bin yıllık tarihini ziyaretçilere aktarıyor. Akın'ın 20 yılda 40'ı aşkın ülkedeki antikacılardan ve açık arttırmalardan satın aldığı oyuncaklardan oluşan sergide, daha önce hiçbir yerde sergilenmemiş oyuncaklarla kurulan sergi ziyaretçilerini bekliyor.

24 NİSAN'A KADAR / MALL OF İSTANBUL

5 THOUSAND YEARS OLD STORY

Curated by Author and Poet Sunay Akın, exhibition reveals the 5 thousand years of history of toys from Ancient Age to our day. Exhibition featuring toys Akın has purchased from antique shops and auctions in more than 40 countries within 20 years which have never been exhibited before, expects its guests.

UNTIL 24 APRIL/ MALL OF İSTANBUL

GÜNLÜK SESLER EVERYDAY SOUNDS

GÜNLÜK SESLER SERGİSİ

Kurgusu ve tasarımı PATTU (Cem Kozar, Işıl Ünal) tarafından üstlenilen sergide, ses yerleştirmeleriyle ziyaretçilere mekân, sokak ve kent gibi farklı ölçeklerde bir soundscape (ses alanı) deneyimi sunuluyor. "Şehirde Başka Bir Gün Daha" adlı ses yerleştirmesinde sokakta kaydedilen ses ve efektlerden oluşan bir hikâye anlatılıyor.

20 MART'A KADAR KOÇ ANADOLU MEDENİYETLERİ ARAŞTIRMA MERKEZİ, İSTANBUL

EVERYDAY SOUNDS EXHIBITION

Constructed and designed by PATTU (Cem Kozar, Işıl Ünal) exhibition offers visitors soundscape experiences on various scales as venue, street and city with sound installations. Sound installation titled "Another Day in the City" narrates a story featuring sound and effects recorded in the street.

UNTIL 20 MARCH KOÇ ANATOLIAN CIVILIZATIONS RESEARCH CENTER, İSTANBUL

ALTAN İKİ SERGİ

Sanat mekânı Alt, *Rodney Graham* ve *Kapıdan Giremezsen Pencereden Gir* sergileri ile Bomontiada'da açıldı. Konusu beceriklilik ve kurnazlık olarak çevirebilecek bir olgu olan *Kapıdan Giremezsen Pencereden Gir* ve işlerinde film, fotoğraf, yerleştirme, resim ve müzik gibi farklı disiplinleri birleştiren Kanadalı sanatçı Rodney Graham'ın sergisi ziyaretçilerini bekliyor.

**26 MART'A KADAR
ALT, İSTANBUL**

TWO EXHIBITIONS FROM ALT

Art venue Alt was opened in Bomontiada with exhibitons 'Rodney Graham' and 'Enter Through the Window if not through the Door.' 'Enter Through the Window if not through the Door' with a theme that can be translated as skilfulness and craftiness and Canadian artist Rodney Graham who combines various disciplines as film, photography, installation, painting and music in his works, await visitors.

**UNTIL 26 MARCH
ALT, İSTANBUL**

SANAT ÜRETEENLER, SANAT ÖĞRETEENLER

İş Sanat Kibele Galerisi, Cumhuriyet döneminde kurulan sanat eğitimi kurumlarında hocalık yapmış, bu alanda kuşakların yetişmesine katkı sağlamış, sanatsal üretimleri ve sanatçı kimlikleriyle de ön plana çıkmış değerli eğitimci ressamları iki bölümlük bir projede sanatseverlerle bir araya getiriyor.

**9 NİSAN'A KADAR
KİBELE SANAT GALERİSİ, İSTANBUL**

THOSE WHO PRODUCE ART, THOSE WHO TEACH ART

İş Sanat Kibele Gallery brings estimable artists who taught in art institutions established in the Republic Period, contributed in raising generations, and became prominent also with their artistic productions and identities, together with art lovers in a project consisting of two parts.

**UNTIL 9 APRIL
KİBELE ART GALLERY, İSTANBUL**

FESTIVAL/FESTIVAL

KUM HEYKEL FESTİVALİ

9. kez düzenlenen Uluslararası Antalya Kum Heykel Festivali, bu yıl dünyanın yedi harikasına ve mitolojik kahramanlara ev sahipliği yapıyor. Temasını, "Dünyanın 7 Harikası ve Mitoloji" olarak belirleyen festivale dokuz farklı ülkeden 22 heykeltıraş katılıyor. Etkinlikte, 10 bin ton kum kullanılarak 30 civarında tema ve yüzlerce devasa boyutta kum heykelle canlandırılıyor.

**30 NİSAN
SANDLAND LARA, ANTALYA**

SAND SCULPTURE FESTIVAL

Organized for the 9th time, International Antalya Sand Sculpture Festival, hosts seven wonders of the world and mythological heroes this year. 22 sculptors from 9 countries participate in the festival with the theme "Seven Wonders of the World and Mythology". Nearly 30 themes are animated by hundreds of colossal sand sculptures made up of 10 thousand tons of sand.

**30 APRIL
SANDLAND LARA, ANTALYA**

FOSFORLU

Suat Derviş'in *Fosforlu Cevriye* romanından Tuncer Cücenöğlü tarafından uyarlanan oyun, Tiyatrokare ile müzikal olarak sahnelere geliyor. Fosforlu rolündeki Ayça Vartier başrolü Fatih Dönmez ile paylaşırken, Pınar Yıldırım, Mert Carim, Ece Duran ve Cem Güler ise İstanbul sokaklarındaki farklı tipleri canlandırıyor.

7 MART, 20.30
YUNUS EMRE KÜLTÜR MERKEZİ, MÜŞFİK KENTER SAHNESİ, İSTANBUL

Play adapted by Tuncer Cücenöğlü from Suat Derviş's novel 'Fosforlu Cevriye', is staged by Tiyatrokare as a musical. Fatih Dönmez is the co-star of Ayça Vartier playing role of Fosforlu and actors Pınar Yıldırım, Mert Carim, Ece Duran and Cem Güler play various street characters.

7 MARCH, 8.30 PM
YUNUS EMRE CULTURAL CENTER, MÜŞFİK KENTER STAGE, İSTANBUL

SWAN LAKE RELOADED

Dünyanın en önemli koreograflarından Fredrik Rydman'ın bir Çaykovski klasiği olan *Kuşu Gölü*'nden uyarlanıp modernize ettiği muhteşem gösterisi *Swan Lake Reloaded* sadece beş gösteri için İstanbul'da.

8 NİSAN, 21.00
ZORLU PSM, İSTANBUL

Adapted and modernized by one of the most prominent choreographers in the world Fredrik Rydman, Tchaikowsky classic 'Swan Lake' is in İstanbul for five shows with the title 'Swan Lake Reloaded'.

8 APRIL, 9 PM
ZORLU PSM, İSTANBUL

FRANKENSTEIN

Dünya sinemasının kült filmleri arasında gösterilen *Frankenstein*, Şakir Gürzumar yönetiminde Çolpan İlhan – Sadri Alışık Tiyatrosu tarafından sahneleniyor. Londra Ulusal Tiyatrosunda beş sezondur kapalı gişe olarak sahnelenen oyun, SAKM Birim Sahne bünyesinde 20. Yıl Oyunu olarak Türkiye'de ilk kez sahnelenecek. Oyunda başrolleri Kerem Alışık, Cansel Elçin ve Deniz Uğur paylaşiyor.

26 MART, 20.00
ÇAYYOLU CÜNEYT GÖKÇER SAHNESİ, ANKARA

Shown among cult movies of the world cinema, 'Frankenstein' is staged by Çolpan İlhan- Sadri Alışık Theatre directed by Şakir Gürzumar. Play, a blockbuster for five seasons in London National Theater, will be performed for the first time in Turkey as the 20th Year Play under SAKM Unit Stage. Play stars Kerem Alışık, Cansel Elçin and Deniz Uğur.

26 MARCH, 8 PM
ÇAYYOLU CÜNEYT GÖKÇER STAGE, ANKARA

BARIŞ KÖPRÜSÜ
KURAN DESTAN
SAGA THAT BUILDS
A PEACE BRIDGE

BAŞLIKLAR Titles

- **Hilye-i Şerif ve Tesbih Müzesi Açıldı** Hilye-i Şerif Rosary Museum Open
- **Göbeklitepe Davos'ta** Göbeklitepe In Davos
- **Türk Edebiyatı Çeviriyle Yükseliyor!** Turkish Literature Rises With Translation!
- **Ertuğrul 1890'a Büyük İlgi** 'Ertugrul 1890' A Hit

Çanakkale Zaferi, YÜZ YIL SONRA MİLLETLERİ BULUŞTURUYOR

VICTORY AT GALLIPOLI BRINGS NATIONS
TOGETHER A CENTURY LATER

Bu yıl, Çanakkale Zaferi'nde bir asrı geride bırakıyoruz. 1915 yılında dünyanın dört bir tarafından gelen askerlerin karşı karşıya geldiği Çanakkale, bugün o askerlerin torunlarını bir araya getirip kaynaştıran milletlerarası bir barış köprüsüne dönüşüyor.

This year is the 100th anniversary of Gallipoli Victory. Çanakkale, where soldiers from all around the world came face to face in 1915, today transforms into an international peace bridge that brings together and binds the grandchildren of those soldiers.

Muhteşem bir gerdanlık gibi iki kıtayı birleştiren Çanakkale Boğazı, milletler arasında bir duygu ve kültür köprüsü oluşturuyor. Bu toprakları anlamlı kılan Çanakkale Savaşı, kuşkusuz tarihin dönüm noktalarından birini teşkil ediyor. Günümüzde ise tarihî Gelibolu Yarımadası, yıllardır yabancı turistlerin, özellikle de Çanakkale Savaşı'nda büyük kayıplar veren Avustralya ve Yeni Zelandalıların akınına uğruyor. Savaş anıtlarını görmek üzere bölgeye gelenleri Çanakkale Boğazı'na girerken dev bir anıt karşılıyor: Şehitler Abidesi. Yarımada üzerinde bulunan bu ve benzeri onlarca anıtın başı dua etmek isteyenlerle doluyor. Bu büyük zaferin 101. yıl dönümünde, "Çanakkale Geçilmez" sözünü tarihe altın harflerle yazan başta Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları olmak üzere, vatani uğruna canlarını feda eden tüm şehitleri en kalbî duygularla anmayı bir görev sayıyoruz.

Dardanelles that connects the two continents as an exquisite gorget, constitutes an international bridge of emotion and culture. Battle of Gallipoli which makes these lands meaningful, is undoubtedly a milestone in the history. Historic Gallipoli Peninsula has been swarmed with foreign tourists for years, especially Australian and New Zealanders who suffered heavy losses during Battle of Gallipoli. Those who travel to the region to visit the war memorials are welcomed by a colossus memorial entering Dardanelles: Martyrs' Memorial. This and tens of similar memorials situated on the peninsula are surrounded by people praying. In the 101st anniversary of this victory, we take it as our duty to commemorate first Gazi Mustafa Kemal who had the quote "Çanakkale Cannot Be Passed" written in history in gold letters and his brothers in arms, and all the martyrs who gave their lives for their countries.

HİLYE-İ ŞERİF VE *Tesbih Müzesi Açıldı*

HİLYE-İ ŞERİF AND ROSARY MUSEUM OPENED

Eminönü'nde restorasyonu tamamlanan Siyavuşpaşa Medresesi içindeki İstanbul Sanat ve Medeniyet Vakfı tarafından gerçekleştirilen Hilye-i Şerif ve Tesbih Müzesinin açılışı yapıldı.

Hilye-i Şerif (Ode to Prophet) and Rosary Museum by Istanbul Art and Civilization Foundation was opened in recently restored Siyavuşpaşa Madrasah in Eminönü.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı yapılan müze, el sanatlarının en nadide örneklerine ev sahipliği yapıyor. Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamaya göre müzede 75 Hilye-i Şerif ve 500 tesbih sergileniyor. Erdoğan açılış konuşması sırasında böyle bir medresenin restorasyonundan sonra müze hâline gelmesinden dolayı çok mutlu olduğunu belirtti. Kendisine müze ziyaretinden sonra fildişinden yapılma üzerinde 36 Osmanlı padişahının tuğrası ve portresinin yer aldığı Zekai Şenyurt yapımı bir tesbih hediye edildi. Özel tarihî taşların kullanıldığı tesbihlerin ve İslam tarihine ışık tutan çok sayıda eserin bulunduğu müzenin 500 yıllık medresede sergilenmesinin önemi vurgulandı. İslam Sanat ve Medeniyet Vakfı Başkanı Mehmet Çebi bazı eserlerin Suriyeli İslam tarihi uzmanları tarafından müzeye kazandırıldığını belirtti. 1591 yılında Süleymaniye Camii'nin denize bakan kısmında inşa edilen Siyavuşpaşa Medresesi, Vakıflar Genel Müdürlüğüne restorasyonu tamamlanarak İstanbul Sanat ve Medeniyet Vakfına teslim edildi. Hilye-i şerif ve tesbih noktasında büyük öneme sahip olan müze, gerek tarihi bugüne taşıma gerekse bundan sonra tarihselliği sergileme adına önemli bir işlev görüyor.

Opened by President Recep Tayyip Erdoğan, the museum features rare handicraft examples. 75 Hilye-i Şerifs and 500 rosaries are exhibited according to the press statement of Turkish Presidency. In his opening speech, Erdoğan expressed his appreciation that such a madrasah was restored and transformed into a museum. After his visit, President was presented with a rosary by Zekai Şenyurt, made up of 36 ivory beads decorated with Ottoman sultans' signatures and portraits. The significance of the museum exhibiting rosaries made up of special historic gems and numerous works which shed light on Islamic history in a 500 years old madrasah building, was underlined. Islamic Art and Civilization Foundation Chairman Mehmet Çebi marked that some works were contributed to the museum by Syrian Islamic history experts. Built in 1591 on Süleymaniye Mosque's lot overlooking the sea, Siyavuşpaşa Madrasah was restored by General Directorate for Foundations and handed over to Istanbul Art and Civilization Foundation. Museum with significance for Hilye-i Şerif and rosary arts, has a major function in preserving the present for the future and exhibiting historicity.

Büyük Filozof ve Şair Yusuf Has Hacib'in 1000. yıl dönümü şerefine 2016 yılı, Uluslararası Türk Kültürü (TÜRKSÖY) üyesi ülkelerde "Yusuf Has Hacib Yılı" olarak ilan edildi.

In honor of Great Philosopher and Poet Yusuf Khas Hajib's 1000th Anniversary, 2016 was declared as "Yusuf Khas Hajib Year" by International Turkish Culture (TÜRKSÖY) member countries.

2016 Yusuf Has Hacib YILI İLAN EDİLDİ

2016 DECLARED AS YUSUF KHASS HAJIB YEAR

Kırgızistan'ın girişimleriyle TÜRKSÖY topluluğu üyesi ülkelerde 2016 yılı, Şair ve Filozof Yusuf Has Hacib Yılı olarak kabul edildi. 26-28 Kasım'da Türkmenistan'ın Mari kentinde TÜRKSÖY Genel Sekreteri Dyusen Kaseinov'un başkanlığında gerçekleşen TÜRKSÖY Bakanlar Konseyi 33. toplantısında, Kırgızistan Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanı Altınbek Maksutov bu girişimi yaptı.

Ayrıca Azerbaycan'ın Şeki şehri, 2015 Türk Dünyası Kültür Şekenti Mari şehrinde gerçekleştirilen toplantıya katılan tüm temsilcilerin oy birliği ile aldığı karar sonrasında "2016 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti" seçildi.

İslami Türk edebiyatının en önemli isimlerinden olan Yusuf Has Hacib'in Doğu Türkistan'daki Balasagun şehrinde, muhtemelen 1017 yılında doğduğu biliniyor. Karahanlı Devleti'nin hizmetine girip, "Has Hacib" unvanını almadan önce "Balasagunlu Yusuf" olarak tanınıyordu. Elli yaşlarındayken 18 ay içerisinde manzum olarak *Kutadgu Bilig* adlı meşhur eserini yazmasıyla Karahanlı hükümdarının ilgisini çekti, devletin en yüksek memuriyetlerinden birine getirildi. Bu vazifesiyle "Yusuf Has Hacib" olarak tanınıp, tarih ve edebiyat literatürüne girdi.

2016 was declared as Poet and Philosopher Yusuf Khas Hajib year in TÜRKSÖY member countries by initiative of Kirghizia. Kirghizia Culture, Information and Tourism Minister Altınbek Maksutov suggested this in the 33rd TÜRKSÖY Council of Ministers held in City of Mary of Turkmenistan between 26-28 November under the chairmanship of TÜRKSÖY General Secretary Dyusen Kaseinov.

Azerbaijan's City of Sheki was elected "2016 Turkish World Culture Capital" by vote of representatives who attended the meeting held in 2015 Turkish World Culture Capital, Mary.

A prominent name in Islamic Turkish literature, Yusuf Khas Hajib was born in Balasagun city in East Turkestan around 1017. He was known as Yusuf from Balasagun, before he received the title "Khas Hajib" for serving in Karakhanid State. At the age of 50, he wrote his famous poetic work titled 'Kutadgu Bilig' within 18 months. He caught the attention of Karakhanid prince, and was assigned as a senior government officer. With the name "Yusuf Khas Hajib" he made it to the history and literature.

GÖBEKLİTEPE Davos'ta

GÖBEKLİTEPE IN DAVOS

Dünyanın en eski tapınağı olarak kabul edilen Göbeklitepe, Davos'taki Dünya Ekonomi Forumu'nda düzenlenen uluslararası platformda tanıtıldı.

Considered as the most ancient temple in the world, Göbeklitepe was introduced on an international platform in World Economy Forum organized in Davos.

Şanlıurfa'ya 18 kilometre uzaklıkta bulunan ve kuruluş tarihi 12 bin yıl önceye dayanan dünyanın ilk tapınağı Göbeklitepe, Davos'ta özel bir toplantıyla tanıtıldı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Prehistorya Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Arkeolog Prof. Dr. Mehmet Özdoğan'ın anlatımıyla ele alınan toplantı, zirvenin "BetaZone" bölümünde "İnanılmaz Arkeolojik Keşifler" başlığı altında gerçekleştirildi. Şanlıurfa Müzesi ve Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsü tarafından 1995'ten bu yana ortaklaşa yürütülen Göbeklitepe çalışmalarını dünyaya duyuran Prof. Dr. Klaus Schmidt'in incelemeleri zirvede anlatıldı. Şanlıurfa'da Harran Ovası'na hâkim bir konumda bulunan Göbeklitepe, Örencik köyünden bir vatandaşın tarlasını sürerken bul-

18 kilometers to Şanlıurfa and dating back to 12 thousand years ago, world's oldest temple Göbeklitepe was introduced in a special meeting held in Davos. Istanbul University Faculty of Literature Department of Archaeology Prehistory Faculty Member Archaeologist Prof. Dr. Mehmet Özdoğan made a presentation in the meeting titled "Incredible Archaeological Discoveries" as part of event's "BetaZone" section. The studies by Prof. Dr. Klaus Schmidt who announced Göbeklitepe digs to the world were discussed in the summit, carried out by collaboration of Şanlıurfa Museum and Berlin German Archaeology Institute since 1995. Göbeklitepe overlooking Harran Plain located in Şanlıurfa, was discovered when a local from Örencik village unearthed a carved stone as

duğu oymalı taşı müzeye götürmesiyle ortaya çıkmıştı. Bulduğu taşı değerli bir tarihî eser olabileceği düşüncesiyle müzeye götürmüş, dünyadaki arkeolojik bilgileri yerle bir eden 12 bin yıllık Göbeklitepe Tapınağı'nın ortaya çıkmasını sağlamıştı. Göbeklitepe, İngiltere'de bulunan Stonehenge'den 7 bin, Mısır piramitlerinden ise 7 bin 500 yıl daha eski. Bu zamana dek 5 bin metrekarelik alanda yapılan kazı çalışmalarında toplam 20 adet tapınma amaçlı alan keşfedildi. Bu alanlardan ancak altı tanesi gün yüzüne çıkarıldı. Ayrıca Neolitik Çağ'a ait yabancı hayvan figürleri, insan heykelleri ve dikili taşlar gibi tarihî eserler bulundu. Bölgede yapılan araştırmalar ve elde edilen bulgular doğrultusunda önemli kültür bitkisi olan ve yüzlerce genetik çeşidi bulunan buğdayın atasının ilk olarak Göbeklitepe eteklerinde yetiştiği ortaya çıkarıldı. Stanford Üniversitesi başta olmak üzere dünyanın en önemli üniversiteleri tarafından son yılların en büyük arkeolojik keşfi olarak gösterilen Göbeklitepe, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı. Göbeklitepe, yerleşim ve tarım kavramlarından çok uzak olan avcı ve toplayıcı insan toplulukları zamanında, şehir hayatına henüz geçilmeden inşa edilen ilk tapınaklardan biri olarak öne çıkıyor. Prof. Dr. Klaus Schmidt'in başlattığı ve yılda üç ay yapılan kazılarla tapınak alanının tamamen ortaya çıkmasının 50 yılı bulabileceği tahmin ediliyor.

Ayrıca Davos'ta hazırlanan tanıtım toplantısında Göbeklitepe için özel bir gala gecesi düzenlendi.

he was plowing his field and brought it to the museum. He brought the stone to the museum thinking it could be a valuable historical artifact, and this led to the discovery of 12 thousand years old Göbeklitepe Temple after which the history of world archaeology was rewritten. Göbeklitepe is 7 thousand years older than Stonehenge in England and 7500 years older than Egyptian pyramids. A total of 20 areas of worship have been discovered so far in the digs spreading over an area of 5000 meter-squares. Six of them have been brought to daylight to this day. Historical artifacts as wild animal figures, human sculptures and obelisks dating back to Neolithic Age have also been unearthed. In the light of research and findings in the area, it was discovered that the first ancestors of wheat that is a major cultigen with hundreds of species, were cultivated on the foothills of Göbeklitepe. Göbeklitepe, shown as the greatest archaeological discovery made in recent years by Stanford University and other prominent universities of the world, is in UNESCO World Heritage Temporary List. Göbeklitepe stands out as an early period temple built before the first cities were established, in the era of hunter-gatherer human groups prior to the rise of settlements and agriculture. Excavations were started by Prof. Dr. Klaus Schmidt to be held for three months each year, and it is estimated that the digs for the entire temple area to be unearthed will take another 50 years. A special gala night was organized for Göbeklitepe in the publicity meeting held in Davos.

Türk Edebiyatı ÇEVİRİYLE YÜKSELİYOR!

TURKISH LITERATURE RISES WITH TRANSLATION!

Türk edebiyatı, Edebî Çeviri Atölyelerinin çalışmaları sayesinde geçmişe göre daha çok aranan, tercüme edilen ve yabancı dillerde okunan bir edebiyat oluyor.

Today, Turkish literature has more followers, widely translated into and read in foreign languages compared to past thanks to activities by Literary Translation Workshops.

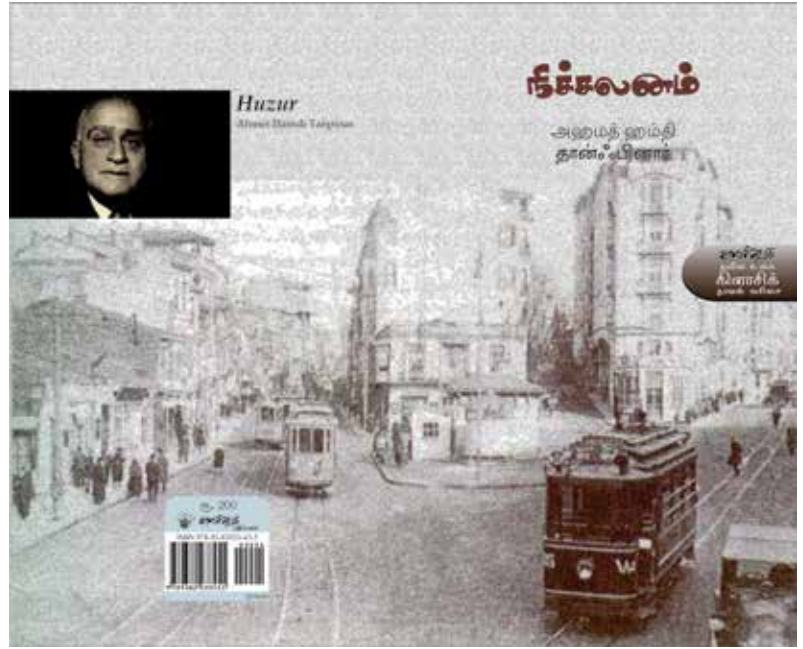
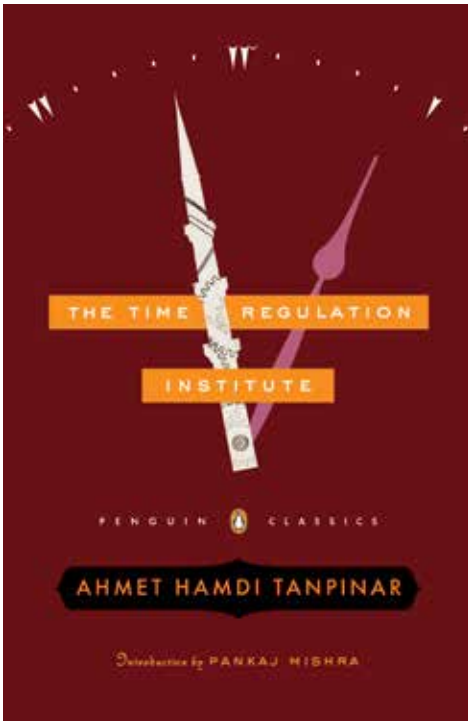
Türk yazarlarının eserleri yabancı memleketlerde hayat buluyor. Türk edebiyatı, 10 yıldan bu yana dünyada daha çok aranan, tercüme edilen ve yabancı dillerde okunan bir edebiyat oluyor. Bu çalışmaların başarısında kuşkusuz TEDA'nın çok büyük bir katkısı bulunuyor. Peki, nedir bu TEDA? T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'nün öncülüğünde sürdürülen bir edebiyat projesi olan TEDA, Türk Edebiyatının Dışa Açılımı olarak tanımlanıyor. Bu proje kapsamında Uluslararası Kuruluşlar (Bakanlıklar, Çeviri Fonları, Çeviri Merkezleri) ortaklığı ve ÇEV-BİR, Çeviri Derneği ve Boğaziçi Üniversitesi'nin iş birliğiyle çift dilli "Edebî Çeviri Atölyeleri" düzenleniyor.

Works by Turkish writers come to life abroad. Within the last 10 years, Turkish literature has become a literature more in demand worldwide, widely translated into and read in foreign languages. There is no doubt that TEDA has greatly contributed in this. So what is TEDA? TEDA, a literature project carried out under the leadership of Turkey, Republic Ministry of Culture and Tourism General Directorate for Libraries and Publications, is described as Turkish literature's expansion to the world. Bilingual "literary translation workshops" are organized by partnership of International Organizations (Ministries, Translation Funds, Translation Centers) and by collaboration of ÇEV-BİR, Translator's Association and Boğaziçi University.

2006 yılında Türkçe-İngilizce olarak düzenlenen Türk Edebiyatı Çevirmenleri Cunda Atölyesi (TEÇCA) ile başlayan Edebî Çeviri Atölyeleri serüvenine, 2011’de Almanca ve Fransızca da katıldı. 2012 yılına gelindiğinde ise uluslararası çeviri ve edebiyat çevrelerinden gelen olumlu geri dönüşler sonrasında var olan dillere Rusça, İspanyolca, Arapça ve Çincenin de eklenmesiyle düzenlenen atölye sayısı yediye ulaşmıştı. 2013 yılında ise İtalyanca, Lehçe, çocuk ve ilk gençlik edebiyatının da eklenmesiyle farklı dillerde 10 edebî çeviri atölyesi gerçekleştirildi. TEDA hâlen 10 farklı çeviri atölyesiyle çalışmalarını sürdürüyor.

NERMİN MOLLAOĞLU (KALEM EDEBİYAT AJANSI)

“Türk edebiyatı artık dillerine çevrildiği ülkelerdeki önemli ödülleri de almaya başladı. Mesela, TEDA’nın desteklediği Ahmet Hamdi Tanpınar’ın eserinin Sırpça çevirisi yapıldığı zaman, o ülkenin en iyi çeviri ödülünü aldı. Böyle olunca da o yayıncı, daha fazla Türkiye’den kitap basmak istiyor. Ve diğer yayıncıları da teşvik ediyor. Çünkü ‘Türkçeden çevirmen var.’ diyorlar. Yani sadece çeviri desteğinin olması ya da iyi bir kitabın olması yetmiyor. TEDA, çevirmenin olduğunu da ortaya çıkarıyor. Bu şekilde yazar, tercüman ve yayınevi ortaya çıkıyor.”

▲ Nermin Mollaoğlu. Farklı dillerde yayınlanmış Ahmet Hamdi Tanpınar kitaplarına ait kapaklar (en üstte ve altta).

▲ Nermin Mollaoğlu. Covers of Ahmet Hamdi Tanpınar books published in various languages (Uppermost and below).

Literary translation journey took start with Translators of Turkish Literature Cunda Workshop (TEÇCA) held in 2006 in Turkish-English, and German and French languages were included in the workshops in 2011. In 2012, positive feedback from international translation and literary circles led to including Russian, Spanish, Arabic and Chinese languages, and a total of seven workshops were organized. In 2013, 10 literary translation workshops were held in various languages including Italian and Polish as well as workshops on children and juvenile literature. TEDA currently continues its operations with 10 translation workshops.

NERMİN MOLLAOĞLU (KALEM LİTERATURE AGENCY)

“Turkish literature has been translated into numerous languages and now receives significant awards also in the countries where the language is spoken. For instance, the Serbian translation of Ahmet Hamdi Tanpınar supported by TEDA received the best translation award in that country. That publisher wants to publish more Turkish books. And encourages and supports other publishers as well because they think books can be translated well from Turkish. This means translation support or a good book do not suffice. TEDA reveals that the translator is also involved. This way writer, translator and publisher come to fore.”

Ertuğrul 1890'a BÜYÜK İLGI

'ERTUGRUL 1890' A HIT

Türk – Japon dostluğunu anlatan iki gerçek hikâyenin yer aldığı *Ertuğrul 1890* filmine Japonya ve Türkiye’de büyük ilgi gösterildi.

Film 'Ertuğrul 1890' narrating two real life stories on Turkish-Japanese friendship has become a blockbuster both in Japan and Turkey.

1890 yılında Japon sularında batan Osmanlı Fırkateyni Ertuğrul'un hazin hikâyesi ile 1985'te 215 Japon vatandaşının İran-Irak Savaşı'ndan kurtarılmasının çarpıcı öyküsünü kurgusal bir senaryoyla anlatan filmin üç günlük hasılatı, 1 milyon 97 bin liraya ulaştı. Film, 5 Aralık'ta Japonya'da, 25 Aralık'ta ise Türkiye'de izleyiciyle buluştu. Türk-Japon ortak yapımı *Ertuğrul 1890* filmini beyaz perdeye taşıyan Yönetmen Mitsutoshi Tanaka, film fikrinin bundan 10 yıl önce Ertuğrul Fırkateyni faciasının meydana geldiği Kushimato kasabasındaki bir arkadaşının, o dönem Osmanlı diplomatlar tarafından yazılmış bir mektubu kendisine göstermesiyle oluştuğunu söyledi. Tanaka, çekimlerine geçen yıl başlanan filmin Türk ve Japon halklarından büyük destek aldığını belirtti. Güçlü oyuncu kadrosuyla iddialı bir şekilde vizyona giren *Ertuğrul 1890* filminin senaryo ve tarih danışmanlığı Prof. Dr. İskender Pala tarafından yapıldı. Filmin çekimleri ise Türkiye ve Japonya'da 4,5 ayda tamamlandı.

Film narrates the touching story of Ottoman Frigate Ertuğrul which sank in Japanese waters in 1890 and the event where 215 Japanese citizens were rescued from the war between Iran and Iraq in 1985 with a fictional script. The film grossed 1 million 97 thousand Turkish Liras in three days.

Film met with Japanese audience on 5 December and with Turkish audience on 25 December. Director Mitsutoshi Tanaka who produced Turkish-Japanese co-production 'Ertuğrul 1890' expressed that he got the idea for the film 10 years ago, upon visiting a friend in the town of Kushimato where Ertuğrul Frigate disaster took place who showed him a letter written by Ottoman diplomats of the period. He marked that filming began last year and has received great support from Turkish and Japanese people.

Prof. Dr. İskender Pala is the screenplay and history consultant for 'Ertuğrul 1890' opened with a strong cast. 4,5 months of filming took place in Turkey and Japan.

GÜMÜŞLÜK'TE Dil Seminerleri

LANGUAGE SEMINARS AT GÜMÜŞLÜK

Sosyal sorumluluk çalışmalarıyla tanınan Gümüşlük Akademisi, dil bağlantılı seminerlerine farklı yazar ve araştırmacıları bir araya getirerek yeni bir projeye başlıyor.

Gümüşlük Academy known for its social responsibility projects, launches a new project by gathering numerous writers and researchers in seminars on language.

Daha özgür metinler üretebilmek için bir “çokluk” ihtiyacının olduğu düşüncesiyle Gümüşlük Akademisi Vakfı, 2016 yılına yeni seminerler dizisiyle giriyor. Seminerlerin ilk teması ise bilinç dışının, toplumsallığın ve öznenin varlık alanı “dil” olarak belirlendi. Şubat ile Nisan 2016 tarihleri arasında İstanbul’da dil bağlantılı seminerlerin yapılacağı projede, yaz aylarında “model anlatı”yı oluşturabilmek için Gümüşlük'te bir kez daha buluşma düzenlenecek. Dil ekseninde farklı yazar ve araştırmacıları bir araya getirerek, metinlerin birbirine eklenmesini sağlayarak metinlerarasılık sorununun giderilmesi amaçlanıyor. Burada, bir havuzda toplanacak olan İstanbul seminerleri irdelenecek ve yeni metinler ortaya koymak için yeni oturumlar organize edilecek. Katılımcı sayısı sınırlı olan seminerlere ilişkin detaylı bilgi, www.gumuslukakademisi.org adreslerinden alınabilir.

Erdoğan Özmen'in “Bilinç dışı ve Dil” semineriyle başlayacak olan programdan bazı başlıklar ise şöyle:

➤ 6 Mart: Senem Timuroğlu “Karanlık Kıta ve Dil”

13 Mart: Ali Serdar “İçimizdeki Kadın Korkusu”

➤ 6 March: Senem Timuroğlu “Dark Continent and Language”

13 March: Ali Serdar “The Fear of Women in Us”

With the idea that “quantity” is required to create more independent texts, Gümüşlük Academy Foundation starts 2016 with a new seminar series. First theme of the seminars was determined as “language”, the realm of existence of the unconscious, collectivism and agent. Seminars on language will be organized in Istanbul between February and April 2016 as part of the project, and another meeting will be held in summer to form a “model narrative”. The aim is to overcome the issue of intertextuality by bringing together different writers and researchers and their texts on the language axis.

Istanbul Seminars to be gathered here will be studied and new sessions will be organized to produce new texts. Detailed information on seminars with limited participation can be found on the website www.gumuslukakademisi.org.

To take start with “The Unconscious and Language” by Erdoğan Özman, some seminars to be held are as follows:

Yunus Emre'nin YAYINLANMAMIŞ 17 ŞİİRİ

17 UNPUBLISHED POEMS BY YUNUS EMRE

**Asırlar boyunca
şairleri dillerden
düşmeyen ünlü
halk şairi Yunus
Emre'nin bu
zamana kadar
hiçbir yerde
yayınlanmamış 17
şiiri keşfedildi.**

17 unpublished
poems by famous
folk poet Yunus
Emre, with poems
read for centuries
have been found.

Ahi Evran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal, Türk edebiyatının en önemli şahsiyetlerinden Yunus Emre'nin bugüne kadar hiç bilinmeyen ve hiçbir yerde yayınlanmamış şiirlerini bir kitapçada karşılaştığı el yazmasında bulunduğunu duyurdu. Divanların muhtelif kollardan yayınlandığını ifade eden Prof. Dr. Köksal, ancak kendisinde bulunan nüshanın fazla yayınlanmadığının anlaşıldığını ve bu nedenle de bugüne kadar gün yüzüne çıkmadığını bildirdi. Zamanın yıpratıcı etkisiyle el yazması nüshanın çok zarar gördüğünü belirten Prof. Dr. Köksal, şiirlerin yazıldığı bölümlerin aslını korunduğunu ve Osmanlıca yazıların çok rahat okunduğunu belirtti. Köksal ayrıca, "Yunus Emre'nin üslubunu, dilini bilenler bu şiirlerin ona ait olduğunu anlarlar. Yunus Emre gibi bir şairin yeni 17 şiirinin bir arada bulunması gerçekten çok önemli bir şey." ifadelerini kullandı.

Ahi Evran University Faculty of Arts and Sciences Department of Turkish Language and Literature Faculty Member Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal informed that he discovered unpublished poems not known until today by leading figure in Turkish literature Yunus Emre in a manuscript he found in a bookstore. Prof. Dr. Köksal explained that the diwans were published by various publishers; however the copy he holds is not well known and this is the reason it has not been brought to daylight. Prof. Dr. Köksal marked that the manuscript has suffered serious damage in time; however the parts featuring the poems are preserved and Ottoman writings can easily be read. Köksal added the following: "Those who are familiar with Yunus Emre's style and language understand that these are his poems. It is of great significance to have discovered 17 poems by a poet like Yunus Emre at once."

NYPL'DEN Dijital Hizmet

DIGITAL SERVICE FROM NYPL

New York Halk Kütüphanesi, kamu mali olarak nitelendirilebilecek 200 binden fazla fotoğrafı internet kullanıcılarına sundu.

New York Public Library has offered internet users more than 200 thousand photographs which have become public domain.

New York Halk Kütüphanesi NYPL (New York Public Library), dijital arşivini kullanıma açtı. Ücretsiz olarak kullanılacak görseller arasında 11. yüzyılda yazılan, İran edebiyatının en büyük eserlerinden biri olarak kabul edilen *Şehname*'nin de aralarında bulunduğu binlerce el yazması, harita, fotoğraf, kartpostal, ciltlenmiş nota ve diğer görseller kütüphanenin internet sitesinden ücretsiz olarak indirilebiliyor. Kütüphane yönetimi tarafından görsellerin internete yüklenmesiyle, "İzne gerek yok, sadece alın ve kullanın." mesajıyla duyuruldu. Görsellerin kullanıcılar tarafından daha kolay bulunabilmesi için yüzyıllara, türlerine ve bölgelere göre kategorilendirilmiş bir şekilde kullanıma sunuldu. Kütüphane arşivindeki içerikler arasında bazı özel dijital oyun ve araçlar da yer alıyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük üç halk kütüphanesinden biri olan NYPL'de yetkililer, ellerindeki dev arşivin dijitale taşınmaya başladığını ve günden güne yeni içerikler ekleneceğini belirtti. Siteye www.digitalcollections.nypl.org adresinden ulaşılabilir.

New York Public Library NYPL opened its digital archive to users. Images that can be used free of charge are thousands of manuscripts including 'Shahname' one of the masterpieces of Iranian literature written in the 11th century, maps, photographs, postcards, bound musical notes and other visuals. These can be downloaded via library's website, free of charge. Process of uploading images to the web was announced with "No permission required, just download and use" message by the library administration. Images were categorized according to centuries, types and regions for easy access. Some special digital games and tools are among the contents of the library archive. Officials in NYPL, one of the top three public libraries in the United States, stated that the huge archive will be digitized and new content will be added on a daily basis. Archive can be reached via www.digitalcollections.nypl.org.

Kanuni'nin MEZARI BULUNDU

SULEIMAN THE MAGNIFICENT'S GRAVE DISCOVERED

Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) çalışmaları sonucu 1566'da Zigetvar Kuşatması sonrasında hayatını kaybeden Kanuni Sultan Süleyman'ın iç organlarının defnedildiği yer bulundu.

With the efforts of Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA), the burial site of Sultan Suleiman the Magnificent's internal organs was discovered, who passed away in 1566 after the Siege of Szigetvar.

Macar ve Türk bilim adamlarından oluşan araştırma komitesinin havadan ve karadan yaptığı çalışmalar sayesinde mezar, Macaristan'daki Zigetvar Üzüm Tepesi'nde bulundu. 2012 yılında TİKA ve Pecs Üniversitesi iş birliğiyle başlatılan çalışmalar geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. Tüm bilimsel yöntemlerin seferber edildiği çalışmalarda Türk, Macar, Alman, Fransız, Hırvat, Avusturya ve İtalyan arşivleri tarandı. Osmanlı döneminden kalan mimari çizimlerin yapılan taramalarla örtüşmesi sonucu bu bilgi doğrulandı.

Kazılarda ortaya çıkan altıgen formların 16. yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman'ın türbesinde ve camilerde yaygın olarak kullanıldığına işaret eden uzmanlar, kazılarda bulunan bu formların sultani bir yapı olduğunu belirtti. Cami ve türbenin yan yana yapılmış olmasının ve minare olmamasının buraya türbe olma özelliği kattığını bu nedenle buranın Kanuni'nin türbesi olduğunu açıkladılar.

A research committee comprised of Hungarian and Turkish scientists performed aerial and ground inspections, and the grave was discovered in a village called Szulimán near Szigetvar in Hungary. Research launched in 2012 by collaboration of TİKA and Pecs University, resulted with success in recent days. All scientific methods were utilized, and Turkish, Hungarian, German, French, Croatian, Austrian and Italian archives were scanned. The information was verified as architectural designs from the Ottoman period corresponded to the archives.

Experts pointed out that hexagonal forms unearthed in the digs are widely used in the 16th century, in Suleiman the Magnificent's mausoleum and mosques, and these forms belong to a royal monument. The mosque and the mausoleum having been built side by side and mosque lacking a minaret indicate that the site is a mausoleum, and Suleiman was buried here.

UNESCO'DAN Ahmet Yesevi ve Fuat Köprülü Yılı

AHMET YESEVI AND FUAT KÖPRÜLÜ YEAR FROM UNESCO

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO), 2016-2017 Ahmet Yesevi ve Fuat Köprülü yılı ilan edecek ve etkinlikler düzenleyecek.

United Nations Education, Science and Culture Organization (UNESCO) will declare 2016-2017 as Ahmet Yesevi and Fuat Köprülü Year and will organize events.

UNESCO Türk Millî Komisyonu tarafından sunulan ve kabul edilen öneriye göre Ahmet Yesevi'nin ölümünün 850. yılı ve Fuat Köprülü'nün ölümünün 50. yılı dünya çapında anılacak.

Kültürlerarası diyalog, kültürlerin yakınlaşması ve barış sembolleri açısından önemli olan Ahmet Yesevi'nin özellikle "kadın-erkek eşitliği" öğretisi UNESCO tarafından önemsendiği belirtildi. Fuat Köprülü'nün de Ahmet Yesevi'yle beraber bir hoşgörü sembolü olarak anılmasının önemini ve *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* adlı eseriyle Ahmet Yesevi'yi Türk edebiyatına kazandırması öne çıkarıldı.

Her iki yılda bir yapılan UNESCO Genel Konferansı'nda üye ülkeler tarafından teklif edilen "geçmişte iyi çalışmalarla insanlık için model oluşturmuş kişilerin anılması" talebinin en az dört ülke tarafından desteklenmesi ve anılacak kişinin ülkelerin kültürel mirasına iz bırakmış olması gerekiyor.

850th death anniversary of Ahmet Yesevi and 50th death anniversary of Fuat Köprülü will be globally commemorated due to proposal presented by UNESCO Turkish National Commission and got approval.

It was stated that a major figure for intercultural dialogue, convergence of cultures and peace symbols, UNESCO particularly values Ahmet Yesevi's teaching on gender equality. The importance of Fuat Köprülü, recognized as a symbol of tolerance alongside Ahmet Yesevi and him introducing Ahmet Yesevi to Turkish literature with his work titled 'First Sufis in Turkish Literature' were emphasized.

The proposals presented by member states in UNESCO General Conference held once every two years to commemorate "role models in the history with contributions in humanity" should be endorsed by at least four countries and the figures are required to mark the cultural legacy of respective countries.

 Nevzat Yıldırım

BAŞLIKLAR Titles

- “Nobel”e Davet Edilen Osmanlı Ottoman Invited For The “Nobels”
- Hattatlar Ve Ressamlar Calligraphers And Painters
- Sultan Abdülaziz’in Avrupa Seyahati Sultan Abdülaziz’s Journey To Europe
- Medeniyetlerin Oyun Hamuru: Seramik Modeling Clay Of Anatolian Civilizations: Ceramics

KÜLTÜR VE EDEBİYATINİZİNDE İstanbul

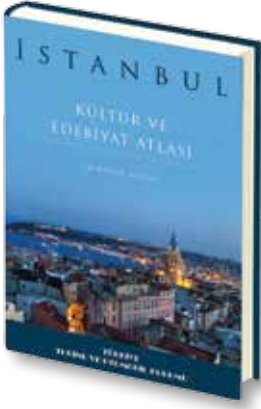
ISTANBUL: ON THE TRAIL OF CULTURE AND LITERATURE

İstanbul, efsanevi şehir... Tarihi, sanatı, doğası ve edebî birikimi ile bir dünya incisi olan bu güzel kente yakışır kitaplara bir yenisi daha eklendi: *İstanbul Kültür ve Edebiyat Atlası*.

Istanbul, the legendary city... A new book that suits this city, a gem in the world with its history, art and literary background: 'Istanbul Culture and Literature Atlas.'

Kitabı hazırlayan Yazar Mehmet Davut Göksu ve Fotoğrafçı Nevzat Yıldırım, İstanbul ve edebiyatın kesiştiği noktalara dair bir çalışma yapılması gerektiği fikri ile yola çıkmış. Bu kadar geniş bir alanda çalışabilmek için titiz bir yol haritası belirlenmiş. Nirengi noktalarını tespit etmek, bütünü anlatmada bu noktaların büyüsunü kullanmak, yine bu noktaların taşıyıcı ana sütunlar gibi görev yapmasını sağlamak ve homojen taraflarda bütünü ifade eden dokular belirleyip nakletmek şeklinde ifade edebileceğimiz bir tarz oluş-

Writer Mehmet Davut Göksu and Photographer Nevzat Yıldırım who authored the book, set off from the idea that a work concerning intersection points of Istanbul and literature is necessary. An elaborate road map was determined in order to work on such a broad area. The style of the book can be described as follows: determining reference points, benefiting from these magical points in expressing the whole, again letting these function as load-bearing primary columns and determining fabrics which express the whole in homogeneous

▲ Kitapta son bir yılda İstanbul'da çekilen 300'den fazla özel fotoğraf yer alıyor.

▲ The book features more than 300 exclusive photographs taken in İstanbul within the past year.

turulmuş. Bu belirlemeye yön veren ise edebî şahsiyetlerin yoğunlaştığı alanlar olmuş. Kitapta yer alan yazar ve şairler, şehrin hangi taraflarına odaklanmışlarsa kitabın yazarı Mehmet Davut Göksu da o yönlere öncelik vermiş, o taraflara dokunmuş. Kitap, edebiyat insanlarının dikkatlerini yoğunlaştırdığı noktalar ile ilgili olduğundan çalışmaya “İstanbul Kültür ve Edebiyat Atlası” adını verilmiş.

Hafızalarımızda yer etmiş sözlerin sahipleri olan 300'den fazla edebiyat insanının hem alıntılarına hem de biyografilerine yer verilmiş. Bu şehir, seven olduğu kadar sevilen ve emek verilen bir şehir... İstanbul'u sevmiş, İstanbul'da çalışmalar yapmış ve İstanbul'a olan sevgisini çeşitli şekillerde yansıtmış olan kültür adamlarının da kitapta biyografileri ile yer almış.

10 YILLIK BİRİKİMİN ÜRÜNÜ

Eserin en önemli sacayaklarından biri

aspects and relaying those. These areas were determined based on what literary figures focused on. The aspects of the city writers and poets in the book focused were prioritized also by the writer of book Mehmet Davut Göksu: he touched on those aspects. Since the book is about what literary figures focused on, it is titled as “İstanbul Culture and Literature Atlas”.

Book features both excerpts from books and biographies of more than 300 literary figures each with quotes imprinted on memories. This city is a loving city as people love and make efforts for it... Cultural figures who loved İstanbul, worked in İstanbul and expressed their love for İstanbul diversely, are also featured in the book with their biographies.

A PRODUCT OF 10 YEARS OF ACCUMULATION

A major bearing of the book is the photographs... They did not simply

de fotoğrafları... Fotoğraflarda şehrin bina stokunu fotoğraflayıp sunmamışlar. Edebî bir çalışma olduğu için şehrin fotoğraflarında da sanat ve derinlik gözetilmiş. Şehre dair güzellikleri, en iyi hangi kareler yorumluyorsa onlara yer verilmiş. Fotoğrafları çeken Nevzat Yıldırım, aynı zamanda kitabın fotoğraf editörlüğünü de yapmış. Tamamı son bir yılda çekilen 300'den fazla çok özel fotoğraf eserde yer almış. Eksik kalan ve tarihî olan fotoğraflar ise arşivlerden kullanılmış. Yıldırım, kitaptaki fotoğrafların 10 yıllık bir birikimin sonucu olduğunu aktarıyor bizlere. İstanbul, çok büyük bir derya; bazı fotoğrafların yerlerini bilmeyenler olabilir düşüncesi ile kitabın arkasına bir de fotoğraf dizini konulmuş. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayınlarından çıkan kitap, önümüzdeki günlerde İstanbul Kitapçısında satışa sunulacak.

photograph and present the building reserve of the city. Artistic aspect and depth were considered in the photographs for the fact that it is a literary work. The frames that interpret the beauty of the city best, are featured. Photographer Nevzat Yıldırım is at the same time the photography editor of the book. More than 300 exclusive images are featured in the book, all photographed within the last year. Missing or historical photographs are from archives. Yıldırım relays that photographs in the book have been accumulated throughout a period of 10 years. Istanbul is vast; a photography index is included at the back of the book to specify the locations of various photographs. Book by Turkey Turing and Automobile Foundation Publications, will soon be offered for sale in Istanbul Bookstore.

İLK AĞIZDAN FIRST HAND

Merih Akoğul (Fotoğraf Sanatçısı)

"Nevzat Yıldırım, İstanbul gibi hem cazibeli hem de zor bir şehri fotoğrafları aracılığıyla görüntü düzlemine başarıyla aktarmış. Üstelik bununla yetinmemiş, fotoğraflarındaki kompozisyon, ışık, tarih-estetik dengesini de dikkate alarak yeryüzünün en önemli şehirlerinden birinin 21. yüzyıldaki profilini bizlerle paylaşmış. Fotoğrafları aracılığıyla İstanbul'a kattığı bu değerden ve titiz çalışmasından dolayı kendisini yürekten kutluyorum."

Merih Akoğul (Photography Artist)

"Nevzat Yıldırım achieved to transfer a city that is both attractive and difficult like Istanbul on the image plane through his photographs. He was not satisfied with it and he shared the 21st century profile of one of the foremost cities in the world by paying heed to composition, light, and history-aesthetics balance in the photographs. I sincerely thank him for this gem he presented to İstanbul with his photographs and his meticulous work."

“NOBEL”E DAVET EDİLEN

Osmanlı

OTTOMAN INVITED FOR THE “NOBELS”

 Recep Kankal*

19. yüzyılda “Hasta Adam” olarak nitelenen Osmanlı, özellikle İkinci Abdülhamid döneminde dünyadaki bilimsel ve teknik gelişmeleri yakından takip etmiş ve ilk ödülün verildiği 1901 yılından yaklaşık 16 ay önce Nobel’e davet edilmiştir.

Ottoman State referred to as “Sick Man” in the 19th century, closely followed the scientific and technical developments specifically in the period of Abdülhamid II and was invited to Nobel ceremony approximately 16 months before the prizes were awarded for the first time in 1901.

Her ne kadar bir dönem “Hasta Adam” olarak nitelendirilmeye gayret edilse de Osmanlı Devleti’nin kurumsallaşmadaki atılımları ve teknik manadaki hamleleri Batılı devletlerin dikkatinden kaçmamıştır. Bu gelişmelerle beraber Osmanlı topraklarında icatlar ve keşiflere dair teşvik girişimleri de sürdürüldüğünden gerek kendi vatandaşları gerekse Batı’dan gelen mucitlerin Osmanlı’dan patent alma hevesleri de artmış ve devlet de bu hareketliliği sistemli bir şekilde takip etmiştir. 1901 yılında ilk defa yapılacak olan Nobel Ödülleri törenine Osmanlı Devleti’nin davet edilmesi bu hareketliliğin bir tezahürüdür.

OSMANLI’YA İLK DAVET

29 Ağustos 1900 tarihli Stockholm Büyükelçisi Şerif Paşa tarafından Fransızcadan tercüme edilerek Osmanlı’ya gönderilen resmî belge, 29 Haziran 1900 tarihiyle Kral Oscar tarafından tasdik edilmiş olup, Nobel adındaki kuruluşun ilmî ve fennî eserler için nakdi olarak vereceği bir ödül tesis ettiğini ve bu ödüllerin kuruluşun ana maddesini ve nizamnamesini oluşturduğu ifade edilmiştir. Şerif Paşa, Hariciye Nezaretinden aldığı Fransızca olan bu belgeleri padişaha sunmaktan iftihar duy-

Although once there were efforts to label the Ottoman State as “The Sick Man”, Western countries did not overlook the steps taken towards institutionalization and technical moves made. Both Ottoman citizens and Western inventors aspired to obtain patents from the Ottoman due to incentives aimed at inventions and discoveries with the advances, and the state systematically monitored the activity. Ottoman State was invited for the Nobel Awards ceremony being held for the first time in 1901, which was an indication of this activity.

FIRST INVITATION TO OTTOMAN

Translated by Stockholm Ambassador Şerif Pasha from French, the official document dated 29 August 1900 was sent to the Ottoman State. The document sealed by King Oscar on 29 June 1900 stated that cash prizes would be awarded to technical and scientific works by the Nobel Institute, and prizes were the primary function for which the charter was established.

Şerif Pasha specifically expressed his pride in presenting the Sultan with these documents in French from the Ministry of Foreign Affairs. Document

◀ Osmanlı Devleti için hazırlanmış olan davet mektubu, dönemin Dışişleri Bakanı Ahmed Tevfik Paşa'ya gönderilmiş.

◀ Invitation letter addressed to Ottoman State, was sent to Minister of Foreign Affairs Ahmed Tevfik Pasha.

▲ Davet mektubunun yollandığı zarfın arka yüzünde Norveç Nobel Komitesi'ne ait orijinal soğuk damga bulunuyor. İlk Nobel Ödül töreninden bir yıl önce Osmanlı Devleti'ne gönderilen davet mektubunun Fransızcadan Osmanlıcaya çevrilmiş aslı (altta).

▲ The back of invitation letter's envelope has Norway Nobel Committee's authentic impressed stamp. The original invitation letter for the Ottoman State sent one year before the first Nobel prize ceremony, translated into Ottoman from French (below).

duğunu da ayrıca belirtmiştir. Belgede, Nobel Cemiyeti tarafından tahsis edilen bu ödülün ilk defa verilmesi kararı gereğince ilgili ve ödüle değer eserler gönderilmesi şartıyla gelecek sene 10 Aralık 1901 tarihinde tören düzenleneceği belirtilmiştir.

17 Eylül 1900 tarihinde Hariciye Nezaretinden Ahmed Tevfik Paşa imzasıyla Maarif Nezaretine gönderilen bir başka belgede de ödülün içeriği detaylıca anlatılmaktadır. Özellikle doğa bilimleri ve tıbbi ilimler sahasında en mühim keşif ve icatlarda bulunanlar ile edebiyat alanında da en mühim eser neşredenlere ve de uluslararası barışa en ziyade hizmet edenlere senelik olarak maddi para ödülünün takdim edileceği belirtilmektedir. Bu maddi karşılığın ise Nobel'in vasiyetnamesinde yer alan şartlarda belirtildiği ve tahsis edilen servetin kime, nasıl harcanacağı ifade edilmektedir. Maarif Nezareti encümen-i teftiş ve muayene azasından Kalavasi Efendi'ye 22 Eylül 1900 tarihli belgede yukarıda bahsi geçen belgelerin gönderildiğini ifade edilmiş ve de bu nüshalar hıfz edilerek evrak odasına teslim edilmiştir. Yaklaşık bir ay sonra Hariciye Nezaretinin tercüme odası tarafından bildirilen ve 22 Ekim 1900 tarihiyle İsveç ve Norveç elçiliklerinden gönderilen belgenin tercümesinde törenin içeriğine dair başka bir malumat da verilmektedir. Belgede Foundation No-

announced Nobel Institute's decision to give the award for the first time with a ceremony on 10 December 1901, on the condition that award-worthy relevant works are sent.

The content of the award is elaborated in another document sent to Ministry of National Education, signed by Ahmet Tevfik Pasha from Ministry of Internal Affairs on 17 September 1900. It was stated that particularly scientists with pivotal inventions and discoveries in the fields of natural and medical sciences, with works of significance in literature and figures with contributions in international peace will be granted with prize money each year. This prize money would be awarded to those who fulfil the conditions specified in Nobel's will, and the possessions allocated would be used in the designated way. Ministry of National Education Censorship Committee member Kalavasi Effendy received the documents mentioned above on 22 September 1900 and these transcripts were memorized to be delivered to the record office. A month later, on 22 October 1900, another information regarding the ceremony was included in the document sent to Ministry of Foreign Affairs translation bureau by Swedish and Norwegian Embassies. Document stated that the Foundation titled Nobel was approved by the King on 12 July 1900, copies

۱۹۰۰ عذرتی ۱۹ تاجیک از فرم سفارت سوئیس با بندہ سے
توجیہ نامہ
۱۹ فریادہ تاجیکہ جسٹانو قول اوسفار وزیر امور
نورویہ اور نروژ اولادہ "نوبل" نامتوہ آقا علم و شہ
مطافات نقدیہ تاجیس جمعیت تشکیل دینا
مبارک نظر تہندہ احمد احمد اولیوم فرانسہ لیبی نسو
مصدر سہم نقل دنیا لکھنؤ نقدیم انجمنہ کتب محمد یوم
نوبل جمعیتی طرفہ نہ توجیہ واقفا اولیوم اولادہ مطافات
مذکورہ نامہ برنجی دعو اولادہ نوریس اتخا اولادہ
نار اولیوم سہم وقت و زمانہ ت باہ مطافات اولادہ
ارسال اولادہ شہ طبعہ کلمہ جین سے نامہ سہم لکھنؤ
دلت اولیوم کرف و تو جو لہ ہفدر
اصنا شہریات

bel adlı müessesenin 12 Temmuz 1900 tarihinde kral hazretleri tarafından tasdiklenmiş olduğu, nizamnamenin de Fransızcaya çevrilmiş nüshalarının hükümet matbaasından izin alınıp ek olarak gönderildiği belirtilmiş ve bütün dünya medeniyetleriyle ilgisi bulunan Nobel nizamnamesinin esas içeriğinin ilan edilerek her tarafa duyurulması gerektiği ifade edilmiştir.

24 Eylül 1900 tarihinde Hariciye Nazırı Ahmet Tevfik Paşa imzasıyla Maarif Nezaretine yazılan belgede yine Alfred Nobel'in vasiyetinin içeriğinden bahsedilmiş olup, vasiyetnamede ödül için tahsis edilen servetin ne suretle kullanılacağı ve mükâfatın şartlarının neler olduğuna dair bilgi verilmiştir. 29 Ekim 1900 tarihli başka bir belgede aynı hususların Dâhiliye Nezaretine iletilmesi ve haber verilmesi belirtilmekte olup, belgenin süratle bu nezaretin Mektubi Kalemi memurlarından Zarif Bey'e iletilmesi istenmektedir. Hariciye Nezaretine 19 Aralık 1900 tarihiyle İsveç ve Norveç elçiliklerinden gönderilen diğer bir belgede ise Alfred Nobel'in vasiyetinin icrası için kurulan cemiyetin memurlarının diğer devlet memurlarıyla doğrudan görüşmeye yetkili olduklarını da ifade edilmiştir. İsveç ve Norveç hükümetinin kontrolündeki bu ödüller

▲ 1901 tarihli Osmanlı gazetelerinde Nobel ödüllerine ilişkin haberler: *Mecmua-i Edebiyye*, *Servet-i Fünun* (altta).

▲ News on Nobel prizes in Ottoman newspapers published in 1901: 'Mecmua-i Edebiyye', 'Servet-i Fünun' (below).

of charter's French translations were attached with permission from state's printing house, and the content of the Nobel charter concerning all world countries should be globally advertised.

The document addressed to Ministry of National Education was signed by Minister of Foreign Affairs Ahmet Tevfik Pasha on 24 September 1900, and refers to the content of Alfred Nobel's will, the conditions regarding the utilization of possessions allocated for the awards and requirements to fulfil. In another document dated 29 October 1900 it was requested that the same issues were shared with Ministry of Internal Affairs, and the document to be immediately delivered to Ministry's official documents bureau clerk Zarif Bey. Another document sent to Ministry of Foreign Affairs by Swedish and Norwegian embassies on 19 December 1900, states that the members of the association established to execute Alfred Nobel's will are authorized to directly meet with other state officials. The correspondence between the Ottoman State and the Nobel Foundation concerning the awards controlled by Swedish and Norwegian governments, points to the friendly relations between these countries.

NOBELS IN OTTOMAN PRESS

Aside from the correspondence between the Ottoman State and Swedish Embassy, Nobel Prizes were widely covered by the Ottoman press. Printed media organ of

bağlamında Osmanlı'nın Nobel Ödülleri ile olan yukarıdaki yazışmaları bu devletler ile arasındaki dostaneliği de göstermektedir.

OSMANLI BASININDA NOBEL

Nobel Ödülleri sadece Osmanlı ile İsveç elçiliğimiz arasındaki yazışmalardan ibaret kalmamış, Osmanlı basınında da bu ödüllere geniş yer verilmiştir. Dönemin yazılı basını arasında yer alan *Asır* gazetesinde “Azim Bir Mükâfat” başlığıyla duyurulan ödüller hakkında; Avrupa’da ilme yönelik ödüllerin verildiğini ama Nobel Ödüllerinin diğerlerinin önünde olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Stockholm’ün zenginleri arasında olduğu belirtilen Nobel’in öldüğünde 55 milyon franklık servete sahip olduğu belirtilip, verilecek ödüllerin her birinin de dönemin maddi karşılığıyla 15 bin lira ve her bir ödülün toplamda 75 bin liraya tekabül ettiği söylenmiştir. Ödülün ilk verildiği 1901 senesinde *Servet-i Fünun*'da ödül alan altı kişinin resimleri ile beraber verilmesinin yanı sıra ödül alan bu kişilerin hangi alanlarda ödül aldıkları ve ödüllerin içerikleri de açıklanmıştır. Gazetede ayrıca Alfred Nobel’in ödüller için ölmeden önce yazdığı vasiyetine de yer verilmiştir. Vasiyetnamede Nobel,

◀ Osmanlı'ya gönderilen 1907 tarihli bir diğer davet mektubu. Osmanlı Devleti'ni Nobel'e davet eden Norveç Kralı İkinci Oscar (altta). Oslo Nobel Barış Merkezi (en altta).

◀ Another invitation letter sent to Ottoman dated 1907. King of Norway Oscar II who invited Ottoman State to the Nobel ceremony (below). Oslo Nobel Peace Center (undermost).

the period, ‘*Asır*’ newspaper announced the prizes with the title “Determination is an Award” as follows: There are various science prizes awarded in Europe however Nobel Prizes precede all. A wealthy man from Stockholm, Alfred Nobel had a fortune of 55 million Franks at the time of his passing. Each prize has a sum of 15 thousand Turkish Liras in that period, the total would amount to 75 thousand Turkish Liras. ‘*Servet-i Fünun*’ magazine published the photos of the first six Nobel laureates in 1901, as well as the fields they received awards in and the content of the awards. Newspaper also featured the will written by Alfred Nobel before his passing. In his will, Nobel requested that executors liquidate his fortune to deposit in reliable banks or purchase valuables such as stocks, and grant the annual interest of the wealth to services or discoveries in that year, and to those with major contributions to humanity. The Swedish Academy is responsible for choosing Nobel laureates in natural sciences, literature and chemistry. Stockholm Academy takes a vote for the medical prize. The last prize is awarded after the vote and decision of five people selected by the Swedish Parliament. Alfred Nobel stated his primary request as follows: The awards will be granted based on merit, without regard to gender or faith.

Nobel laureates covered in Ottoman media were inventor of X-ray German Wilhelm Conrad Roentgen in physics, Jacobus H. van't Hoff in chemistry, another German Emil Adolf von Behring

vasiyetnamenin uygulanması için görevlendirilen kişilerin mevcut serveti nakde dönüştürerek sonra bunu gayet güvenli bankalarda tutmalarını veya hisse sene-di gibi değerli şeyleri satın alarak, bu servetten her yıl hasıl olacak faizin o sene zarfındaki hizmet ve keşiflere; insanlığa en büyük hizmet edenlere verilmesini bildirmiştir.

Bu ödüllerin verilmesine gelince doğa bilimleri, edebiyat ve kimyaya ilişkin olanlar İsveç Darülfünunun kararıyla tıp dalında olanı Stockholm Akademisinin oylamasıyla; son mükâfat ise İsveç Meclisinin seçeceği beş kişinin oyu ve kararıyla verilecektir. Alfred Nobel, ödüllerin verilmesinde cinsiyet ve mezhepte kesinlikle ayırım yapılmayarak layık olana verilmesini en birinci arzusu olarak belirtmiştir.

Osmanlı basınında yer alan ödül sahiplerinin isimlerine baktığımızda fizik alanında X ışınlarının mucidi Almanyalı Wilhelm Conrad Röntgen, kimyada Jacobus H. van't Hoff, tıp alanında yine bir Alman Emil Adolf von Behring, edebiyatta Fransa Akademisi üyelerinden Sully Prudhomme ve son olarak dünya barışına katkı sağladıkları için Henry Dunant ve Frederic

in medicine, French Academy faculty member Sully Prudhomme in literature, and Henry Dunant and Frederic Passy for their contributions in world peace. A newspaper of the period 'Mecmua-i Edebiyye' referred to these six names, and another newspaper 'Terakki' provided detailed information on X-rays and Roentgen. Various newspapers and magazines of the period provided in-depth information on Nobel with titles 'Nobel Prize' or 'Storting Club'. The Nobel prizes awarded in the following years were covered by the media as well as the first prizes.

NOBEL LAUREATES BORN IN OTTOMAN TERRITORIES

Nobel Prizes were awarded for the first time in 1901. Ottoman citizens who applied for the prizes are not stated in any of the documents in the archive. However there have been five Nobel laureates born in Ottoman territories.

Born in 1892 in Travnik, today within the boundaries of Bosnia-Herzegovina, Ivo Andrić was an Ottoman citizen. Known for his novel 'The Bridge on the Drina', winner of 1961 Nobel Prize in Literature Ivo Andrić dealt with the journey of the people in Balkan region under Ottoman rule over Drina River, a major point in the Balkans for the Ottoman State for a long period of time. Andrić never distanced himself from the Ottoman and completed his doctoral degree in 1924 in Graz University with his thesis titled 'Die Entwicklung des geistigen Lebens in Bosnien unter der Einwirkung der türkischen Herrschaft' which was

◀ Ivo Andrić'in *Türk Yönetiminin Etkisi Altında Bosna'da Manevi Hayatın Gelişimi* adlı kitabının Almanca baskısı. Andrić'in Bosna-Hersek'in Vişegrad şehrindeki heykeli (altta).

◀ German version of Ivo Andrić's book 'The Progress of Spiritual Life in Bosnia under Turkish Rule'. Ivo Andrić statue in Visegrad in Bosnia-Herzegovina (below).

► 1892 Bosna doğumlu İvo Andrić. 1963 yılında Nobel Edebiyat Ödülü kazanan Yorgo Seferis'in Urla'da doğup büyüdüğü ev (altta).

► Ivo Andric born in 1892 in Bosnia. The house in Urla where winner of 1963 Nobel Prize in Literature Giorgos Seferis was born and raised in (below).

Passy ödüle layık görülmüştür. Dönemin gazetelerinden *Mecmua-i Edebiye*'de ödül alan bu altı isme değinilerek, *Terakki* adlı diğer bir gazetede X ışınları ve Röntgen hakkında detaylıca bilgi verilmiştir. Bu dönemde çıkan farklı gazete ve dergilerde de yine *Nobel Mükâfatı* ya da *Storting Klüp* başlığı adı altında Nobel'le ilgili bilgilere detaylıca yer verilmiştir. Sadece ilk yılki ödüllere değil diğer senelerdeki Nobel Ödülleri de dönemin basınının ilgisini çekmiştir.

OSMANLI TOPRAKLARINDA DOĞAN NOBEL ÖDÜLLÜLER

İlk defa 1901 senesinde verilen Nobel Ödülleri Osmanlı vatandaşlarından kimlerin aday olarak başvurduğuna dair arşiv belgelerinde herhangi bir isme yer verilmemiştir. Ancak, Osmanlı topraklarında doğan ve Nobel alan beş bilim insanını saymak mümkündür.

İlk olarak bugün Bosna-Hersek sınırları içerisinde yer alan Travnik'te 1892 yılında dünyaya gelen bir Osmanlı vatandaşı İvo Andrić'ten bahsetmek gerekir. *Drina Köprüsü* adlı romanıyla tanınan ve 1961 Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan İvo Andrić, bu eserinde uzun bir müddet Osmanlı'nın Balkanlardaki önemli noktalarından biri olan Drina Irmağı üzerinden Osmanlı'nın Balkan coğrafyası bakiyesinde kalan halkların serüvenini ele almıştır. Osmanlı'dan uzak kalmayan Andrić, 1924'te Graz Üniversitesinde "Türk Yönetiminin Etkisi

later published in English with the title 'The Development of Spiritual Life in Bosnia under the Influence of Turkish Rule'. Andric passed away in Belgrade in 1975, at the age of 83.

Another name was Yorgo (Giorgos) Seferis born to a Greek family in 1900 in Urla, when Izmir was still Ottoman territory. Seferis who lived in Izmir for 14 years, later migrated to Athens with his family. He could not return to Izmir until 1950. Seferis won the Nobel Prize in Literature in 1963, 47 years after he moved to Athens. He served in the Ministry of Foreign Affairs in Ankara between years 1948 and 1950. Seferis worked as an undersecretary in embassies in various countries and contributed in the independence process in Cyprus in 1959. Seferis passed away in Athens on 20 September 1971.

Elias Canetti was born on 25 June 1905 in Ruse, Bulgaria once under Ottoman rule, as the son of a Jewish merchant family. He was a scientist raised in Ottoman lands. He migrated to Manchester with his family in 1911, and was forced to flee to London during Nazi invasion of Austria. Canetti received numerous awards

Altında Bosna'da Manevi Hayatın Gelişimi" (Die Entwicklung des geistigen Lebens in Bosnien unter der Einwirkung der türkischen Herrschaft) adlı teziyle doktora tahsilini tamamladığı bilinmektedir. Andriç'in bu çalışması daha sonra "The Development of Spiritual Life in Bosnia under the Influence of Turkish Rule" adıyla İngilizce olarak yayınlanmıştır. Andriç, 1975'te 83 yaşında Belgrad'da vefat etmiştir.

Diğer bir isim ise, İzmir daha Osmanlı topraklarında iken 1900 tarihinde Urla şehrinde Rum bir ailenin evladı olarak doğan Yorgo (Giorgos) Seferis'tir. Yaklaşık 14 sene İzmir'de kalan Seferis, daha sonra ailesiyle beraber Atina'ya göç etmiştir. Bu göçten sonra 1950 yılına dek tekrar İzmir'e gelmemiştir. Seferis, Atina'ya varduktan 47 yıl sonra 1963'te Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. 1948-1950 yılları arasında Ankara'da Dışişleri Bakanlığında hizmette bulundu. Seferis, farklı ülkelerde elçi müsteşarlığında da yer almakla beraber 1959'da Kıbrıs'ın bağımsızlık sürecine katkısı olmuştur. Seferis, 20 Eylül 1971'de Atina'da vefat etmiştir.

Bir zamanlar Osmanlı yönetimindeki Bulgaristan'ın Rusçuk şehrinde, Yahudi bir tüccar ailenin oğlu olarak, 25 Haziran 1905'te doğan Elias Canetti de Osmanlı topraklarında yetişen bir ilim adamıdır. 1911'de ailesiyle birlikte Manchester'a göçmüş, Nazilerin Avusturya'yı işgali sırasında Londra'ya gitmek zorunda kalmıştır. Edebiyat alanında yazdığı önemli eserlerinden dolayı birçok ödül almanın yanı sıra 1981 senesinde 76 yaşındayken Nobel Edebiyat Ödülü'nü de almaya hak kazanan Canetti, 1994'te Zürih'te vefat etmiştir.

Yakın zamandan ismine aşına olduğumuz bir isim de Orhan Pamuk'tur. Pamuk, 1952'de İstanbul'da dünyaya gelmiştir. 2006 yılında ödüle layık görülen Pamuk, ödül konuşmasında "Babamın Bavulu" adını verdiği konuşma metninde geçmişte babası ile yaşadığı hüzünlü hatırasını dile getirerek tören salonundakilere duygu dolu anlar yaşattır. Pamuk, Nobel Ödülü'nün yanı sıra farklı ödüllere de layık görülmüştür.

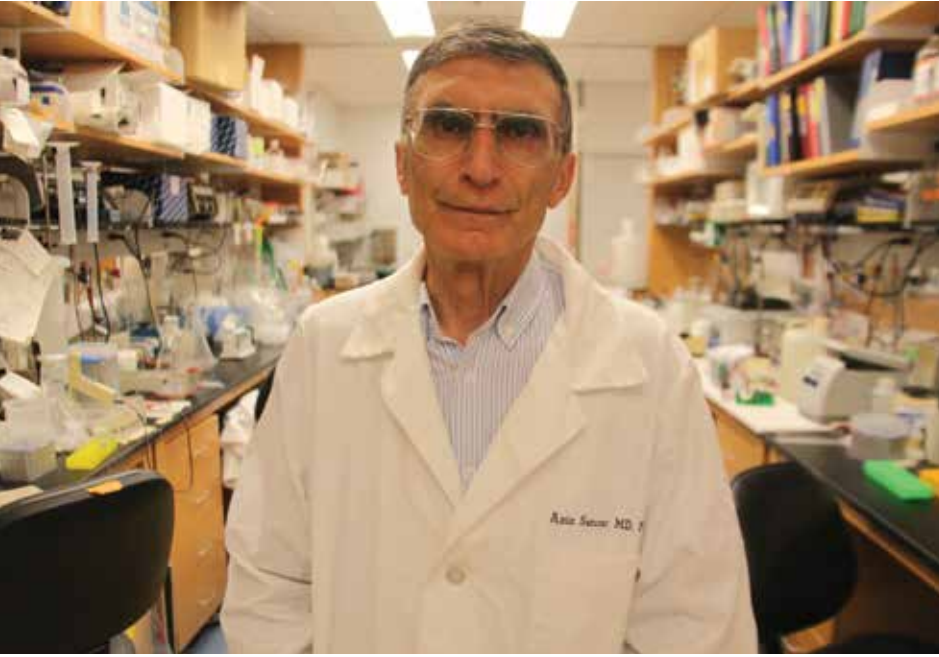
▲ Stockholm Belediye Sarayı'nda sergilenen Nobel Ödülleriyle ilgili objeler.

▲ Objects relevant to Nobel prizes exhibited in Stockholm Town Hall.

for his literary works, and became a Nobel laureate in 1981 at the age of 76. He passed away in Zurich in 1994.

A familiar name from the recent period is Orhan Pamuk. Pamuk was born in Istanbul in 1952, and was deemed worthy of the prize in 2006. Pamuk shared a sad memory about his father in his acceptance speech titled 'My Father's Suitcase' which moved the audience. Pamuk received various other awards next to the Nobel Prize.

The latest Nobel laureate born in this country is Aziz Sancar, born in Savur district of Mardin on 8 September 1946. He entered Istanbul Faculty of Medicine in 1963 which he graduated from in 1969, and worked as a physician in the Savur community clinic for two years. Sancar specialized on DNA repair, and during his doctoral degree, he invented a basic technique he named Maxicell which can be translated into Turkish as "Big Cell" to be utilized in genetic engineering. This technique he invented is used for detection of proteins produced by cloned genes. With this work, he became a leading figure who contributed in development of genetic engineering in USA.

▲ Aziz Sancar ise 2015 yılında kanser tedavisine yönelik buluşuyla kimya alanında Nobel Ödülü'ne değer görüldü.

▲ Aziz Sancar received Nobel Prize in Chemistry in 2015 with his invention aimed at cancer treatment.

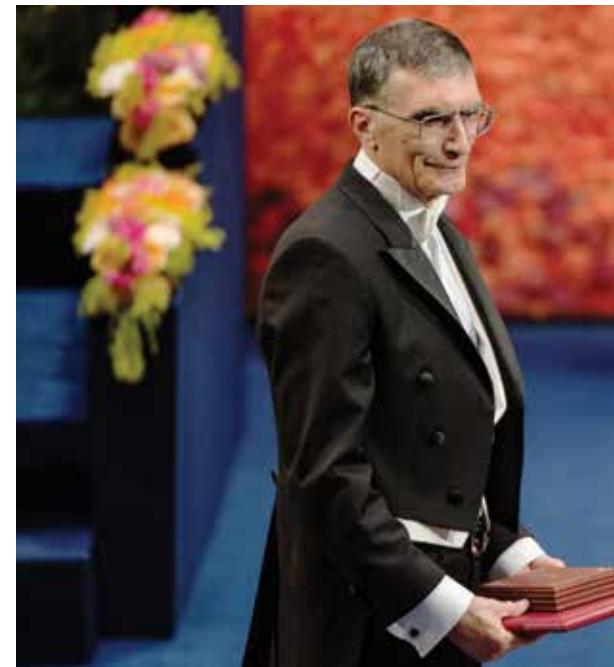
Bu topraklarda doğan ve Nobel Ödülü alan şimdilik son isim ise 8 Eylül 1946'da Mardin'in Savur ilçesinde dünyaya gelen Aziz Sancar'dır. 1963'te girdiği İstanbul Tıp Fakültesini 1969'da bitirdikten sonra Savur'da iki yıl sağlık ocağında hekimlik yaptı. DNA onarımı üzerine uzmanlaşan Sancar doktora öğrenimi sırasında "Maxicell" adını verdiği ve Türkçeye "Büyük Hücre" diye çevrilen, genetik mühendisliğinde kullanılan temel bir yöntemi icat etmiştir. Onun icat ettiği bu yöntem klonlanmış genlerin yaptığı proteinleri bulmak için kullanılmıştır. Bu çalışmasıyla Amerika'da genetik mühendisliğini geliştiren ilk isimler arasına girdi. Sancar'ın "Maxicell" adlı bu çalışması sadece iki sayfalık bir makale olmasına rağmen 1000'in üzerinde atıf alarak en çok atıf yapılan makale olmuştur. Bununla beraber Sancar, bilim tarihine geçen toplam altı buluşu gerçekleştirmiştir. Aralık 2015'te, İsveç Kralı 16'ncı Gustaf'ın elinden Nobel Kimya Ödülü'nü alan Sancar, bilim alanında bu ödülü alan ilk Türk vatandaşı olmuştur. Sancar, Nobel dışında pek çok ödülün sahibidir.

Kendisi gibi Biyokimya Profesörü ve Öğretim Üyesi olan Gwen Boles Sancar ile evlidir. Eşiyle ABD'de okuyan Türk öğrencilerine yardım etmek ve Türk-Amerikan ilişkilerini geliştirmek amacıyla Aziz&Gwen Sancar Vakfını kurmuştur. Vakfın ABD'nin Kuzey

Sancar's study Maxicell is a two-pages long article however it has been cited for more than 1000 times. In addition, Sancar has made six inventions which have made it to the history of science. Sancar who received the Nobel Prize in Chemistry from Swedish King Carl XVI Gustaf in December 2015, is the first Turkish citizen to win this award in this field of science. Sancar has received numerous other awards.

Sancar is married to Gwen Boles Sancar who is also a biochemistry professor and a faculty member. He established Aziz&Gwen Sancar Foundation with his wife to assist Turkish students studying in USA and to further Turkish-American relations. Foundation runs the "Carolina Turkish House" student guesthouse in North Carolina State in the USA.

The Ottoman State was formally invited to the first ceremony held in 1901 which was a major development. In addition, Ottoman media covering Nobel Prizes almost every year indicates that Ottoman was not indifferent towards the advancements in the West. Correspondence regarding Nobel Prizes with Stockholm Embassy was continued also in the Republic Period. The names deemed worthy of the Prize by the Grand National Assembly of Turkey in the Republic Period, are in Republic Archives. Only the invitation letters for Nobel Prize ceremonies are registered in the Ottoman Archives.

Carolina eyaletinde “Carolina Türk Evi” isimli bir öğrenci misafirhanesi de bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti’nin, ödülleri verildiği ilk yıl olan 1901 senesindeki törene devlet olarak davet edilmesi önemli bir gelişmedir. Ayrıca bu bağlamda basınıımızın neredeyse her yıl Nobel Ödüllerine olan ilgisi Osmanlı’nın Batı’daki gelişmelere duyarsız kalmadığını göstermektedir. Cumhuriyet dönemine kadar Stockholm elçiliğimiz ile Nobel Ödülleri hakkındaki yazışmalar var olup, Cumhuriyet sonrasında da aynı şekilde devam etmiştir. Cumhuriyet döneminde TBMM tarafından ödüle layık olarak görülen isimler Cumhuriyet Arşivlerimizde yer almaktadır. Osmanlı Arşivlerimizde ise yalnızca Nobel törenleri için gelen davet mektupları kayıtlıdır.

DİPNOT:

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maarif Nezareti Mektubi Kalemi, Dosya No: 535/50
- Hariciye Salnamesi (1900), Matbaa-i Osmaniye.
- Maarif Salnamesi (1900), Matbaa-i Amire.
- *Asır*, sayı 642.
- *Mecmua-i Edebiyye*, sayı 60.
- *Servet-i Fünun*, sayı 558.
- *Musavver Terakki*, sayı 22.
- A. Erol Göksu, *Nobel Ödüllü Edebiyatçılar*, Ekim 2007.
- *Cumhuriyet Bilim ve Teknoloji Dergisi*, sayı 1500.
- Betül Kayahan, *Nobelli 3 Osmanlı, Derin Tarih*, sayı 46 (Ayrıca bkz. Mustafa Armağan, *Nobelli Osmanlı yazarlarının sayısı 3’e çıktı*)

* Araştırmacı, Tarihçi (İstanbul Medeniyet Üniversitesi Yüksek Lisans Mezunlu)

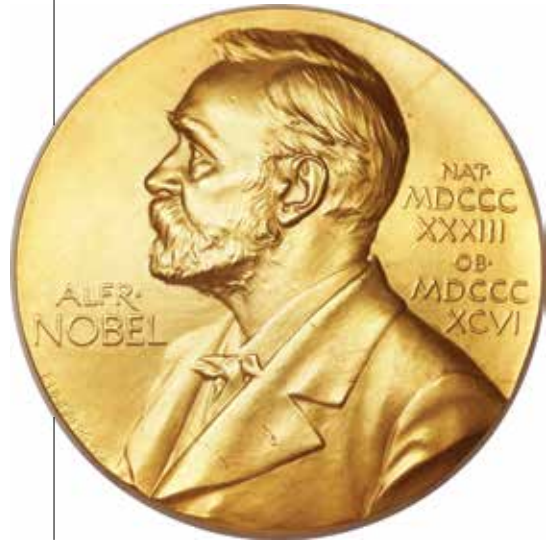
▲ Nobel denince akla gelen önemli mekânlardan biri: Stockholm Belediye Sarayı.

▲ One of the major venues that come to mind when Nobel is mentioned: Stockholm Town Hall.

FOOTNOTE:

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maarif Nezareti Mektubi Kalemi, File No: 535/50
- *Hariciye Salnamesi (1900)*, *Matbaa-i Osmaniye*.
- *Maarif Salnamesi (1900)*, *Matbaa-i Amire*.
- *Asır*, issue 642.
- *Mecmua-i Edebiyye*, issue 60.
- *Servet-i Fünun*, issue 558.
- *Musavver Terakki*, issue 22.
- A. Erol Göksu, *Nobel Ödüllü Edebiyatçılar*, October 2007.
- *Cumhuriyet Bilim ve Teknoloji Magazine*, issue 1500.
- Betül Kayahan, *Nobelli 3 Osmanlı, Derin Tarih*, Issue 46 (Also see Mustafa Armağan, *Nobelli Osmanlı yazarlarının sayısı 3’e çıktı*)

* Researcher, Historian (Istanbul Medeniyet University M.A.)

 Beşir Ayvazoğlu

HATTATLAR VE Ressamlar

CALLIGRAPHERS AND PAINTERS

Yazı ve resim aynı kökten gelir; daha doğrusu, yazı resimden doğmuştur. Bu bakımdan resimle ilgilenen hattatlar ve hat sanatıyla ilgilenen ressamlar, sanatlarına aykırı bir iş yapmıyor, köklerini arıyorlar.

Writing and painting spring from the same roots; more precisely, writing is born out of painting. In this regard, calligraphers interested in painting and painters interested in calligraphy are not going against their craft, they are searching for their roots.

Fatih Camii'nin fil ayaklarından birinde çok badireler atlattığı ilk bakışta anlaşılan bir tablo yıllardır asılı dururdu. Bir cuma namazını bu camide kılan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, namazdan sonra camiyi gezerken nasılsa dikkatini çeken bu tabloya yakından bakınca Osmanlı Devleti'nin dünyaya bakışının ve kâinat tasavvurunun anlatıldığını fark etti.

Ressam, Mekke ve Medine'yi ön plandaki dünya küresinin merkezine yerleştirmiş, Medine'yi ayrıca kûfi bir hatla çevrelemişti. Sağda Yıldız Sarayı'nın medhali, arka planda ise daha küçük ölçekte Mekke ve Medine tasvirleri, kubeleri ve minareleriyle İstanbul silüeti ve Hamidiye Camii, gökyüzünde de gezegenler yer alıyordu. Mekke tasvirinin hemen altına dikkatle bakıldığı takdirde köprüleri ve tünelleriyle Hicaz Demiryolu'nu görmek mümkündü. Açıkçası ressam, hilafet merkezindeki halife padişahın Mekke ve Medine'ye hizmetle mükellef olduğunu anlatmak istiyordu. Tablonun sol alt köşesine de nefis bir talik hatla resmin yapıldığı tarih ve ressamın ismi şöyle kaydedilmişti:

“27 Ramazanü'l-mübarek 1323 (25 Kasım 1905), Meşihat-i Ulya Kalemi hulefasından Mimarzade Mehmed Ali.”

Eğer bu ibarenin hattı da kendisine aitse Mimarzade'nin aynı zamanda kudretli bir talik hattatı olması gerekiyordu ve ilk yapılacak iş, elbette İbnülemin Mahmud Kemal'in *Son Hattatlar* adlı kitabına bakmaktı.

Bu hoş sürpriz karşısında şaşırان Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, tabloyu biraz daha yakından inceleyince sadece resmin değil, çerçevesinin de son derece kötü durumda olduğunu gördü ve bu önemli eserin Köşk'teki tablolarla birlikte restorasyon programına alınmasını emretti. O tarihte Köşk'ün sanat danışmanı Ömer Faruk Şerifoğlu tarafından kapsamlı bir araştırma sonunda rapor

For years, a weathered painting hung on one of the elephant foot columns of the Fatih Mosque. After a Friday prayer in the mosque, President Abdullah Gül somehow noticed the painting while touring the mosque, and after a closer look, he realized that it depicted Ottoman Empire's outlook on the world and its description of the universe.

In the foreground, the painter had placed Mecca and Medina at the center of the globe representing the Earth, and had wreathed Medina with some kufic script. On the right was the entrance to the Yıldız Palace, and in the background were smaller depictions of Mecca and Medina, and a silhouette of İstanbul with domes and minarets, Hamidiye Mosque, and planets in the sky. Upon careful inspection, right at the bottom of Mecca's portrayal, it was possible to see the Hicaz railroad complete with its bridges and tunnels. Obviously, the painter meant to convey the message that the caliph emperor at the center of the caliphate was obliged to serve Mecca and Medina. On the left bottom corner, in delightful ta l q script, the date and signature were thus recorded:

“27 Ramazan ul Mubarak 1323 (25 November 1905), Grand Directorate of Religious Affairs Office Scribe Memarzadeh Mehmed Ali.”

If the script in this notice was by his own hand, Memarzadeh must have also been an apt ta l q calligrapher; in which case the first thing to do was to consult Ibnul Amin Mahmud Kamal's book 'The Last Calligraphers'.

Surprised by this discovery, President Abdullah Gül inspected the painting closely and realized that both the painting and the frame were in

▼ Mimarzade Mehmed Ali Bey'in tablosundaki imzanın yakın plandan görünüşü.

▼ A close view of the sign on painting by Mimarzade Mehmed Ali Bey.

▲ Osman Hamdi Bey'in bir tablosu. Türbenin içindeki kuşak yazısı, levhalar ve sanduka örtüsündeki yazılar okunabiliyor (Millî Saraylar Resim Müzesi).

▲ A painting by Osman Hamdi Bey. The writings on the sash, plates and sarcophagus cover in the mausoleum are legible. (National Palaces Painting Museum)

hazırlandıktan sonra Vakıflardan izin alınarak Çankaya Köşkü'ne gönderildi ve özenle restore edildi.

Son Hattatlar'da anlatıldığına göre 1879 yılında Dülger Mehmed Efendi'nin oğlu olarak Bolu'da dünyaya gelen Mimarzade Mehmed Ali Bey, ilk ve orta öğrenimini Bolu'da tamamladıktan sonra İstanbul'a geldi ve Sanayi-i Nefise Mektebine girerek Mimari Şubesinden 1912 yılında mezun oldu. Bu arada Çarşambalı Ahmet Hamdi Efendi'den hüsnühat meşk ederek icazetname almış, ayrıca Bâb-ı Meşihat'te Mektubi Kalemi ikinci sınıf kâtipliğine ve Darülhilafetülaliyye Medresesinin hat hocalığına tayin edilmişti. İtilafçı olduğu için bir ara İttihatçılar tarafından Sinop'a sürgün edildi. Sürgün dönüşü çeşitli okullarda resim ve hat öğretmenliği yaptı. Kayınpederi Mustafa Sabri Efendi'nin Şeyhülislam olduğu

extremely bad condition; upon which he ordered the inclusion of the painting in a restoration program along with other works from the Presidential Palace. Following extensive research, the Palace's art advisor at the time, Ömer Faruk Şerifoğlu, prepared a report and got the permission of the Directorate General of Foundations to ship the painting to the Çankaya Palace to be carefully restored.

As told in 'The Last Calligraphers', Memarzadeh Mehmed Ali Bey, born 1879, was the first son of Builder Mehmed Effendi. He finished his primary and secondary education in Bolu. After moving to İstanbul, he enrolled in the Academy of Fine Arts, graduating from the Department of Architecture in 1912. Meanwhile, he practiced calligraphy with Çarşambalı Ahmed Hamdi Effendi and received a certification. He was appointed second degree scribe at the Office of the Shaykh al-Islām Secretariat, and a calligraphy professor at the İstanbul Madrasa. For a time, he was exiled to Sinop by the Unionists for being an Accordist. Upon his return, he taught painting and calligraphy at schools. During the period when his father-in-law Mustafa Sabri Effendi was Shaykh al-Islām, he became the Director of Turkish and Islamic Arts Museum and the Madrasa of Calligraphy. After the War of Independence was won, he fled with his father-in-law to Romania, and then to Egypt. He worked as a painter and calligrapher at the Printworks of Egypt, and taught painting and calligraphy at a school founded by King Fuad I.

The second time Ibnul Amin went to Egypt following an invitation, he learned that Memarzadeh had passed away in a tram accident (16 January, 1938). He was deeply saddened by this. When remarking on the importance of this valuable artist in calligraphy and painting, Ibnul Amin writes that "Memarzadeh had discovered something of a new form of calligraphy mixed with

dönemde Evkaf-ı İslâmiye Müzesi (bugünkü Türk ve İslam Eserleri Müzesi) ve Medresetü'l-Hattatin Müdürlüğüne tayin edildi. Millî Mücadele kazanıldıktan sonra kayınpederiyle birlikte önce Romanya'ya, daha sonra Mısır'a gitti, Matbaatü'l-Mısır şirketinde ressam ve hattat olarak çalıştı. Ayrıca Kral Fuad'ın kurduğu bir okulda resim ve hüsnühat öğretmenliği yaptı.

İbnülemin, bir davet üzerine ikinci defa Mısır'a gittiğinde Mimarzade'nin bir tramvay kazasında hayatını kaybettiğini (16 Ocak 1938) öğrenmiş ve çok üzül-müştür. Bu değerli sanatkârın hattat ve ressam olarak büyüklüğünden söz ederken "resimle memzuc bir nevi yeni usul hat icat ettiğini," yani yazıyla resmin bir araya geldiği denemeler yaptığını belirttikten sonra düştüğü not dikkat çekicidir:

"Vâsiulhayal bir hünerver olduğundan neler icat ederdi. Âlem-i lâhut ve nâsuti tasvir eden yağlı boya büyük bir tablosunu Kapalıçarşı'da bir kürkçü dükkânının camekânında uzun müddet teşhir etmişti. O tabloda ne resimler, ne yazılar vardı ki resm ile yazı ile tarifi muhaldir. Şeyhülislâm Behâî merhumun,

Güzel tasvir edersin hattü hâli dilberi emma Füsun u fitneye geldikde ey Bihzad neylersin

sualine, Bihzad'dan evvel o cevap verir, 'füsun ve fitne'yi bile tasvir ederdi."

Zekai Konrapa ise *Bolu Tarihi*'nde Bolu İdadisinin birinci sınıfında resim derslerine giren Mehmed Ali Efendi'nin medrese tahsiliyle mektep bilgisini şahsında birleştirmiş değerli bir aydın, kudretli bir ressam ve bütün yazı çeşitlerinde mahir bir hattat olduğunu, Bolu'daki Yıldırım Bayezid Camii ile İmaret Camii'nin duvarlarını süsleyen levhaları onun yazdığını, çeşitli tablolarında İstanbul'daki selatin camilerini canlandırdığını, özellikle Fatih Camii müezzin mahfilindeki tablosunun derin manalar taşıyan eşsiz bir sanat eseri olduğunu belirttikten sonra bu tabloda ne anlatılmak istendiğini açıklar. İbnülemin ve Zekai Konrapa'nın sözünü ettiği tabloların şimdi nerede olduğunu ne yazık ki bilmiyoruz. İbnülemin, *Son Hattatlar*'a Mehmed Ali Bey'den bir hüsnühat numunesi bula-

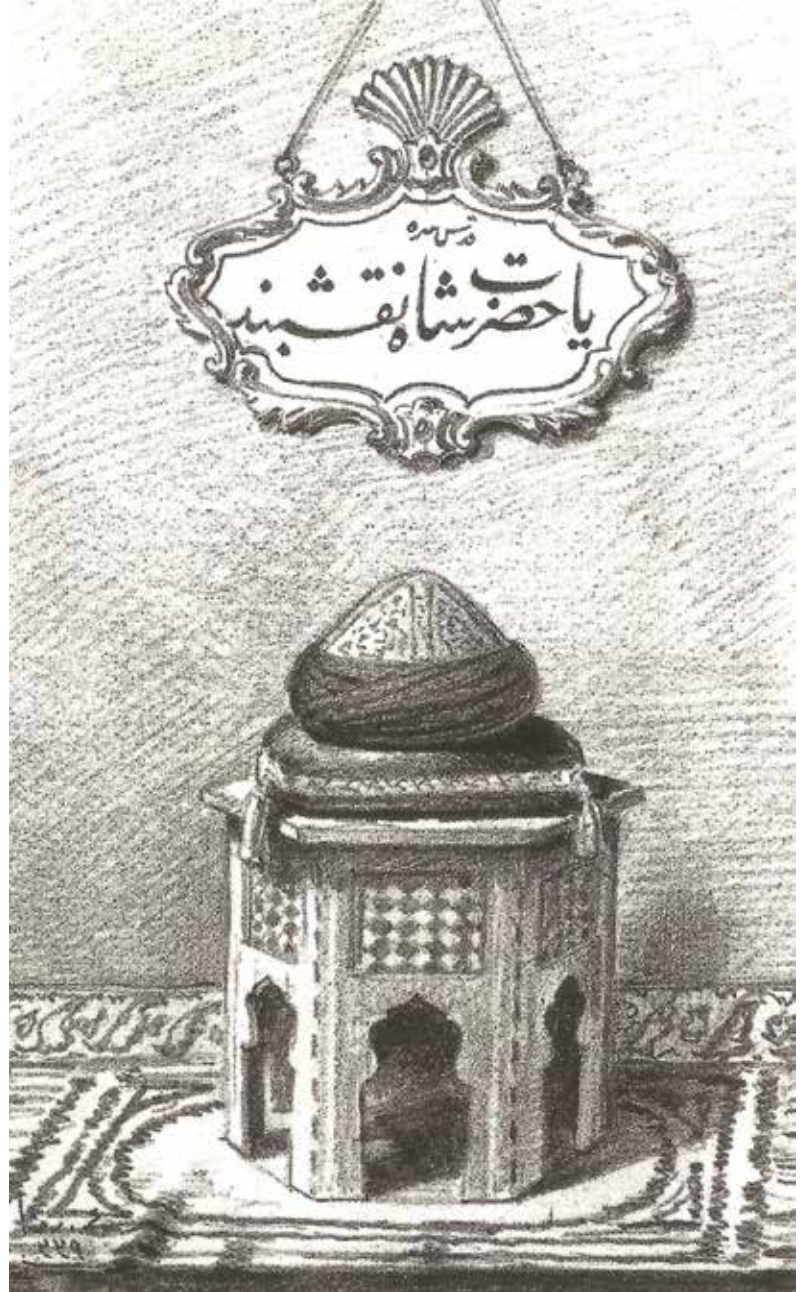
▼ **Hoca Ali Rıza'nın bir kara kalemi. Resmin üst tarafından levhada "Ha Hazret-i Şah-ı Nakşibend kuddise sırrahu" yazılıdır (Gülbün Mesara Koleksiyonu).**

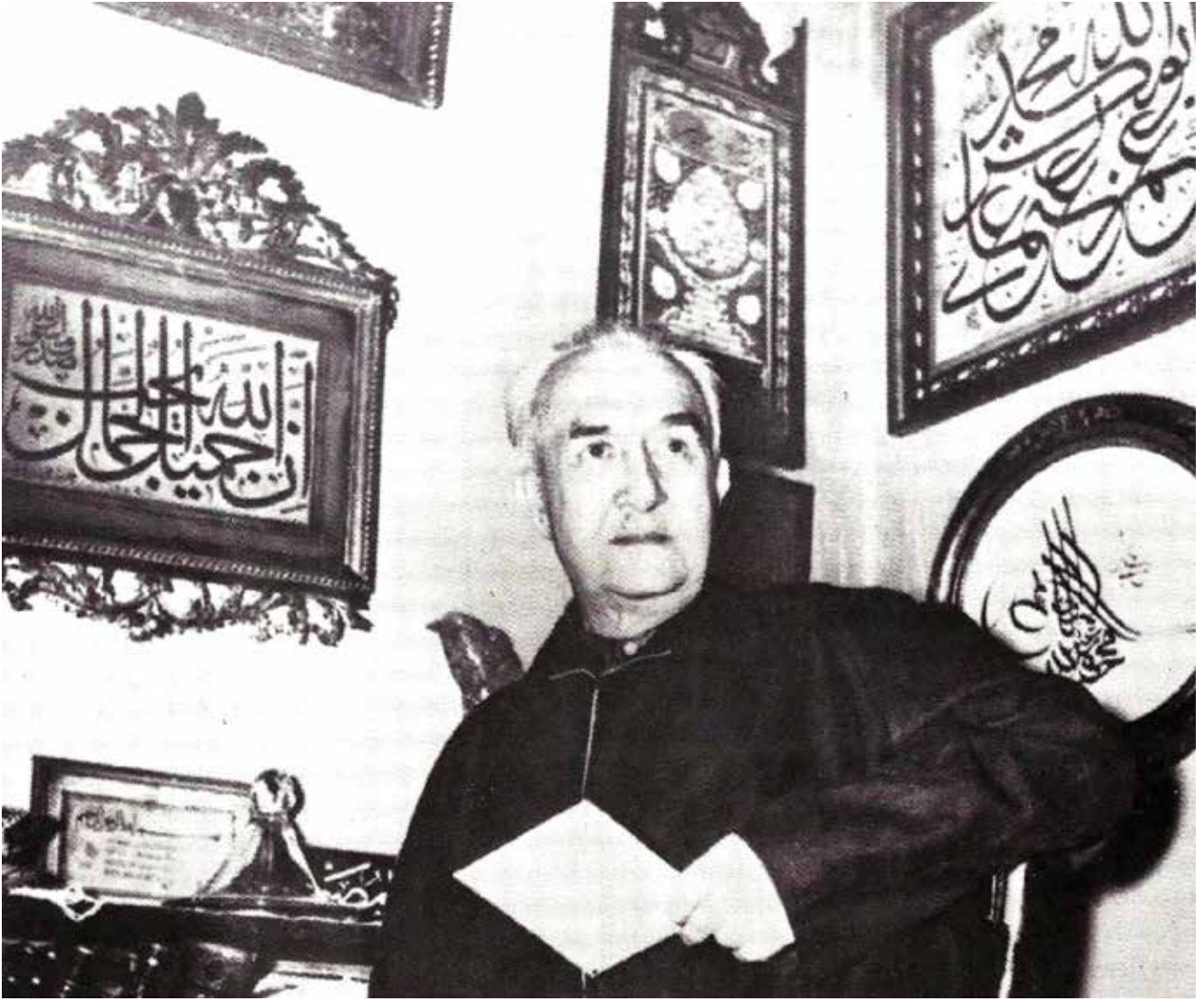
▼ **A pencil drawing by Hodja Ali Rıza. On the upper panel writes "Ha Hazret-i Şah-ı Nakşibend kuddise sırrahu" (Saint Shah Engraver) (Gülbün Mesara Collection).**

painting," after which he pens this interesting passage:

"What discoveries he would make as a most talented man with a wide imagination. A painting in which he depicted both the divine and the mundane world was displayed for a long time on the shop window of a furrier in the Grand Bazaar. What forms, what words were in that painting one cannot express neither with forms nor words. In answer to the late Bahayî's question,

You illustrate beautifully the lover's

▲ Portre ressamlığıyla tanınan Feyhaman Duran hem hattattı hem de zengin bir hat koleksiyonuna sahipti (Gül İrepoğlu, Feyhaman, İstanbul 1986).

▲ Known as a portrait artist, Feyhaman Duran was both a calligrapher and had a rich calligraphy collection (Gül İrepoğlu, Feyhaman, İstanbul 1986).

madığı için *Beyanülhak* mecmuası için hazırladığı yazı-resim karışık logoyu koymak zorunda kalmıştır.

Yaşadığı devrin şartları ve kayınpederinin 150'lik bir muhalif oluşu yüzünden ülkesinden uzakta yaşayıp, ölen ve bu yüzden sanat tarihi kitaplarında ismi hiç zikredilmeyen Mimarzade'nin önce hangi sanata ilgi duyduğunu maalesef bilmiyoruz. Belki köklü bir geleneğe yaslanan yaygın bir sanat olduğu için hat sanatına çok daha önce ilgi duymuş olabilir. Sanat tarihimizde resimle ilgilenen başka hattatlar da var. 19. yüzyılın büyük hattatlarından biri olan ve tuğraya en güzel formu kazandıran Mustafa Râkım, Sultan Üçüncü Selim'in bir portresini yapmış ve ödüllendirilmişti. Kazasker Mustafa İzzet'in talebelerinden Abdullah Zühdî de ressamdı. Tuğrakeş İsmail Hakkı Altunbezer ise Sanayi-i Nefise Mektebinin ilk mezunlarından biriydi

shape and countenance but What to do as we come to enchantment and enticement ye Behzād

he would answer before Behzād, illustrating even 'enchantment and enticement'.

Zekai Konrapa in 'History of Bolu' depicts Mehmed Ali Effendi in freshman painting classes at the Bolu High School, and describes him as an intellectual who has managed to combine a madrasa degree with the knowledge of schools, and a powerful painter and calligrapher adept at all the Arabic forms. Konrapa informs us that the plaques decorating the walls of the Bayezid I and İmaret Mosques are of Memarzadeh's works; and especially praises the painting at the muezzin mahfil of the

ve akademik üslupta nefis resimler yapardı. Halim Özyazıcı, Macid Ayrıl ve Hâmid Aytaç'ın iyi resim yaptıkları bilinir.

Türk resminde önemli yerleri olan hattat çocukları da vardır. Namık İsmail'in babası İsmail Zühdî Efendi nesih ve sülüste usta bir hattattı. Reisülhattatin Hacı Kâmil Akdik'in resimle ilişkisinin derecesini bilmiyorum, ama oğlu Şeref Akdik önemli bir ressam ve babasından icazet almış kudretli bir hattattır. Ressam ve heykeltıraş Zühtü Müridoğlu'nun kardeşi Hafız Kemal Batanay da hem büyük bir hattat, hem bestekâr ve tamburi idi.

Hat sanatıyla yakından ilgilenen ressamlar ayrı bir bahistir: Osman Hamdi ve Şevket Dağ, resimlerinde hat levhalarını bir hattat titizliğiyle işlemişlerdir. Kûfi yazıyla istifler yapmayı seven Hoca Ali Rıza'nın karalama defterlerinde kûfi istiflere ve güzel talik yazılara rastlanır.

▼ Feyhaman Duran'ın celi sülüs bir besmele istifi (Gül İrepoğlu, Feyhaman, İstanbul 1986).

▼ Feyhaman Duran's 'Celi Sülüs bir besmele istifi' (Gül İrepoğlu, Feyhaman, İstanbul 1986).

Fatih Mosque as a unique work of art holding deep meanings, which he goes on to interpret. Unfortunately, we do not know the whereabouts of the paintings mentioned by Ibnul Amin and Zekai Konpara. Ibnul Amin in 'The Last Calligraphers', upon failing to find a calligraphy sample by Memarzadeh, had to use the artist's logo design for the 'Beyanülhak' magazine consisting of both graphics and letters.

Due to the circumstances of the times and his father-in-law's enlistment in the 150 personae non gratae of Turkey, Mamerzadeh lived and died away from his country, and was left out of art history books. We therefore do not know which art form he was first interested in. It might be that he was first interested in calligraphy because it is an art form leaning on a deep rooted tradition. In our art history, there are other calligraphers interested in painting. The great 19th century calligrapher Mustafa Râkim, known for perfecting the tughra form, had painted a portrait of Selim III and was rewarded for it. Kazasker Mustafa İzzet's student Abdullah Zühdî was a painter, too. Tughrakesh İsmail Hakkı Altunbezer was one of the first graduates of the Academy of Fine Arts, and would make great paintings in the academic style. It is known that Halim Özyazıcı, Macid Ayrıl, and Hâmid Aytaç made good paintings.

The sons of the calligraphers have their prominent places in Turkish painting. Namık İsmail's father İsmail Zühdî Effendi was a master of Naskh and Thuluth scripts. I don't know of Chief Calligrapher Hajji Kâmil Akdik's relationship with painting, but his son Şeref Akdik is an important painter and calligrapher certified by his father. Painter and sculptor Zühtü Müridoğlu's brother Hafız Kemal Batanay is a great calligrapher, composer, and tamburi.

Painters interested in calligraphy are a separate case: Osman Hamdi and Şevket Dağ have

Portre ressamlığında büyük bir isim olan Feyhaman Duran -icazetli olmamakla beraber- Sami Efendi gibi kudretli hattatlardan meşk etmiş ve ömrünün sonuna kadar bu sanatla ilgilenmişti; zengin bir hat koleksiyonu vardı ve Kâmil Akdik, Rifat Efendi, Hacı Yahya Hilmi Efendi gibi hattatların portrelerini yapmıştı. İbrahim Çallı da hat sanatına meraklı ressamlardandı; onun bu merakı *Mevleviler* serisinde açık seçik görünür. Türk ve İslam Eserleri Müzesi müdürlüğü sırasında hat sanatıyla yakından ilgilenen Elif Naci ise, bazı resimlerinde eski harfleri kompozisyonun temel unsurlarından biri olarak kullanmıştır. Esasen Elif Naci, İslam kaligrafisini resimde bu manada kullanan ilk ressamının kendisi olduğu iddiasındaydı.

▲ Ressam Erol Akyavaş, 1995 yılında *Hem Batın Hem Zahir* adlı eseri üzerinde çalışırken (Fotoğraf: Kazım Zaim/Beşir Ayvazoğlu Arşivi). Hat sanatına özel ilgi duyan Ressam Süleyman Saim Tekcan'ın bir gravürü (sağda).

▲ Artist Erol Akyavaş working on his painting 'Hem Batın Hem Zahir' in 1995. (Photograph: Kazım Zaim/Beşir Ayvazoğlu Archive). A gravure by Artist Süleyman Saim Tekcan who took special interest in the art of calligraphy (right).

depicted calligraphic plates in their paintings with the meticulousness of calligraphers. Hoca Ali Rıza liked writing kufic tiles, and his sketchbook includes both kufic tiles and pleasant ta l q script. The portrait artist Feyhaman Duran—although never certified—has practiced with strong calligraphers like Sami Effendi and has dabbled in this art until the end of his life; had a rich calligraphy collection, and had painted portraits of calligraphers like Kâmil Akdik, Rifat Effendi, and Hajji Yahya Hilmi Effendi. İbrahim Çallı was another painter interested in calligraphy; his interest is clearly visible in his series “The Mevleviis”. Showing great care for calligraphy during his directorship of the Turkish and Islamic Arts Museum, Elif Naci used old letters as key components of composition in some of his paintings. As a matter of fact, Elif Naci claimed that he was the first painter to use Islamic calligraphy in this sense.

It should not be ignored that one of our first female painters, Melek Celâl Sofu, had special interest

İlk kadın ressamlarımızdan Melek Celâl Sofu'nun hat sanatına özel bir ilgi duyduğu unutulmamalıdır. *Reisülhattatin Kâmil Akdik* (1938), *Şeyh Hamdullah* (1949) adlı kitaplarını hatırlatmakla yetiniyorum. İsmail Hakkı Altunbezer ve Necmeddin Okyay hakkında yayımlanmamış kitaplarının da bulunduğu söylenir. Türk sulu boya resminin en büyük isimlerinden biri olan Malik Aksel ise, özellikle hat sanatındaki yazı-resimlere meraklıydı. *Türklerde Dinî Resimler* (1967) adlı kitabı hâlâ önemini korumaktadır.

Çağdaş Türk ressamlarının çoğu, hat sanatına Picasso, Paul Klee, Kandinsky, Hans Hartung gibi modern Batılı ressamların bu sanatla ilgilendiklerini fark ettikten sonra yönelirler. Cevat Dereli, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nurullah Berk, Sabri Berkel, Şemsi Arel, Abidin Dino, Adnan Çoker, Erol Akyavaş, Süleyman Saim Tekcan, Ergin İnan gibi birçok ressamın eserlerinde, hat sanatı, farklı şekillerde ve farklı duyuşlarla yansımaları bulmuştur. Abidin Dino hat sanatından çok etkilenmişti ve kendisini zaman zaman "hattat" diye nitelendirirdi. Hayatını anlattığı bir yazısında, komşularından birinin büyük bir hattat olduğunu, bu sebeple hat sanatına ve minyatüre küçük yaşta ilgi duymaya başladığını söyler.

Erol Akyavaş'a gelince... Hat sanatının soyut plastik değerlerini resminin ayrılmaz bir parçası hâline getiren Akyavaş'ın yaklaşımı, böyle bir yazıda kısaca geçiştirilemeyecek kadar önemli ve anlamlıdır. Modernliğin yabancılaştırıcı ve dayanılmaz baskısına rağmen, geleceğin vazgeçilmez değerlerini yeniden hayatımızın bir parçası hâline getirmeye çalışan Akyavaş'ın yapmak istediği, modernleşme tarihimizde örneği pek az bulunan, içinden geldiğimiz dünyanın estetik tercihlerini de belirleyen tasavvufu modern resmin araçlarını ve imkânlarını kullanarak yeniden okumaktı. Bu tecrübede hat sanatının son derece önemli bir yeri vardı.

Aslında yazı ve resim aynı kökten gelir; daha doğrusu, yazı resimden doğmuştur. Bu bakımdan resimle ilgilenen hattatlar ve hat sanatıyla ilgilenen ressamlar, kendi sanatlarına aykırı düşen bir iş yapmıyor, köklerini arıyorlar.

in the art of calligraphy. I confine myself to only mentioning her books 'Chief Calligrapher Kâmil Akdik' (1938) and 'Sheik Hamdullah' (1949). It is rumored that she has unpublished works on İsmail Hakkı Altunbezer and Necmeddin Okyay. One of the greatest names of Turkish watercolor painting, Malik Aksel, was particularly interested in calligraphy that is shaped to resemble objects. His work 'Religious Paintings in Turks' (1967) still retains its importance.

Most of the modern Turkish painters turn to the art of calligraphy after realizing Western painters like Picasso, Paul Klee, Kandinsky, and Hans Hartung were interested in this art form. Calligraphy was reflected in different ways and perceptions in the works of painters like Cevat Dereli, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nurullah Berk, Sabri Berkel, Şemsi Arel, Abidin Dino, Adnan Çoker, Erol Akyavaş, Süleyman Saim Tekcan, and Ergin İnan. Abidin Dino was especially taken by the art of calligraphy and at times called himself a calligrapher. In a writing on his life, he says that one of his neighbour was a great calligrapher, which influenced his interest in calligraphy and miniature at an early age.

As for Erol Akyavaş... The treatment of Akyavaş, which makes the abstract plastic value of the art of calligraphy an inseparable part of his painting, has more importance and meaning than to be glossed over in an article such as this. Despite the alienating and irresistible pressure of modernism, what Akyavaş wanted to do, by trying to make the indispensable value of tradition a part of our lives, was rarely found in our history of modernization. He reread Tasawwuf, which also determines the aesthetic preferences of the world from which we come, by using the tools and means of modern painting. This attempt has a most important place in the art of calligraphy.

▼ Süleyman Saim Tekcan'ın gravürü.

▼ Süleyman Saim Tekcan'ın gravürü.

SULTAN ABDÜLAZİZ'İN

Avrupa Seyahati

SULTAN ABDÜLAZİZ'S JOURNEY TO EUROPE

Ömer Buğra Bilgi

1867 yılına kadar hiçbir Osmanlı sultanı, seferler dışında ülke dışına çıkmamıştı. Sultan Abdülaziz'in o tarihte gerçekleştirdiği 47 günlük Avrupa seyahati tüm Osmanlı tarihi içinde mühim bir hadisedir.

Before 1867, none of the Ottoman sultans had stepped outside the empire's territories except for campaigns. This is why Sultan Abdülaziz's 47 days long journey to Europe in that year, is a significant incident for Ottoman history.

Osmanlı padişahları sefere çıkmanın haricinde gerek Batı'daki gerekse Doğu'daki herhangi bir ülkeye seyahatte bulunmamışlar, birkaçı haricindeki kendi ülkelerini de gezmemişlerdir. Hatta birkaç istisna durum haricinde hiçbir Osmanlı sultanı hacca dahi gitmemiştir. Devrin şartları göz önüne alındığında güvenlik, devletin başsız kalmaması vs. gibi sebeplerle gerçekleşmeyen bu maddi ve uhrevi seyahatler düşünüldüğünde Sultan Abdülaziz'in 1867 yılında gerçekleştirdiği ve 47 gün süren Avrupa seyahati tüm Osmanlı tarihi içinde mühim mevzulardandır. Ancak şöyle bir durum da söz konusu. Yazar Gündüz Vassaf'ın aktardığına göre aslında Sultan Abdülaziz de yabancı ülke toprağına ayak basmamıştı. Şöyle: Sultanın seyahati İstanbul'daki ulema arasında ciddi tartışmalara da sebebiyet vermişti. Zira Osmanlı'nın egemen olduğu topraklar "Darü'l-İslam", Avrupalıların toprakları ise "Darü'l-Harp"ti. Ve bir Osmanlı sultanı Darü'l-Harbe ancak gaza için gidebilirdi. Bu mesele saray etrafında uzun süre tartışılmış,

Ottoman sultans had never travelled to Eastern or Western countries except for campaigns, and only a few had travelled around the empire. Moreover, it was exceptional for Ottoman sultans to go on pilgrimage. Sultan Abdülaziz's 47 days long journey to Europe in 1867 is a major event in the Ottoman history considering the physical and spiritual journeys that did not take place due to reasons as circumstances of the period, safety, and leaving the empire without a ruler.

However there is also this. According to writer Gündüz Vassaf, Sultan Abdülaziz had never been to foreign lands. This is how: Sultan's journey caused quite a stir among the scholars in Istanbul. Because lands ruled by the Ottoman were "Darü'l-Islam" (Abode of Peace) and ruled by the Europeans were "Darü'l-Harp" (Abode of War). And an Ottoman sultan could only travel to Darü'l-Harp to wage holy war. The issue was thoroughly discussed in the palace, and finally a solution was found. Special compartments built under sultan's shoes

▼ Sultan Abdülaziz'in 17 Ağustos 1867 tarihinde Viyana ziyaretini gösteren bir çizim.

▼ A painting depicting Sultan Abdülaziz's Vienna visit on 17 August 1867.

▲ Sultan Abdülaziz'in Avrupa seyahati öncesinde İstanbul'daki son durağı olan Ortaköy Camii. Sultan Abdülaziz (altta).

▲ Ortaköy Mosque, the last stop of Sultan Abdülaziz in Istanbul before his Europe trip. Sultan Abdülaziz (below).

sonunda da bir çözüm bulunmuştu. Sultanın ayakkabılarının altına özel bir bölme yaptırılmış ve burası toprakla doldurulmuştu. Böylece Sultan Abdülaziz gittiği ülkelerde yabancı toprağına ayak basmayacaktı.

Altı asırlık Osmanlı tarihi içinde böyle bir hadisesinin ancak Sultan Abdülaziz devrinde gerçekleşmiş olması akıllara ilk olarak sebeplerini getiriyor elbette. Seyahatin görünürdeki sebebi Fransa İmparatoru Üçüncü Napoleon'un Sultan Abdülaziz'i Milletlerarası Paris Sergisine davet etmesidir. Ancak Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki topraklarında meydana gelen milliyetçi ve ayrılıkçı hareketler, Girit'teki karışıklıklar ve bunların Avrupalı devletler nezdinde kabul görülerek desteklenmesi, Rusya ile son dönemdeki ilişkiler seyahatin asıl sebebini başka yöne kaydırmış, seyahat süresi ve ülke sayısını arttırmıştır.

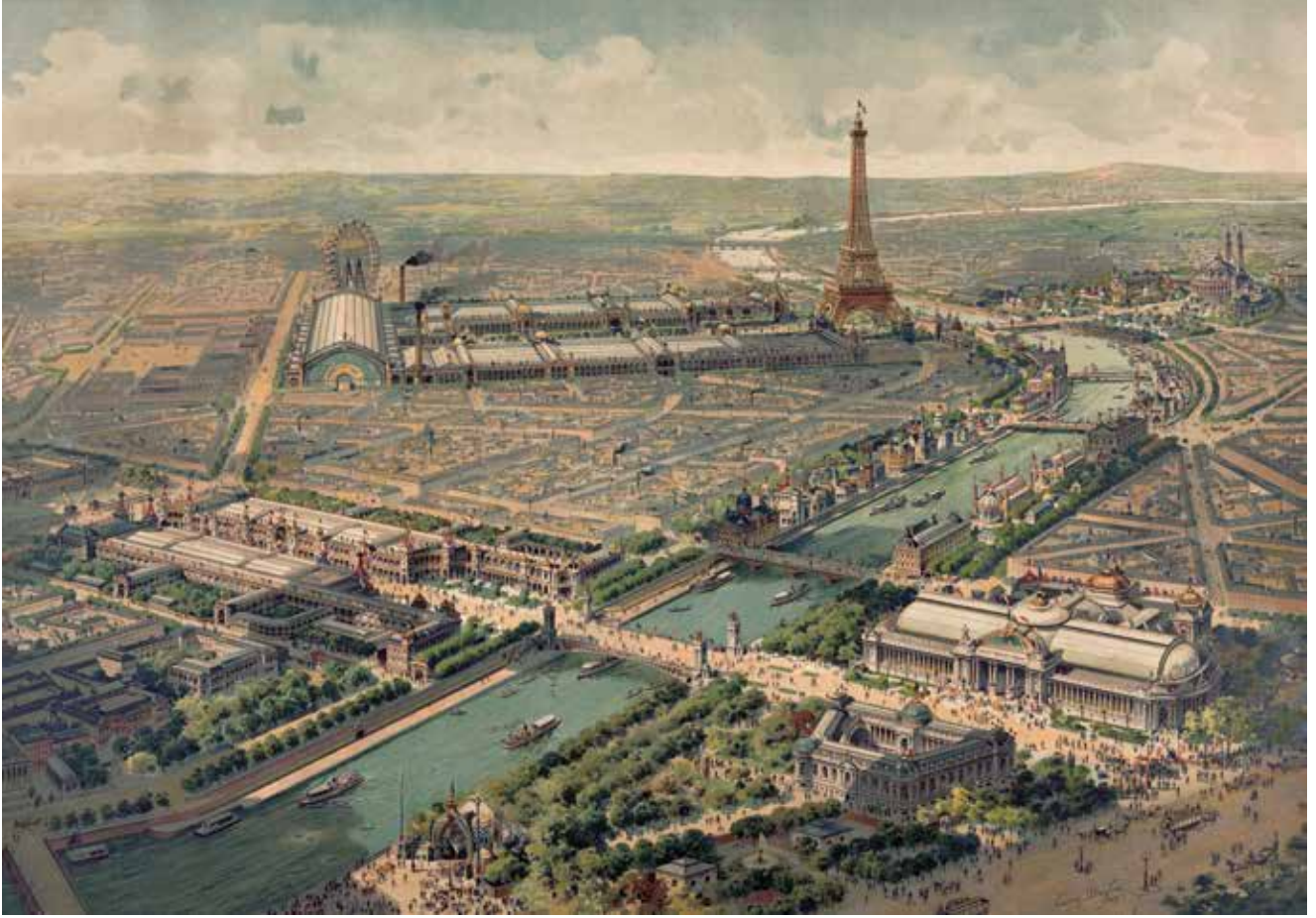
SEYAHAT BAŞLIYOR

Sultan Abdülaziz, 21 Haziran günü cuma namazını Ortaköy Camii'nde

were filled with earth. So that, Sultan Abdülaziz would not step on foreign lands in the countries he visited.

Such an incident took place for one time and in the period of Sultan Abdülaziz throughout six centuries of Ottoman

kıldıktan sonra Sultaniye Yatı ile yola çıkmıştı. Sultanın yatını Pertev Piyâle Vapuru, Fransız sefire tahsis edilen vapur ve birkaç zırhlıdan oluşan küçük bir filo takip ediyordu. Ertesi gün Çanakkale Boğazı'na varan kafil ile, boğazın her iki tarafından atılan toplarla selamlanmıştı. 29 Haziran'da Fransa'nın Toulon Limanı'na çıkan Sultan Abdülaziz, burada büyük bir merasimle karşılandı. Bundan sonraki yolculuğuna trenle devam eden Sultan ve beraberindekiler, Marsilya üzerinden 30 Haziran'da Paris'in Lyon Garı'na ulaştılar. Sultan, burada İmparator Üçüncü Napoleon tarafından karşılandı. Sultan Abdülaziz bundan sonra 10 gün Paris'te kaldı. Bu süre zarfında da bazı temaslarda bulunmuş, davet edildiği serginin açılışına katılarak sergiyi gezmişti. 10 Temmuz'da Paris'ten uğurlanan Sultan Abdülaziz ve maiyeti, önce kara yoluyla Boulogne'de, oradan binilen gemilerle İngiltere'nin Dover Limanı'na varmıştır. Buradan da demir yoluyla Londra'ya ulaşan Abdülaziz, Kraliçe

▲ 19. yüzyılda Paris'in görünümü.

▲ A view of Paris in the 19th century.

rule, brings about speculations regarding the motives behind the journey. The apparent reason was French Emperor Napoleon III inviting Sultan Abdülaziz to 'International Paris Exhibition'. However due to nationalistic and separatist movements on Ottoman lands in the Balkans, upheavals in Crete, European states approving of and encouraging these, and the relations with Russia in the period, the original motives of the journey had transformed, journey was extended and number of destinations increased.

THE JOURNEY BEGINS

After performing his Friday prayer on 21 June in Ortaköy Mosque, Sultan Abdülaziz set off from Istanbul in his yacht Sultaniye. Sultan's yacht was followed by Pertev Piyâle ferry, a ferry assigned to French Ambassador and a small fleet comprised of a few battleships. The convoy reached Dardanelles Strait the next day, and was hailed with salvos of artillery fired from both sides. Sultan Abdülaziz entered the Toulon Port in

▲ Ormanların çevrelediği görkemli şatolarla süslü Ren Vadisi.

▲ Rhine Valley decorated with spectacular castles surrounded by forests.

Victoria ile görüşükten sonra ikametine ayrılan Buckingham Sarayı'na yerleşti. 11 gün boyunca Londra'da ikamet eden Sultan Abdülaziz ikamet sürecince resmî temaslarda ve kabullerde bulundu, İngiliz donanmasının tatbikatını izledi, tersanelerde, posta işletmesinde ve bankalarda incelemelerde bulundu. Ayrıca Sultan, Kraliçe tarafından bir nişan da takdim edilmişti.

23 Temmuz'da Londra'dan ayrılan Sultan ve beraberindekiler trenle tekrar Dover'e, buradan vapurlarla Fransa'nın Calais Limanı'na gelmiş, yine hususi bir trenle Belçika, Prusya üzerinden Viyana'ya hareket etmiştir. Brüksel İstasyonu'nda Belçika Kralı İkinci Leopold tarafından karşılanıp şerefine verilen öğle yemeğine katılan Sultan öğleden sonra yoluna devam ederek Ren üzerinden Koblenz'e ulaşmıştır. Burada Prusya Kralı Birinci Wilhelm ve kraliçe tarafından tö-

France on 29 June, and was welcomed with a grand ceremony. Sultan and his entourage continued the journey by train, and arrived in Paris Lyon Terminal over Marseilles on 30 June where they were welcomed by Emperor Napoleon III. Sultan Abdülaziz stayed in Paris for the next 10 days paying official visits, and attending the opening of the exhibition he was invited to.

Sultan Abdülaziz and his entourage were bidden farewell from Paris on 10 July, arriving in Boulogne over land, and from there sailed to Dover Port in England. Abdülaziz traveled to London by train, met with Queen Victoria, and settled in Buckingham Palace assigned to him. Sultan Abdülaziz stayed in London for 11 days, paying and receiving official visits. He observed a military drill by British Navy, and examined shipyards, post offices and banks. Queen presented the Sultan with a medal.

renle karşılanan Sultan, geceyi burada geçirip ertesi gün Baviera üzerinden yolculuğuna devam etmiştir. Kafile 28 Temmuz Pazar günü Viyana'ya ulaşmış ve Avusturya-Macaristan İmparatoru Frönçois-Joseph tarafından karşılanmıştır. Burada ikametlerine tahsis edilen Scephönbrunn Sarayı'nda kalan Sultan Abdülaziz, burada geçirdiği üç gün içinde çeşitli incelemelerde ve temaslarda bulunmuştu.

Ardından Tuna üzerinden yoluna devam eden Sultan 31 Temmuz'da Peşte'ye gelmiştir. Peşte'de Macar ileri gelenleriyle birlikte Tuna Valisi Mithat Paşa tarafından karşılanan Abdülaziz, geceyi burada geçirdikten sonra ertesi gün şerefine verilen öğle yemeğine katılıp akşama doğru yoluna devam ederek bir gün sonra Orsova üzerinden Vidin'e ulaşmıştır. Gece burada konaklayan Sultan, ertesi gün Tuna vilayetinin merkezi Rusçuk'a gelmiş, burada Sadrazam Âlî ve Serasker

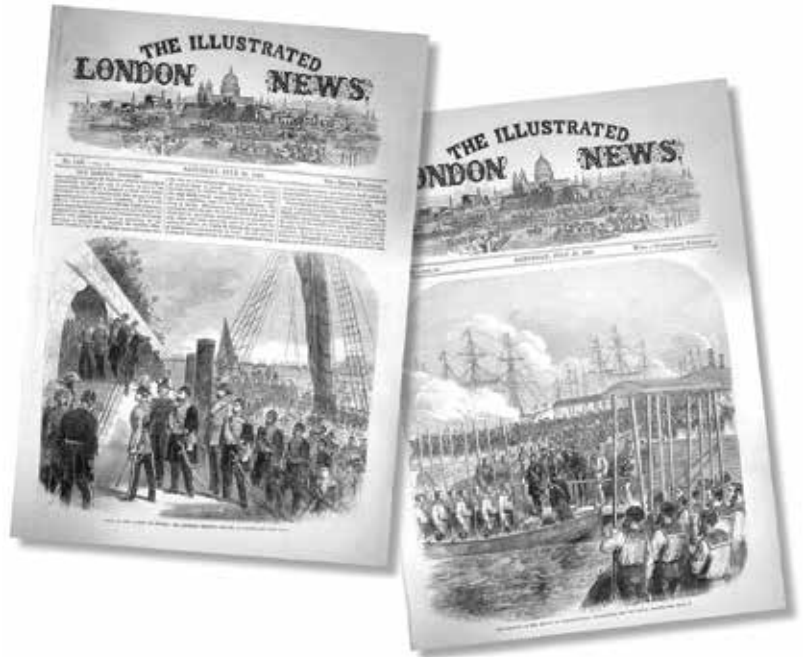
➤ Budapeşte. İngiliz gazeteleri, Sultanın Londra ziyaretine yoğun ilgi göstermişti. 20 ve 27 Temmuz 1867 tarihli *The Illustrated London News* gazetelerinde bu ziyaret ile ilgili gravürler (altta).

➤ Budapest. British newspapers widely covered Sultan's London visit. Gravures depicting the visit in 'The Illustrated London News' newspaper on 20 and 27 July 1867 (below).

Sultan and his entourage left London on 23 July, traveled back to Dover by train, sailed to Calais Port in France by ferries, and took the private train to Vienna over Belgium and Prussia. Sultan was greeted by Belgian King Leopold II in Brussels Station, and attended a lunch given in his honor. He left Brussels in the afternoon, and arrived in Koblenz over Rhine where Sultan was welcomed by Prussian King Wilhelm I and his spouse with a ceremony. Sultan stayed in the city overnight and the convoy took the road the next day over Bavaria. Austria-Hungarian Emperor Franz Joseph welcomed the Sultan who arrived in Vienna on Sunday, 28 July. Abdülaziz spent three days here in Schönbrunn Palace assigned to him, paying official visits and making observations.

Sultan continued his journey on Danube River and arrived in Pest on 31 July.

▲ Sultan Abdülaziz'i Paris'in Lyon Gar'ında karşılayan Üçüncü Napoleon. Tarihi Lyon Gar'ının saat kulesi (altta).

▲ Napoleon III who welcomed Sultan Abdülaziz in Paris Lyon Terminal. Clock tower in historic Lyon Terminal (below).

Mütercim Rüşti Paşalar tarafından karşılanmıştır. 6 Ağustos Salı günü Rusçuk'tan trenle Varna'ya hareket eden Abdülaziz, Varna'da birkaç saat istirahatten sonra daha önce kendisini Fransa'ya götüren Sultaniye Yatına geçerek geri kalan yolculuğuna yine denizden devam etmiş ve 7 Ağustos Çarşamba günü İstanbul'a dönmüştür.

KARŞILAMA MERASİMİ

Sultan Abdülaziz seyahat dönüşünü, Tuna üzerinden Karadeniz'e, oradan da boğaz yoluyla İstanbul'a gelecek şeklinde gerçekleştirmişti. Sultanın memlekete dönüşü halk nezdinde coşkuyla karşılanmış, üç gün-üç gece süren şenlikler düzenlenmişti. Sulta-

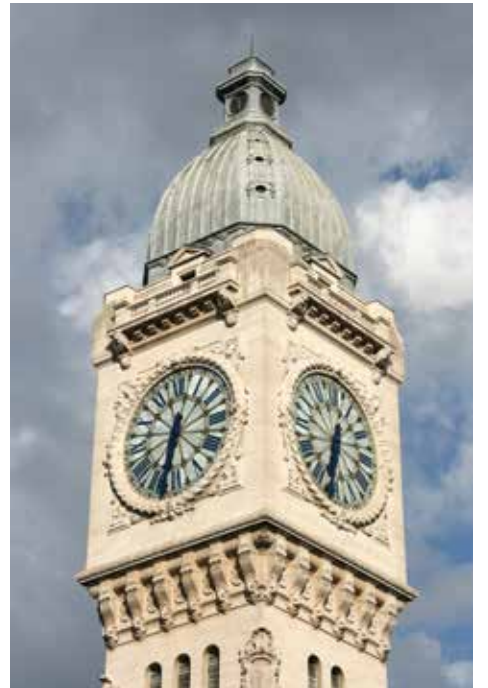
Abdülaziz was welcomed by the Hungarian notables and Danube Mayor Mithat Pasha in Pest, stayed overnight in Pest, attended the lunch given in his honor the next day. He proceeded with his journey in the evening, and arrived in Vidin over Orsova the next day. Sultan spent one night here, arrived in center of Danube Province Ruse the next day, and was welcomed by Grand Vizier Âli and Seraskier Interpreter Rüşti Pasha. Abdülaziz took the train from Ruse on 6 August Tuesday to Varna, rested for a few hours here and took the Sultaniye yacht that took him to France, travelled by sea and returned to Istanbul on 7 August Wednesday.

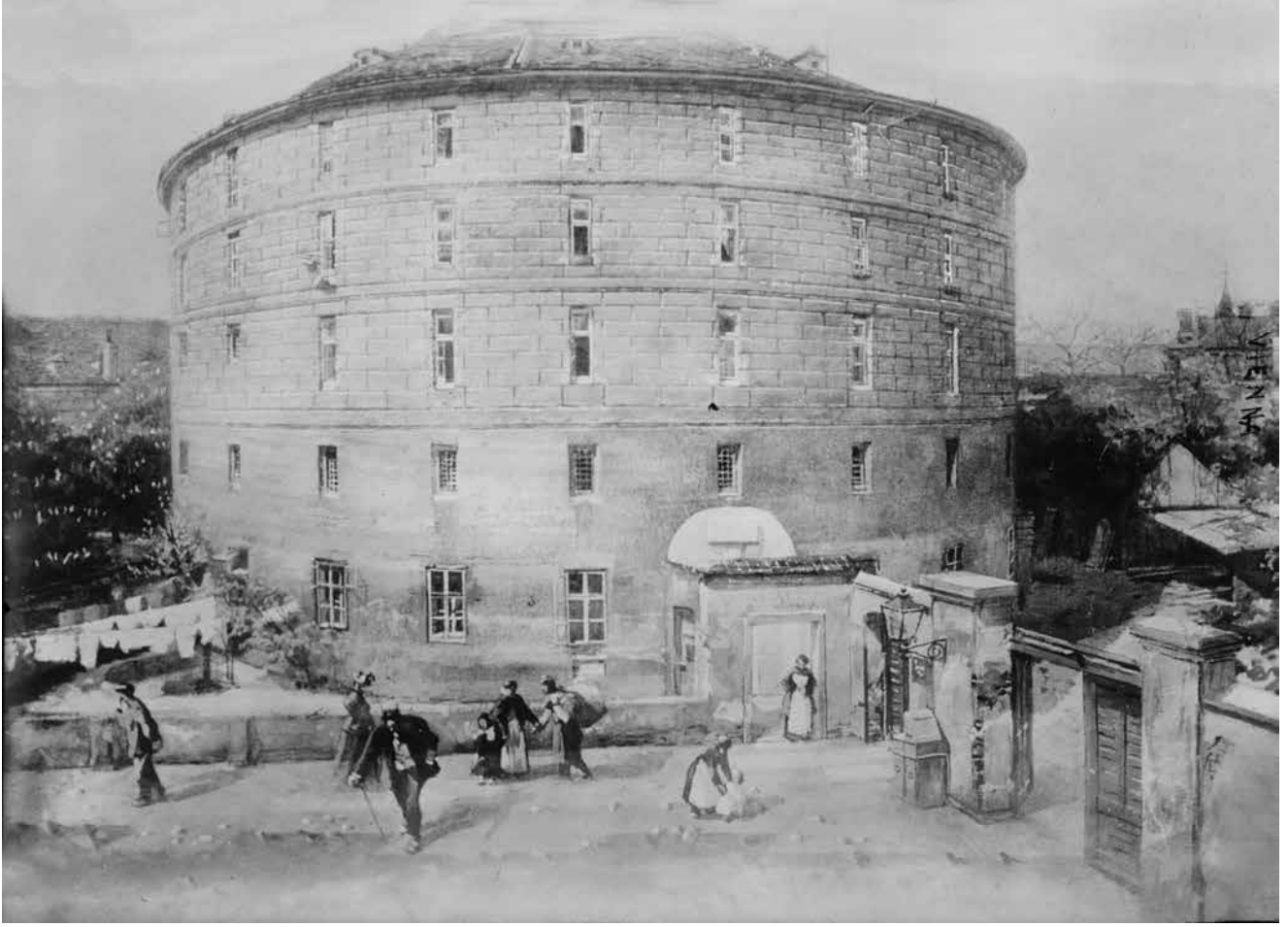
WELCOMING CEREMONY

Sultan Abdülaziz arrived in Black Sea over Danube and in Istanbul through the Bosphorus on his return journey. The people celebrated the return of Sultan enthusiastically, and a festivity that lasted for three days and night was organized. Salutes were fired from both sides as Sultan was passing through the Bosphorus and yacht arrived off the Beşiktaş Palace as soldiers lined up along the coastline cheered "Long live the Sultan".

SULTAN ABDÜLHAMİD ACCOMPANIED HIM

An entourage of 56 accompanied Sultan Abdülaziz in his journey to Europe, including Head Chamberlain Cemil Bey,

nın vapuru Boğaziçi'nde yol alırken sağlı sollu top atışlarıyla selamlanmış, sahil boyunca yerleştirilen askerlerin “padişahım çok yaşa” nidaları eşliğinde Beşiktaş Sarayı önlerine gelmişti.

SULTAN ABDÜLHAMİD DE YANINDAYDI

Sultan Abdülaziz'e, Avrupa seyahati boyunca 56 kişi eşlik etmişti. Bu 56 kişi arasında Başmabeynci Cemil Bey, Başkâtip Emin Bey, İkinci İmam Akşehirli Hoca Hasan Efendi, Hariciye Nazırı Fuat Paşa, Hariciye Teşrifatçısı Kamil Bey, Divan-ı Hümayun Tercümanı Arifi Bey, Hariciye Nezareti Hususi Kâtibi Ali Fuat Bey, İstanbul Şehremini Ömer Faiz Bey'in yanı sıra Abdülaziz'in o sırada 10 yaşında olan oğlu Şehzade Yusuf İzzeddin Efendi, Sultan'ın veliyaht yeğeni Şehzade Murat Efendi ve ileride Osmanlı tahtına geçerek uzun yıllar Osmanlı Devleti'ni yönetecek Sultan Abdülaziz'in yeğeni Şehzade Abdülhamid Efendi de bulunuyordu.

▲ 19. yüzyılda Viyana. Londra'daki Buckingham Sarayı (altta).

▲ Vienna in the 19th century. Buckingham Palace in London (below).

Head Clerk Emin Bey, Second Imam Hodja Hassan Effendi from Akşehir, Foreign Affairs Minister Fuat Pasha, Foreign Affairs Chamberlain Kamil Bey, Imperial Council Interpreter Arifi Bey, Ministry of Foreign Affairs Private Secretary Ali Fuat Bey, Istanbul Purchasing Agent Ömer Faiz Bey as well as Abdülaziz's 10 year old son Prince Yusuf İzzeddin Effendi, sultan's nephew crown Prince Murat Effendi, and Sultan Abdülaziz's nephew Prince Abdülhamid Effendi who later ascended to the throne and ruled the Ottoman State for many years.

ANADOLU MEDENİYETLERİNİN OYUN HAMURU:

Seramik

MODELING CLAY OF ANATOLIAN CIVILIZATIONS: CERAMICS

 Filiz Altun

Su-toprak-ateş üçlüsü, sekiz bin yıl önce Anadolu'da insanın hüneriyle buluştu ve ortaya seramik çıktı. Asırlar asırları geride bırakırken amforadan çiniye uzanan büyük bir medeniyet birikimi oluştu.

Water-earth-fire trio met with skills of Anatolian people eight thousands years ago and ceramics emerged. As centuries passed, a vast cultural accumulation has been formed from amphora to mosaics.

Anadolu coğrafyasında doğup gelişen çok eski bir gelenek: Seramik. Yüksek ısıda pişirilmiş topraktan yapılan vazo, çanak, çömlek, çini ve porselen gibi nesnelere ifade eden bu kavram, tarihi aydınlatan önemli bir işleve sahip. Hititlerden Lidya'ya, Bizans'tan Selçuklu'ya Anadolu'da kök salmış pek çok uygarlıktan izler taşıyan seramik, tarih boyunca birbirinden farklı formlarda karşımıza çıktı. MÖ 6 binde Çatalhöyük'te ilk seramikler yapılırken, Batı uygarlığı ilk kaplarını yapmak için iki bin yıl kadar daha bekleyecekti. Aynı şekilde en eski yerleşim birimlerinden biri sayılan Hacılar ve Alacahöyük'te bulunan seramik parçaları, MÖ 6 binlere tarihleniyor. Bu objeler, seramik alanında ortaya konulmuş en eski özgün eserler olarak değerlendiriliyor. Tarihin hiçbir evresinde insanın vazgeçemediği, doğa dostu ve sanatsal yönü güçlü bir buluş olan seramik, sürekli gelişim göstererek insana hizmet etti.

ORTA ASYA'DAN ÇİNE'YE

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Seramik ve Cam Tasarımı Bölüm Başkanı Prof. Süleyman Aydan Belen'in söylediğine bakılırsa dünyanın en eski seramik merkezi Anadolu değil. Belen'e göre Çin'in bazı eyaletlerinde geçmişi 12 bin yıl önceye dayanan seramik örneklerinde rastlandı. Yine bazı tarihî kaynaklarda seramiğin 10 bin yıl önce Orta Asya'daki bazı Türkmen boylarında keşfedilip kullanıldığı ifade ediliyor. Anadolu, yeryüzündeki en eski seramik merkezi değil belki; ancak

An ancient tradition born and evolved in Anatolia: Ceramics. This concept, defining objects such as vases, bowls, pottery, mosaic and porcelain made up of earth baked under high temperature, has an important function in illuminating history. Ceramics, bearing traces of countless civilizations which took roots in Anatolia such as Hittites, Lydians, Byzantine and Seljuk Empires, have appeared before us in distinct forms throughout the history. As first ceramic objects were made in Çatalhöyük around 6000 BC, Western civilization waited for two more millennia to make the first pottery. Similarly, ceramic pieces unearthed in Hacılar and Alacahöyük which are among the oldest settlements, date back to 6000 BC. These objects are considered as the oldest authentic artifacts in the ceramics field. Ceramic, a green invention with a strong artistic aspect has been essential for humanity throughout the history, and has constantly been improved at the service of humanity.

FROM CENTRAL ASIA TO CHINA

According to Mimar Sinan Fine Arts University Head of Ceramics and Glass Design Department Prof. Süleyman Aydan Belen, Anatolia is not the oldest ceramic center in the world. Belen claims that ceramic examples dating back to 12 thousand years ago, were unearthed in various states in China. Some historical sources indicate that ceramic was invented and used by some Turkmen

◀ 13. yüzyılda Konya'da yapılan Selçuklu Çinili Mihrap, Berlin'deki Pergamon Müzesinde.

◀ Built in Konya in the 13th century, Seljuk Tiled Altar in Pergamon Museum in Berlin.

Yaşar Yılmaz

► Konya'daki Karatay Medresesi'nin çinilerle kaplı kubbesi. Klasik bir Osmanlı çinisi (altta).

► The tile-covered dome of Karatay Madrasah in Konya. A classical Ottoman tile (below).

sekiz bin yıllık geçmişi ve kesintisiz kullanım geleneği ile bugün de bu alanın öncüsü. Günümüzde Türkiye'nin dört bir yanında hizmet veren müzelerde Anadolu'nun büyük seramik birikimine tanıklık edebilirsiniz. İstanbul Arkeoloji, Ankara Anadolu Medeniyetleri, İzmir Arkeoloji ve Etnografya ile Antalya, Bodrum, Çorum Müzeleri bunlardan sadece birkaçı. Türklerin Anadolu'ya yerleşmesiyle birlikte önce Selçuklular, sonra Beylikler ve Osmanlılar, insanlığın tarihsel mirası seramiği geliştirmeye ve yeni ufuklara taşımaya devam ettiler. Seramik, Osmanlı'nın elinde bir estetik harikası olan çini sanatına dönüştü. Bu anlamda özellikle İznik, Osmanlı çini geleneğinin doruğu olarak dünyaca ünlü bir ekole dönüştü. Bizlerde hayranlık uyandıran bu çini

clans in the Central Asia 10 thousand years ago. Anatolia may not be the oldest ceramic center in the world; however, today it is still a pioneer in the field with an eight thousand years of history in which ceramic tradition was continued. You may witness the great ceramic culture in Anatolia in museums all across Turkey. Istanbul Archaeology, Ankara Anatolian Civilizations, Izmir Archaeology and Ethnography and Antalya, Bodrum, Çorum museums are just some of those museums. As Turks settled in Anatolia, first Seljuks, later Beyliks and Ottomans continued to improve ceramics, a historical legacy of humanity and spread it around the world. At the hands of the Ottomans, ceramic was transformed into mosaic art which is an aesthetic wonder. Particularly İznik has become a school with worldwide renown as the apex of mosaic tradition. So we visited İznik to observe the admirable mosaic and ceramic culture on site.

İZNİK ON THE TRAIL OF MOSAICS

We see less and less olive trees we followed for kilometers, and the peaceful blue of İznik Lake finally becomes visible. We enter İznik that harbors its eight centuries long glorious history within city walls, through Lefke Gate. The 11 meters high and nearly five kilometers long walls with 144 towers and 16 gates, were built in the Hellenistic period. Mausoleums of Ibrahim and Halil Pasha from Çandarlı

ve seramik kültürünü yerinde incelemek üzere yolumuzu İznik'e düşürdük.

ÇİNİNİN İZİNDE İZNIK

Kilometrelerce izini sürdüğümüz zeytin ağaçları seyrettiğinde, nihayet İznik Gölü'nün huzurlu mavisi kendini gösteriyor. Sekiz bin yıllık görkemli tarihini, kent surları içinde saklayan İznik'e Lefke Kapı'dan adım atıyoruz. Yaklaşık beş kilometre uzunluğunda, 144 kule ve 16 kapısı bulunan, 11 metre yüksekliğindeki surlar Helenistik dönemde inşa edilmiş. Adı İznik ile özdeşleşen Çandarlı ailesinden İbrahim ve Halil Paşa'ya ait türbeler, yolun hemen sağında yükseliyor. Türbelerin arkasındaki camiler topluluğunun en zarif örneği olan 1378 tarihli Yeşil Camii, adını mavi-yeşil çinilerle ve zikzaklı motiflerle bezeli minaresinden almış. Az ileride sol tarafta Süleyman Paşa Medresesi bizi selamlıyor. Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından, 1332 tarihinde yaptırılan medresenin revaklı avlusunda çini ve seramik atölyeleri sıralanmış. Burada hem ustaların çalışmalarını izlemek hem de hediyelikler satın almak mümkün. Medrese çevresinde sağa sola açılan sokaklarda onlarca atölye daha var. Ancak ustalardan öğrendiğimiz kadarıyla İznik çinileri son yıllarda yine revaçta olmaya başlayınca, pek çok açığöz kente gelip, taklit ürünleri astronomik fiyatlarla satmaya başlamış. Buna rağmen toprağın, ateşin ve renklerin sevdasıyla

▲ İznik Yeşil Camii'nin minaresi turkuaz, yeşil ve mor çiniler kullanılarak zikzaklı motiflerle kaplanmış. MÖ 5. yüzyılda Samsun'da bulunan seramik vazunun deve başlı parçası bugün Londra'daki British Museumda (altta).

▲ The minaret of Izmir Green Mosque is decorated with zigzag patterns with turquoise, green and purple tiles. The fragment of ceramic vase with a camel head discovered in Samsun in the 5th century B.C. is displayed in London British Museum (below).

family, a name identified with İznik, rise at the right side of the road. Green Mosque dating back to 1378, a most elegant structure among the group of mosques behind the mausoleums, is named after its minaret decorated with blue-green mosaics and zigzag patterns. Suleiman Pasha Madrasah greets us ahead on the left. Mosaic and ceramic workshops are lined up in the cloister of the madrasah built by the command of Orhan Ghazi's son Suleiman Pasha in 1332. You may both observe how masters work and buy souvenirs here. There are tens of workshops on the streets around the madrasah. However masters informed us that as İznik mosaics have become popular again in the recent years, numerous crooks arrived in the city to sell fake mosaics at astronomical

▲ Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde MÖ 1600'lü yıllardan kalma seramik kaplar.

▲ Ceramic containers dating back to 1600 B.C. in Ankara Anatolian Civilizations Museum.

buralara yerleşip çini ve seramik üreten sanatçıların sayısı da az değil. İznik çok önemli bir çini ve seramik merkezi olmasının yanında, inanç turizminin de Türkiye'deki kalelerinden biri. Bu tarihî kentin merkezinde gezinirken Hristiyanlık âlemi için çok önemli yapılara rastlayabilirsiniz. Örneğin, Kılıçaslan Caddesi'nin devamındaki Ayasofya Kilisesi çıkıyor karşımıza. MS 5. yüzyılda inşa edilen kilise, Hristiyanlar için son derece önemli kararların alındığı konsillere ev sahipliği yapmış. Günümüzde müze olarak kullanılan kilisenin zemin mozaikleri, freskleri ve mezar odaları görülemeye değer.

YEDİ BİN YILLIK MERKEZ

Geçmişin görkemli izlerini sürdürdüğümüz İznik gezisi sırasında tanıştığımız Seramik Sanatçısı Adil Can Güven, buranın yedi bin yıllık bir seramik merkezi olduğunu söylüyor. Güven, geleneksel İznik seramiklerinin Geç Roma Devri'nden başlayıp Bizans, Selçuklu, Anadolu Beylikleri ve Osmanlı dönemlerini kapsadığını aktarıyor bizlere. Yaklaşık 35 yıldır bu zanaatı sürdürdüğünü öğrendiğimiz Adil Usta'ya bu işe nasıl başladığını soruyoruz: "Seramik tutkum Kütahya'da başladı. Ailemde çok iyi seramik ustaları vardı. Çıraklık dönemimi onlarla geçirdim. Sonraki yıllarda Kütahya ve Çanakkale başta olmak üzere Marmara Bölgesi'nde pek

prices. Nevertheless many mosaic and ceramic artists have settled here following their passion for earth, fire and colors. In addition to being a prominent mosaic and ceramic center, İznik is a castle for belief tourism in Turkey. Touring the center of this historic city, you might come across buildings which have major significance for the Christian world. For instance, if you follow Kılıçaslan Avenue you will see Hagia Sophia Church. Church built in the 5th century AC, hosted council meetings where major decisions for Christians were taken. Floor mosaics, frescoes and sepultures in the church today serving as a museum, are worth seeing.

SEVEN THOUSAND YEARS OLD CENTER

Ceramic artist Adil Can Güven we met during our İznik trip, following the glorious traces of the past, tells us that this place is a seven thousand years old ceramic center. Güven says İznik ceramics were initially produced in Late Roman Period and throughout Byzantine, Seljuk, Anatolian Beyliks and Ottoman periods. We ask Master Adil, a craftsman for 35 years, how he began this profession: "My passion for ceramic began in Kütahya. There were good ceramic masters in

çok seramik atölyesinde çalıştım. O zamanlar odunlu fırınlar vardı. Toprağın, ateşin ve boyanın; emek, hüner ve beceriyle ilişkisini yakından tanıdım.” İznik’in yedi bin yıllık bir seramik merkezi olduğunu belirten Güven, İznik Müzesinde Kalkolitik Çağ’dan itibaren yapılan seramiklerin sergilendiğini ifade ediyor. Buradan gelip geçmiş her uygarlığın kendine özgü bir seramik tarzı olduğunu aktaran Adil Usta, İznik’in asıl değerinin bu medeniyetlerinin yaptığı seramiklerin birbiriyle etkileşimleri olduğunu söylüyor. Seramikle ilgili ders niteliğinde bilgiler aktaran Güven’e sözü veriyoruz: “İznik çiniciliği Neolitik Çağ’dan başlayıp binlerce yıl gelişen seramik sanatının üzerine bina edilmiş. Çinicilikse, 14. yüzyılda Osmanlılar tarafından başlatılmış. O asırda İznik’te 300 civarında seramik ve çini atölyesi olduğu biliniyor. Lale Devri’nde İznik’te ki çinicilik atölyeleri altın çağını yaşamış.” Adil Usta’ya bu değerli bilgiler için teşekkür edip veda ederken, “İyi ki İznik’e gelmişiz.” diyoruz. Güzellik, estetik ve sanatın efsanelerle bütünleştiği bu topraklar, bugün de Türk seramiğinin kaliteli ürünlerine hayat veriyor, vermeye de devam edecek.

▲ Anadolu'nun en eski seramik örneklerinin bulunduğu Çatalhöyük.

▲ Çatalhöyük, where the oldest ceramic artifacts in Anatolia were discovered.

my family. I worked with them as an apprentice. Later I worked in numerous ceramic workshops in Marmara Region, mainly in Kütahya and Çanakkale. Back then there were wood ovens. I got closely acquainted with the relation of earth, fire and paint with labor, talent and skill.” Güven says that İznik is a seven thousand years old ceramic center, and ceramics made as early as Chalcolithic Age are displayed at İznik Museum. Relaying that each civilization established in the region throughout the history has an authentic ceramic style, Master Adil says that the real value of İznik lies in the interaction between the ceramics of these civilizations. Güven who informed us on ceramics like a teacher, spoke as follows: “İznik mosaic making tradition is based on ceramic art which dates back to the Neolithic Age and has developed within millennia. Ottomans initially started making mosaics in the 14th century. It is known that there were around 300 ceramic and mosaic workshops in that century. Mosaic workshops had their golden age in İznik during the Tulip period.” As we thank Master Adil for the valuable information and say our goodbyes, we feel glad that we visited İznik. These lands where beauty, aesthetics and art integrate with myths, have given and will continue to give life to high-quality Turkish ceramic products.

ADRIYATİK'TEN ÇIKAN Osmanlı Çinileri

OTTOMAN TILES DISCOVERED IN ADRIATIC SEA

 Ekrem Saltık

Adriyatik Denizi'nin derinliklerinde yüzyıllardır saklı kalan Osmanlı zenginlikleri, Yunus Emre Enstitüsünün katkılarıyla gün yüzüne çıkarıldı. 16. yüzyıla ait bir gemi batığından çıkarılan eserler, Hırvatistan'dan sonra İstanbul'da sergilenecek.

Ottoman riches, remained hidden in the depths of the Adriatic Sea came to light with contributions of Yunus Emre Enstitüsü. Artifacts salvaged from the 16th century shipwreck will be exhibited in Istanbul after Croatia.

2006 yılında Dubrovnik açıklarındaki Mljet Adası'nın güney ucunda bir batık tespit edildi. Birkaç ay sonra bölgede su altı araştırmaları başlatıldı. Yaklaşık 40 metre derinlikte yapılan dalışlarda batığın kürekli ve yelkenli bir Venedik ticaret gemisi olduğu anlaşıldı. Hırvat ve İtalyan üniversitelerinden dalgıç arkeolog ve bilim insanlarından oluşan uzman bir ekip, batıktaki parçaları son derece titiz bir şekilde çıkarmaya başladı. 2007 yılından beri Hırvatistan Koruma Enstitüsü Su Altı Arkeolojisi Bölümü tarafından yürütülen su altı araştırmaları, Hırvatistan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığının finansal desteğiyle gerçekleşti. Hırvat arkeologların yürüttüğü araştırmalara 2010 ve 2012 yılları arasında Venedik Ca Foscari Üniversitesinden de bir grup su altı arkeoloğu da katkıda bulundu. Sabırla yürütülen çalışmalar sonunda batığın yüzde 90'ı kurtarıldı. Gerekli bakım, onarım ve restorasyonları yapıldıktan sonra sergilenme aşamasına gelindi.

OSMANLI - VENEDİK SERAMİK TİCARETİ

Adriyatik'te bulunan bu batık, tarihte Osmanlı ile Venedik arasında yapılan seramik ticaretini aydınlatması yönüyle önem arz ediyor. 1580-90 tarihleri arasında battığı ortaya çıkan gemide Üçüncü Murat, İkinci Selim ve Kanuni Sultan Süleyman'a ait ak-

In 2006, a shipwreck was discovered on the southern coast of Mljet Island off Dubrovnik shore. A few months later, an underwater research was launched in the area. Dives conducted at depths around 40 meters revealed that the ship was a Venetian merchant ship with rows and sails. An expert team comprised of diver archaeologists and scientists from Croatian and Italian universities, started to uncover the artifacts meticulously. The underwater research has been conducted by Croatian Conservation Institute Department of Underwater Archaeology since 2007 with financial support from Republic of Croatia Ministry of Culture. Between 2010 and 2012, a group of underwater archaeologists from Venice Ca Foscari University contributed in the research conducted by Croatian archaeologists. At the end of persevering efforts, 90 percent of the shipwreck was recovered. Exhibition phase followed the required care, repair and restorations.

OTTOMAN-VENICE CERAMICS TRADE

The shipwreck discovered in the Adriatic Sea is significant for shedding light on the ceramics trade between Ottoman and Venice in the history. Discovery of coins dating back to Murad III, Selim II and Sultan Suleiman the Magnificent periods in the ship thought to have sunken between 1580-90, prove that

çelerin bulunması bu tarihî seramik ticaretinin köklü bir geçmişe dayandığını kanıtlıyor. Ayrıca toplar, güller, çeşitli seramik eşyalar, cam objeler, kandiller ve amforalar da batıkta bulunanlar arasında. Uzmanların söylediğine bakılırsa batığın gerçek hazinesi, İznik çini ve seramikleri. Adriyatik'in derinliklerinden tuğrakeşli, üzüm salkımlı, paravanlı, çarkifelekli ve Züm-rüdüanka kuşlu tabakların; çintemani desenli sürahilerin ve rüzgârgülü kapakların da aralarında bulunduğu 53 parça eser çıkarılmış. Bu objelerin en şaşırtıcı ve en önemlileri ise çok nadir görülen İznik işi toplam altı

the ceramics trade has a rooted history. Among artifacts discovered in the shipwreck are cannons, artillery, various ceramic objects, glass objects, lamps and amphoras. According to the experts, the real treasure in the ship are Iznik tiles and ceramics. 53 pieces of artifacts discovered at the depths of Adriatic Sea included plates with marksman, grape bunch, screen, passionflower, and phoenix designs; pitchers with cintemani pattern and wind rose covers. The most spectacular and significant artifacts among these objects are six rare small syrup bowls made in Iznik. President of Turkish Foundation of Underwater

adet küçük şerbet kâsesi. Türkiye Su Altı Arkeolojisi Vakfı Başkanı Oğuz Aydemir, batıktan çıkarılan eserler hakkında “Bulunan parçalar arasında özellikle çelik bir sandıktan çıkan 43 metre boyunda dokunmuş ipek kumaş, Murano Adası’nda yapılan cam eşyalar ve şamdanlar dikkati çekiyor. Bu eserler o dönemin Osmanlı sarayının ihtişamını anlatması bakımından çok değerli.” diyor.

ÖNCE ZAGREB SONRA İSTANBUL

Uzun süren bir çalışma sonunda Yunus Emre Enstitüsü, Mimara Müzesi, Hırvat Koruma Enstitüsü, Dubrovnik Müzeleri ve Arkeoloji Müzesi iş birliğiyle düzenlenen Adriyatik’in Derinliklerinde Osmanlı - İznik Seramikleri sergisi, Hırvatistan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı nezdinde 2015 yılı Mayıs ayında Zagreb’teki Mimara Müzesinde açıldı. Açılışını Hırvatistan Kültür Bakanı Prof. Berislav Şipuş’un yaptığı sergiye, Yunus Emre Enstitüsü Eski Başkanı Prof. Dr. Hayati Develi ve Türkiye Büyükelçisi Ahmet Tuta ile Hırvatistan - Türk Dostluk Derneği Başkanı Goran Beus Richemberg, Zagreb Belediye Başkanı Vesna Kusin, Mimara Müzesi Yöneticisi Tugomir Lukşiç, Hırvatistan Doğal Kaynakları Koruma Enstitüsü Başkanı Mario Braun, sergi sahipleri Igor Miholyek ve VesnaZmaić Kray da katıldı. Serginin bu yılın nisan ayında İstanbul’da yeniden açılması bekleniyor.

Archaeology Oğuz Aydemir stated the following on the artifacts discovered in the shipwreck: “43 meters of silk fabric from a steel chest, glassware made in Murano Island and chandeliers stand out among the artifacts discovered in the wreck. These artifacts are of utmost value to show the splendor of the Ottoman palace.”

FIRST ZAGREB THAN ISTANBUL

At the end of protracted efforts, exhibition Ottoman in the Depths of the Adriatic Sea- Iznik Tiles was organized by collaboration of Yunus Emre Enstitüsü, Mimara Museum, Croatian Conservation Institute, Dubrovnik Museums and Archaeology Museum, and opened in Mimara Museum in Zagreb in May 2015 by Republic of Croatia Ministry of Culture. Exhibition opened by Croatian Minister of Culture Prof. Berislav Sipus, was attended by Former President of Yunus Emre Enstitüsü Prof. Dr. Hayati Develi, Turkish Ambassador Ahmet Tuta, President of Croatian-Turkish Friendship Association Goras Beus Richemberg, Zagreb Mayor Vesna Kusin, Mimara Museum Director Tugomir Luksic, President of Croatian Institute for Preservation of Natural Resources Mario Braun, and exhibition hosts Igor Miholyek and Vesna Zmaić Kray. Exhibition is expected to be reopened in Istanbul in April.

ÇATALHÖYÜK'TEN İZNIK'E SERAMİĞİN

8 BİN YILLIK TARİHİ

• FROM ÇATALHÖYÜK TO İZNIK 8 THOUSAND YEARS OF HISTORY OF CERAMICS •

MÖ 6 bin

İlk kez Yeni Taş Devri'nde ortaya çıkan seramiğin en eski örneklerine Anadolu'da Hacılar, Çatalhöyük, Beyce Sultan, Demirci Höyük gibi arkeoloji alanlarda rastlandı.

6000 BC

The oldest ceramic objects, an industry born in the Neolithic Age, were discovered in Anatolia in archaeological sites such as Hacilar, Çatalhöyük, Beyce Sultan, and Demirci Höyük.

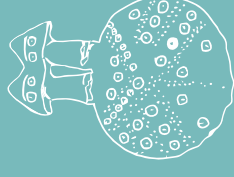

MÖ 1300

1906 yılında Hattuşaş Antik Kenti'nde (Boğazköy) bulunan bir kil tabletin Hittitler ile Mısırlılar arasında yapılmış en eski yazılı anlaşma olduğu ortaya çıktı.

1300 BC

Clay tablet unearthed in Hattusa Ancient City (Boğazköy) in 1906 is the oldest written agreement between the Hittites and Egyptians.

MÖ 1500

Kültepe'de bulunan tabletler, kadın haklarının varlığını ortaya koydu. Tabletlerde kadının evlenme, boşanma, miras ve nafaka konularındaki hakları yazıyor.

1500 BC

Tablets discovered in Kültepe revealed that women's rights existed in ancient ages. Women's rights concerning marriage, divorce, inheritance and alimony were written on tablets.

12. Yı

Selçuklular, mozaik tekniğini bularak çini sanatına önemli bir yenilik getirdi. Geometrik kompozisyonların oluşturulduğu bu teknikte, bitkisel motifler, küfi ve sülüs yazılar kullanıldı.

12th Century

Seljuks made a breakthrough in ceramic art by developing mosaic technique. Plant patterns, kufic writing and calligraphy were used in this technique to create geometrical compositions.

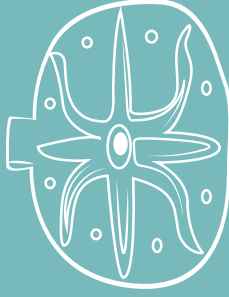

16. Yı

Selçuklu çini sanatını yeniden yorumlayıp geliştiren Osmanlılar, mavi - beyaz İznik çinileriyle yeni bir dönem başlattı. Osmanlı coğrafyasındaki cami, medrese ve türbeler çinilerle kaplanmaya başlandı.

16th Century

Ottomans reinterpreted and developed Seljuk tile art, opening a new period with blue-white İznik tiles and covered mosques, madrasa and mausoleums on the Ottoman lands with tiles.

1962

Kaş açıklarında bulunan Uluburun Batığı'nın dünyanın en eski ticaret gemisi olduğu ortaya çıktı. Gemide Kıbrıs yapımı seramik kaplar bulundu.

1962

Uluburun Shipwreck discovered off Kaş shores is the oldest merchant ship in the world. Ceramic pottery made in Cyprus were found in the wreck.

19. Yı

Sultan İkinci Abdülhamid'in talimatıyla Osmanlı'nın çini ihtiyacını karşılamak üzere İstanbul'daki Yıldız Parkı'nın içerisine bir porselen fabrikası kuruldu.

19th Century

A porcelain factory was established in İstanbul Yıldız Park to meet Ottoman's tile demand with command of Sultan Abdulhamid II.

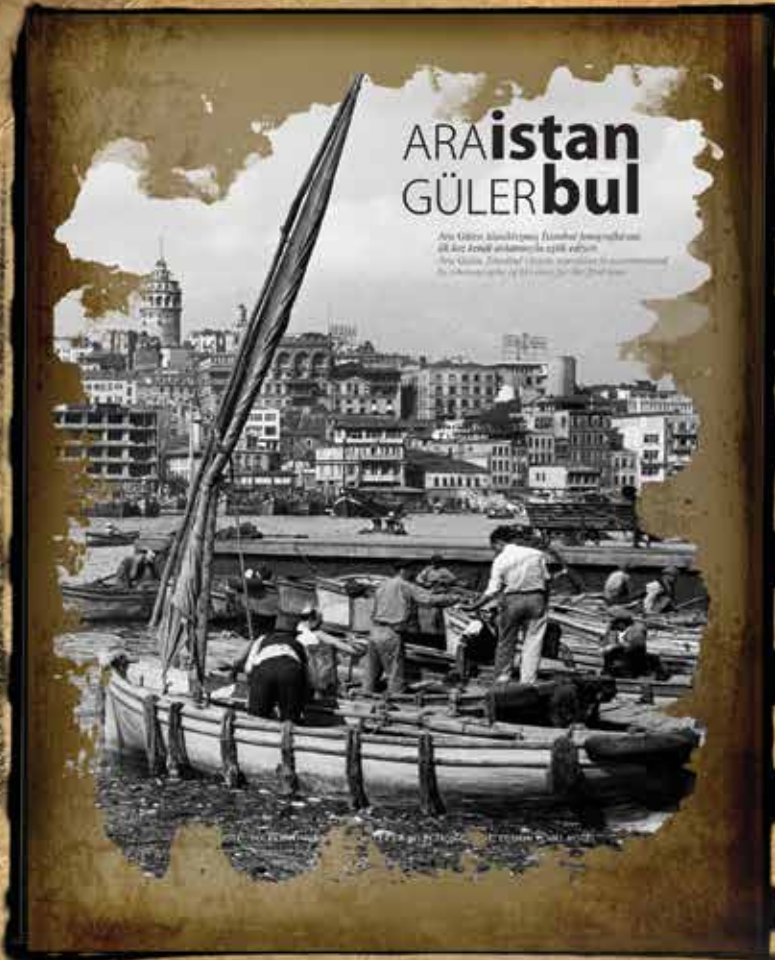

2015

Türkiye, Kütahya, Afyon, Çanakkale, İznik gibi lokomotif şehirleriyle vitrifiye ve seramik sektöründe Avrupa'da birinci, dünyada ise dördüncüğe yükseldi.

2015

Turkey became the first country in Europe and fourth in the world in vitrification and ceramic industries with locomotive cities such as Kütahya, Afyon, Çanakkale, and İznik.

BAŞLIKLAR Titles

- *Yedi Meclis'ten Tiyatro Sahnesine "Bersisa" 'Barşışā': From 'Seven Sessions' To The Stage*
- *Taş Kütüphane Stone Library*

Ara Güler'i ANLAMAK...

UNDERSTANDING ARA GÜLER...

Doğum ve ölüm arasında kendine yer edinen hayat dediğimiz o “ara”yı en gerçekçi yüzüyle anlatan Ara Güler, sadece bu toprakların değil dünya fotoğrafının da önemli değerlerinden.

Ara Güler narrating that gap we call life which gained a place for itself between birth and death with its most realistic face, is not just an asset for these lands but also for world photography.

iki kıtaya gönül vermiş şehir-i İstanbul'un el ve göz değmemiş köşelerinin, kalbinde usulca yaşattığı insan portrelerinin ölümsüzleştiği yarım asırlık bir bellek var önümüzde. Arnavut kaldırımlı taş sokaklarda oynayan çocukların masum neşesi, Galata Köprüsü'nde olta sallayan balıkçıların soğuktan çatlamış elleri onun kadrajında sadece bir fotoğraf olmaktan öteye geçiyor. Her ne kadar kendisine sanatçı diyenlere kızsada kendisi bu toprakların kazandığı en değerli fotoğraf sanatçılarından biri. Evet, ihtiyar delikanlı Ara Güler'den bahsediyoruz.

YARIM ASIRLIK BELLEK

Çektiği fotoğraflarla bir dönemi anlatan, fotoğraflarıyla cümleler kuran bir insan o. Kurduğu fotoğrafik cümlelerle İstanbul'u, Türkiye'yi

Before us is half a century old memory in which the unheard and unseen corners of City of Istanbul that set its heart on two continents, the human portraits survived in its heart are immortalized. Innocent joy of children playing on streets paved with cobblestones, the fishermen casting their lines from Galata Bridge with hands chapped because of the cold become more than just photographs in his frame. Although he resents those who call him an artist, he is a most prominent photography artist in this geography. Yes, we are talking about the old boy Ara Güler.

HALF A CENTURY OLD MEMORY

He is a person who takes photographs that narrate a period, who

► Ara Güler'in İstanbul fotoğrafları, şehrin görsel belleğinde nadide birer belge niteliği taşıyor.

► Ara Güler's Istanbul photographs are rare documents in city's visual memory.

ve dünyayı anlatıyor bizlere. Kendisine duyulan saygıyı göstermek için ülkemizde ve dünyada pek çok etkinlik düzenlenmiş, kitaplar yazılmış, sergiler açılmış. Son olarak geçtiğimiz aylarda Fotoİstanbul kapsamında "Ara'yı Anlamak" konulu bir panel düzenlendi. Fotoğraf ustası için düzenlenen panele yüzlerce kişi ilgi gösterdi.

Mesleğe ilk adımını muhabir olarak atan Güler, fotoğrafçılık dünyasının en önemli isimlerinden Henri Cartier-Bresson ile çalışmış. Kendisini "an fotoğrafçısı" olarak tanımlayan usta fotoğrafçı, kariyeri boyunca ulaşılması güç en önemli isimlerin fotoğraflarını çekmiş: Pablo Picasso, Fransız General Charles De Gaulle, İsmet İnönü, Bertrand Russell, Winston Churchill, Salvador Dali, Alfred Hitchcock, John Berger, Indira Gandhi ve çok daha fazlası... Son zamanlarda ise Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın fotoğraflarını çekmesiyle gündeme geldi. Sayın Cumhurbaşkanı'nın Kısıklı'daki evinde konuk olan Güler, Sayın Erdoğan'ı, eşi ve torunlarıyla birlikte fotoğraf- layarak bu mutlu anları ölümsüzleştirdi.

Ara Güler'in hayata bakış açısı ve ortaya koyduğu işler geçmiş ve günümüz arasındaki bir öykü gibi... Fotoğraflarındaki her bir nesneyi anılarıyla birlikte kristalize eden biri o. Hem kendi varoluşunu fotoğ- rafla teyit ediyor hem de kültürümüzü ve

forms sentences with his photographs. He explains us Istanbul, Turkey and the world with his photographic sentences. Numerous events have been organized, books have been written and exhibitions have opened in Turkey and the world to pay tribute to him. Recently the panel "Understanding Ara" was organized as part of Fotoİstanbul. Hundreds of people attended the panel held for the master of photography.

Güler who started his career as a journalist, worked with Henri Cartier-Bresson, a prominent figure in world of photography. Master who describes himself as a "photographer of moments", has photographed unapproachable leading figures throughout his career: Pablo Picasso, French General Charles De Gaulle, İsmet İnönü, Bertrand Russell, Winston Churchill, Salvador Dali, Alfred Hitchcock, John Berger, Indira Gandhi and many more... Lately he has been in the news with his President Recep Tayyip Erdoğan photographs. Güler visited President's mansion in Kısıklı and photographed Erdoğan together with his wife and grandchildren, and immortalized these blissful moments.

Ara Güler's view of life and his works resemble a story between the past and our day.. He crystallizes each object in his photographs with the memories attached. He both affirms his existence through photography and represents our culture and history by what he sees in his visor. As a photographer who has

tarihimizi kendi vizöründen gördükleriyle temsil ediyor. Dört kez harbe giderek savaş fotoğrafları çeken biri olarak yaşadığı dönemi, insani şartları, yoksulluğu, sorunları kaybolmaktan kurtarıyor. Bir de İstanbul meselesi var tabii...

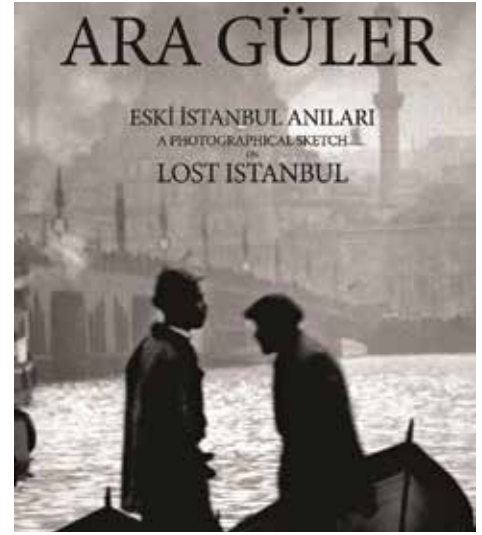
ARA GÜLER ENSTİTÜSÜ KURULMALI

Ara Güler bu toprakların sahip olduğu büyük bir değer. Ancak Ara'yı anlamamızın bambaşka bir yolu olmalı. Onu sadece fotoğraflarıyla değerlendirmektense konuya farklı bir açıdan bakmak gerekir diye düşünüyorum. Fotoğraflarına onun baktığı yerden, konunun arka planından, derinliklerinden, hakikatinden merakla bakmak gerekir. İki boyutu olan bu bakış açısının bir tarafında ürettikleri ve fotoğrafik yaklaşımı yer alırken; diğer tarafında ise Ara Güler'in karşısındakiler bulunuyor. Fotoğrafın içindekiler, arkasındakiler, fotoğraf tüketicileri, fotoğraf okuyucuları... Herkese biraz iş düşüyor burada. Ara Güler bizim varlığımız. Bu nedenle onu hakkıyla anlamamız ve tanımamız lazım. Eserlerini, bakış açısını değerlendirmek ve hakkının verilmesini üstlenmek lazım. Kendisi bu zamana kadar dünyanın en önemli fotoğraf kritiklerinden ödüller almış, nişanlarla ödüllendirilmiş. Ama o, kendisine Türkiye dışından verilen ödüllere pek değer vermediğini belirtiyor ve şöyle ekliyor: "Yaşadığım ülkenin insanların benim çalışmalarımı beğenmesi, bana unvanlar vermesi beni mutlu ediyor." Bizler de birer fotoğraf ve İstanbul tutkunları olarak bir Ara Güler Enstitüsünün kurulmasını ve bu değerli ustanın fotoğrafları ve insan kimliğiyle birlikte değerlendirilmesini, anlaşılmasını ve gelecek nesillere bir rol model olmasını istiyoruz.

► Ara Güler'in *Eski İstanbul Anıları* isimli kitabı Denizler Kitabevi tarafından yayınlandı.

► 'Old Istanbul Memories' by Ara Güler is published by Denizler Publications.

been to war four times, he does not allow the period he lives in, human conditions, poverty and problems to perish. And of course there is the matter of Istanbul...

ARA GÜLER INSTITUTE MUST BE ESTABLISHED

Ara Güler is a major asset for this country. However there must be an utterly different way to appreciate Ara. I think a new perspective is due instead of appreciating him exclusively with his photographs. His photographs must be viewed with curiosity from where he sees them, background of the subject, their depths and truth. On one side of this two-dimensional perspective are his works and his photography approach, and those before Ara Güler, on the other. Those in, behind the photograph, consumers and readers of photography... There is a job for everyone here. Ara Güler is our asset. This is why we must properly appreciate and get to know him. His works, his point of view should be assessed and he must earn the credit he deserves. He has received awards from world's leading photography critics and has been decorated. However he states that he does not value the awards he has won abroad, and speaks as follows: "It pleases me when people of my home country appreciate my work, and bestow me with titles." And we, as people fond of photography and Istanbul, wish that an Ara Güler Institute will be established, this master will be appreciated as a photographer and a human being, and will be a role model for future generations.

▲ Gazeteci Coşkun Aral, Ara Güler'i yereli evrensele ulaştıran bir usta olarak nitelendiriyor.

▲ Journalist Coşkun Aral describes Ara Güler as a master who brings the local to the universal.

“O, YERELDEN EVRENSELE ULAŞAN BİR SANATÇI!”

Coşkun Aral (Gazeteci)

Benim Ara Güler'le olan tanışıklığım onun *Hayat* dergisinde çıkan röportajlarıyla başladı. 10'lu yaşlarda İstanbul'a göçtüğümde ona ulaşmak için çok büyük çaba gösterdim. Çünkü benim kafamda birkaç idol vardı. Ara Güler benim için sadece bir fotoğrafçı ya da fotoğraf sanatçısı değil. Gazeteci, haberci ve bütün bu toprakların, yerelin en ince en ayrıntılı dokusunu, ulusala açıp evrensele ulaştıran bir usta... Kendisini yaklaşık 50 yıldır tanıyorum. Sürekli konuşuyoruz ve her birlikte olduğumuzda ondan yeni şeyler öğreniyorum. Ara Güler, fotoğrafçı kimliğinin yanı sıra çok da iyi bir tarihçi. Mesela, Yavuz Zırhlısı'nın söküm aşamasında o geminin parça parça ayrılma evresini saniye saniye fotoğraflamış. Yavuz'un bu topraklara gelişini, Sivastopol'ü ve Odesa'yı bombalamasında kimlerin yer aldığını, neler olup bittiğini hep onun tarihçi ve araştırmacı kimliği sayesinde öğreniyoruz. Bilinmeyen yeni bulmayı sever Ara Güler. Zaman zaman bugüne kadar hiç görmediğimiz, hiç duymadığımız yerlerden fotoğraflar çıkarmıştır. Onun gittiği yerlerde öncelikle coğrafya önemli. O çünkü kâinatın bir parçası olduğuna inandığı coğrafyada hem iz bırakmak hem de bırakılan izleri takip etmek istiyor. Ara Güler'in fotoğrafçılığının yanı sıra tarihçi, felsefeci ve arkeolog kimliğinin de bilinmesi lazım. Baktığımız zaman Afrodisyas'taki taşların geldiği yerleri de çekti. Yerebatan'daki Medusa'yı ilk defa çıkarıldığı yeri de belgeledi. Nemrut'ta neyin üzerinde, hangi taşın olduğunu da bize o gösterdi. *Kur'an-ı Kerim*'e göre Cudi, *İncil*'e göre Ararat denen Ağrı Dağı'ndaki Nuh'un Gemisi'nin silüetini de bize o verdi. Onun ilkleri ve tekleri çok fazla. “İnsan”ı anlamadan önce insanın kendi coğrafyasını, yakın coğrafyayı, dünyayı bilip sorgulayıcı bir özelliğinin olması, bulunduğu ölçekte insanı, yaşadığı coğrafyayı edindiği bilgilerle değerlendirmesi ve empati yapması gerekir. O bir insan, ama kökleri Anadolu'nun her toprağına tutunan, Osmanlı'dan Roma Dönemi'ne kadar uzanan her şey onda var. Ara Güler, hep var olsun ki bize bütün bildiklerini ve gördüklerini anlatsın...

“HE IS AN ARTIST THAT ATTAINS TO WHAT IS UNIVERSAL FROM LOCAL!”

Coşkun Aral (Journalist)

I got acquainted with Ara Güler with his interviews published in *Hayat* magazine. When I moved to Istanbul around 10 years old, I tried really hard to contact him. Because there were several idols on my mind. Ara Güler is not just a photographer or a photography artist for me. He is a journalist, a reporter and a master who reveals the finest, most detailed fabric of these lands, the local, what is national and makes them universal... I have known him for almost 50 years. We always keep in touch and every time we get together, I learn something new from him. Besides being a photographer, Ara Güler is a good historian. For instance, when Yavuz Battleship was being disassembled, he was there to photograph every second of that process. We learn all about how Yavuz arrived in this country, who were present when it bombed Sevastopol and Odessa, and what took place, thanks to him being a historian and a researcher. Ara Güler likes to discover the unknown. He sometimes brings to light some photographs of places we have never seen or heard of. Geography is essential in the destinations he visits. Because he desires to leave his trace on that geography which he believes to be a part of the universe, and at the same times to follow the traces left. Next to being a photographer, he must be acknowledged as a historian, a philosopher and an archaeologist. He photographed the original locations of the rocks in Aphrodisias, if you think about it. He photographed Medusa in Basilica Cistern and also documented its original site. He was the one to show us which rock stood above what on Mount Nemrut. He was the first to provide us with the silhouette of Noah's Ark on Ağrı Mountain, referred to as Cudi in the 'Holy Koran' and Ararat in 'The Bible'. He is the one and only in many instances. Before understanding “man”, one must know about one's own country, nearby geography, the world and must question, view man and homeland with the information acquired, and empathize. He is a humanbeing however he has it all with roots in every inch of Anatolia from Ottoman to Roman period. Ara Güler should live forever to tell us all he has learnt and seen...

"ARA GÜLER BİR EKOLDÜR"

Paul McMillen (Fotoğrafçı)

Geçtiğimiz günlerde Brüksel'de gerçekleşen ve Türkiye'nin konuk ülke olarak yer aldığı Europalia Uluslararası Sanat Festivali'nde Ara Güler'in de fotoğraflarının olduğu *Imagine Istanbul (İstanbul'u Hayal Et)* sergisindeydik. Orada yaşayan Türk nüfusun yoğunluğu sebebiyle de ayrıca bir önem teşkil eden bu sergi, İstanbul'un kaybolan değerlerini ve yüzünü yansıtan eserleri içeriyor. Serginin pozitif bir şekilde algılanması ve hasretle karşılanması beni oldukça duygulandırdı. İstanbul'un hayal edilebilmesi için birkaç sanatçının eserlerini koyduk. Ama sergi, Ara Güler'in etrafında dönüyor. Eğer bir yerde İstanbul tarihi yazılıyorsa orada Ara Güler'in fotoğrafları olmadan yazılamaz. Yetmediği gibi yazsak da o cümleler bir yere kadar gider. Kendisi başlı başına bir miras, çok önemli bir bellek. Tarihî bir fikir ve miras boyutlarında olan birçok çalışma yaptı. Ancak bizler fotoğraf alanında çok fazla eleştiri yazısı yazmıyoruz. Çünkü henüz fotoğraf eleştirisi formatı oluşmadı. Bence fotoğrafların hakkında hiçbir şey yazılmaması bir çeşit ayıptır. Ara Güler üzerine yazılmış 50 küsur kitap var. Ancak eleştiri kapsamında yazılan herhangi bir şey yok. O nedenle fotoğrafla ilgili kullanılan kuramlar, ifadeler ya da içerikler yani hiçbir şey bulunamıyor. Fotoğraf sadece kendinden menkul olmuyor. Çünkü fotoğraf içindeki ve dışındakilerle bir işler bütünüdür. Tüm bu fotoğraflar zamanla enteresan bir hâle geliyor. O nedenle eleştirel analiz yapılmalıdır. Bu yüzden asıl Ara Güler kitabı henüz yazılmış değil. Şimdi bu kitabı kim yazacak, hangi kurum ele alacak, nasıl yazacak bilinmiyor. İşte bunları kim gerçekleştirecek, kim daha iyi yazar, nasıl ele alınacak, hangi görüşler belirtilecek? Antropoloji, sosyoloji ve entelektüel tarihimiz de dâhil olmak üzere bununla ilgili pek çok bakış açısı var. Tüm bunların uzmanlar tarafından yazılması lazım. Yazılmaması ise çok büyük bir ayıp. Her fotoğrafçının da ihtiyacı olan fotoğrafla ilgili eleştiri yazıları, inceleme yazılarının olduğu bir basılı eser gerekiyor. Eğer yapılırsa da yürekten desteklerim.

"ARA GÜLER IS A SCHOOL"

Paul McMillen (Photographer)

In recent days, we were at the 'Imagine Istanbul' exhibition in Europalia International Art Festival organized in Brussels with Turkey as guest country, also featuring photographs by Ara Güler. This exhibition is significant particularly because there is a large Turkish community living there, and it features works reflecting the lost values and face of Istanbul. Exhibition was warmly welcomed and has received positive feedback which deeply moved me. We featured works by various artists so that Istanbul can be pictured. However, the exhibition revolves around Ara Güler. It is impossible to write a Istanbul history without Ara Güler's photographs. It would be unsatisfactory. Even if we were to write it, the sentences would not suffice. He is a legacy himself, a considerable memory. He has produced numerous works which can be considered historical ideas and legacies. However not many critiques have been written in the field of photography. Because a format for photography critics has still not been established. I think it is a shame that nobody writes about photography. There are more than 50 books written about Ara Güler but still no reviews. This is why there is nothing on photography theories, terminology or content. Photography is not a self-proclaimed thing. Photograph is a total of the elements within and outside it. All these photographs become exciting in time. This is why a critical analysis should be made. This is why the real Ara Güler book is yet to be written. It is still unclear as to who will write this book, which institution will work on it or how it will be written. Who will carry out these tasks, who is a better writer, which opinions will be featured? There are numerous perspectives concerning the subject including anthropological, sociological perspectives and our intellectual history. Experts must write about all these. It is a shame that they have not done this. All photographers need a printed work featuring critiques and reviews on photography. I will strongly support such an endeavor.

▲ Paul McMillen, Ara Güler fotoğraflarının Avrupa'da yoğun ilgi gördüğünü söylüyor.

▲ Paul McMillen says Ara Güler's photographs are highly in demand in Europe.

✎ Melih Uslu

İSTANBUL'U DÜNYAYA TAŞIYAN RESSAM

Ahmet Güneştekin

ARTIST WHO BROUGHT ISTANBUL TO THE WORLD

“İşlerimin, kendi kültürümden referanslar taşıyor olması benim için çok önemli.” diyen Ahmet Güneştekin, İstanbul’un simgelerinden yola çıkarak kurguladığı eserlerini dünyanın en prestijli sanat galerilerinde sergiliyor.

Ahmet Güneştekin exhibiting his works in the most prestigious art galleries of the world which he produces setting off from symbols of Istanbul, says “My works bearing references from my culture, are of major importance for me”.

■ Venedik'in ihtişamlı yapısı La Pietà'da açtığınız sergi çok ses getirdi. Burada sergi açma fikri nasıl doğdu?

La Pietà 18. yüzyıldan kalma bir kilise ve Venedik'teki diğer mekânlardan farklı, ayrıcalıklı bir yapı. Özellikle de geniş boyutlu ve kütleli işlerin sergilenmesi için pek elverişli bir mekân değil. Buna rağmen ilk ziyaret ettiğim andan itibaren Pietà beni etkiledi ve sergimi burada gerçekleştirmenin yollarını araştırmak istedim. Serginin mimari projesini hazırlayan Emre Arolat, mekânın esere göre düzenlenmesi ya da eserin mekâna göre düzenlenmesi yerine her ikisinin birbirini gölgede bırakmayacağı şekilde bir kurgu üzerinde çalıştı. Mekân, yüzyıllar boyunca tarihin sayısız temsili katmanlarının birikimi ve aşınması sonucu şekillenmiş belirgin bir yapıya sahip. Geçmiş dönemlerde burada gerçekleşen pek çok sergi esnasında da binanın iç kısmı, neredeyse tamamen örtülerek gizlenmiş. Bu yaklaşımın aksine biz Pietà'nın üzerimizde yarattığı ilk izlenimin etkisiyle sergi esnasında bu mekânın eşsiz ruhunu korumaya büyük özen gösterdik. Bu yaklaşımdan yola çıkarak hem sanatın hem de mekânın doğaları sonucu ortaya çıkan kendilerine has etkilerini kısıtlamaksızın ve birbirlerini engellemelerine, müdahalede bulunmalarına izin vermeksizin sistemli bir şekilde

■ The exhibition you opened in La Pietà, a magnificent building in Venice, made a tremendous impact. How did the idea of opening an exhibition here arise?

La Pietà is a church dating back to 18th century and is a special building diverse from other venues in Venice. It is particularly not very suitable for displaying large scale, massive works. Nevertheless Pietà fascinated me the moment I walked in, and I decided to think of ways to open my exhibition here. Emre Arolat who designed the architectural project for the exhibition worked on a construct in which neither the venue nor the works overshadow one another, instead of arranging the venue according to the work or the works according to the venue. Venue has a distinct structure, formed by the stratification and erosion of countless symbolic historical layers for centuries. Interior of the building would be almost entirely covered and disguised during numerous exhibitions held there in the past. Contrary to this approach,

▲ Ahmet Güneştekin'in Marlborough'daki *Million Taşı* adlı sergiden bir görünüm. Sanatçının dünya çapında ses getiren *Konstantiniyye* serisindeki eserlerden biri (altta).

▲ A view from Ahmet Güneştekin's exhibition 'Million Stone' in Marlborough. A work in 'Konstantiniyye' series by the artist which made a global impact (below).

kullanarak, alanın aurası ile eserleri ilişkilendirmeyi başardık. Her ikisinin de hem birlikte var olmaları hem de aynı zamanda birbirlerinden bağımsız olmaları gerekiyordu. İzleyiciyi orada bulunduğu tüm süre boyunca “mekân” ile “ilişki” hâlinde tutmak amacıyla, özellikle ışık üzerinde yoğunlaşarak Pietà'nın sadece bir nesne/mekân olarak değil, bir algı deneyimi olarak hissedilmesini sağladık.

- **Sultanahmet'teki *Milion Taş*'ndan esinlenerek düzenlediğiniz serginin işlerinden biri *Konstantiniye* heykeliydi. 4,5 ton ağırlığındaki bu esere bir kültürel bellek olarak ne gibi anlamlar yüklüyorsunuz?**

La Pietà için kurguladığım resim ve heykellerin tamamı birbiriyle ilişki içinde, kültürel tarih, bellek ve toplumsal cinsiyet konularını kapsıyor. *Konstantiniye* heykeli, Osmanlı Türkleri tarafından İstanbul'u ilk ele geçirdiklerinde şehre verdikleri isim olan Konstantiniye'nin harflerinin kodlandığı dev rengârenk harf bloklarından oluşuyor. Her bir harfin içinde, şehrin doğduğu andan itibaren sahip olduğu isimlerin içleri dinî semboller içeriyor. *Konstantiniye*, parlaklığı, renkliliği ve heykelin etrafında dolaştıkça fark edilen, Davud'un yıldızı, Ortodoks hacı, Katolik Roma hacı, hilal, kiliseler, camiler, insanlar, uyum ve çatışma hâlindeki figürler ve semboller üzerinden benim estetik yaklaşımını özetliyor. Şehrin kültürel belleğinde yüzyıllarca birikmiş katmanları göstererek iktidar

we were very attentive to preserve venue's unique spirit for the exhibition after Pietà made a great first impression on us. Setting off from this approach, without limiting the authentic effects of both the art and venue which are inherent, we utilized these systematically and by not allowing them to obstruct and interfere with each other, we achieved to associate the works with venue's aura. They had to coexist and at the same time remain independent. To keep the audience “in contact” with the “venue” in the course of their visit, we particularly focused on light and we ensured that Pietà is perceived as an experience and not merely as an object/ venue.

- **'Konstantiniye' sculpture was one of the works in your exhibition with inspiration from 'the Milion Stone' in Sultanahmet. What are the meanings you attribute to this 4,5 tons heavy work as a cultural memory?**

All the painting and sculptures I envisaged to exhibit in La Pietà are interrelated and deal with cultural history, memory and social gender issues. 'Konstantiniye' sculpture constitutes of giant colorful letter blocks in which letters of Konstantiniye are coded, the

ve güç ilişkilerinin doğasını sorgulamak için bir eşik oluşturuyor.

Son 20 yıldır gözlemlediğim bir olgu var. Toplumsal alt üst oluşlar ve bireylerin eylemlerini anlamlandırmada toplumsal belleğe sıkça başvuruluyor olması. Bu hem toplumların hem de bireylerin kendi tarihleriyle yüzleşme ve kimliklerini yeniden yapılandırma eğiliminden oluştu. Yaşadığımız şehirler tarihin sadece dekoru olmaktan çıkarak, geçmişin biriktiği mekânlar olarak aktörlere dönüştüler ve geçmişi yeniden tanımlama süreçlerine dâhil oldular. Daha önce çalıştığım "Yüzleşme İstanbul" temalı işlerimde geliştirmeye başladığım buna benzer bir konuydu. Yaşadığımız şehir hem geçmiş yaşamlarımızı ve bireysel tarihlerimizi şekillendirdi, hem de bugüne ait deneyimlerimizi oluşturdu. İstanbul'un tarihiyle yüzleşmek kendi tarihimizle yüzleşmek anlamına gelecekti. *Konstantiniye* heykeli ile göstermeye çalıştığım kültürel bellekte yüzyıllarca birikmiş bu katmanlaşmayı görünür kılacak böyle bir bakış açıydı.

■ **Marlborough Barcelona'da açılan *Kökenin Yetisi* adlı serginizde yer alan eserlerin Anadolu'ya özgü sözlü gelenek ve efsanelere dayandığını söylüyorsunuz. Bu tür bir konseptte nasıl karar verdiniz?**

Hiç şüphesiz hepimiz farklı yerlerden geliyoruz. Görsel bir sanatçı olarak benim için önemli olan sahip olduğum köklerdir. Seçtiğim hikâyelerin çoğu geniş bir mitolojik yelpazeye sahip.

name given to Istanbul by Ottoman Turks upon their conquest. Each letter features religious symbols concerning the names city has taken from the moment it was established. 'Konstantiniye' summarizes my aesthetic approach with its radiance, colorfulness and figures and symbols both in harmony and conflict, as star of David, Orthodox cross, Catholic Roman cross, crescent, churches, mosques and people which can be distinguished as one walks around it. By demonstrating the layers that have overlapped in city's cultural memory, it creates a threshold to question the nature of power and power relations.

There is a concept I have been observing for the last 20 years. Social chaos and frequently appealing to social memory in making sense of individual actions. This results from both societies' and individuals' tendency of facing their own history and reconstructing their identities. The cities we live in do not just constitute the background of history anymore; they have become actors as the spaces where past builds up and were included in the process of redefining the past. I developed a similar concept in my previous works with the theme 'Encounter Istanbul'. The city we live in shape both our past lives and personal histories as

▲ Ahmet Güneştekin'in eserleri Contemporary İstanbul 2010'da da yer almıştı.

▲ Ahmet Güneştekin's works were featured in İstanbul 2010.

Fakat bu hikâyeleri doğrudan resmetmek yerine, başka bir evren yaratarak yeniden yorumluyorum. Bu durumda eski mitoloji kaybolmuyor ama tekrar tekrar farklı şekillerde ortaya çıkıyor. Böylece gelenekler, renk ve imgeler ile ifade ettiğim kişisel dünyamı yaratan bütünün parçalarından biri hâline geliyor. Ortaya düşsel bir Mezopotamya çıkıyor. Mitolojik bir dünya yaratma fikri benim için çok bilinçli bir seçim olmadı. Büyük anlatıları çocukluğumda benimle sürekli paylaşan büyükanemdi, Müslümanlığa geçmiş bir Ermeni olarak, bana sadece tek bir kültürün değil, tüm halkların destanlarını anlattı. Dolayısıyla dinî ve kültürel hoşgörünün bu hümanist geleneği içinde

well as our current experiences. Facing the history of İstanbul means facing our own history. I worked on introducing a perspective to make the centuries of stratification in cultural memory visible, with 'Konstantiniyye' sculpture.

■ You claim that the works in your exhibition titled 'the Power of Origins' opened in Marlborough Barcelona, are based on Anatolia's oral tradition and myths. How did you come up with such concept?

There is no doubt that we all come from different places. As a visual artist, what matters to me are my roots. Most tales I selected, are in a broad mythological range. However instead of directly painting the stories, I reinterpret these through creating a new realm. The old mythology still remains however it reappears in different forms repeatedly. This way it becomes a part of the whole constituting my personal world which I express through traditions, colors and images. An imaginary Mesopotamia emerges. The idea of creating a mythological realm was not a very conscious decision for me. It was my grandmother who constantly shared these grand narratives with me in my childhood; as an Armenian who converted to Islam, she shared not only the myths of a particular culture but those of all peoples. So I was raised in

büyüdüm. Ürettiğim ve bundan sonra da üreteceğim işlerin felsefi kökeni o zaman oluşmaya başladı.

■ **Eserlerinizin dünya çapında ilgi görmesini neye bağlıyorsunuz?**

Sanat farklı bakış açılarını görmemizi, keşfetmemizi sağlıyor; yaratıcı zihinlerin dünyasını görüyoruz. Üstelik çağdaş sanatı anlamak için üretilmiş bir formül yok, bir çağdaş sanat eserine baktığımızda kendi geçmişimize, karakterimize, düşünce yapımıza göre bir anlam çıkarabiliyoruz. Karşımızda anlatılan değil doğrudan deneyimlediğimiz, yaşadığımız bir şey görüyoruz. Bugün küresel sanat platformlarında görünür olan işler özgün, yaratıcı, kültürel farklılık ve çeşitliliği referans alan ve izleyiciyi sürece dâhil ederek farklı deneyimler sunan işler oluyor. Çağdaş sanatın sunduğu bu özgür deneyimleme biçimleri ve teşvik ettiği farklı bakış açılarından dolayı önemli olduğunu düşünüyorum. Bugün sanata, sanatçıya ve ürettiği işlere yaptığı katkılara göre bakmak gerekiyor.

Çalışmalarım, yaşadığım coğrafyanın kültürel tarihini, bu kültürün gelişimi, başarıları, trajedileri ve çağdaş kültür üzerindeki etkileri üzerine yapılan derinlemesine bir araştırmayı işaret ediyor. Anadolu kültürüne, klasik kültüre ve doğduğum toprakların efsane ve

a humanist tradition of religious and cultural tolerance. The philosophical origin of the works I have created and will create started to take shape then.

■ **Why do you think your works draw worldwide attention?**

Art allows us to see and discover distinct perspectives; we witness the world of creative minds. Moreover there is no formula to comprehend modern art; when we view a modern artwork, we make an interpretation based on our pasts, personalities and mentalities. It is not something explained to us; but something we directly experience and live. Today the visible works on global art platforms are works which are authentic, creative, are based on cultural differences and diversity offering distinct experiences by integrating the audience in the process. I believe modern art to be significant by virtue of the presenting free experience forms and encouraging new perspectives. Today the view towards art should be based on the artist and works produced, and their contributions.

My works point to the in-depth research I held on the cultural history of the region I live in, progression of this culture, tragedies and their effects on the modern culture. I think I stand out because I truly internalized my interest towards Anatolian culture, classical culture and

◀ Sanatçının Venedik Arsenale Docks'ta yer alan *Bellek İvmesi* adlı çalışması.

◀ Artist's work titled 'Memory Acceleration' in Venice Arsenale Docks.

▲ Ahmet Güneştekin, *Cer Modern*de kapsamlı bir seçki ile yer almıştı.

▲ Ahmet Güneştekin was in *Cer Modern* with an extensive collection.

mitlerine olan ilgimi gerçek anlamda içselleştirdiğim ve işlerime bunu yansıtabildiğim, yeniden yorumlayabildiğim, dolayısıyla da özgün bir sese sahip olabildiğim için dikkat çektiğimi düşünüyorum.

■ **Peki, Türkiye çağdaş sanatının uluslararası sanat arenasındaki algısı ne durumda?**

20. yüzyılın son çeyreğinde Türkiye çağdaş sanatı büyük bir ivme kazandı. Kendi içinde büyük farklılıklar taşıyan, kimi zaman provakatif, kimi zaman şiirsel unsurlar içeren bir oluşum. Bağımsız seslerin duyulur olduğu, tabuların alışı edildiği, sanatçıların uluslararası sanat ağının tekil birer parçası hâline geldiği bir döneme tanıklık ediyoruz. Ama elbette bu bir oluşum ve seyrini hep birlikte göreceğiz.

legends and myths of the lands I was born in, and that echoed in my works, I reinterpreted those and therefore have attained an authentic voice.

■ **How is Turkish modern art perceived in international art arena?**

In the last quarter of 20th century, Turkish modern art has gained significant pace. A formation diverse within itself, provocative at times, and possesses poetic elements as well. We witness an era in which independent voices are heard, taboos are broken, artists become an individual part of the international art network. But of course this is a formation and we will all see how it will evolve.

■ **Let's go a little back in time. For nearly 20 years, you have traced the art, history, gastronomy, mythology and oral culture in Anatolia and Mesopotamia. How did these journeys reflect on your art?**

Documentary series 'On the Trail of Sun' was unprecedented, and it allowed me to go on excursions I had always dreamt of. For five years I traveled to historical sites, and collated the true stories, legends, myths of the regions. All the sounds and images were recorded by a professional team and were broadcast on TRT1 as a documentary series. I have come across numerous ancient churches covered in mosaic and frescoes while touring Anatolia. Some had been transformed into mosques, and murals were covered with plaster, partially damaged. Walls bearing

- **Biraz geriye gidelim isterseniz. Yaklaşık 20 yıl boyunca Anadolu'da ve Mezopotamya'da sanat, tarih, gastronomi, mitoloji ve sözlü kültürün izlerini sürdürdünüz. Bu yolculukların sanatınıza ne tür yansımaları oldu?**

Güneşin İzinde belgesel dizisi daha önce yapılmamış bir şeydi ve bana her zaman hayalini kurduğum araştırma gezilerini yapma olanağı verdi. Beş yıl boyunca tarihî mekânları gezip, oralarda yaşanmış hikâyeleri, destanları, mitleri araştırıp derledim. Tüm çalışmalar profesyonel bir ekip tarafından sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alındı, belgesel dizisi olarak TRT 1'de yayınlandı. Anadolu'yu gezerken mozaikleri ve freskleriyle pek çok eski kilise gördüm. Bazıları camiye dönüştürülürken resimlerin üzerleri sıvanmış, kısmen zarar görmüş. Zamanla dökülen bazı sıvalar altından figürlerin görüldüğü duvarlar, tıpkı bir tuval gibi benim resimlerim için bir esin kaynağı oldu. Gittiğimiz yerlerin tarihî mekânlarında, geçmiş zamanlardaki insanların yaşamlarını duyumsamak, farklı kültürleri incelemek ve bunları insanlarla paylaşmak amacıyla çıktığımız bu keşif benim işlerimin içeriğini büyük ölçüde şekillendirdi. Mitolojinin her şeyin başlangıcı olduğunu düşünüyorum. İşlerimin kendi kültürümden referanslar taşıyor olması ve bu mitolojileri içinde yaşadığımız zamanla ilişkilendirebilmek benim için çok önemli. Çünkü eserlerim bu temel yaklaşımın sonucu olarak ortaya çıkıyor. Dolayısıyla kurguladığım işler izleyiciyi, uygarlığın doğuşuna kadar geri götürebiliyor, iyi ile kötü, savaş ile barış arasındaki mücadeleyi tanrılar, insanlar ve kültürler arasındaki ilişkileri gösterebiliyor.

- **Yakın gelecekteki hedeflerinizden biraz bahsedebilir misiniz?**

57. Venedik Bienali'nin ön hazırlıkları için çalışmaya başladım. Bu yılın sonunda Mark Peet, Visser Gallery Amsterdam'da yeni işlerimden oluşan özel bir koleksiyonla kişisel sergimi planlıyor. Marlborough Gallery de önümüzdeki iki yıl içinde sergi takvimimi şimdiden oluşturdu; İsviçre, Hollanda, Katar, Dubai, New York ve Londra'da kişisel sergilerimi düzenleyecekler.

figures which are revealed as plaster peels off in time, inspired me for my paintings just like a canvas. These expeditions we embarked on to sense the living of people in the past, examining various cultures in the historical monuments of the regions we visited, and sharing these with people greatly shaped the contents of my works. I think mythology to be the origin of all things. My works with references from my own culture and linking these myths with the period we live in, are of major importance to me. Because my works are results of this basic approach. Therefore, the works I envisage may take the audience all the way back to the rise of civilization, and manifest the struggle between good and evil, war and peace and reveal the connections between gods, people and cultures.

- **Can you tell us a bit about your goals in the immediate future?**

I started the preliminary works for the 57th Venice Biennial. Mark Peet is currently planning my personal exhibition in Visser Gallery Amsterdam, featuring a special collection of my latest works. Marlborough Gallery has determined my exhibition schedule for the next two years; they will organize my personal exhibitions in Switzerland, Netherlands, Qatar, Dubai, New York. and London.

YEDİ MECLİS'TEN TİYATRO SAHNESİNE "Bersisa"

'BARŞİŞĀ': FROM 'SEVEN SESSIONS' TO THE STAGE

📷 Gülcan Tezcan 📷 İstanbul Devlet Tiyatroları Arşivi / İstanbul State Theaters Archives

Hz. Mevlâna'nın yedi vaazının toplandığı Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a) adını taşıyan eserindeki bir meselden Boğaç Babür Turna ve Gülebru Turna'nın tiyatroya uyarladığı Bersisa, kadim metinlerden nasıl güzel tiyatro eserleri çıkabileceğinin başarılı bir örneği...

Adapted to theater by Boğaç Babür Turna and Gülebru Turna from a parable in Rumi's collection of seven sermons in 'Majâles-e Sab'a' ('Seven Sessions'), "Barşîşâ" is a good example of how very old texts can make for great plays.

İnsanoğlunun şeytanla mücadelesi bütün ilahi dinlerin kutsal metinlerinde ve kadim edebiyatında kendine yer bulan bir bahistir. Âdem aleyhisselama secde etmediği için cennetten kovulan şeytan, Yaratan'ın kendisine verdiği mühlet boyunca kan davası olarak gördüğü insanoğlunu tuzağa düşürmek ve ondan intikamını almak için her yolu dener.

Humanity's struggle against the Devil is a subject matter that finds its way into all divine religions and ancient literature. Cast from Heaven for refusing to prostrate before Adam, the Devil enters a long vendetta with humanity to trick us and exact his revenge before the time given to him by God is up. There is a strong parable in Rumi's collection of seven sermons 'Majâles-e

Hız. Mevlâna'nın yedi vaazının toplandığı *Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)* adını taşıyan eserinde de bu konuya dair güçlü bir hikâye anlatılır. Rahip Bersisa'nın meseli hak dostu bir hekimin şeytan tarafından nasıl aldatıldığını konu alır. İstanbul Devlet Tiyatrolarında sahnelenen *Bersisa*, Hız. Mevlâna'nın aktardığı bu çok bilinen meselinin başarılı bir uyarlaması. Boğaç Babür Turna ve Gülebru Turna'nın yazdığı, Gülebru Turna'nın yönettiği oyun, sahnelenmesi, oyunculukları, müzikleri ve kostümleriyle alkışı hak ediyor. Eray Cezayirlioğlu, Bersisa rolünde ana karakterin şeytanın hileleriyle yaşadığı dönüşümü ölçülü bir oyunculukla verirken iblis rolünde Onuryay Evrentan Atasalihi, şeytan rolünde Can Sözeri göz dolduran performanslarıyla dikkat çekiyor.

Tiyatromuzda bu türden uyarlamaların yeterli ölçüde yapılamadığı düşünülürse *Bersisa* bu anlamda önemli bir örnek teşkil ediyor. Özellikle ödenekli tiyatroların imkânları düşünüldüğünde klasik metinlerin güncel yorumlarının çok rahatlıkla sahneye taşınabilmesi gerekiyor. Bugüne kadar yeterli ölçüde yapılamamış olsa da tiyatromuzda ihtiyaç duyulan yerli ve kimlikli bir dil arayışına karşılık gelebilecek bu türden çabaların benzer eserlerin çoğalması noktasında da itici güç olması en büyük umudumuz.

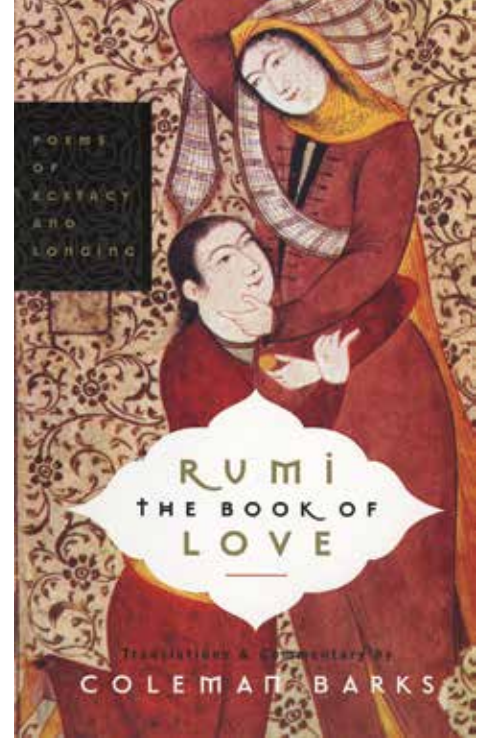
GÜNDEN DÜNE MESELLE YOLCULUK

Konu itibarıyla felsefi bir derinlik içerdiğinden dolayı olsa gerek +15 uyarısıyla sahnelenen oyun, bugünden

➤ *Bersisa* oyununa ilham veren Mevlâna'nın eserleri dünyanın dört bir yanında farklı dillerde yayınlanıyor.

➤ Mevlana's works that inspired the play 'Bersisa' is published in various languages all around the world.

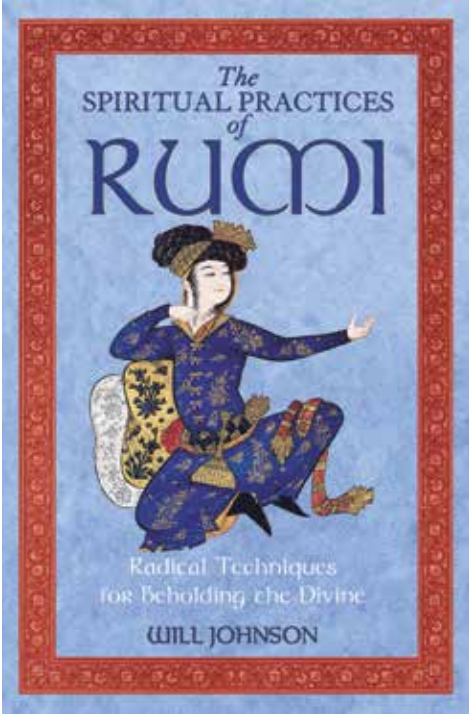

Sab'a ('Seven Sessions') regarding this topic. The parable of the Monk Barşışâ tells the story of a righteous healer tempted by the devil. The İstanbul State Theaters' play 'Barşışâ' is a good adaptation of this famous parable recounted by Rumi. Written by Boğaç Babür Turna and Gülebru Turna, and directed by Gülebru Turna, the play is commendable in its staging, acting, music, and costumes. Eray Cezayirlioğlu gives a sober depiction of Barşışâ's transformation by the trickery of the Devil; and Onuryay Evrentan Atasalihi and Can Sözeri perform admirably as a demon and the Devil respectively.

Considering that adaptations of this nature are not sufficiently encountered in our theaters, *Barşışâ* is an important specimen. In view of the limitations of state-funded theaters, contemporary interpretations of classical texts have to be easily adaptable. Our greatest hope is that efforts like these drive forward the much needed and lacking search for a native and authentic language in our theaters and help similar works proliferate.

TRAVEL BACK IN TIME THROUGH A PARABLE

Rated 15+ perhaps due to its

geçmişe uzanan bir kurgu içerisinde seyirciyi meselin içine çekiyor. Mevlilikle ilgili sırları bulmaya talip bir akademisyen olan Mâtuf Hoca, aradığı Hattat Hilmi Efendi'ye ait el yazmasının Mevlâna Müzesinde olduğunu düşünmektedir. Yazmayı bulmak için müzenin deposuna indiğinde kendisini zamanın ve mekânın dışında ama hakikatin içinde, bir meselin ortasında bulur. Ne aradığı eser ne de eseri bulmasına yardımcı olacak görevli yoktur görünürde ama iki derviş karşılar Mâtuf Hoca'yı depoda. Depo görevlisini arayan Mâtuf Hoca, bir anda Hekim Bersisa'ya dönüşür ve hikâyenin kahramanı olur. Oyun boyunca Mevlâna'dan beyitlerle seyirciye eşlik eden ve oyunu yukarıdan izleyen kısıhanlar ise Bersisa'nın yolculuğuna dair satır başlarını anlatırlar yer yer hikmetli sözlerle. Bu iki karakter bir bakıma *Mesnevi*'deki hikâye etme biçimini sahneye taşır.

Hiz. Mevlâna'nın naklettiği bu mesel artık yalnızca bir mesel değil insanın var olduğundan beri yaşadığı kavganın da bir özetidir âdeti.

Hekim Bersisa, hem tıp ilminde ehil hem de zahit bir mümindir. Yaptığı ilaçlara, duaları eşlik eder ve böylelikle iyileştirir hastalarını. Namı öylesi-

philosophical depth, the play captures the audience into the parable through a setting that stretches back in time. An academic in search of the secrets of Mawlaw'îyya, Professor Mâtuf thinks that a manuscript by Calligrapher Hilmi Effendi, which he seeks, is in the Mevlâna Museum. When he descends to the storage of the museum, he finds himself out of space and time, located in the reality of a parable. Neither the work he is seeking nor the clerk who should aid him are to be found, but two storytellers greet the Professor, who suddenly transforms into the protagonist Barşîşâ. The storytellers watch Barşîşâ from above and narrate the journey to the viewers with erudite verses from Rumi. These two characters in a way embody the way stories are depicted in the 'Masnavi'. It is as if this parable recounted by Rumi is no longer a parable but the synopsis of a struggle as old as humanity.

Healer Barşîşâ is a devoted believer competent in the science of medicine. He complements his cures with prayers

ne yayılmıştır ki yaşadığı yerde tedavi edemediği hastalık olmadığı söylenir. O ise hikmetin Yaratıcı'ya ait olduğunu tekrarlayıp "Duasız ilaç deva olmaz, biz sadece takdirin vasıtasıyız." diye karşılık verir kendisini övmek isteyenlere. Beri tarafta ise şeytan, gücünü kanıtlamak için en sağlam iman sahibi olarak bilinen birini yolundan döndürmek üzere bir kurban aramaktadır. Bersisa'yı bir türlü kandıramamış olması onun hedef seçilmesine yol açar. Oğullarına seslenen şeytan, Bersisa'yı kandıracak olana "en gerçek oğlum olursun" diyerek vaatte bulunur. İçlerinden biri bu işe talip olur.

YUSUF KUYUYA BİR KERE Mİ ATILIR?

Tam bu noktada oyunun zirve noktalarından biri olan şeytanın tiradı ile seyirci olacıklara hazırlanır. "İnsanoğlu bizim kan davalımızdır." diyen şeytan şöyle devam eder sözlerine: "Kovduğumuz günden diriliş gününe kadar hiç kimse güvende olmayacaktır. Biz âdemoğullarının damarlarında gezer, etlerine karışırız. Ama onlar bunu bilemez ve göremezler.

to heal the sick. His reputation is such that it is rumored there are no maladies he cannot remedy. To those who try to praise him, he says that it the wisdom of the Creator, and that "There is no cure without prayer, we are just instruments to wisdom." Meanwhile, the Devil looks for ways to prove a point by turning a most faithful victim to his ways. Barşîşâ's incorruptible stance makes him a target. The Devil calls upon his sons and promises to the one who can corrupt Barşîşâ the status of "the truest son". One of them takes up the challenge.

IS JOSEPH CAST DOWN THE WELL ONCE?

At this climactic point, the viewers prepare for what's to come by the Devil's tirade. "We have a blood feud with humanity," says the Devil, "From the day we were cast out to the Day of Resurrection, nobody will be safe. We flow in the veins of the son of man and mix in his flesh, but he does not know this and cannot see it.

I swear on God who has given me time, we can lead anyone astray... The ignorant and the versed, the sinner, the worshipper, the old and the young, nobody is out of our reach; unless pure of heart... Those who worship money,

Bana mühlet veren Allah'a yemin ederim ki herkesi azdırabiliriz... Cahili ve âlimi, günah işleyeni, ibadet edeni, genci yaşlısı, hiç kimse hiç kimse elimizden kurtulamaz; ihlas sahibi olmadıkça... Paraya tapanlar, mal ve mülk âşıkları, makam ve mevkiye meftun olanlar, kibirliler, methedilmekten, övülmekten zevk alanlar, dedikoducular, cimriler, sebeplere sövenler, yalanı sevenler, kadere kuşkuyla bakanlar hepsi bizim yoldaşımızdır.

Yusuf kuyuya bir kere mi atılır? Her insanın içinde bir Firavun, bir Nemrut yaşar... Salih'in yeşil devesi her devirde yeniden doğar yeniden kesilir... Her insanın içinde bir Yusuf, her Yusuf'un onu kurda atmaya hazır, onu kuyuya atmaya hevesli kardeşleri etrafında döner durur. Her an bir fırsattır kendini emniyete almayı yoldan çıkarmak için... Doğruyu eğri, eğriyi doğru göstermek, en uslu olanı azdırıp, vesvese verip, fitne sokup bölmek, korku salıp sindirmek, muhterise sus payı, korkağa göz bağı, zalimin nefretini körükler karanlığını arttırır. İnsanoğlu dünya ihtirası için yarışırken biz onun yüreğine çörekleniriz de haberi bile olmaz. Çünkü bize izin verildi."

those who love worldly possessions, those charmed by position and status, the proud, those who enjoy praise and flattery, the gossip, the miser, those who curse circumstances, those who love lies, those who doubt destiny, they are our companions.

Is Joseph cast down the well once? In every man is a Pharaoh, a Nimrod... Saleh's grazing camel is reborn every generation, and slain again... In every man walks a Joseph; and for every Joseph, brothers ready to cast him to a wolf or well. Every moment is an opportunity to lead astray those who do not brace themselves... Make the straight look crooked and crooked look straight, divide through spoiling the tame and causing delusions and creating trouble, spread fear and intimidate, hand hush money to the greedy and blindfold to the coward, and thereby incite the hatred of the cruel and increase his darkness. As son of man competes for worldly ambition, we coil up in his heart without his knowledge. Because so it was permitted to us."

The cursed Devil chooses the emperor's daughter, Theodora, to seduce Barşışâ. Nightmares make her sick through bad dreams, then, in the guise of devotees, they enter the palace to point at the healer Barşışâ as the only one who can cure her. Barşışâ cures Theodora on her first visit and sends her back. However,

Lanetlenmiş şeytan, Bersisa'yı yoldan çıkarmak için imparatorun kızı Theodora'yı seçer. Karabasanlar, kâbuslarla genç kızı hasta eden şeytan daha sonra zahit elbisesine bürünüp saraya girer ve çaresiz derde düşen güzel kızın iyileşmesi için tek çarenin Hekim Bersisa olduğunu söyler. Bersisa, iyileştirmesi için kendisine emanet edilen Theodora'yı ilk gelişinde iyileştirip geri gönderir. Ancak şeytan planın ikinci aşamasını devreye sokup kızı yeniden hasta eder. Çaresiz imparatora bu kez kızının tamamen iyileşene kadar Bersisa'nın yanında kalması gerektiğini salık verir zahit görümlü şeytan. Yeniden Bersisa'nın yanına giden genç kız ve hekim arasında kaçınılmaz olarak bir birliklilik yaşanır. Genç kız hamile kalır. Şeytanın planı eksiksiz işlemektedir; bu kez Bersisa'ya kızı öldürmesini fısıldar. Genç kızı öldürüp, bahçeye gömen hekime suçunu nasıl örtbas edeceğini de tarif eder kovulmuş şeytan. Ancak nihayetinde gerçekler ortaya çıkar ve Bersisa için darağacı kurulur. Kurbanının son anında yanında beliren şeytan, kendisine secde etmesi karşılığında korku içindeki hekimi kurtaracağını söyler. Zahid Bersisa, sonunda şeytana boyun eğse de şeytan "Ben senden tamamıyla uzağım." diyerek kurbanını

the Devil starts the second phase of his plan, and makes her sick again. In the guise of a devotee, the Devil counsels the desperate emperor to send his daughter to Barşışā until she is completely cured. The young woman goes to Barşışā again, and an unavoidable affair begins. The young woman gets pregnant. The Devil's plan proceeds flawlessly, and he whispers to Barşışā to kill the woman. The fallen angel describes to the healer how he can bury her in the garden and cover up his tracks. Yet, ultimately, the truth gets revealed and Barşışā is brought to the gallows. Appearing to his victim at the last moment, the Devil promises a rescue in return for a prostration by the fearful healer. As the devoted Barşışā bows before the Devil, the Devil leaves his victim alone with his sins and torment, saying "I am completely distant from you."

A PARABLE FROM RUMI'S SEVEN SESSIONS

The parable that inspired the play is from Rumi's work titled 'Majāles-e Sab'a' ('Seven Sessions'). It is a collection of seven sermons Rumi gave in meetings or from the lectern—before meeting Shams on November 29, 1244—collected and dictated possibly

günahı ve azabıyla baş başa bırakır.

MEVLÂNA'NIN YEDİ MECLİSİ'NDEN BİR MESEL

Oyuna ilham veren mesel, Mevlâna'nın *Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)* adını taşıyan eserinde yer alıyor. Mevlâna'nın çeşitli zamanlarda kürsüden ve toplanılarda verdiği yedi vaazın yazılmasından oluşan eser, muhtemelen Mevlâna'nın Şems'le karşılaşmalarından (29 Kasım 1244) önce verdiği vaazların, oğlu Sultan Veled veya başkaları tarafından dikte edilmesiyle bir araya getirilmiş. Yrd. Doç. Dr. Nuri Şimşekler'in *Mecalis-i Seb'a* hakkında kaleme aldığı makalede verilen bilgilere göre *Mesnevi* ve *Dîvân-ı Kebîr*'den daha az yazması bulunan bu eserin en önemli ve en eski nüshası Mevlâna Müzesi Kütüphanesinde 79 nolu mecmua içerisinde yer alıyor.

Eser ilk olarak *Mevlâna'nın Yedi Öğüdü* adıyla Türkçeye tercüme edilmiş ve Farsça metniyle birlikte 1937 yılında yayınlanmış. Farsça metnini Prof. Dr. F. Nâfiz Uzluk'un; tercümesini ise M. Hulûsi Karadeniz'in yapıp Ahmed Remzi'nin (Akyürek) gözden geçirdiği bu neşir bazı dizgi ve tercüme yanlışlıklarından dolayı eleştiri almış. Mevlâna ve Mevlevilik araştırmaları konusunda

by his son Sultan Walad. According to Asst. Prof. Dr. Nuri Şimşekler's article on 'Majâles-e Sab'a', this work has fewer manuscripts than both 'Masnavi' and 'Dîvân-e Kabîr', the oldest and the most important of which rests in Mevlâna Museum Library compilation no. 79.

The work was first translated into Turkish under the name 'Mevlâna's Seven Sermons' in 1937 and published alongside the Persian original. Under the editorship of Ahmed Remzi (Akyürek), Prof. Dr. F. Nâfiz Uzluk prepared the Persian text, and M. Hulûsi

önde gelen isimlerden Abdülbaki Gölpınarlı da *Mecalis-i Seb'a*'yı tercüme etmiş; açıklama ve indekslerle birlikte 1965 yılında Konya'da yayınlanmıştır. Bu tercüme 1994 yılında tekrar basılmış. Bu eseri oluşturan vaazların, genellikle cuma namazında istek üzerine verilen hutbelerden oluştuğunu tahmin ediliyor.

OYUNUN KÜNYESİ

Yazar: Boğaç Babür Turna, Gülebru Turna

Yönetmen: Gülebru Turna

Dramaturg: Volkan Taha Şeker

Dekor Tasarımı: Aytuğ Dereli

Giysi Tasarımı: Derya İnci

Işık Tasarımı: Serhat Akın

Müzik: İhsan Gürsoy

Koreografi: Yeşim Alıç

Yönetmen Yardımcısı: Onuryay Evrentan Atasalihi

Yönetmen Asistanı: Zekayi Metin

Oyuncular: Gökalp Kulan, Eray Cezayirlioğlu, Can Sözeri, Hakan Güngör, Ozan Uz, Onuryay Evrentan Atasalihi, M. Zeynep Aytekin, Metehan Kuru, Zekayi Metin, Büşra İlay Tiryaki, Cenk Dinçsoy, Hayrettin Mutlu, İbrahim Cem Tek, Bulut Mesci, Burcu Başaran Yanger, Merve İleri, Burçin Özkaya, Tuğba Begde

the translation; but the publication was criticized for typesetting and translation issues. Leading Mevlâna and Mawlawîyya researcher Abdülbaki Gölpınarlı translated 'Majâles-e Sab'a', and published it with an analysis and index in 1965 in Konya. This translation was reprinted in 1994. The sermons are believed to have been compiled from his *khuṭbahs* delivered at the congregation's request during Friday prayers.

CREDITS

Playwright: Boğaç Babür Turna, Gülebru Turna

Director: Gülebru Turna

Dramaturge: Volkan Taha Şeker

Prop Design: Aytuğ Dereli

Costume Design: Derya İnci

Lighting Design: Serhat Akın

Music: İhsan Gürsoy

Choreography: Yeşim Alıç

Assistant Director: Onuryay Evrentan Atasalihi

Director's Assistant: Zekayi Metin

Cast: Gökalp Kulan, Eray Cezayirlioğlu, Can Sözeri, Hakan Güngör, Ozan Uz, Onuryay Evrentan Atasalihi, M. Zeynep Aytekin, Metehan Kuru, Zekayi Metin, Büşra İlay Tiryaki, Cenk Dinçsoy, Hayrettin Mutlu, İbrahim Cem Tek, Bulut Mesci, Burcu Başaran Yanger, Merve İleri, Burçin Özkaya, Tuğba Begde

Taş Kütüphane

STONE LIBRARY

 Ömer Erdem İstanbul Modern

İstanbul Moderndeki *Yok Olmadan* sergisi, nostaljik değil kelimenin tam anlamıyla bir uyarı ve bilinç sunuyor. Yaşamak için tercih edilmesi gereken yolu gösteriyor.

The exhibition 'Till It's Gone' in İstanbul Modern does not refer to nostalgia but it is a warning that calls for awareness. It points to the life path to take.

“Yok olmadan!”, “Yok olmadan!” Günde kaç kez tekrar edebilirsiniz bu sözü? Sabah uyanıyor ve ilk cümleleriniz bu oluyor. Aynada, merdivenlerde, otobüs ve vapurda... Baktığınız her yön ve her şeyde tekrar edip duruyorsunuz. “Yok olmadan!” Farkında değilsiniz, bazen sesiniz yüksek çıkıyor. Şaşkın bakışlardan anlıyorsunuz. İstanbul Modernde sizi bekleyen sergiye yaklaştıkça, o ses daha bir sıklaşıyor. Hele İstanbul gibi değişimin, kentsel dönüşümün baş döndürdüğü iklimde, vinçlerin, harıl hurul çalışan yıkım makinelerinin, inşaat patlamalarının arasından geçtikçe, büzülüyor, susmaya çalışıyorsunuz. Kısık sesle tekrarlıyorsunuz. “Yok olmaadaan, yook olma...” İşte gözünüzün önünde, İstanbul Modernin bitişiğinde bir barbar makine denize doğru çalışmakta, bir büyük mimar edasıyla sağa sola emirler yağdırmakta. Var olma adına pençesine ne gelmişse savurup, yıkmakta.

Tam da bu yüzden belki yerinde bulursunuz böylesi bir etkinliği. Adını, Joni Mitchell'in *Big Yellow Taxi* şarkısından alan sergiyi, yok oluşu ilkin doğaya sonra da adım adım hayatın bütününe yayararak gezmek istersiniz. Hatta Mitchell'in şarkısıyla şehir turuna çıkabilir, olmakta olanın şamarını yüzünüzde hissedebilirsiniz. Günlük, popüler çevreci söylemlerin ötesinde, sanatın soyut dokunularının rehberliğinde tam da içinde

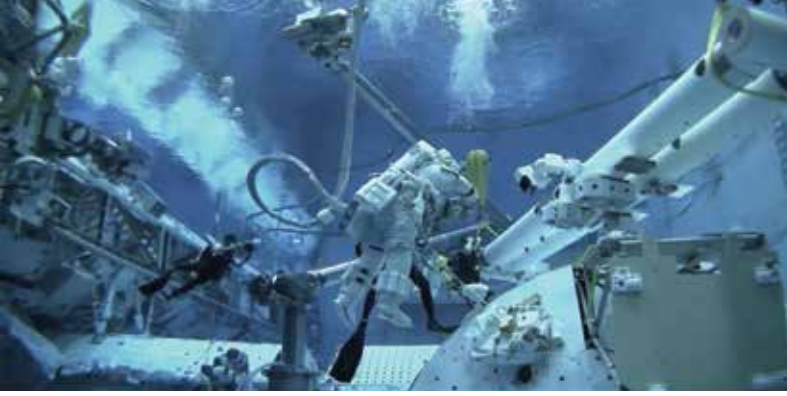
“Till it's gone!”, “Till it's gone!” How many times can you repeat in one day? You wake up and it is the first sentence you utter. In the mirror, on the stairs, bus or ferry... You repeat it no matter where you look at or what you see. “Till it's gone!” You are not aware that you are speaking out loud. Confused glances make you realize. As you approach the exhibition awaiting you in İstanbul Modern, you start hearing that more frequently. And in a city like İstanbul where change, urban transformation dazzles, you start shrinking, trying to keep quiet passing through the cranes, humming demolishers and blasts from constructions. You repeat in a low voice “Till it's gone, till it's...” Before you is a barbaric machine next to İstanbul Modern, working over the sea, ordering around like a master architect. It scatters and demolishes whatever it catches with its claws, to survive.

This is exactly why you might think that such an event is in place. You would like to visit the exhibition named after Joni Mitchell song 'Big Yellow', bring annihilation first to the nature and then gradually to whole life. You can even take a city sightseeing tour accompanied by Mitchell's song, feel the smack of current events on your face. Beyond ordinary popular environmentalist discourse, you can feel the exhibition in you, guided by the abstract touches of

◀ Camila Rocha'nın çeşitli bitki temsilleri, tabure ve sehpalardan oluşan *Sefatoryum* adlı eseri.

◀ Camila Rocha's work 'Sefatoryum' made up of various plant representations, stools and coffee tables.

duyabilirsiniz böylece sergiyi. Yokluk hepten kara gerçekliğe dönüşmeden herkesin kendi payına düşen sorumluluk mutlaka vardır. Sanat sorumluluktur her şeyden önce. Böyle düşünür, sabahtan beri içinizde yankılanan “yok olmadan!” ünlemine daha bir sarılırsınız. “Yok olmasın!”, “Yok olmasın!”

İşte buyurun, ilkin sağa sola saçılmış, asılmış plastik çiçekler. Az şey mi? Madem güllük gülistanlık olsun istiyoruz her yerin. Durmayın, ilerleyin. İçeri girin, uzanmış onlarca tabut sizi bekliyor. Söğüt ağacından mı çatılmış bunlar. Yoksa kavak mı? Belki sıkıştırılmış talaş? Yok yok, eğilip koklasanız, anlayacaksınız. Ölümsüz bu koku. Tabiatın kokusu. Ve baş tarafına dikilmiş zeytin fideleri. Tabutlardan yeşermiş, zeytin şarkısı. Ölümsüzlük ağacı zeytinle, ölümün kutusu tabut vereceği mesajı sıkıca tutuyor. Zeytin aynı zamanda barışın, doğayla barışın göstergesi. Araya karışan kuş sesleri

art. There is a task for everyone before annihilation turns into grim reality. Art is responsibility above all. You think about this, and once more cling to the exclamatory “till it's gone!” which has been echoing inside you since the morning. “Don't let it go!”, “Don't let it go!”

Here you are, first suspended plastic flowers scattered around. Is it too little? If we wish for the whole world to be a bed of roses. Do not stop, proceed. Enter, tens of coffins on the ground await you. Are these made of willow tree? Or poplar? Maybe compressed wood chips? No no, bend down and smell to find out. This is an immortal scent. The scent of nature. And olive seedlings planted over them. Song of olive out of coffins. Tree of immortality olive and box of death

zihninizi dolduruyor, kim bu yok ediciler, kıyııcı kim? Yok olmadan arayıp bulmalı bu canavarı. Onun paslı dişlerini sökmeli. Bu yapay bahçeyi mezarına koymalı.

Pas dedim ya, pas hayatın donduğu, hareketin durduğu, suyun çekildiği, umudun tükendiği her yerde. Bu sebepten, Canan Tolon'un, tuval üzerine çelik çubuklar, metal levha, tahta, akrilik, balmumu, çimen çalışmasına özenle bakmalı. Bu kurumuş akış, yatay ve dikey, bozuk sarıdan küf kahverengisine nasıl da yayılıyor, ruhu kuşatıp, ızdırıp veriyor. Eşyanın hafızası, hareketin ve hayatın ölümünü gösteriyor. Yok oluşun uzayını sert ve kuru aynı zamanda ölü doğaya indiriyor.

Ölüm belki en yapay fakat alabildiğine çıplakça sunuluyor sergide. Yok oluş, ölümün saklı cebinde hırslıyor. Hayatın kaybolduğu yerde işleyen ölümün kanunudur bu. Elmas Deniz'in video çalışması da, ölü kuş şeklinde tasarladığı maket uçak ve sanki onunla kaydedilmiş insansız doğa görüntüleriyle desteklenirken, serginin en çarpıcı elementlerinden birisi olan Taş Kütüphaneye göz kırpar.

Doğanın kendisinin değil kalbi taşlaşmış insanoğlunun eseri bu taşlık. Taş, gözenek gözenek, kömür karasından mercan yeşiline kadar yayılır. Kütüphane formunda tasarladığı sunumunda Alper Aydın, bir yandan taş atar. Taşlar bizi. Taşlaşmayı duyurur. Göze, ruha, en çok da ölüme değer. Ölüm ki taştaki, çiçekleniş olarak şakır. "Bulutları taşlar ve ahşap", hem birbirine sarılır hem de "doğal formların arşivi"ne dönüşür. Biraz ileri

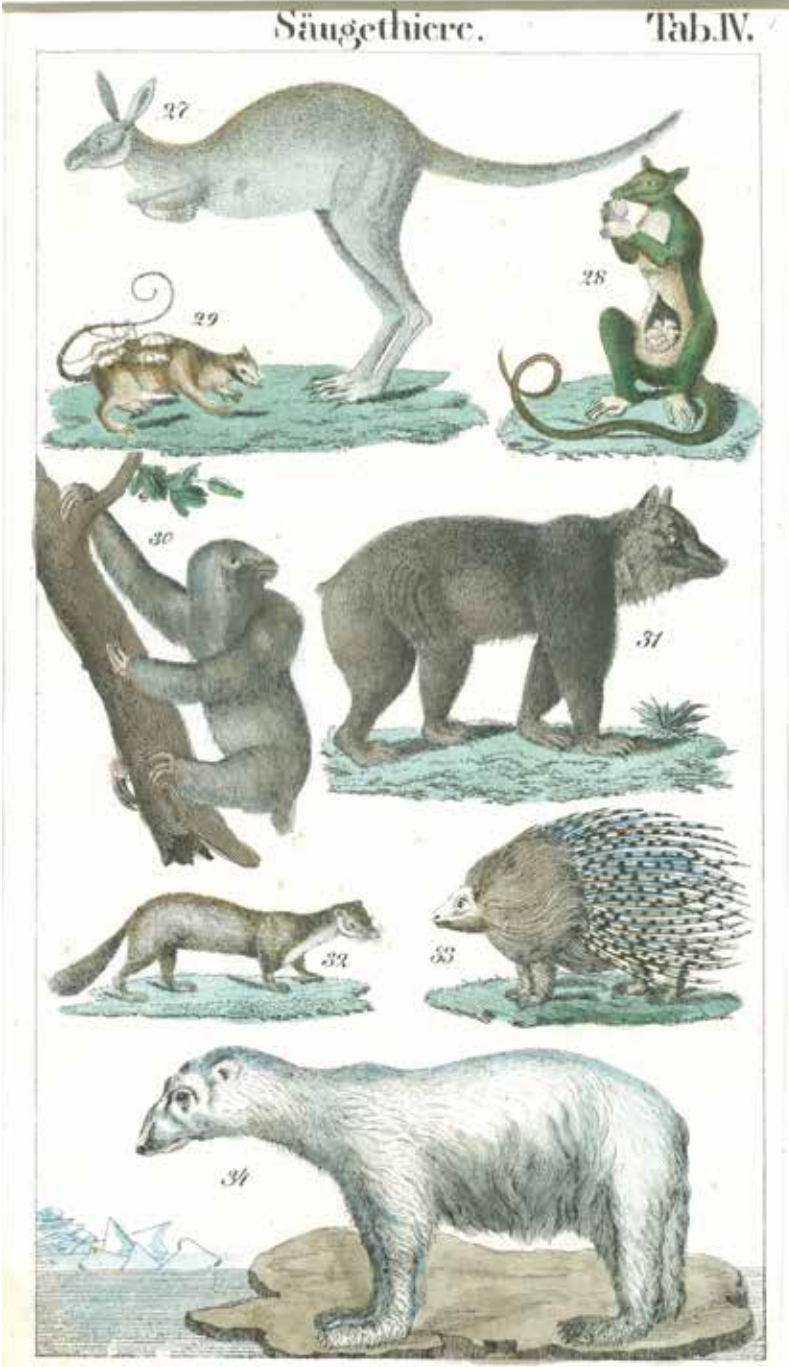
coffin seize upon the message. Olive represents peace and being in peace with nature as well. Songs of birds in the background fill your mind, who are these demolishers, annihilators? This monster should be sought out before it's gone. Its rusty teeth should be pulled. This artificial garden should be put in its grave.

I said rust, rust is all around where life freezes, motion stops, where everything shrinks and hope is lost. This is why Canan Tolon's work of steel rods on the canvas, metal sheets, wood, acrylic, wax, grass should be observed carefully. How this dried up flow changing from dirty yellow to mildew brown horizontally and vertically, surrounds the soul and brings misery? Memory of the object demonstrates the death of motion and the end of life. It brings the space of annihilation down on the rough, dry and at the same time dead nature.

▲ Bas Jan Ader, 1971. *Taş Kütüphaneye*, Alper Aydın (en üstte). Pae White, 2014 (altta).

▲ Bas Jan Ader, 1971. 'Stone Library', Alper Aydın (uppermost). Pae White, 2014 (below).

yorumla, taş, umudun kalesidir. Hafıza en azından bu gözeneklere sığınmış, yokluğun uğultusunu saklamıştır.

Lars Jan, boğulma ve su metaforları içinde, düşülen belki sığınılan kuyuya göndermelerde bulunurken, Rodney Graham, ters çevirdiği video formatıyla yanlışa, tepetakla oluşa parmak basar. Maro Michalakos, ters mutasyonu kucaklarken, “hasar”ın doğasına, flamingo renkleri üzerinden yaklaşır. Sarılmış kırmızı, doğadaki bütün canlıların ana

Death is presented in the exhibition at its most artificial form but as rawly as possible. Annihilation growls in death's hidden pocket. This is the law of death that takes over where life disappears. Video work by Elmas Deniz is supported by the model plane designed as a dead bird and scenes from uninhabited pieces of nature as if recorded by that plane, and winks at the Stone Library that is the most striking element in the exhibition.

This is a work of humanity with a heart of stone, not produced by the nature itself. Porous stones in all colours from coal black to coral green. In his presentation he designed as a library, Alper Aydın also throws rocks. He stones us. He announces petrification. They touch the eye, the soul, but upon death the most. Death that sings on the stone as it blooms. “Found stones and wood” embrace each other and become “an archive of natural forms”. To go a little further, stone is the castle of hope. At least memory has taken shelter in these pores, concealing the hum of annihilation. Lars Jan referring to the well one falls in or takes shelter

canı kanı simgeler ancak kan da ağır ağır çekilir, renksizliğe uğratılır.

Çağdaş sanat her bakımdan çağrışım, gönderme ve serbest duyuruşlarla ilerler. Bu bakımdan bağlayıcı değil bağlamlıdır. Bingyi'nin videosu ile Mario Merz'in ilk günden beri hep simge olmuş elmayı, ortaya en doğal hâliyle taşımaya şaşırılmamalı. Salyangoz formu masalar da öyle. Şaşırıyoruz da artık zaten. Dikkatlerini elinden alıp onu aktüaliteye yapıştırır insanı modern hayat. Pae White, Neon Transformatörler, elektrik telinde, manyetik olanın geçişken pasifliğini sunar bu yüzden.

Her sergi sonuçta bir fragmandır ve büyük film dışarıda, şehirde, doğada, caddelerde, evlerde, insanın en içinde akmaktadır. Kendisini soyutlaya soyutlaya hayata ve varlığa sokulan sanat, sonuçta henüz ölmemiş, kaybolmamış ve hafızasını yitirmemiş insan tekine seslenir. Oradan da insanlığın büyük karşı koyuşu doğacaktır. *Yok Olmadan* sergisi, nostaljik değil kelimenin tam anlamıyla bir uyarı ve bilinç sunuyor. Yaşamak için tercih edilmesi gereken yolu gösteriyor.

with drowning and water metaphors, Rodney Graham puts his finger on the error, and toppling with upside down video format. Maro Michalakos embracing reverse mutation, deals with the nature of "damage" through colours of flamingo. Red that has gone yellow symbolizes the life in all living things: blood. But blood is slowly drained, as its colour fades.

Modern art proceeds with associations, references and free senses in every aspect. In this sense, it is not binding but conceptual. It should not surprise you that Bingyi's video and Mario Merz reveal the most natural form of apple which has been a long-standing symbol since the original sin. Neither do spiral tables. Nothing surprises us anymore, anyway. Modern life distracts people and adheres them to actuality. This is why Neon Transformers by Pae White presents the transactive passivity of the magnetic on electric wires.

Each exhibition is a fragment in the end, and the grand movie plays outside, in the city, in the nature, on the streets, at homes, deep inside men. Art integrated into life and existence by isolating itself, calls out to the individual who is still alive, not missing or have not lost his/her memory. The great resistance of humanity will rise there. Exhibition "Till it's Gone!" does not refer to nostalgia but it is a warning that calls for awareness. It points to the life path to take.

► ZİYARET İÇİN
Doğa ve Sürdürülebilirlik
Üzerine Bir Sergi
İstanbul Modern
Meclis-i Mebusan Cad.
Antrepo 4, Karaköy-
İstanbul
Salı-Pazar: 10.00-18.00
Perşembe: 10.00-20.00
Pazartesi: Kapalı
Bilet: 25 TL
(indirimli 14 TL)
www.istanbulmodern.org

► TO VISIT
An Exhibition on Nature
and Sustainability
İstanbul Modern
Meclis-i Mebusan
Avenue,
Warehouse 4, Karaköy-
İstanbul
Tuesday-Sunday:
10 AM-6 PM
Thursday: 10 AM-8 PM
Monday: Closed
Ticket: 25 TL
(discounted 14 TL)
www.istanbulmodern.org

YEŞİLÇAM'IN YUFKA YÜREĞİ Münir Özkul

YEŞİLÇAM'S TENDER HEART

✍ Suat Köçer

Rol aldığı filmlerde daima iyinin, haklının ve zayıfın yanında yer alan Münir Özkul, yok olmaya yüz tutan toplumsal değerleri, geleneksel aile yapısı ve insan ilişkilerine dair tiplmeleriyle Türkiye sinemasına damgasını vurdu.

Always playing the character on the side of the good, the righteous, and the underdog, Münir Özkul left his mark on Turkish cinema with roles that underline vanishing social mores, traditional family structure, and human relations.

Münir Özkul konulu bir yazı için yapılacak en büyük hata girizgâhı doğumla başlatmak ya da yazıyı bir kronoloji üzerine inşa etmektir. Rol aldığı filmler ve canlandırdığı karakterlerle yediden yetmişe her yaştan, her kesimden seyircinin beğenisini kazanan, yarım asırlık sanat yolculuğuna iki yüzü aşkın film, onlarca tiyatro oyunu ve bir o kadar TV dizisi sığdırmış bir ustanın yaptıkları anlatmakla bitmez zaten. Dolayısıyla bu yazının amacı kronolojiyi tarihçilere bırakarak, Münir Özkul'un yüreğimize dokunan filmlerle dolu geçmişine atıfta bulunarak, o filmlerden damıttığı duruşun toplum üzerindeki etkisi ve bir dönem taşıdığı misyonu hatırlatmaktan ibarettir.

Ülkenin muhtıra ve darbelerle boğuştuğu, toplumun kaosa sürüklendiği dönem, Münir Özkul'un tiyatrodan parlacağı ancak sinemaya da göz kırptığı yıllara denk gelir. 1948'de Ses Tiyatrosuyla başlayan macera, Muhsin Ertuğrul ve daha sonra İstanbul ve Ankara Şehir Tiyatrolarındaki oyun-

The biggest mistake in an article on Münir Özkul would be to set off the introduction with his birth or to lay out the text in straight chronology. At any rate, it is impossible to condense half a century of artistic journey through more than two hundred movies, dozens of plays, and about as many TV series of this master whose roles have won the admiration of audiences from all ages and social backgrounds. Therefore, the aim of this article is to leave chronology to historians, and remember a life full of heart touching movies, and how Münir Özkul's stance, distilled from those films, has taken on a mission and made an impression on the people.

The days when the country was dealing with military memorandums and coups, while the society was dragged into chaos, are the days Münir Özkul was shining in theater and just taking an interest in cinema. A career started in 1948 in the Ses Theater moved on to Muhsin Ertuğrul Theater, İstanbul State Theaters, and then to Ankara State Theaters. Meanwhile, life struggles caused by economic troubles, mainly inflation, and ideological polarization fueled by political protests

◀ Münir Özkul, 1975 yapımı kalabalık kadrolu aile filmlerinden biri olan *Bizim Aile*'de Yaşar rolünde.

◀ Münir Özkul playing the role of Yaşar in a family film with a crowded cast, 'Our Family' in 1975.

larla devam ederken, başta enflasyon olmak üzere ekonomik sorunların yol açtığı hayat kavgası, gitgide ülkeyi etkisi altına alan sokak hareketleri ve ideolojik kamplaşmalar, toplumsal gerilimi her geçen gün biraz daha besliyordur. Tam da bu yıllarda varlığını hissettirmeye başlayan Arzu Film ekolü, kaptan koltuğundaki Ertem Eğilmez'in yönetiminde bir dizi film projesi ve bu filmlerde öne çıkan karakterlerle toplumu ciddi biçimde etkilemeye başlar.

Her ne kadar Nazım Hikmet ve İhsan Koza'nın senaryosunu yazdığı *Üçüncü Selim'in Gözdesi* filmiyle sinemaya adım atsa da Münir Özkul'un yıldızı da Ertem Eğilmez'in yönetiminde çekilen bu filmlerle parlar. Yazıya konu edeceğimiz samimi, vakur, vicdanlı duruşu sağlayan yapımlar da yine bu filmlerdir.

Batı'ya ayak uydurma kaygısıyla dayatılan modernleşme ve göçün ardından yaşanan kentleşmenin getirdiği çeşitli soru ve sorunlar, Arzu Filmin yapımcılığını üstlendiği filmlerde mizahla karışık bir dille beyaz perdeye taşınır, bu filmler sorunun merkezindeki seyirci tarafından büyük ilgi görür. Hayat şartlarının zorlaştığı, siyasi fraksiyonların kamplaştırdığı toplum, bu filmlerde kenetlenen aileyi, fedakâr anne-babayı, sonunda insafa gelen zengin para babalarını ya da her zorluğun üstesinden gelen fakir fakat onurlu insanların hikâyelerini seyrederek, yaşadığı sıkıntılar karşısında bu filmlerle bir nebze de

▲ Münir Özkul, geçtiğimiz yıl sinema alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü kazandı.

▲ Münir Özkul received Presidency Culture and Arts Grand Prize in cinema last year.

gripped the nation and increased the social tension day by day. During these years, the Arzu Film school was just coming into its own; and a series of films under the direction of Ertem Eğilmez, and the they characters portrayed, were seriously influencing the public mind.

Despite starting his film career with 'Üçüncü Selim'in Gözdesi', written by Nazım Hikmet and İhsan Koza, Münir Özkul flourished under these movies directed by Ertem Eğilmez. The sincere, dignified, and conscientious roles we will discuss in this article are again from these films.

Turkish culture faced various issues and problems which Arzu Film movies brought to the silver screen in a comical tone, like the consequences of modernization imposed in an attempt to catch up with the West, and urbanization due to migration,. The movies were well received by the audience living with these problems. In a world where life got rough and political polarization divided the society, the movies depicting united families, selfless parents, filthy rich tycoons who at the end show mercy, and honorable underdogs who pull through against all odds offered a tinge of consolation to the troubled viewers. In these movies, Münir Özkul came to the fore with his acting full of depth and emotion, slowly becoming a hero.

olsa avunur. Münir Özkul, derinlikli ve duygulu oyunculuğuyla beslediği karakterle bu filmlerde öne çıkar, gün geçtikçe kahramanlaşır. *Arım Balım Peteğim*, *Son Hıçkırık* ve *Beklenen Şarkı* gibi melodramlarda iyinin, haksızlığa uğramışın yanında yer alan tiplerde beğeni toplayan usta oyuncu, Ertem Eğilmez imzasını taşıyan *Tatlı Dillim* filmindeki rolüyle, hafızalara kazınacak serideki ilk büyük performansını sergilemiş olur. 72 yapımı *Sev Kardeşim*'de de yine büyük çıkış yapar. Senaryosunu Sadık Şendil, yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in üstlendiği filmde müşfik baba rolüyle geniş kitlelerin sempatisini kazanan Münir Özkul, iki yıl sonra rol aldığı *Mavi Boncuk*'ta bu kez Adile Naşit, Kemal Sunal, Zeki Alasya, Metin Akpınar ve Halit Akçatepe'nin de yer aldığı zengin bir komedi oyuncu kadrosuyla büyük beğeni toplar. Aynı sıcak, sempatik tiplikle öne çıkan Özkul, *Salak Milyoner* filminde köyden büyükşehre gelen dört saf kardeşin maceralarında onlara hamilik yapar. 1975 yapımı *Bizim Aile* ise Münir Özkul'un gerçek anlamda parladığı film olur.

Tarık Akan ve Müjde Ar'la birlikte bu filmlerin vazgeçilmez oyuncula-

Playing characters who are on the side of the good and the downtrodden in melodramas like 'Arım Balım Peteğim', 'Son Hıçkırık' and 'Beklenen Şarkı', the great actor gave an outstanding performance with Ertem Eğilmez's 'Tatlı Dillim' in one of his first unforgettable roles. 'Sev Kardeşim' of 1972 was another big hit. In the film written by Sadık Şendil and directed by Ertem Eğilmez, Münir Özkul won the sympathy of the people in his role of the loving father. Two years later, he played the same warm and sympathetic character in the widely celebrated comedy 'Mavi Boncuk' with a great cast comprising Adile Naşit, Kemal Sunal, Zeki Alasya, Metin Akpınar and Halit Akçatepe. In 'Salak Milyoner', he took on the tutelage of four naive brothers who had moved from the village to the metropolis. Münir Özkul's true moment came in 1975 with 'Bizim Aile'.

The father role in 'Bizim Aile', with castmates Tarık Akan, Müjde Ar and the indispensable Ayşen Gruda, left its mark in the public consciousness. People responded to the father who looks after his family and protects his children while encouraging them at every chance, acting as a role model with his honest and honorable personality. The family structure at the time was under assault from migration,

▼ Münir Özkul, Yönetmen Ertem Eğilmez'in çektiği 1974 yapımı *Mavi Boncuk* filminde.

▼ Münir Özkul is in the movie 'Blue Bead' directed by Ertem Eğilmez in 1974.

rından Ayşen Gruda'nın da katıldığı *Bizim Aile*'deki baba rolü, Münir Özkul'un etkileyici oyunculuğuyla hafızalara kazınır. Aileyi çekip çeviren, çocuklarına kol kanat gererek onlara her fırsatta destek çıkan ve dürüst, onurlu kişiliği ile onlara örnek olan usta oyuncunun bu duruşu toplumda da büyük karşılık bulur. Zira göç, modernleşme, ideolojik hareketler ve kuşaklar arası çatışmalar sonucu toplumdaki aile yapısı da zor süreçlerden geçiyor, bu tür yapıcı filmler toplumda aileye yönelik algıyı pozitif anlamda destekliyor, kitleler üzerinde olumlu izler bırakıyordu. Özkul'un Yaşar Usta karakteriyle efsaneleştiği filmde, iki babanın karşılaştığı sahne toplumda fenomene dönüşür. Yaşar Usta'nın Fabrikatör Saim Bey'e "Bak beyim, sana iki çift lafım var." diye başlayan meşhur tiradı, gerçek zenginliğin sevgi ve fedakârlık olduğunu, yoksul insanların onurlu duruşları, bir emekçi olan Yaşar Usta'nın dilinden etkileyici biçimde hayat bulur, bu sahnenin replikleri unutulmazlar arasına girer.

1976 yapımı *Aile Şerefi*'nde fedakâr baba misyonunu bir kez daha üstlenen Münir Özkul, ailesini zengin adamın saldırısından koruyarak bir arada tutar. Seyircinin gözünde kahramana dönüşen aynı skaladaki karakterler, toplumda büyük bir Münir Özkul sevgisi oluşturur. *Gülen Gözler* ve *Neşeli Günler* filmleriyle seriye devam eden Arzu Film, usta oyuncu Münir Özkul'un seyirci üzerindeki babacan algısını güçlendirir, Özkul baba kavramının sinemadaki yansıması hâline

▲ Özkul, *Neşeli Günler* filminde Adile Naşit ve Şener Şen ile birlikte başrolde. Özkul'u 1978 yapımı bu filmde turşucu Kazım Efendi rolünde izlemiştik.

▲ Özkul as leading actor with Adile Naşit and Şener Şen in 'Happy Days'. Özkul played the pickle seller Kazım Effendi in 1978 movie 'Happy Days'.

modernization, ideological movements, and intergenerational conflict; and such constructive films contributed positively to the public perception of the concept of family. Özkul reached cult status with his role of Yaşar Usta as the scene of the encounter between the two fathers became a social sensation. The unforgettable starting line, "Look sir, let me have a word or two with you," which set off Yaşar Usta's tirade to the industrialist Saim Bey, captured, in his working class tone, the honorable standing of the poor who know that true wealth is in love and selflessness. In 1976, Münir Özkul took on the role of the loving father once again with Aile Şerefi, protecting his family from the attacks of a rich man. These characters of similar scales made him a hero in the eyes of the audiences and created a huge following. Arzu Film continued the series with 'Gülen Gözler' and 'Neşeli Günler', which strengthened the great actor's fatherly image. Özkul becomes the representation of the father figure in cinema.

Another film series, 'Hababam Sınıfı', played its part in the idolization of Münir Özkul. Ertem Eğilmez's adaptation from Rifat Ilgaz's novel by the same name, the movie cast the talented actor as Mahmut Hoca, the school principle who becomes the worst nightmare of the unrestrained pranksters of the school going by honorific title 'Hababam Sınıfı'. Despite his stern demeanor, Özkul's character tries to teach the kids in his firm but fair way that life

◀ Münir Özkul, *Hababam Sınıfı* filmlerinde Okul Müdürü Mahmut Hoca'yı canlandırmıştı. Ünlü oyuncunun sevilen filmlerinden biri olan 1976 yapımı *Aile Şerefi*.

◀ Münir Özkul played the role of School Principle Professor Mahmut in 'The Chaos Class' movies. One of actor's popular movies 'Family Honor', 1976.

gelir. Münir Özkul'u devleştiren diğer bir seri ise *Hababam Sınıfı* olur. Ertem Eğilmez'in Rifat Ilgaz'ın aynı adlı romanından uyarladığı filmde Mahmut Hoca rolüyle seyirci karşısına çıkan büyük usta, türlü oyun ve muzipliklerle hocalarını canlarından bezdiren *Hababam Sınıfı*'nın korkulu rüyası olur. Her ne kadar sert görünse de gençlere hayatın sandıkları kadar kolay olmadığını, eğitimin, dostluğun ve dürüstlüğün her şeyden önemli olduğunu, erdemnin hayatta büyük önem taşıdığını tatlı-sert tarzda anlatır. Mahmut Hoca tiplemesinin eğitim alanında da rol model olarak sunulması, Münir Özkul'un hanesine ayrı bir değer olarak yazılır.

Oyunculuk hayatında rol aldığı iki yüzü aşkın filmde daima iyinin, haklının ve zayıfın yanında yer alan Münir Özkul, yok olmaya yüz tutan toplumsal değerleri, geleneksel aile yapısı ve insan ilişkilerine dair tiplmeleriyle Türkiyeli sinemaseverlerin sevgi ve hayranlığını kazanmanın yanında, duygulu oyunculuğu ve usta işi karakterlerle Türkiye sinemasına damgasını vurdu. Her ne kadar sinemada aldığı tek ödül *Sev Kardeşim* filmindeki rolüyle, 72'de Adana Film Festivali'nden (En İyi Karakter Oyuncusu) gelse de gerçek ödülü seyircisinden alarak kuşaktan kuşağa aktarılan bir sevgi ve ilginin odağı olmuştu. Filmleri, canlandırdığı karakterleri ve hayata bakışıyla her kesimden seyircinin büyük sevgisini kazanan ustayı bir kez daha selamlıyor, kendisine şifalar diliyoruz.

isn't as easy as they think; that education, friendship, and honesty are what matters; and that virtues are very important in life. The character Mahmut Hoca was elevated to a role model in academic circles, which added to his long list of accomplishments. In an acting career spanning more than two hundred movies, Münir Özkul always played the character on the side of the good, the righteous, and the underdog. Münir Özkul left his mark on Turkish audiences and cinema with roles that underline vanishing social mores, traditional family structure, and human relations. Even though the only official award he received was the 1972 Adana Festival Best Character Actor Award, on his role in 'Sev Kardeşim' the real reward came from the love and attention he received from audiences of every generation. We salute the beloved master, his films, and his characters once again, and wish him a speedy recovery.

BAŞLIKLAR Titles

- *Divan-ı Lügatü't-Türk*'ün Bulunuş Hikâyesi The Discovery Of 'Dîwān Ul-Lughat Al-Turk'
- İletişimin Yolu Edebiyattan Geçer Communication Is Possible Through Literature
- Yunusca Bir Aşk A Love Like Yunus'

✍️ Doç. Dr. (Assoc. Prof.) Zeynep Uysal*

DOĞUMUNUN 150. YILINDA

KURUCU BİR FİGÜR OLARAK

Halit Ziya Uşaklıgil

HALİT ZİYA UŞAKLIĞİL AS A FOUNDING FIGURE
ON HIS 150TH BIRTH ANNIVERSARY

Halit Ziya, karakterlerine değer yargısı ile yaklaşmadan, neyi niçin yaptıklarını göstermeye çalışan anlatıcılarıyla, okurun terbiye edilmek yerine, okuduğu karakterin iç dünyasını anlamaya davet edildiği bir roman kurar.

Halit Ziya constructs a novel with narrators who approach characters without value judgment and aim to express the motives behind their actions, where reader is invited to comprehend the inner world of the characters instead of a lesson of discipline.

19. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Türk edebiyatı modern öykü ve roman türüyle hızlı bir karşılaşma yaşar. 1875-1900 yılları arasında 25 yıllık bir zaman diliminde Türkçede romanın ilk örnekleri verilir. Bu hızlı karşılaşma Tanzimat edebiyatı üzerine yapılan birçok araştırmada ele alınmış, bu yıllarda yazılan romanlar aynı yıllarda Avrupa'daki muadilleriyle kıyasıyla karşılaştırılmış ve çoğunlukla zaafılarından değerlendirilmiştir. Oysa bugün baktığımızda sadece 25 yıl içinde romanın en çok okunan edebî tür hâline geldiğini ve bu kısa zamanda büyük yol kat ettiğini görüyoruz.

Yüzyılın son çeyreğinde romanın kurucu isimleri arasında Ahmet Mithat, Namık Kemal, Sami Paşazade Sezai ve Recaizade Ekrem ve Nabizade Nazım'ı sayıyoruz. Türün yaygınlaşmasında, çok okunmasında şüphesiz Ahmet Mithat'ın rolü büyük. Sayılan diğer isimlerin her biri bugün çok fazla bilinmeseler de Türkçede romanın ortaya çıkışın-

► Halit Ziya'ya ilham veren Boğaziçi'nden 1900'lü yıllardan kalma bir fotoğraf. Halit Ziya Uşaklıgil (altta).

► A Bosphorus photo from 1900s that inspired Halit Ziya. Halit Ziya Uşaklıgil (below).

In the second half of the 19th century, Ottoman Turkish literature had a fast encounter with modern story and novel genres. First Turkish novels were written in a period of 25 years from 1875 to 1900. This fast encounter is discussed in many studies on Reform Era literature, and novels written in these years were compared to their contemporaries in Europe while the criticism mostly focused on their weaknesses. However now we see that novel became the most popular literary genre within 25 years and took a long way in such a short period.

Among names who established the genre in the last quarter of the century are Ahmet Mithat, Namık Kemal, Sami Paşazade Sezai, Recaizade Ekrem and Nabizade Nazım. Ahmet Mithat undoubtedly played a major role in making the genre widespread and popular. Each of the names mentioned, although some not well-known today, is still regarded as cornerstones in birth of Turkish novels. However Halit Ziya Uşaklıgil's novels have a special place in establishing modern novel and making novel a genre which stands to date and has shaped today. Halit Ziya grew up in the last quarter of the century, reading

da mihenk taşları olarak anılmayı sürdürüyorlar. Ancak romanın edebiyatımızda bugüne uzanan, bugünü biçimlendiren bir tür hâline gelişinde ve modern romanın kuruluşunda Halit Ziya Uşaklıgil'in romancılığının özel bir yeri var. Yüzyılın son çeyreğinde yukarıda saydığım isimleri okuyarak büyümüş, onlardan hemen sonraki kuşağın temsilcisi olmuş ve onların olgunluk çağında ilk eserlerini vermeye başlamış bir isim Halit Ziya. Kendinden önceki kuşaktan önemli bir farkı hâlihazırda deneyimlenmekte olan değişimin içinde büyümüş olması. Henüz 17-18 yaşlarındayken İzmir'de gazete çıkarmaya başlayan, bu gazetede çok genç yaşta edebiyat üzerine düşünüp yazan Uşaklıgil'in, okuyarak büyüdüğü Ahmet Mithat romancılığından en büyük farkı da o sırada biçimlendirmeye başladığı realist roman anlayışı. Halit Ziya 1880'lerde realizmin romantizmle üstünlüğünü, neden realist romandan yana olduğunu uzun ve ayrıntılı örneklerle desteklediği *Hikâye* adlı çalışmasını yayımlıyor. Bu çalışmanın özelliği realizmin ve romantizmin temsil edici isimlerini ve eserlerini tanıtmakla kalmayıp realist eserlerin bir kısmından yaptığı çevirilerle eserleri ayrıntılı olarak analiz etmesi. Örneğin, Flaubert'in realizmi-

the names mentioned above, became a representative of the next generation after those names and started writing his first works during their prime. He was raised as the transformation took place which is a major difference from the previous generation. Uşaklıgil started publishing a newspaper in Izmir when he was only 17-18 years old, and thought and wrote about literature in that newspaper at such a young age. The primary difference between his works and Ahmet Mithat's novels which he read growing up, was the realist novel approach he started to shape.

Halit Ziya published his work titled '*Hikâye*' (Story) in 1880s in which he expressed why realism precedes romanticism, and he sides with realist novels with long and detailed examples. This work is significant for he thoroughly analyses realist works over his own translations as well as introducing the representatives of realism and romanticism and their works. For instance, he discusses Flaubert's realism and novels by reading passages from '*Madame Bovary*' he translated; or studies Zola's '*Germinal*' in detail.

In this sense, Uşaklıgil is a name who writes novels while thinking about literature and novel, and supports his novel writing with a theoretic approach. As a matter of fact, he started publishing his first novels one after the other in the

► Yazarın *Mai ve Siyah* adlı eseri 1896 yılında *Servet-i Fünun* dergisinde tefrika edilmiş.

► 'Blue and Black' by the writer was serialized in '*Servet-i Fünun*' magazine in 1896.

ni ve romancılığını *Madam Bovary*'den çevirdiği pasajların yakın okumalarını yaparak tartışıyor; ya da Zola için *Germinal*'in ayrıntılı tahliline girişiyor.

Bu anlamda roman yazmakla edebiyat üzerine, roman üzerine düşünmeyi bir arada sürdüren, romancılığını kuramsal yaklaşımıyla destekleyen bir isim Uşaklıgil. Nitekim *Hikâye*'yi yayımladığı yıllarda ilk romanlarını da arka arkaya tefrika etmeye başlıyor. İlk roman *Sefile*, bir yandan *Hikâye*'de tartıştığı realist roman anlayışının acemice de olsa ilk örneğini veriyor; diğer yandan kendinden önceki romancılarla ve roman anlayışıyla yine realizm çerçevesinde bir hesaplaşmayı içeriyor. Roman, Ahmet Mithat'ın *Henüz On Yedi Yaşında* ve Namık Kemal'in *İntibah* romanlarına gönderme yaparken bu iki romanın romantik dünya görüşüyle biçimlenen didaktik, terbiyevi yapısına karşı çıkıyor. Halit Ziya henüz bu ilk romandan itibaren okuru terbiye eden, ona yol gösteren, ahlak dersi veren yazar pozisyonunu terk ediyor. Onun karakterleri toplumsal ahlaka uymadığı için cezalandırılan karakterler değil. Toplumsal sözleşmeye karşı çıkma pahasına kendi arzularının peşinden giden, bireysel arzu ile toplumsal sözleşmenin talepleri arasında sıkışan karakterlerdir.

► İstanbul yalılarındaki günlük hayat, Halit Ziya romanlarının ilgi alanlarından birini oluşturuyor.

► Everyday life in Istanbul seaside mansions is a theme in Halit Ziya novels.

years he published '*Hikâye*'. Though amateurish, his first novel '*Sefile*' is the first example of the realist novel trend he discussed in '*Hikâye*'; on the other hand, it is a reckoning with preceding novelists and the conception of novel within the frame of realism. While making references to Ahmet Mithat's novel '*Henüz On Yedi Yaşında*' and Namık Kemal's novel '*İntibah*', in his novel he opposed the didactic, disciplinary structures of the two novels shaped by the romantic world view. Halit Ziya abandoned this writing position which disciplines, guides and moralizes the reader from his earliest novel. His characters are not punished for being immoral in the eyes of the society. These are characters who pursue their own desires at the risk of going against the social contract, stranded between society's demands and their individual desires.

First four novels author wrote and published in Izmir (*Sefile*, *Nemide*, *Bir Ölünün Defteri*, *Ferdi ve Şurekâsı*) are realistic in large part however the influences of romanticism can be observed with narrators who are involved and express their opinions from time to time. In this sense, Halit Ziya's novel

Yazarın İzmir’de yazdığı ve yayımladığı ilk dört romanda (*Sefile*, *Nemide*, *Bir Ölünün Defteri*, *Ferdi ve Şurekâsı*) büyük oranda realist olmakla birlikte yer yer fikrini beyan eden müdahil anlatıcılarla romantizmin etkisinden tamamen sıyrılmadığı görülür. Halit Ziya’nın romancılığı bu anlamda her bir romanla biraz daha gelişir. Bundan sonra yazı hayatına İstanbul’da devam eden yazar, 1896’da *Servet-i Fünun* dergisinde ilk büyük eseri *Mai ve Siyah*’ı tefrika eder. Aynı yıl yine aynı dergide Nabizade Nazım’ın *Zehra* ve Recaizade Ekrem’in *Araba Sevdası* romanları da tefrika edilmiştir. Bu romanla Halit Ziya romantik şair karakterin hikâyesini bütünüyle karakterin bakışından, karaktere odaklayarak anlatan bir anlatıcı kurgular. Bu anlatıcı karakterin iç dünyasının derinliklerine okurun vâkıf olmasını sağlarken karakterin etrafında olup bitenlerle karakterin olan biteni algılayışı arasındaki farkı görmesini de sağlar. *Mai ve Siyah* böylece Halit Ziya’nın anlatıcılarını geriye çektiği, ayrıntılı iç dünya çözümlmelerine yöneldiği realist romanlarının ilk başarılı örneği olur. *Aşk-ı Memnu* ve *Kırık Hayatlar*’la zirveye ulaşacak romancılığı Halit Ziya Uşaklıgil’i Türkçede romanın kurucu ismi hâline getirecektir. Şüphesiz sadece

► Halit Ziya’nın *Aşk-ı Memnu* adlı romanının Almanca versiyonuna ait bir kitap kapağı.

► Cover of Halit Ziya's novel "Forbidden Love" in German language.

writing evolves with each new novel. The writer continued his writing career in Istanbul, and he published his first great work 'Mai ve Siyah' in *Servet-i Fünun* magazine in 1896. It was the same year that the magazine serialized 'Zehra' by Nabizade Nazım and 'Araba Sevdası' by Recaizade Ekrem. In this novel, Halit Ziya builds a narrator who depicts the story of main character, the poet entirely through the eyes of the protagonist with his focus on him. This narrator allows the reader to get acquainted with the depths of character's inner world and at the same time points to the distinction between what actually happened and how the character perceived the events. 'Mai ve Siyah' is the first successful example of realist novels in which Halit Ziya pulls the narrator to the background, and steers for detailed analyses of characters' inner worlds. Halit Ziya Uşaklıgil was to become a founding figure for Turkish novel as his novel writing reached its peak with 'Aşk-ı Memnu' and 'Kırık Hayatlar'. Undoubtedly it is not only his realist approach that made him a founding figure in our literature.

Another reason he is regarded as the trendsetter of realism is him narrating the individual and their inner worlds. In his

▲ İstanbul Yeşilköy'de bir köşkte yaşayan yazarın Bakırköy sahilinde yürüyüşler yapmayı sevdiği biliniyor.

▲ It is known that the writer who lived in a mansion in İstanbul Yeşilköy, enjoyed taking walks on Bakırköy coastline.

realist anlayışı değildir yazarı edebiyatımızda kurucu figür hâline getiren.

Aynı zamanda realizminin de belirleyeni olarak görülebilecek bir başka özelliği, bireyi, bireyin iç dünyasını anlatmasıdır. Arzu eden, kendi arzularının peşinden giden karakterleri anlatır Halit Ziya romancılığı. Modern bireyin, çağdaşları Flaubert'de, Stendhal'da, Balzac'ta görülen hikâyesini anlatırken tümüyle "buraya", kendi yaşadığı topluma ait bir birey portresi çizer. Onun arzu eden bireyleri yüzyıl sonunda modernliği deneyimleyen Osmanlı bireyleridir. Yazar ilk eserlerinden itibaren derdinin insanı anlamak ve anlatmak olduğunu söyler. Bütün romanları ve hatta öyküleri "beşer hayatı"nın öykülendirilmesidir. Karakterlerine değer yargısı ile yaklaşımdan, neyi niçin yaptıklarını göstermeye çalışan anlatıcılarıyla, okurun terbiye edilmek yerine, okuduğu karakterin iç dünyasını anlamaya davet edildiği bir roman kurar. Böylece Halit Ziya, edebiyatı araçsallaştıran, ideolojik bir aygıt hâline getiren anlayışların aksine özerk bir edebiyat biçimlendirmiştir.

Halit Ziya Uşaklıgil, daha önce belirttiğim gibi, romancılığının yanı sıra edebiyat üzerine düşünüp yazmış, dersler vermiştir. Yazdığı Fransız, Yunan, Latin edebiyatı tarihleri Darülfünunda verdiği edebiyat tarihi derslerine dayan-

novels Halit Ziya depicts characters with desires who pursue them. As he depicts the stories of the modern individual also described by his contemporaries Flaubert, Stendhal, and Balzac, he draws portraits of individuals who belong "here", to the society he lived in. His desirous individuals are the Ottomans who experienced modernism towards the end of the century. He deals with understanding and narrating man from his early novels. All his novels and stories are on "human experience". He constructs a novel with narrators who approach characters without value judgment, and try to express the motives behind their actions, where reader is invited to understand the inner world of the character instead of a lesson of discipline. This way Halit Ziya formed an autonomous literature contrary to approaches that instrumentalise literature, and make it an ideological tool.

As I mentioned earlier, Halit Ziya was not just a novelist: he thought, wrote about literature and taught literature. Histories of French, Greek and Latin literatures he wrote were based on the history of literature lessons he gave in the University. He also wrote essays on language, literature, grammar, music and painting. For Halit Ziya, literature is an experience lived and perceived in accompany with other art forms. These

◀ Halit Ziya'nın İstanbul'da yaşadığı yıllarda Galata Kulesi'ne bakan sokaklardan biri.

◀ A street with a view of Galata Tower from the Halit Ziya's Istanbul years.

maktadır. Yazarın bunların yanı sıra dil, edebiyat, gramer, müzik ve resim üzerine yazdığı denemeleri bulunmaktadır. Halit Ziya için edebiyat diğer sanatlarla birlikte yaşanan ve düşünülen bir deneyimdir. Bu denemeler bu ortaklığı sorgulayan, düşünen çalışmalardır. Yazar bu denemelerini topladığı *Sanata Dair* adlı ciltlerde ayrıca Türk ve dünya edebiyatının önemli isimlerinin kısa biyografileri ile eserlerini tanıttığı yazılarına da yer vermiştir. Bütün bu çeşitlilik Halit Ziya'yı yaşadığı yüzyılın sosyal, siyasi ve entelektüel hayatının, yani imparatorluğun son asrının tanığı ve 19. yüzyılın modernlik deneyiminin öznesi hâline getirir.

Halit Ziya Uşaklıgil'in biçimlendirdiği özerk edebiyat deneyimi her ne kadar takip eden yüzyılın başında milliyetçiliğin yükselişi ve on yıllar süren savaşlarla sekteye uğramış olsa da, yazarın ölümünden sonra gelen kuşaklarla yeniden canlandırılır. Bu anlamda modern bireyin hikâyesini anlatan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Yusuf Atılgan'ın, Sait Faik'in, Oğuz Atay'ın; daha doğru bir deyişle modernist edebiyatın kilometre taşlarının Halit Ziya'nın kurduğu bu özerklik yolunda yürüdüklerini söylemek yanlış olmaz.

* Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

essays question and deals with this collaboration. He collected these essays in the volumes titled 'Sanata Dair' as well as including piece introducing the prominent figures in Turkish and World literature with short biographies. This diversity makes Halit Ziya a witness of the social, political and intellectual life of the century he lived in which is the last century of the Empire and a subject of the modern experience of the 19th century.

Although the autonomous literature experience shaped by Halit Ziya Uşaklıgil was interrupted with rise of nationalism in the following century and decades-long wars, it was revitalized by the generations that followed after his passing. In this sense it would not be wrong to say that Ahmet Hamdi Tanpınar, Yusuf Atılgan, Sait Faik, Oğuz Atay who depict the story of the modern individual, more accurately the milestones of the modernist literature followed this path of autonomy opened by Halit Ziya.

* Boğaziçi University Department of Turkish Language and Literature Faculty Member

TÜRKÇENİN SIRLARINI BİLEN ADAM:

Nihad Sâmi Banarlı

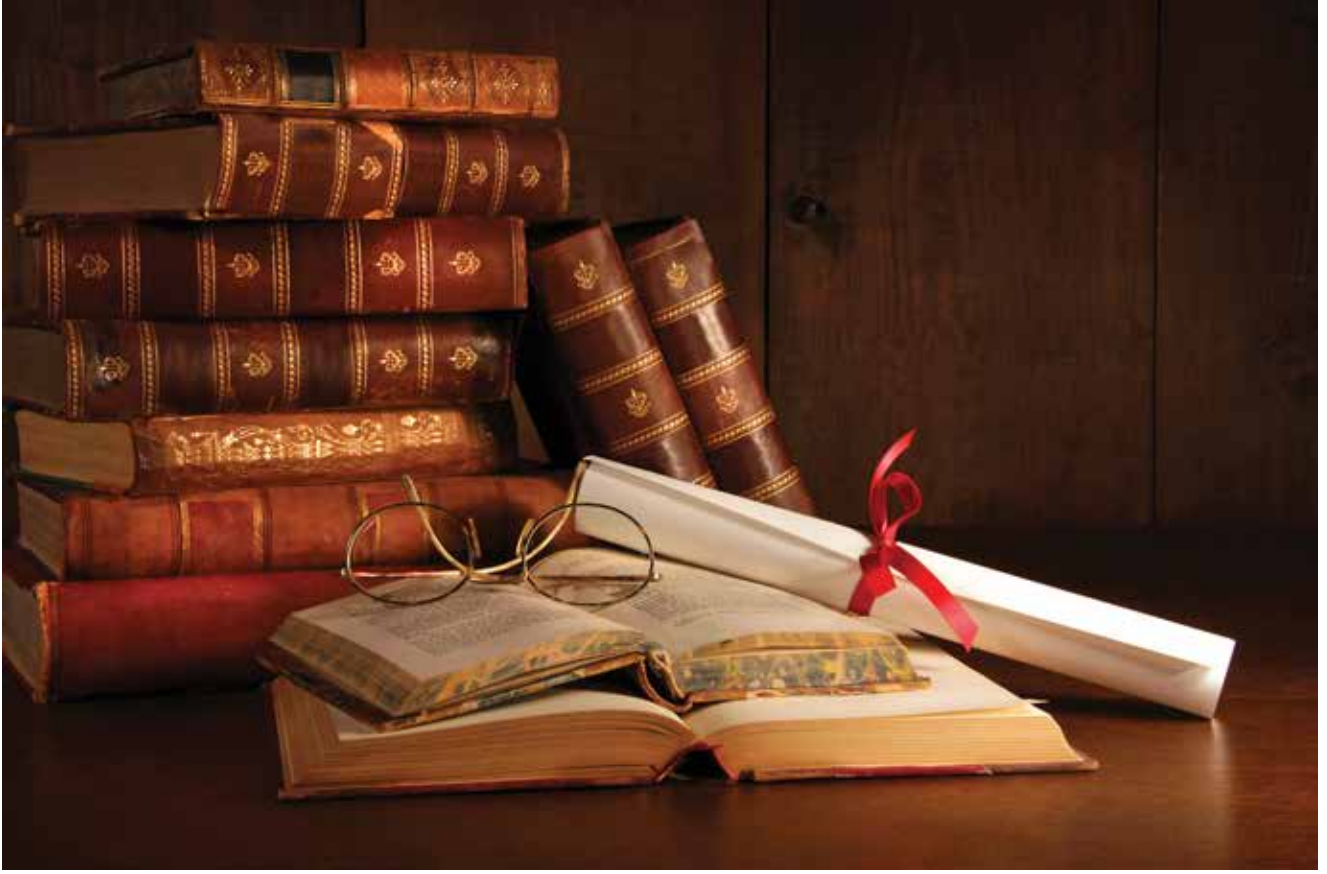
THE MAN WHO KNOWS TURKISH LANGUAGE'S SECRETS

✍ Prof. Dr. Haluk Dursun 📷 Hayat Tarih Mecmuası (Magazine)

“Bizim dilimiz bir imparatorluk dilidir. Her dil imparatorluk dili olamaz. Çünkü her millet imparatorluk kuramaz.” diyen Edebiyat Araştırmacısı, Yazar ve Şair Nihad Sâmi Banarlı, Türkçenin zenginliklerini gelecek kuşaklara taşımaya hayatını adanmış bir isimdi.

Literary researcher, author and poet Nihad Sâmi Banarlı who said “Our language is the language of an empire. Not all languages are empire languages. Because not all nations are able to establish empires,” was a figure devoted his life to transfer the riches of Turkish language to future generations.

Dr. Sait Başer dostum, bir yazım dolayısıyla Nihad Sâmî Banarlı'yı hatırlattı, aslında çok da isabetli oldu. O konuda yaptığımız bazı çalışmalarımızdan bahsedeceğim. Nihad Sâmî'nin kaleme aldığı bir eser, beni en çok etkileyen kitaplardan biridir. Hiç unutmadığım bir okul anımdan bahsetmem gerekirse... Lisede okuduğum yıllarda bir gündü. O sene okul açıldığında lise edebiyat öğretmenimiz, "Çocuklar yazın tatilde ne okudunuz?" diye sorduğu zaman heyecan ve sevinçle parmak kaldırmış, "Ben *Türkçenin Sırları*'nı okudum." demiştim. O ilk yazdan sonra yıllarca da elimden ve dilimden düşürmedim *Türkçenin Sırları*'nı...

TÜRKÇENİN TADI

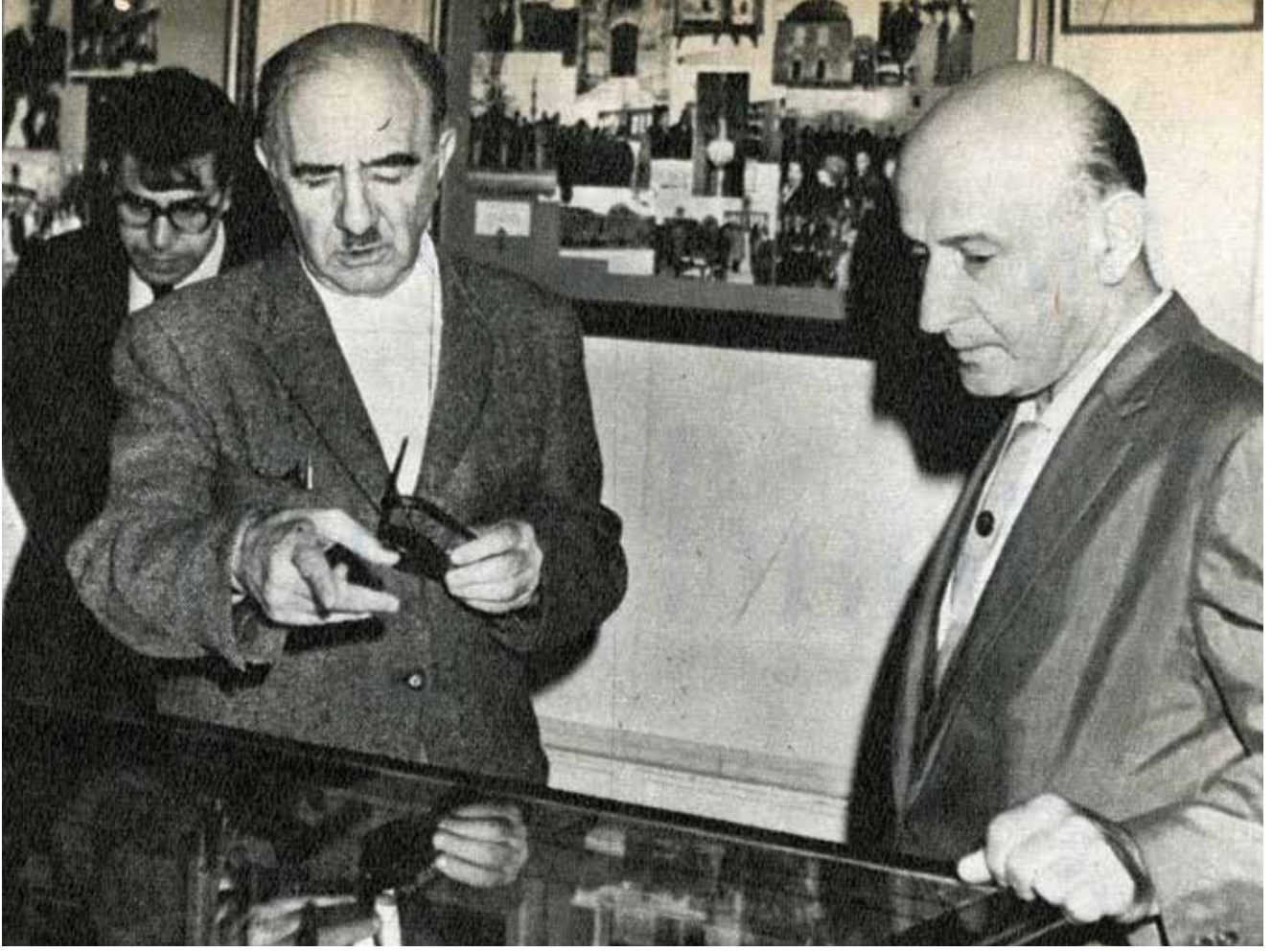
Nihad Sâmî Banarlı ne iyi etmiş de yazmış, ne güzel yazmış! Maalesef kendisinden sonra Türkçenin durumu daha da kötüye gitti. Sadece yabancı kelimeleri kullanmaktan, ukalalıktan, özentiden ve özensizlikten kaynaklanan durumu kastetmiyorum. Dil, aynı zamanda kültür demektir. Nasıl ağzımızın tadını dille alırsak kültürün tadı da dille alınır, dille verilir.

My friend Dr. Sait Başer reminded me of Nihad Sâmî Banarlı because of a piece I had written, which was in fact well-timed. I will speak of some studies we carried out on the subject. A work by Nihad Sâmî is a book that had a major influence on me. If I must reminisce an unforgettable school memory... One day when I was in high school. The school had just been opened that year, and when our high school literature teacher asked "Children, what did you read during the summer vacation?" I raised my hand with excitement and joy and said "I read 'The Secrets of Turkish'." And after that first summer, I never put down 'The Secrets of Turkish' or stopped talking about it...

THE TASTE OF TURKISH LANGUAGE

I am so glad that Nihad Sâmî Banarlı wrote it and wrote it so well! Unfortunately Turkish deteriorated even further after him. I do not simply refer to using foreign words, arrogance, preciousness or sloppiness. Language also means culture. Just as we taste with our tongues, we get and pass the taste of culture through language. It has become so that the youth will be forced to learn Turkish vocabulary

İş o hâle geldi ki gençlerin yabancı dil öğrenir gibi Türkçenin de kelimelerini yazarak, ezberleyerek öğrenmeleri gerekecek. “Kullanmasalar bile hiç olmazsa anlamını bilsinler.” diyeceği geliyor insanın. Ben bu yaşta hâlâ sözlük okumaktan, sözlükten kelime çıkarıp öğrenmekten büyük keyif alıyorum. Gençlere de tavsiye ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak 2015 yılında “şehir ve insan” konusunu ön plana çıkarmıştık; ana projemiz oydu. Çok da iyi gidiyor. 2016’da ise nasip olur mu bilmem ama Türkçe konusunu Kültür ve Turizm Bakanlığımızın ana projesi olarak düşünüyorum.

İYİ Kİ VAR!..

Türkçeye, dilimize dolayısıyla kültürümüze sahip çıkmak... Biraz önce Kültür ve Turizm Bakanlığımızda, Yunus Emre Enstitüsü Eski Başkanı Sayın Prof. Dr. Hayati Develi ile bu konuyu

▲ Nihad Sâmî Banarlı, Fuat Köprülü ile birlikte Yahya Kemal Enstitüsünde birlikte görülüyor.

▲ Nihad Sâmî Banarlı is with Fuat Köprülü in Yahya Kemal Institute.

through writing and memorizing as if learning a foreign language. One wishes to say “At least they will learn the words' meanings even if they will not use them.” I still greatly enjoy reading dictionaries, picking out and learning new vocabulary even at this age. I highly recommend this to young people.

We gave prominence to “city and people” topics in 2015 as Republic of Turkey Ministry of Culture and Tourism; that was our major project. It goes really well. I don't know if it will be possible also in 2016 but I conceive the subject Turkish as the major project of our Ministry of Culture and Tourism.

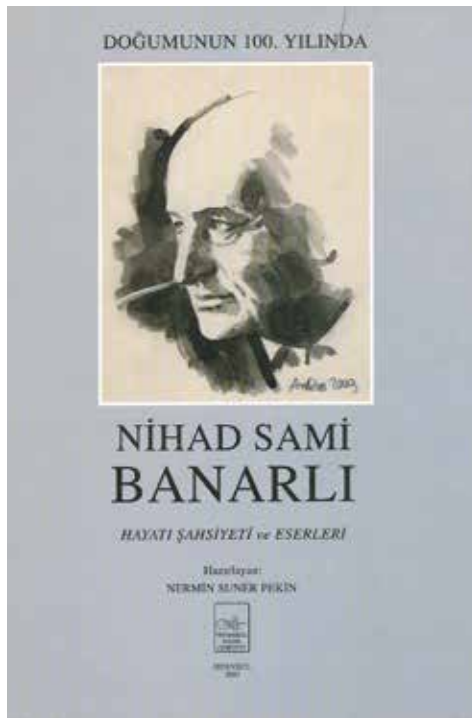
SO GLAD TO HAVE THEM!..

Owning Turkish, our language and consequently our culture... We just discussed this issue in Ministry of Culture and Tourism with former President of Yunus Emre Enstitüsü Mr. Prof. Dr. Hayati Develi. We must keep the subject

konuştuk. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk Dil Kurumu Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa S. Kaçalın ile de bu Türkçe konusunu gündemde tutmak zorundayız. Maalesef bu konuda öne çıkan iki değerli isim aramızda artık yoklar. Bu vesile ile Nihad Sâmî Banarlı ve Oktay Sinanoğlu'nu rahmetle anıyor, "İyi ki kitapları var." diyorum.

NİHAD SÂMİ BANARLI KİMDİR?

1907 yılında İstanbul Fatih'te dünyaya gelen Banarlı, Trabzon Eski Milletvekili Şair Ömer Hilmi'nin torunu; Eski Vali ve Şair İlyas Sami ile Nadire Hanım'ın oğludur. 1929'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden mezun oldu. 1929-1934 yılları arasında Edirne'de, 1947 yılına kadar ise İstanbul'daki çeşitli liselerde öğretmenlik yaptı. 1947-1969 yılları arasında Eğitim Enstitüsü ile Yüksek Öğretmen Okulunda edebiyat öğretmenliği, Yüksek İslam Enstitüsünde Türk edebiyatı tarihi öğretmenliği yaptı. 1948 yılından itibaren *Hürriyet* gazetesinin "Edebî Sohbetler" köşesinde yazılar yazdı. 1958 yılında Yahya Kemal Enstitüsü yayın işlerini yürüttü. Millî Eğitim Bakanlığı 1000 Temel Eser ve Çağdaş Türk Yazarları Komisyonları'na başkan seçildi. Liseler için yazmış olduğu edebiyat kitabı ve *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi* adlı eseriyle tanındı. 1974'de İstanbul'da vefat etti.

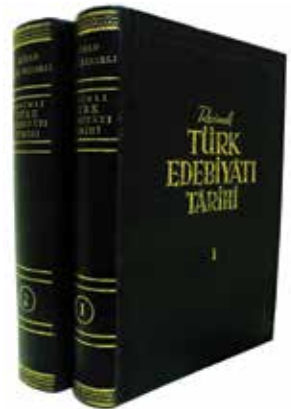
of Turkish on the agenda with Republic of Turkey Prime Ministry Turkish Language Society President Prof. Dr. Mustafa S. Kaçalın. Unfortunately, two prominent esteemed figures are not with us today. I hereby remember Nihad Sâmî Banarlı and Oktay Sinanoğlu with gratitude, and I am so glad they wrote books!

WHO IS NİHAD SÂMİ BANARLI?

Born in Istanbul, Fatih in 1907, Banarlı was the grandson of former Trabzon Deputy Poet Ömer Hilmi and son of Former Mayor and Poet İlyas Sami and Mrs. Nadire. He graduated from Istanbul University Faculty of Literature in 1929. He taught in various high schools in Edirne between 1929-1934 and in Istanbul until 1947. He worked as a literature teacher in Institute of Education and Higher Teacher Education School between 1947-1969, and as a Turkish literature history teacher in Higher Islamic Institute. He wrote for "Literary Conversations" column in 'Hürriyet' newspaper after 1948. He conducted the publications for Yahya Kemal Institute in 1958. He was elected as chair of Ministry of National Education 1000 Basic Books and Modern Turkish Writers Commissions. He was known for the literature textbook he authored for high schools and his book titled 'Illustrated Turkish Literature History'. He passed away in Istanbul in 1974.

◀ Banarlı, 1948 yılında hazırlamaya başladığı *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi* adlı eserini 1979'da tamamlayabilmiş.

◀ Banarlı, completed 'Illustrated History of Turkish Literature' in 1979 he started writing in 1948.

Divan-ı Lügatü't-Türk'ün BULUNUŞ HİKÂYESİ

THE DISCOVERY OF 'DİWÂN UL-LUGHAT AL-TURK'

📖 Dursun Gürlek 📷 Ömer Buğra Bilgi Arşivi (Archive)

11. yüzyılda Kâşgarlı Mahmud tarafından yazıldıktan sonra gizemli bir şekilde kaybolan Divan-ı Lügatü't-Türk, asırlar sonra tesadüfen İstanbul'da bulundu. Ancak asıl heyecan o andan sonra başladı...

'Dîwân ul-Lughat al-Turk', disappearing mysteriously after its completion in the 11th century by Mahmud al-Kashgari, was found by chance centuries later in İstanbul. That's when all the excitement started.

Ali Emiri (1857-1924), sahaflar çarşısının gediklilerindedi. Haftanın en az üç gününü burada geçirirdi. Çarşıya adımını atar atmaz keşif girişimlerine başlar, bazen de âdeta pusuya yatar. Kimi zaman da yanında taşıdığı portatif sandalyesini giriş kapısının yanına yerleştirir, üzerine oturduktan sonra kendisine tomar tomar takdim edilen eski kitapları karıştırmaya başlardı. Eski kitapların sararmış ve kararmış sayfalarını büyük bir hazla çevirdikten sonra kütüphanesinde olmayanları ayırır, diğerlerini çarşıya gönderirdi. Esnaf

Ali Amiri (1857-1924) was a regular at the used books market. Here he spent at least three days every week. As soon as he entered the market, he would start his reconnaissance, occasionally lying in ambush. Sometimes, he would set down his portable chair by the main gate, and start perusing the old books presented to him in bundles. After flicking through the faded and blackened pages of the old books, he would set aside the ones missing from his library, and send the rest to the market. Because shopkeepers knew Ali Amiri to be an honest man and believed in his passion for books, they tolerated his

da Ali Emiri'yi yakından tanıdığı, onun dürüstlüğüne ve kitap tutkusuna inandığı için bu hâlini hoş görürdü. Üstat, sahaflar çarşısından ayrılırken üzgünse Mithat Cemal'in ifadesiyle o gün tozlu raflar arasında bir şey bulamamış, ilgi çekici bir kitapla karşılaşmamış demekti. Neşeliyse bu hâlden yeni bir define keşfettiğini anlamak mümkündü.

KAYIP ESERİN İZİNDE

Ali Emiri yine bir gün sahaflar çarşısında gezinirken, kültür hazinemizin pırlantası kabul edilen ve yüzyıllar önce Kâşgarlı Mahmud tarafından kaleme alınan *Divan-ı Lügatü't-Türk* ile karşılaştı. O andan itibaren hayatının en heyecanlı günlerini yaşamaya başladı. İnsanı bir macera romanı kadar etkileyen bu olaydan hem *Kitap Sohbetleri* adındaki eserimde hem de *Kültür Sohbetleri* isimindeki kitabımda bahsettim. Yeri gelmişken belirtmek gerekir ki bu konuyu bütün ayrıntılarıyla Muallim Kilisli Rifat Bilge kaleme aldı ve 1945 yılında *Yeni Sabah* gazetesinde tefrika etti. Ali Emiri gibi bir kitap âşığının kültür dünyamıza yaptığı hizmeti gözler önüne seren bu güzel yazıyı iktibas yoluyla siz değerli okuyucularıma takdim ediyorum:

“Divanyolu’nda Karababa Sokağı’nın başında Diyarbekir Kırathanesi adlı bir kırathane vardı. Diyarbekirli Ali

disposition. If the master left the market sullen, it meant, as Mithat Cemal says, he had failed to make an interesting find in the dusty shelves that day. If cheerful, it was possible to deduce that he had found another treasure.

SEEKING THE MISSING WORK

Going through the used books market one day, Ali Emiri happened upon ‘Dīwān ul-Lughat al-Turk’, the crown jewel of Turkish cultural trove penned by Mahmud al-Kashgari. Thenceforth started the most exciting days of his life. I have written about this almost fictional affair in my books ‘Book Conversations’ and ‘Culture Conversations’. By the way I have to note that this subject is studied in all its details by Instructor Rifat Bilge of Kilis, and is serialized in 1945 in the newspaper ‘Yeni Sabah’. I present you with an excerpt of this beautiful passage to reveal the contributions a bibliophile like Ali Amiri made to our cultural world:

“There was a coffee house at the start of Karababa Street in Divanyolu called Diyarbekir Coffeehouse. Ali Amiri of Diyarbekir was one of its best customers. Every night after dark he would arrive, sit until midnight, meet friends, converse, and then leave for his home in Parmakkapı. This man was a bachelor; he would lock his door, and unlock it himself. He devoted his life to reading. He would read works of any nature, but was preoccupied by Ottoman history the most. He had a very strong memory. He would never forget what he read. “I must have a hundred thousand Turkish verses in my head,” he used to say. I once kindly observed this. I chose a line

▲ Eski bir fotoğrafta görülen Millet Kütüphanesi, 1916 yılında Ali Emiri'nin kitaplarını bağışlamasıyla kurulmuş. Ali Emiri'nin Diyarbakir Gazi Köşkü'ndeki büstü (altta).

▲ The Nation Library in an old photo, was established when Ali Emiri donated his books in 1916. Ali Emiri's bust in Diyarbakir Gazi Mansion (below).

Emirî buranın en iyi müşterilerinden-di. Her gece akşamdan sonra gelir, gece yarısına kadar oturur, dostlarıyla görüşür, konuşur; sonra kalkar, Parmakkapı'daki evine giderdi. Bu zat bekârdı, kapısını kendisi kilitler, kendisi açardı. Hayatını okumaya vermişti. Her türlü eser okumakla beraber en çok Osmanlı tarihi ile meşguldü. Hafızası çok kuvvetliydi. Okuduğu şeyleri unutmazdı. “Ezberimde yüz bin Türkçe beyit vardır.” derdi. Ben, bu ciheti nezaketle bir kere tecrübe ettim. Herhangi bir şairin gazelinden bir mısra seçtim: “Acaba şu mısra kimindir?” diye sordum. Güldü: “İmtihan mı etmek istiyorsun; falanındır, sonu şudur ve gazelin tamamı şöyledir...” diye ezber okudu. Bu zat büyüklerin tercüme hâlleriyle de çok uğraşmıştı. Ne kadar İslam hükümdarı varsa ne kadar büyük âlim varsa, ne kadar Osmanlı şairi varsa hepsinin tercüme hâlini ayrıntılarıyla bilirdi.

SAHAFLARIN TOZU

Konuya geliyorum: 1916 senesiydi. Bir gece yine bu kıraathaneye teşrif buyurdum. Biraz tarihten, edebiyattan söz edildikten sonra: “Beyler, efendiler! Bu gece size bir şey soracağım!” dedi. “Buyurun.” dedik. Sordu: “*Divan-ı Lügatü't-Türk* isminde bir kitap gördünüz yahut işittiniz mi?” İlk cevabı ben verdim: “Kitabın kendisini görmedim, fakat Kâtip Çelebi bunu görmüş ve *Keşfuz-zunûn*'una yazmıştır.” dedim. Sonra Arif Bey ve arkadaşları, “Arapça tarihlerin birisinde bunun adını gördük.” dediler. Bunun üzerinde Emirî Efendi, Fuzulî'nin şu mısrasını okudu: “Eyledim tahkik, görmüş kimse yok cananımı...” Söz sırası bize geldi. Hep bir ağızdan heyecanla sorduk: “Siz gördünüz mü?” dedik. Sualimiz hoşuna gitti, kendisine mahsus olan tarzda gevrek gevrek güldü: “Ne söylüyorsunuz? Bugün o kitaba malik oldum.” dedi. Hepimiz tebrik ettik. Nasıl elde ettiğini, kimden aldığını sorduk. Âdetimdir, haftada iki, üç kere sahaflar çarşısına uğrar, “yeni bir şey var mı?” diye kitapçılara sorarım. Dün de uğradım. Kitapçı Burhan Bey'in dükkânında oturdum. “Bir şey var mı?” dedim. Kitapçı: “Bir kitap var ama sahibi 30 lira (altın para) istiyor. Bu kitap bana geleli bir hafta oldu. Ben bunu yüksek bir fiyatla alır, diye Maarif

from a random poet's ghazal, and asked “To whom does this line belong?” He laughed: “You wish to test me; belongs to so and so, end this way, the entire ghazal reads this way...” he went on from memory. This man has dabbled much in the biographies of elders. He knows in great detail the lives of all the Islamic rulers, all the great scholars, all Ottoman poets.”

DUST OF THE BOOKS MARKET

I'll cut to the chase: It was 1916. One night he again visited the coffee house. After talking some history and literature, he said, “Dear Beys and Effendis! I will ask you something this night!” “Go ahead,” we said. “Have you ever seen or heard of a book by the name of ‘*Dīwān ul-Lughat al-Turk*’?” I answered first: “I haven't seen the book itself, but Kâtip Çelebi saw it and wrote of it in his ‘*Kashf al-zunûn*’.” Arif Bey and his friends said, “We have seen this name in one of the Arabic histories.” Upon this, Amiri Effendi recited Fuzulî's line “I have inquired, not a soul has seen my beloved...” Now it was our turn to speak. We excitedly asked, all at once: “Have you?” He liked our question, laughed dryly as he does, and said, “What do you say? I own that book as of today.” We all congratulated him. We asked him how he acquired it and where it was from. “It's a habit of mine; I go to the used books market two, three times a week and ask the bookshops if they have anything new. I stopped by yesterday. I sat at book vendor Burhan Bey's shop.

➤ *Divan-ı Lügatü't-Türk* ten bir sayfa. Karşı sayfada: *Divan-ı Lügatü't-Türk*, Millet Kütüphanesinde. Kırgız Tarih Profesörü Tinçtikbek Çoroteg, İstanbul Fatih Camii'ndeki Ali Emirî kabri yanında (solda).

➤ A page from '*Divan-ı Lügatü't-Türk*'. Page across: *Divan-ı Lügatü't-Türk*, The Nation Library. Kirghiz History Professor Tinçtikbek Çoroteg, next to tomb of Ali Emirî in Istanbul Fatih Mosque (left).

Nazırı Emrullah Efendi'ye götürdüm. O da encümenine havale etti. Encümen, tetkik için bir hafta müsaade istedi, ben de kabul ettim. Bir hafta sonra uğradım. 10 lira teklif ettiler.” dedi. Ben de “Kitap benim değil, başkasınındır. 30 liradan aşağıya vermiyor.” dedim. Cevaben, “Biz 30 liraya bir kütüphane satın alırsınız. Al kitabını, istemiyoruz!” diye iade ettiler. Sonra da “Kitabın sahibiyle tayin ettiğimiz müddet yarın bitecektir. Yarın kitabı vermeye mecburum. Bakınız, eğer işinize gelirse siz alınız.” dedi.

HEYECANLI ANLAR

Kitabı elime alınca bayıldım. 30 lira değil, 30 bin lira değeri var. Dünyada eşi benzeri görülmemiş, bir Türk kamusu ve grameri. Fakat kitapçıyı şımartmamak, fiyatı arttırmamak için nazlı davrandım: “Dağınık bir eser. Acaba tamam mı, değil mi? Hem de müellifi Kâşgarlı bir adam imiş, kimdir, necidir? Belli değil. Sarı çizmeli Mehmet Ağa... Mamafih ne de olsa bir eserdir. Maarif 10 lira teklif etmiş ise ben de 15 lira veriririm.” dedim. Kitapçı: “Hayır, arz ettiğim gibi benim değildir. Benim olsaydı verirdim. Fakat sahibi mutlak 30 lira istiyor. Almayacak olursan sahibine iade ederim.” dedi. Sordum: “Sahibi kimdir?” dedim. Cevaben dedi ki: “Yaşlıca bir hanımdır; eski Maliye Nazırı (Vanî Oğulları'ndan) Nazif Paşa'nın mensuplarından biri. Paşa, bu kitabı ona verirken “Bak, sana bir kitap veriyorum. İyi sakla! Sıkıldığın zaman kitapçılara götür. Altın para ile 30 lira eder, aşağıya verme!” demiş. İşte bu 30 lira kadının

“Anything new?” I asked. Book vendor: “There is one, but the owner asks for 30 lira (gold coins). I've had it for a week. I took it to Minister of Education Emrullah Effendi thinking he can afford it. He assigned the task to his committee. The committee asked for a week for examination, and I accepted. I stopped by a week later. They offered 10 lira.’ I said, “The book is not mine, it belongs to someone else. She doesn't agree to anything lower than 30.” In turn, they returned the book saying “We can buy a library for 30 lira. Take your book, we do not want it!” Tomorrow is the deadline we have set with the owner. I have to return the book tomorrow. Take a look, buy it if it's of any use.”

EXCITEMENT BEGINS

When I picked up the book, I swooned. It is worth not 30, but 30 thousand liras. An unparalleled system and grammar of Turkish. I acted coy not to indulge the vendor and keep the price down. “A messy work. One wonders if it is complete. The author appears to be a Kashgari man, who is he, what does he do? Unknown. A schmo... Nevertheless, it is a piece. If the ministry offered 10, I'll give 15,” I said. “No, as I suggested, it is not mine. I would give it if it were. However the owner strictly asks for 30 lira” he said. “Who's the owner?” I said. In response, he said: “An old lady; one of the relatives of the former Minister of Finance Nazif Pasha (of the Vanis). The Pasha gave her the book and advised “Look, I'm giving you a book. Keep it well! When you are in dire straits, take it to the bookshops. It will be worth 30 liras in gold,

kulağına küpe olmuş. Yoksa kendisi âciz bir kadındır. Alacak isen bir kadına iyilik etmiş olursun.” dedi. Bunun üzerine: “Evet, şimdi işin şekli değişti. Bir kadına muavenet bir vazifedir. Peki, kabul ettim.” dedim ve kitabı aldım. Fakat o dakikada şöyle düşündüm: Yanımda ancak 15 lira var, eve gidecek olsam kitap dükkânda kalacak. Mümkün ki başka birisi gelir, kitapçı tamahkârlık ederek ona da gösterir, o da alır. Paranın üstünü yarına bırakayım desem, olmaz. Başladım içimden Allah’a yalvarmaya: “Allah’ım bir dost gönder, bana yardım etsin. Beni kitaptan ayırma!” İki dakika sonra baktım ki dostlarımdan eski Darülfünunun Edebiyat Muallimi Faik Reşat Bey oradan geçiyor. Hemen çağırdım. Gizlice: “Varsa aman bana 20 lira ver.” dedim. Çantasını açtı, 10 lira varmış, onu verdi. “Evim hemen üst tarafta şimdi acele gider getiririm.” dedi. Ben de kitapçının dükkânında kısmen huzurlu kalple oturdum. Birkaç dakika sonra Faik Reşat Bey geldi, parayı getirdi. 30 lirayı kitapçıya verdim. Burhan Bey, “Pekâlâ, ya benim bahşişim yok mu?” dedi. Üç lira da ona verdim, vedalaştım. Dükkândan kalktım. Reşat Bey’le konuşa konuşa çarşıdan çıktık. Fakat arkamıza baktım! “Acaba Burhan Bey pişman olup da arkamızdan koşmasın.” diye korku içindeydim. Neyse, baktım ki gelen yok: “Oh, Elhamdülillah.” dedim.

VE VUSLAT...

Kitabı aldım, eve geldim, yemeği içmeyi unuttum. Birkaç saat mütalaa ile uğ-

don't go cheaper!” Well, she took the part about 30 lira to heart. She is otherwise helpless. If you intend to buy it, it would be a great favor to her.” Upon this, I said “Yes, that changes things. It is a duty to assist a lady. Okay, I accept,” and bought the book. However, right then I thought: I only have 15 lira with me, and if I am to go home, the book will remain in the shop. Suppose someone else comes, and the book vendor shows the book to him in avarice, and he buys it. If I offer to pay the other half tomorrow, but no. I started praying to Allah: “Allah, send a friend to help me. Don't part me from the book!” Two minutes later, an old friend, the former Instructor of Literature from the University, Faik Reşat Bey passes by. I call him at once. In secret, I said “Pray give me 20 liras if you have it”. He opened his bag, revealing 10 liras, which he gave me. “My home is right up there, I'll go bring it promptly.” I sat at the book shop with a relatively tranquil heart. Faik Reşat Bey showed up a few minutes later with the rest of the money. I gave the book vendor 30 liras. “Very well, no tip for me?” inquired Burhan Bey. I gave him 3 liras, and bid him goodbye. I left the shop. We left the market with Reşat Bey, talking. But I looked behind! I feared Burhan Bey would run after us in regret. At any rate, there was nobody in sight. “O praise be to God,” I said.

AND, UNION...

I took the book, arrived home, and forgot about eating or drinking. I spent hours in study. Dear friends, I offer you: This is not a book, it is the land of Turkistan. It is not

raştım. Arkadaşlar, size arz ediyorum: Bu kitap değil, Türkistan ülkesidir. Türkistan değil, bütün cihandır. Türk- lük, Türk dili bu kitap sayesinde başka revnak kazanacak, Arap dilinde *Seyyibuyihin* kitabı ne ise bu da Türk dilinde onun kardeşidir. Türk dilinde şimdiye kadar bunun gibi bir kitap yazılmamış- tır. Bu kitaba hakiki kıymet verilme- lazım gelse cihanın hazineleri kâfi gel- mez. Bu kitap ile Hazreti Yusuf arasın- da bir müşabehet var. Yusuf'u arkadaş- ları birkaç akçeye sattılar. Fakat sonra Mısır'da ağırlığına cevahire satıldı. Bu kitabı da Burhan bana 30 liraya sattı. Fakat ben bunu birkaç misli ağırlığında elmaslara, zümrütlere veremem. Emirî Efendi bu kitabı elde ettikten sonra ne- şesiyle sermest oldu. Eşine, dostuna, rast geldiğinde: "Ben bir kitap aldım, şöyledir, böyledir." diye ballandıra bal- landıra anlatıyordu. Ağızdan ağıza, ku- laktan kulağa bu haber Ziya Gökalp'e gitmiş. O da koşmuş, Emirî'ye gelmiş, kitabı görmek istemiş. Fakat Emirî: "Şimdilik gösteremem, belki iki ay son- ra olabilir." diye Ziya Bey'i kırmıştı. Sonra Ziya Bey, Diyarbakır mebusla- rından iki zatı göndermiş, Emirî Efendi onlara da göstermemiştir. Bana gelince, Emirî Efendi'nin tabiatını bildiğim için görmek istemedim. Bir şey söyleme- dim. Nihayet bir hafta kadar bir zaman geçti. Bir gün bana haber göndermiş ve davet etmişti. Gittim. Kitap meydan- da duruyordu. Bana hitap ile: "İşte *Di- van-ı Lügatü't-Türk*. Buyurun, mütalaa edin." dedi. Ben de aldım, bakıştırdım. "Cenabıhak neşrini nasip etsin." dedim.

*Turkistan, it is the entire world. The Turkish language will achieve new brilliance in light of this. What the book 'Seyyibuyihin' is to the Arabic language, this is its sister book in the Turkish language. A book like this hasn't circulated in the Turkish language. If I were to appraise the true value of this book, all the treasures of the world wouldn't suffice. There is a similitude between this book and Prophet Joseph. His friends sold Joseph out for a few coins. But then he was sold for his weight in jewelry in Egypt. Burhan sold me this book for 30 liras. But I cannot give this away for several times its weight in diamonds or emeralds. Amiri Effendi was ecstatic with joy after possessing this book. He would go into raptures about the book wherever he ran into kith and kin. The word of mouth lead all the way to Ziya Gökalp. He ran directly to Amiri, and asked to see the book. "I can't show it right now, maybe in two months," said Amiri, offending Ziya Bey. Then Ziya Bey sent two deputies from Diyarbakir, who too were turned down by Amiri Effendi. As for me, knowing Amiri Affendi's disposition, I didn't ask to see the book. I said nothing. Finally, after a week, he sent me a word one day and invited me. I went. The book was out in the open. Addressing me, he said: "Here is *Dîwân ul-Lughat al-Türk*. Go ahead, study it." I took it, and looked it over. "May the Supreme Being ordain its publication," I said.*

◀ Millet Kütüphanesinin kapısı. Ali Emirî (üstte). Ali Emirî'nin uzun yıllar yaşadığı Diyarbakır'da surlar (karşı sayfada).

◀ The gate of the Nation Library. Ali Emirî (above). The walls in Diyarbakir Ali Emirî lived for long years (page across).

İLETİŞİMİN YOLU *Edebiyattan Geçer*

COMMUNICATION IS POSSIBLE THROUGH LITERATURE

✍ Prof. Dr. Kemal Sayar

Günümüzün en önemli sorunlarından biri iletişimsizlik. İnsanlar birbirlerini dinlemiyor, anlamıyor ve böylece sağlıklı iletişim kurulamıyor. Sanallaşan iletişim, sorunları da beraberinde getiriyor. Bu bağlamda Prof. Dr. Kemal Sayar sağlıklı iletişimin sırlarını anlattı.

One of the major issues in our day is lack of communication. People do not listen to or understand each other and a healthy communication cannot be established. Communication that has become virtual brings along issues. Prof. Dr. Kemal Sayar explained the secrets of healthy communication in this context.

Günümüz toplumunda hepimiz çok fazla konuşuyoruz. Kendi sesimizin, kendi sözümüzün en geçerli, en güçlü avaz olmasını istiyoruz. Başka sesler de olduğunu onlara da yer açmak gerektiğini düşünmüyoruz. Hâlbuki iletişim konusunda en çok ihtiyaç duyduğumuz şey susup muhatabımızı dinlemektir. Gerçek bir iletişim ancak karşımızdaki insanın sözlerine yer açmakla mümkün olabilir. Bazen biz susacağız karşımızdaki konuşacak bazen de biz konuşacağız muhatabınız susacak. Gerçek bir iletişim, birbirimizin sözleri arasında uzlaşılabilir bir nokta bulup oradan ilerlemeyi gerektirir. Tabii ki karşımızdakini anlıyor olabilmekte gereklidir. Dinlemek, kişinin sözcüklerini duymaktan çok daha öte bir şeydir.

Karşımızdaki kişi ile iletişim kurarken muhatabımızın kendini özel ve değerli hissetmesi çok önemlidir. Karşımızdaki kişiye karşı samimi olmamız gerekir. İletişim kurduğunuz kişiye samimi olarak yaklaştığınızda yani kişi onu içten dinlediğinizi hissettiğinde konuşmanız daha sağlıklı ilerleyecektir. Empati de bununla alakalıdır. Empati sadece kendini karşındakinin yerine koymak değil, aynı zamanda onun da bunu hissedebiliyor olmasıdır. Aslında çok fazla lafazanlığa da gerek yok, iletişimin sırrı budur.

EDEBİYATTAN EMPATİYE

Doğru bir iletişim için iyi insanlığın vasfı-

In today's society, we all talk excessively. We want our voices, our words to be the truest, the strongest cry. We do not consider that there are other voices and we must make room for them. However what we need most in communication is to keep silent and listen to the other party. A true communication is only possible when we make room for the words of the other person. Sometimes we keep quiet and the others talk, sometimes we talk and the others listen. A true communication requires reaching a common ground in conversation and proceed from there. Of course we should be able to understand the other. Listening is more than just hearing the words a person utters.

In establishing communication, it is important to make the other party feels special and valuable. We must be sincere to the other person. When you are forthright with the person you communicate with, when s/he feels you listen sincerely, the conversation will proceed in a much healthier fashion. That is what empathy is about. Empathy is not only walking in other person's shoes, but the fact that s/he is feeling it at the same time. Actually there is no need to be too chatty, it is the secret of communication.

FROM LITERATURE TO EMPATHY

One must possess the qualities of a

nı içinde toplayan, empati yönü kuvvetli, muhatabının derdini, sıkıntısını samimiyetle dinleyip anlayamaya çalışacak bunun için özel gayret gösterecek kişi olunmalıdır. Çünkü insanlar kendilerini üzgün hissettiklerinde duygularını anlayabilecek biriyle paylaşmak isterler. Yani empati kurabilen insanlarla konuşmaya ihtiyaç duyarlar. Empati kuran kişinin ise karşısındakinin hareket ve koşullarına değil, duygularına odaklanması önemlidir. Konuşma esnasında karşınızdaki kişinin anlam dünyasına sokulabilmek ve onu anlayabilmek gerekir. Empatinin sağlıklı olabilmesi, dünyayı bir de karşınızdakinin gözleriyle görmekten geçer. Bu nedenle doğru iletişim kurabilmek adına empati yeteneğimizi sürekli geliştiriyor olmalıyız. Peki, empati yeteneği nasıl geliştirilebilir? Tabii ki edebiyatla. Bol bol şiir ve roman okumakla... Çünkü roman bize başka karakterlerle özdeşleşmeyi vadeder. Ayrıca bizden çok farklı olduğunu düşündüğümüz insanların bile hayatına girmek onları anlayabilmek için fırsat sağlar. Edebiyat insanı içindeki ince duygularla, hasletlerle buluşturur; insan ruhunun saklı kalan taraflarını aydınlatır. Okumayan insan kendini anlamlandırmakta zorlanır. Okumak insan zihnini açan bir şeydir. Okumak, kendimizi ve iç dünyamızı geliştirmek, aynı zamanda

good human being, have a strong sense of empathy, and make special efforts to listen sincerely and understand the trouble, distress of the other for a true communication. Because when people feel sad, they wish to share it with someone who can understand their feelings which means they have the need to talk to people who can show empathy. The person who shows empathy must focus on not the actions and circumstances, but the other's emotions. You must draw near to the semantic world of the other person in conversation and discover that. A healthy empathy requires seeing the world through the eyes of the other. This is why we must constantly improve our empathy skills to establish a true communication. But how do we improve that? Through literature of course. Through reading a lot of poetry and novels... Because a novel allows us to identify with different characters. Moreover, it provides us with the opportunity to enter the lives of people who we believe to be utterly different from us and to appreciate them. Literature brings one together with the fine feelings and traits within one's self; it illuminates the hidden aspects of the human soul. A person who does not read, has a difficult time making sense of one's self. Reading is an illuminating experience. Reading is valuable in improving ourselves and our inner world, and at the same time adopting an unbiased attitude towards human condition. Literature provides us with the opportunity to enter the lives

da insan hâlleri hakkında ön yargısız bir duruş geliştirebilme adına çok değerlidir. Edebiyat bizden çok farklı olduğunu düşündüğümüz insanların bile hayatına girmek, onları anlayabilmek için fırsat sağlar. Daha önce göz ardı ettiğimiz veya bilmediğimiz bazı çatışmalar ve ruhsal hâller edebiyat sayesinde dikkatimizi çekiyor. Bunların üzerine düşünmekle de kendi kuytularımıza inmiş oluyoruz. Yani edebiyatın böyle de bir özelliği var. İnsanlara yol gösteren bir Kutup Yıldızı gibi.

DİNLİYORUZ. AMA ANLIYOR MUYUZ?

İnsanların önemli bir sorunu da anlamamaktır. Günlük hayatta karşılaştığımız problemlerin büyük çoğunluğunun sebebi karşımızdaki kişiyi anlamamış olmamızdan kaynaklanmaktadır. Anlayabilmek affedebilmektir. Karşımızdaki anladığımızda ön yargılarımız azalır ve herkesin anlaşılabilir olduğunu fark ederiz. Mevlâna'nın bir sözü vardır: "Haydi ben bensiz olarak geliyorum, sen de sensiz olarak gel." bu ön yargının eritilmesi için güzel bir formüldür. Bu durumda da daha anlamlı ve samimi arkadaşlıklar kurma şansımız olur. Özetlemek gerekirse dinleme ve empati diğer insanlarla ilişki kurma yolunda önemli meziyetlerdir. Kullandığımız kelimeler her zaman önem-

of people who we believe to be utterly different from us and to understand them. Some conflicts and states of mind we have ignored or been unaware of before, catch our attention by way of literature. By reflecting on these matters, we also reach our own depths. Literature has such an aspect. Like a North Star that guides people.

WE LISTEN. BUT DO WE UNDERSTAND?

Another major issue for people is not understanding. What lies behind most of the issues we face in everyday life is a lack of understanding. Understanding is forgiving. When we understand the other, we have less prejudices and realize that all people can be understood. Mevlana has a saying: "Come on, I come leaving myself behind, and you come leaving yourself behind." This is a good formula to overcome prejudices. This way we get the chance to establish more meaningful and sincere friendships. In short, listening and empathy are major skills in communicating with other people. The words you use matter. There are moments of enlightenment in all our lives. One day you form such a sentence while talking to someone else that this sentence may be of great significance

▲ Sayar'a göre öğretileri ön yargısız bir iletişim için doğru formüller sunan Mevlâna'nın Konya'daki türbesi.

▲ Mevlana's mausoleum in Konya. According to Sayar, his teachings presented correct formulas for a communication without prejudices.

lidir. Hepimizin hayatının içinde bazı aydınlanma anıları vardır. Bir gün biriyle konuşurken öyle bir cümle kurarsınız ki bu karşınızdaki kişinin hayatında önemli bir yere oturabilir ya da bir kilidi açabilir. Sıradan bir cümle onun için hayat kurtarıcı bir yardım kitine dönüşebilir. Bu nedenle rastgele değil, sözlerimizi ölçüp biçerek kullanmamız lazım. Sözü tasarruf etmek, yeri geldiğinde konuşmayı bilmek gerek.

OLDUM DEMEK, ÖLDÜM DEMEKTİR

Günümüzde pek çok iletişim sorunu ile karşılaşyoruz. Bu ülkenin türküleriyle yoğrulmadan doğru iletişim kurulamaz kanısındayım. Örneğin; Neşet Ertaş dinlemeyen bir kişi iyi bir dinleyici olamaz. Aynı zamanda ülkenin insanına tepeden bakmak da doğru değil. İnsanı hakir gören, Âdem'in çekirdeği olarak görmeyenler ve kibirli olanlar da iletişim sorunu yaşarlar. Burada da kişi için iç görülerinin önemi ortaya çıkıyor. Çünkü her insanın kör noktaları vardır ve bu kör noktalarımız kendi kendimize bakmaktan âciz olduğumuzun göstergesidir. Bu da bizim sürekli aynı hataları tekrarlamamıza neden olur. Kendimizle yüzleşmez ve kendimizi tanımazsak kör noktalarımızı keşfedemeyiz. Eskilerin bir sözü vardır: "Oldum demek, öldüm demektir." Ölmek için sürekli olmaya devam etmek lazımdır. Bol bol okumalı ve kendimizi geliştirmeliyiz.

to that person or unlock something. An ordinary sentence might become a lifesaving kit for that person. This is why we should avoid talking as we please and calculate our words. One must save on words, and learn to talk when it is appropriate.

I HAVE BECOME MEANS I AM DEAD

We face numerous issues regarding communication in our day. I believe that one cannot establish a true communication without learning well the folk songs of this country. For instance, someone who does not listen to Neşet Ertaş, cannot be a good listener. At the same time it is wrong to look down on the people of this nation. Those who despise humanity, not regarding humanity as the seed of Adam and vain people experience troubles in communication. Here the importance of insights is revealed. Because all people have blind spots and these blind spots indicate that we are incapable of viewing ourselves. This prompts us to repeat the same mistakes over and over again. If we do not face ourselves and know ourselves, we cannot discover our blind spots. As the old saying goes: "I have become means I am dead." One must sustain continuity to not to die. We must read a lot and improve ourselves.

TEKNOLOJİ YÜZEYSELLEŞTİRİYOR

Kişinin ziyan ettiği tek bir zaman parçası bile olmamalıdır. Çünkü ömür çok kıymetlidir ve insana hayal ettiklerini yapacak kadar zaman verilmiştir. Ancak bunun için ellerimizden telefonlarımızı düşürmemiz, internette geçirdiğimiz uzun ve yararsız saatlerden uzaklaşmamız şart. Biz bunları bir kenara bırakıp, bir kitabın içinde kaybolmayı başarmalıyız. Bizler, her şeye ekrandan ulaşmak istiyoruz; ama bu maalesef bizim dikkatimizi yüzeysel hâle getiriyor. Günlük hayatın sorunlarından uzaklaşmak ve oyalanmak adına televizyona yöneliyoruz. Gerçek hayatla yüzleşmek yerine sanal ve hayalî dünyalarda var olmaya çalışıyoruz. Evlilik ve yarışma programları, diziler insanların gerçeklerden uzaklaşıp masal dünyası yaratarak oyalanma arzusunu yansıtıyor. İnsanların ellerinde sürekli akıllı telefonları var, onlarla oyun oynuyor, arkadaşlarıyla sanal bir iletişim kuruyorlar. Konuşmak kayıplara karıştı diyebilirim. Sanal dünya var oldukça gerçeği aramamaya başladık. Bir tuşa basmakla bir insandan uzaklaşabiliyor ya da bir söz yazmakla onaylanma görebilir hâle geldik. Gerçek dünya da bunlar daha zahmet gerektiren durumlardır. İnsanlar gerçeklerden kaçır hâldeler. Herkes ekranlara bakıyor, kimse birbirine bakmıyor. İnsanların kendilerini fişten çekmeleri gerekiyor. Her gün en az iki saat elektronik cihazlardan uzaklaşılmalı ve insanlar birbirlerinin yüzüne bakmalı, birbirleriyle hemhâl olmalı.

▲ Prof. Dr. Kemal Sayar, dünyanın saygın psikiyatri kurumlarında yaptığı konuşmalarla tanınıyor.

▲ Prof. Dr. Kemal Sayar is known for the speeches he makes in world's respected psychiatric institutions.

TECHNOLOGY MAKES IT SUPERFICIAL

One must not waste time. Because life is valuable and humans are given sufficient time to make their dreams come true. However we must lay down our phones, and avoid from spending long and useless hours online for that purpose. We must leave that aside and achieve to get lost in a book. We like to access everything through a screen however this makes our attention superficial. In order to get away from the troubles of everyday life and keep busy, we steer towards television. Instead of facing the real world, we try to exist in virtual and imaginary realms. Marriage and quiz shows, series reflect people's desire to get away from the reality and keep busy by creating a fairy tale world. People constantly have smartphones in their hands, they play games and virtually communicate with their friends. I can say that making conversation has become a thing of past. We have stopped searching for the truth because of the virtual world. We get away from a person by clicking a key or get approval by writing a quote. These require some effort in the real world. People avoid truth. Everybody stares at monitors, nobody observes one another. People must unplug themselves. We must get away from electronic devices at least two hours a day and look at each others' faces and make empathy.

Yunuşca

BİR AŞK

A LOVE LIKE YUNUS'

✍ Sinan Yağmur

***Aşkın Gözyaşları: Yunus Emre, 16 Türk Devleti ve Mevlana'dan Nefesler* gibi kitaplarıyla Türk halkının teveccühüne nail olan Yazar Sinan Yağmur, .tr dergisi için Yunus Emre'den ilham alan bir yazı kaleme aldı.**

Author Sinan Yağmur, favored by Turkish people with his books including 'Tears of Love: Yunus Emre', '16 Turkish States' and 'Breaths from Mevlana', wrote a piece for 'tr' magazine inspired by Yunus Emre.

// Ben yürürüm yana yana
Aşk boyadı beni kana”

Bugün Yunusca yanıyorum. “Yanar içim göynür özüm” diyen... Tapduk nefesinde bırakmış yorgunluk izlerini, sürüp yüzümü o eşige deli divane olasım var. “Gel! Gör! Aşk ne eyledi beni” diyorsun. Nere gelem? Seni görmek aşk mıdır Yunus?

Yaralarım çok derin Yunus. Kanayan yanlarımın üzerine hasret döktüm. Söyle nasıl gelem? Nedir yaran, diye sorma! Hep aşktan. Hep Yunus’tan.

“Miskin Yunus biçareyim
Baştan ayağa yâreyim”

Bize bizi tekrar anlat yeniden. Anlat Yunus! Kim olduğumuzu nasıl biliriz? “Kim olduğumuzun doğrusunu aşkımız söyler.” demiştin bir keresinde. Aşkımızda yalan söylemeyiz. Kendimizi aldatmayız. Zayıflığımızdan, âcizliğimizden utanmayız. Sırlarımızı, sıkıntılarımızı, dertlerimizi avuçlarımız gibi semaya açmaktan çekinmeyiz. Kendimizi aşkımızla tanırız. En çok nelere değer verdiğimizizi, hayatlarımızda en çok nelerin önemli olduğunu, nasıl yaşadığımızı ve nasıl yaşamak istediğimizi aşkımızla anlatırız.

Alnımda ateşin kolları, gözlerim de vuslatın odu yüklensem sırtıma tüm Nemrudi eğri büğrü budaklı odunları aşsam çöllerden düz ovalara, çıkıp gelsem bin bir umutla ve sırtımdaki onca eğri odunun doğru odun hâline dönüştüğünü bilmeden gelsem. Uçmaklığa gitsem ve

“I walk side by side
Love painted me in blood”

I burn like Yunus today. Who says “I tear my heart out, my essence troubled...” Tapduk left traces of exhaustion on his breath, I wish to go crazy rubbing my face on that doorstep. You say “Come! See! What love has made of me”. Where do I come? Is it love to see you, Yunus? My wounds are too deep Yunus. I have poured longing over my bleeding wounds. Tell me how to come. Don't ask what my wound is! It is all love. All from Yunus.

“Lazy Yunus I am desperate
I am a wound from head to toe”

Explain to us once more. Explain Yunus! How do we know who we are? You once said “Our love says who we really are.” We do not deceive in our love. We do not deceive ourselves. We are not ashamed of our weakness and inability. We do not abstain from opening our secrets, troubles, issues to the sky like the palms of our hands. We recognize ourselves through love. We realize what we care for the most, the priorities in our lives, how we live and how we would like to live through our love.

With cinders of fire on my forehead, the fire of union in my eyes, I wish to burden myself with all grim, uneven, knotty logs, cross the deserts, arrive in the plains, and arrive filled with hope, without knowing that all those uneven logs on my back have become even. I wish to go to Heaven and hear your voice like Yunus.

▲ Yazar Sinan Yağmur'un kitapları İngilizceden Arapçaya 13 dile çevrildi. Viyana'da bulunan Yunus Emre Çeşmesi (altta).

▲ Writer Sinan Yağmur's books are translated into 13 languages from English to Arabic. Yunus Emre Fountain in Vienna (below).

seslensen Yunusca sesinle.

“Aşkta kararım yok ben aşkta Hacerce gitmeğe geldim İsmailî çöllerde” desen!

“Gurbette hâlim kim bile
Gel gör beni aşk neyledi”

Gurbet nedir, sıla nerededir? Hasret midir, yoksa vuslat mıdır hakikatte gurbet? Hayat nedir Yunus söyle! “Hayatımız, aşkımızdadır.” demiştin Yunusca aşkın diliyle. Ve devam etmiştin sesinden önce yüreğin titreyerek: “Oysa insan ve dünya, yalanlarla yazılan sayfalar hâline geldi. En büyük yalanları da: Aşk...”

Aşkın dilini bilmeyenler, çiçeklerin aşkın renkleriyle açtığını bilmiyorlar. Ağaçların, sevgiyle meyvelerini verdiğini görmüyorlar. Suların aşkın dualarıyla aktığını, zemzem niyazları gibi aktığını... Tohumların sevdanın zikriyle çatladığını. Rüzgârların ilahi soluk gibi ılık, cennet sabahları gibi serin, yeni doğmuş bir bebeğin kokusu gibi masumca estiğini. Yeryüzünü böylesine şenlendiren canlılığın aşk olduğunu bilmiyorlar.

Aşkın dilini bilmeyenler, dünyanın dilini de bilmiyorlar. Ne onlar dünyayı anlıyorlar, ne de dünya onlara kulak veriyor. Onlar için dünya, savaşılacak bir yer. Dünya, bütün dehşetiyle üzerlerine saldırıyor ve onlar, dünyayı bir savaş meydanına çeviriyorlar. İstediklerini zorla, güç kullanarak elde edeceklerini sanıyorlar. Hayatlarında eksik olanın aşk olduğunu anlamıyorlar, içlerinin boşluğunu ağır bir yük gibi her yere taşıyorlar, ama onun ne olduğunu söyleyemiyorlar. Acı çekerken hayattan yoksunlar. Çılgıncasına mutluyken hayattan yoksunlar. Hayattan yoksunlar, çünkü hayatları Yunusca aşktan yoksun. Acılarını ve sevinçlerini, kederlerini ve mutluluklarını duaya taşıyamıyorlar. Yaşamayı seviyorlar, ama hayatlarının anlamı hakkında düşünmekten hoşlanmıyorlar. Yaşıyorlar, ama niçin yaşadıklarını kendilerine sormuyorlar.

“Dost elinde avareyim
Gel gör beni aşk neyledi”

Her şeyin herkese yakışmadığı şu dünyada, Yunusca aşkın herkese yakışması

I wish you would say “I am indecisive in love, I am here to move like Hacer in love in İsmailî deserts”!

*“Who knows how I am doing abroad
Come see what love has made of me”*

*What is foreign land, where is homeland?
Are foreign lands longing or meeting at heart? What is life Yunus, tell us! You said in Yunus' language of love that “Our life lies in our love.” And you continued, with your heart trembling before your voice: “However people and world have become pages written in lies. Biggest lie: Love...”*

Those who do not speak the language of love, do not know that flowers bloom in colours of love. They do not see that trees yield fruit with love. That water flows with prayers of love, like prayers of zam-zam... Seeds crack with dhikrs of love. Winds blow innocently, warm like a divine breath, cool like mornings in heaven, like the smell of a new-born child. They do not know that the spirit that enlivens the earth is love.

Those who do not speak the language of love, do not know the language of the world. They do not understand the

bundandır. Zorba da sever mazlum da... Biri biriktirmeyi sever diğeri paylaşmayı. Biri zulümden haz alır öteki bağışlamaktan mutlu olur. İhtirası zorbaya aşk gözükür, mazlum aşkı "Bir" olana varmak olarak görür.

Yunus sen: Ben sevgiden, paylaşmaktan bahsediyorsun ya "Geç bunları, ayakların yere bassın!" diye düşünüyorlar.

Göğün yere indiği gün anlayacağız Yunusca bir aşkın bizi nasıl cennete yaklaştırdığını ancak çoktan iş işten geçmiş olacak! "Bu dünyaya davalık olmak için, yargılamak için gelmedik. Yargılamayı dünyadan kaldırmak için geldik." diyorsun aşkınla ey Yunus! Ancak aynı yolda yürüyen iki âmânın birbirinin gözünü oymaya çalışması gibi birbirimizi cehenneme atmak için yargılayıp duruyoruz.

Bugün Yunusca kapındayım! Yüreği bir güvercin gibi titreyerek gelen Yunus'um. "Hangi Yunus" deme ne olur! Eşiğimdeyim. Aşkın göz yaşları ile bas yüzüme. Bil ki ya oluşta, ya ölüşteyim! Aşktan yana bir konuşan var ya, o ben değilim. Ben sustum. Konuşan "sensin". Sensin Yunus!

world and the world does not listen to them. For them the world is somewhere to fight. World attacks them with all its terror and they turn the world into a battlefield. They think they get what they want by force, through using force. They do not realize that what is missing from their lives is love, they carry the void in them everywhere like a heavy burden, but cannot tell what that is. They are deprived of life while suffering. They are deprived of living even when they are madly happy. They are deprived of life, because a love like Yunus' is not in their lives. They cannot bring their pain and joy, grief and happiness into their prayers. They love living, but do not like to reflect on the meaning of their lives. They live but do not ask themselves why they live.

*"I am a wanderer in the hands of friends
Come see what love has made of me"*

In this world where everything does not suit everyone, this is the reason the love like Yunus' suits all. It loves tyrants and the wronged... One likes saving and another sharing. One enjoys cruelty and other forgiveness. His passion appears as love to the tyrant, the oppressed sees love as attaining to "The One".

Yunus, you: I talk about love and sharing; they think "Leave them behind, come back to earth!"

The day the sky touches down to earth, we will realize how the love like Yunus' brings us closer to heaven but it will be too late! Yunus, you say with your love "We are not on this world for a lawsuit, to judge. We are here to eradicate judgment from this world!" However just like two blind people walking on the same street who try to scratch each others' eyes out, we continuously judge to push another to hell."

Today I am at your door like Yunus! I am Yunus who comes with a heart fluttering like a pigeon's. Please do not ask me "Which Yunus"! I am at your doorstep. Step on my face with tears of love. Know that I either exist or die! There is someone speaking on love's side, that is not me. I am quiet. "You" are the one who is speaking. It is you Yunus!

Çingene Kızı VE Mona Lisa

THE GIPSY GIRL AND MONA LISA

✍ Mustafa Özkan

“Üç çeyrek” diye tabir edilen ve hangi yönden bakarsanız bakın gözlerini sizden ayırmayan bakış, biri Gaziantep’te diğeri Paris’te sergilenen iki gözde eserin ortak özelliğini oluşturuyor. İşte sekiz maddede Zeugma’dan Louvre’a kültür yüklü gözlemler.

Referred to as “Three-Quarter”, a glance staring back at you no matter the direction you view from, is the common feature of the two popular artworks, one displayed in Gaziantep and the other in Paris. Here are the eight observations loaded with culture from Zeugma to Louvre.

Gaziantep'teki Zeugma Müzesi- nin en nadide parçalarından biri olan *Çingene Kızı* moza- ğını tanımak için önce filmi biraz geriye sarıp bulunduğu yerden bahsetmek gerekiyor. Anadolu'daki en önemli ve zengin Roma kentlerinden biri olan Zeugma, Gaziantep'in Nizip ilçesi sınırları içerisinde bulunuyor. İlk kez MÖ 300'lü yıllarda Büyük İskender döneminde yerleşilen kent, adını daha sonraları Kommagene ile Mezopotamya'yı birleştiren köprüden almış. Antik Çağ'da zengin bir şehir olan Zeugma, lejyonerlerin konuşlandığı askeri bir kenttir aynı zamanda. Savaşçılığın ve bereketin simgesi olan 1,5 metre boyundaki bronz Mars heykelinin burada bulunması bunun kanıtı. Bu eser günümüzdeki Gaziantep'teki Zeugma Müzesinde sergileniyor. Öte yandan Fırat Nehri manzaralı teraslarda inşa edilmiş çok sayıda villa, kentin bir ticaret merkezi olduğunu gösteriyor. Bu villaları süslemek için birçok mozaik ve heykel atölyesi kurulmuş. Yörede Belkıs olarak anılan yer ise 17. yüzyılda Türklerin hâkimiyetine geçtikten sonra, burada kurulan yerleşime verilen ismi ifade ediyor.

Ünlü Mona Lisa tablosuna ev sahipliği yapan Paris'teki Louvre Müzesine gelince... Fransız İhtilali'nden hemen sonra açılan müze, dünyanın en çok ziyaret edilen sanat mekânlarından biri olarak tanınıyor. Yıllık ziyaretçi sayısı 15 milyona dayanan müzede yaklaşık yarım milyon parça sergileniyor. Heykelden Akdeniz sanatlarına, el yazmalarından arkeolojik eserlere birçok bölüme sahip olan müzenin en fazla ilgi gören alanlarından biri de resim koleksiyonu. Ağır- lıklı olarak Orta Çağ Fransız ve klasik Avrupa resminden örneklerin sergilen- diği bu bölümde Fragonard, Rembrandt, Rubens, Titian, Poussin ve David gibi sanatçıların eserleri yer alıyor.

Birbirinde uzak coğrafyalarda olmaları- na rağmen bir bakışın buluşturduğu iki muhteşem eserin benzer özellikleri şöyle:

1. Çingene Kızı ve Mona Lisa, iki trajik olaydan kıl payı kurtulur. İlki, 1996 yılında Birecik Barajı inşa edilmeye baş- landığı zaman yaşanır. Barajın ana göv- desinin inşa edileceği alanda Zeugma

One must rewind the film and talk about its location in order to get informed about The Gypsy Girl mosaic which is among rare items in Zeugma Museum located in Gaziantep. Zeugma, one of the most prominent and wealthy Roman city in Anatolia, is within the borders of Nizip district in Gaziantep. The first residents arrived in the city around 300 BC in Alexander the Great period and city is later named after the bridge that connects Commagene and Mesopotamia. Zeugma was a rich city in the Ancient Age is also a military city where legionaries were deployed. The discovery of 1,5 meters tall bronze 'Mars' statue that is the symbol of combat and abundance here, is a proof to that. This artifact is displayed in Zeugma Museum in Gaziantep. On the other hand, numerous villas built on terraces overlooking Fırat River indicate that city was a trade center. A number of mosaic and sculpture workshops had been established to bedeck these villas. The site referred as Belkıs in the region, is the settlement established here after it fell under Turkish domination.

And Louvre Museum in Paris that hosts the famous 'Mona Lisa' painting... Museum opened right after the French Revolution, is known as one of the most visited art venues in the world. Around half a million art works are exhibited in the museum visited by almost 15 million visitors annually. Painting collection is one of the most popular sections in the museum featuring numerous sections such as sculpture, Mediterranean arts, manuscripts and archaeological artifacts. Middle Age French and classical European paintings by artists such as Fragonard, Rembrandt, Rubens, Titian, Poussin and David are predominantly displayed in this section.

Brought together by a glance although they originate from far lands, the similarities between the two magnificent artworks are as follows:

1. Both 'The Gypsy Girl' and 'Mona Lisa' barely survived tragic events. The first event occurred when the construction of Birecik Dam is launched in 1996. Zeugma Ancient City was situated right

► Gaziantep'teki Zeugma Müzesi, mozaik alanında dünyanın en büyüğü olma özelliğine sahip.

► Zeugma Museum in Gaziantep is the largest mosaic museum in the world.

Melih Uslu

Antik Kenti vardır. Sular altında kalmaktan son anda kurtarılan 50'ye yakın mozaikten biri de *Çingene Kızı*'dır. Louvre Müzesi ise 1871'de büyük bir yangın atlatır. Binlerce eser yok olmaktan son anda kurtarılır.

2. Hem Zeugma hem de Louvre alanında dünyanın en büyük müzeleri arasında. Dünyanın en büyük mozaik müzeleri arasında gelen Zeugma'da, Roma ve Geç Antik Çağlardan kalma mozaiklerin büyüklüğü 2 bin 748 metrekarelik alana yayılıyor. Louvre ise dünya tek çatı altındaki en kapsamlı resim koleksiyonlarından birine sahip.

3. 1998 yılında büyük bir bölümü tahrip edilmiş bir mozağin parçası olarak ortaya çıkarılan *Çingene Kızı*, kısa sürede Zeugma'nın simgesi hâline geldi. Louvre Müzesi denince akla gelen ilk şeylerden biri olan *Mona Lisa* isimli yağlı boya tablo ise 77x53 cm'lik küçük ebatlarına karşın çevresindeki büyük boyutlu yüzlerce resimden sıyrılmayı başarıyor.

4. Hangi yöne bakarsanız bakın gözlerini sizden ayırmayan *Çingene Kızı*, bu yönüyle *Mona Lisa* tablosuna benzetiliyor. Dalgalı saçları, küpeleri ve etkileyici derin bakışlarıyla göz dolduran *Çingene Kızı*'nın, Yer Tanrıçası Gaia veya Dionysos'un müritlerinden birine ait

at the construction area for the main body of the dam. 'The Gipsy Girl' is one of nearly 50 mosaics saved from being submerged at the last moment. Louvre Museum survived a major fire in 1871. Thousands of artworks were saved from destruction just in time.

2. Both Zeugma and Louvre are among world's largest museums in their respective fields. In Zeugma that is one of world's largest mosaic museums, mosaics dating back to Roman Period and late Ancient Age spread over an area of 2748 meter-squares. Louvre features one of the most comprehensive art collections in the world under a single roof.

3. 'The Gipsy Girl', unearthed in 1998 as part of a mosaic destroyed in large part, became the symbol of Zeugma in a short time. One of the first things that appear in mind when Louvre Museum is mentioned, oil painting titled 'Mona Lisa shines out of hundreds of paintings that surround it despite its small dimensions of 77x53 centimeters.

4. No matter which direction you view from, 'The Gipsy Girl' is similar to 'Mona Lisa' with this aspect. 'The Gipsy Girl' with her wavy hair, earrings and deep, impressive glances is thought to be one

olabileceği düşünülüyor. Bir diğer iddiaya göre mozağe konu olan portre, kıza değil güzel yüzlü genç bir erkeğe ait.

5. Leonardo da Vinci, 1503 yılında başladığı *Mona Lisa* tablosunu tam 16 yılda tamamlayabildi. Ancak o tarihten bu yana tablo ile ilgili spekülasyonlar hiç bitmedi. Ressamın, çirkin bir modeli güzel yanlarıyla resmettiği ileri sürülen iddialardan sadece biri. Bazı sanat tarihçilerine göre ise Leonardo da Vinci, Çinli sanatçılardan esinlenerek bu resmi yaptı. Ayrıca tabloda var olduğu düşünülen semboller için de birçok söylenti mevcut. Sanat Eleştirmeni Walter Pater, 1867 yılında tablo üzerinde kadınlıkla ilgili birçok gizli sembol yer aldığını söylemişti.

6. *Çingene Kızı*'nın çevresinde Antik Çağ'ın birçok önemli başyapıtı sergileniyor: *Poseidon*, *Okeanos* ile *Tethis*, *Euphrates*, *Demeter*, *Metiokhos*, *Perthenope*, *Daidalos* ve *Akhilles* mozaikleri bunlardan birkaçı.

7. Tıpkı *Çingene Kızı* gibi *Mona Lisa*'nın da çok sayıda meşhur kapı komşusu bulunuyor. Müzenin birinci ve ikinci katlarının neredeyse tamamını kaplayan resim koleksiyonunun görülmeye değer eserleri arasında Ingres'in *Türk Hamamı*, Vermeer'in *Dantel Ören Kadın*'ı, Dürer'in *Otoportre*'si ve Rubens'in çeşitli eserleri yer alıyor.

8. Her iki eser de üstün sanatsal teknikleriyle ve sanatsal özellikleriyle dikkat çekiyor. İnanılmaz bir çeşitlilikle karşımıza çıkan Zeugma mozaikleri, mitolojik öykülerden gündelik sahnelere, hayvan figürlerinden geometrik süslemelere kadar pek çok temayı konu ediniyor. *Mona Lisa*'yı yapan da Vinci ise tablo için ilk başta piramit tasarımı kullanmış. Modelinin kıvrılmış ellerini piramidin köşesine yerleştirmiş. Göğsünü, boynunu ve yüzünü ellerine göre çok daha parlak yapmayı uygun bulmuş. Tablodaki ışık, resmin altında geometrik bir eskizin yattığını gösteriyor. Aslında da Vinci, tabloda oturmakta olan normal bir kadını resmetmiş. Uzmanların söylediklerine bakılırsa 16. yüzyılda oturmuş bir kadın resmi yapmak yaygın bir durum değildi.

of the followers of Earth Goddess Gaia or Dionysus. Another claim is that the portrait depicted in the mosaic is not of a girl, but of a handsome boy.

5. *Leonardo da Vinci was able to complete 'Mona Lisa' he started making in 1503 in 16 years. However since then speculations regarding the painting never cease to end. One of the claims is that the artist painted the attractive features of an unattractive model. Some art historians believe that Leonardo da Vinci made the painting with inspiration from Chinese artists. Besides, there are numerous rumors surrounding the symbols thought to be in the painting. Art critic Walter Pater claimed in 1867 that there are a number of hidden symbols concerning femininity on the painting.*

6. *Numerous masterpieces of Ancient Age are displayed around 'The Gypsy Girl': 'Poseidon', 'Oceanus' and 'Tethys', 'Euphrates', 'Demeter', 'Metiochus', 'Parthenope', 'Daedalus', and 'Achilles' mosaics are just some of those.*

7. *'Mona Lisa' has numerous next-door neighbours just like 'The Gypsy Girl'. Among the artworks in the art collection spreading over almost the entire first and second floors of the museum worth seeing are 'Turkish Bath' by Ingres, 'The Lacemaker' by Vermeer, Auto-portrait by Dürer and various works by Rubens.*

8. *Both artworks stand out with superior artistic techniques and artistic features. Zeugma mosaics with an incredible variety depict numerous themes from mythological stories to everyday scenes, from animal figures to geometrical decorations. Da Vinci who painted 'Mona Lisa' initially used the pyramid design for the painting. He placed model's bent hands on the corner of the pyramid. He saw fit to paint her chest, neck and face brighter in comparison to her hands. Light in the painting demonstrates that a geometrical sketch underlies the painting. In fact, da Vinci painted an ordinary woman sitting in the painting. According to experts, painting a sitting woman was not common in the 16th century.*

Bir Müzeden Fazlası..

MORE THAN A MUSEUM...

✍️ Seniha Demir 📷 Mahmut Gediz

500'den fazla eserin yer aldığı İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesinde, Müslüman bilim adamlarının deney ve gözleme dayalı çalışmalarıyla bilime yaptıkları katkılara bizzat şahit oluyorsunuz.

Among more than 500 pieces exhibited at the Museum of the History of Science and Technology in Islam, witness firsthand the contributions Muslim scientists made to science through works based on experiment and observation.

“Tanıyabiliyorsa bir kimse kendini ve başkalarını görecektir burada da Doğu ve Batı’nın ayrılmaz olduğunu.” sözleriyle müzenin girişinde bizi karşılayan Goethe, aslında ne de güzel özetlemiştir *Doğu Batı Divanı*’nda tüm ayrıştırmaların yanlışlığını. Bilim, kendinden önceki gelişmeler yok sayılarak düşünülemez. Çünkü her bir deney ve gözlem kendinden öncekilerden ilham aldığı gibi kendinden sonrakilere de örnek olacaktır. Bu önemli müzeyi tanımaya ne dersiniz?

TÜRKİYE’DE İLK

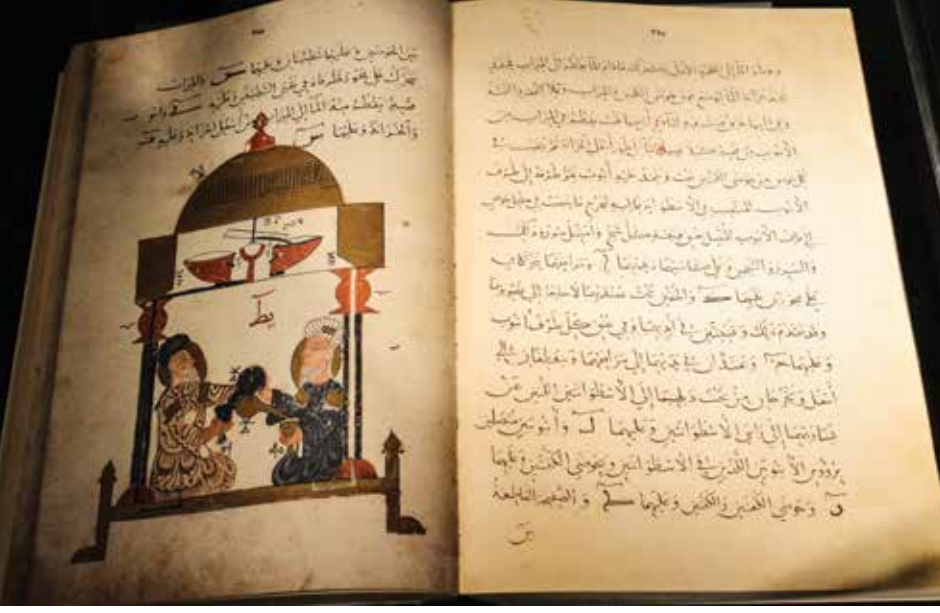
İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi, geçmişte Osmanlı’nın has bahçelerinden olan Gülhane Parkı içinde bulunmaktadır. Eski saray duvarlarının Has Ahırlar Binası’na yapılan müze, İslam Bilim Tarihçisi Prof. Dr. Fuat Sezgin tarafından hazırlanmış olup 2008 yılında hizmete açılmıştır. İki kattan oluşan müze, 3 bin 500 kilometrelik bir alana kurulmuştur. Üst katta müze ile ilgili çeşitli görsellerin izlenebildiği sinevizyon salonu, astronomi, saat teknolojisi, denizcilik, savaş teknolojisi ve tıp bölümü bulunmaktadır. Alt katta ise madenler, fizik, matematik-geometri, şehircilik ve mimari, optik, kimya ve coğrafya ile ilgili harita çizimlerinin sergilendiği bölüm bulunmaktadır. Sergi salonlarının tamamında İslam bilim adamlarının ortaya koydukları eserlerin model ve maketleri sergilenmektedir. Eserler, 9. ile 17. yüzyıllar arası dönemdeki Müslümanların bilimsel ve teknik gelişmelerini yansıtmaktadır. İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi, Türkiye’de ilk, dünyada ise Frankfurt’tan sonra ikinci bir örneği

Goethe greets us at the entrance to the museum with his words “Whoever knows others as well as himself must also recognize that East and West are now inseparable.” How truly and beautifully he has summarized the error of all segregation. Because every experiment and observation, just as inspired by its predecessors, also sets example to its successors. How about we get to know this important museum?

FIRST IN TURKEY

Museum of the History of Science and Technology in Islam is located in the Gülhane Park, where used to be one of Ottoman imperial gardens. It was built in the Imperial Stables Building on the old palace walls, through the efforts of historian of Islamic science Prof. Dr. Fuat Sezgin. The 3,500 kilometer museum spreads over two floors. The top floor comprises a cinema hall to watch various visuals about the museum, and sections for astronomy, clockworks, maritime, war technologies, and medicine. The ground floor comprises the sections for minerology, physics, mathematics-geometry, city planning and architecture, optics, chemistry, and geography exhibiting map drawings. Models and mock-ups of works put forth by Muslim scientists are on display in all the exhibition halls. The works reflect the scientific and technical advances of the Muslims living between 9th and 17th centuries. The Museum of the History of

▲ El Cezerî'nin *Mekanik Hareketlerden Mühendislikte Faydalanmayı İçeren Kitap*'tan sayfalar. Vincenzo Coronelli'nin *Gök Küresi*'nin (altta).

▲ Pages from al Jazari's 'A Book to Benefit from Mechanical Moves in Engineering'. 'Celestial Sphere' by Vincenzo Coronelli (below).

teşkil ediyor. 500'den fazla eserin yer aldığı müzede, Müslüman bilim adamlarının deney ve gözleme dayalı çalışmalarıyla bilime yaptıkları katkılara bizzat şahit oluyorsunuz.

BİLİMİN ÖNCÜLERİ

Müze, İslami bilim tarihine ışık tutması bakımından önem arz ediyor. Karanlık çağ olarak bizlere öğretilen zaman dilimi Avrupa için öyle olsa da Müslümanlar için tam bir gelişme çağıydı. Bu devirde modern bilimin temellerinin atılmasında Müslüman bilim adamları öncü olmuştur. İlmî ve bilimsel faaliyetler 8. yüzyılın başlarından itibaren hız kazanmıştır. Müslüman bilim adamlarının ilerleme kaydetme sebebi ise kendilerinden önceki medeniyetlerin öğretilerini iyi analiz ederek geliştirmeleridir. Müslüman bilim adamları, 9. ve 14. yüzyıl arasında Yunanlılardan ve İslam öncesi Bizanslılardan aldıkları aletleri geliştirerek bilim dünyasına çok fazla katkıda bulunmuştur. Bu anlamda İslam bilimleri, Yunan bilimlerinin bir devamı olarak gelişmiştir. Özellikle Abbasiler devrinde Müslümanların bilime katkıları artmıştır. Bugün bilim dünyasında bunun çok bilinmemesinin nedeni, Müslüman bilim adamlarının bilime sağladıkları katkıların görmezden gelinerek unutulmasıdır. Avrupa'da bilginler 17. yüzyıla kadar yazılarında kaynak belirtmiyorlardı. İslam bilimlerinin büyük keşif ve buluşları değişik yollardan Avrupa'ya gelmiş, orada kabul bulmuş ve alınarak adapte edilmişlerdir. Arapça kitaplar 10.

Science and Technology is the first of its kind in Turkey, and second in the world after Frankfurt. Among more than 500 pieces exhibited at the Museum of the History of Science and Technology in Islam, witness firsthand the contributions Muslim scientists made to science through works based on experiment and observation.

PIONEERS OF SCIENCE

The museum is important in bringing Islamic history of science to light. The period of time taught to us as the Dark Ages, even if it were so for Europe, was truly a time of progress for Muslims. In this era, Muslim scientists were the pioneers laying the foundations of modern science. Scholarly and scientific activities picked up speed starting from the beginnings of the 8th century. The reason for the progress of the Muslim scientists is their analysis and development of the teachings of previous civilizations. Between the 9th and 14th centuries, Muslim scientists made very many contributions to the scientific world through their development of the tools they borrowed from Greeks and pre-Islamic Byzantines. In this regard, Islamic sciences have developed as a continuation of Greek sciences. The Muslim contribution to science increased especially during the Abbasid era. The reason why this is not widely known in the scientific world is that it was ignored and forgotten. European scholars didn't cite sources until the 17th century. Great discoveries of the Islamic sciences have traveled to Europe through various ways, gained acceptance, and were adapted by being taken. Arabic books were translated into Greek, Spanish, and Latin beginning from the 10th century. Many works were

yüzyıldan itibaren Bizans'ta Yunancaya, İspanya'da Latinceye tercüme edilmeye başlanmıştır. Birçok Arapça eser tercüme edilmiş, fakat Avrupalı veya Yunanlı bir bilginin ismi altında yayınlanmıştır.

USTURLAPTAN GÜNEŞ SAATİNE

Arap-İslam yazma eserleri üzerinde yıllar süren tarihsel yoğun çalışmalar bu müzede sergilenen ve ziyaretçisine eşsiz bir bilimsel yolculuğu mümkün kılan eserlerin zeminini oluşturmuştur. Bu eserler detaylarına sadık kalınarak hazırlanmıştır. Astronomi, coğrafya, gemicilik, zaman ölçümü, savaş tekniği, geometri, optik, tıp, kimya, fizik teknik ve mimari sahalarında büyük bir düzenle sergilenen eserler sürekliliği bozulmadan ziyaretçilere sunulmaktadır. Müzede Müslüman bilim adamlarının geliştirdiği ilginç su saatleri, usturlaplar, pusulalar, duvar kadranları, güneş saatleri ve su pompaları gibi birçok objeyi görebilirsiniz. Bunlardan bazıları Takıyeddin'in 1559 yılında yaptığı mekanik saat, El Cezeri'nin kitabı esas alınarak oluşturulan *Fil Saati*, Abdurrahman Eş Sufi'nin *Gök Küresi*, El Hazini'nin *dakika terazisi* ve daha birçok bilim adamının geliştirdiği eserlerden örneklerdir. Bu örnek maketlerin büyük bir kısmı, Frankfurt'taki Johann Wolfgang Goethe Üniversitesine bağlı Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü tarafından, yazılı kaynaklardaki tarif ve resimlere göre çok küçük bir kısmı ise günümüze ulaşan eserlerin orijinallerine dayanılarak yaptırılmıştır.

▲ 1079 yılında İspanya'da Müslüman bir bilim adamı tarafından yapılan usturlabın birebir kopyası. El Cezeri'nin ünlü *Fil Saati* (altta).

▲ An exact copy of an astrolabe built by a Muslim scientist in Spain in 1079. Al Jazari's famous 'Elephant Clock' (below).

translated, but issued under a European or Greek scholar's name.

FROM ASTROLABE TO SUNDIAL

Intensive historical work on Arabic-Islamic manuscripts form the basis of the works exhibited in this museum, making possible the visitors' unmatched scientific journey. These works remain faithful to their details. Works are exhibited in great order and without a break in continuity in the fields of astronomy, geography, nautics, timekeeping, war technologies, geometry, optics, medicine, chemistry, physics technique and architecture. In the museum you can see many interesting objects developed by Muslim scientists like water clocks, astrolabes, compasses, mural quadrants, sundials, and water pumps. Some of these are Taqi ad-Din's 'mechanical clock' built in 1559, an 'elephant clock' based on al-Jazari's book, Abd al-Rahman al-Sufi's 'celestial globe', al-Khazini's 'balance clock', and examples from works developed by many other scientists. Most of these models are built by the Institute for the History of Arabic-Islamic Science at Johann Wolfgang Goethe University of Frankfurt, based on descriptions and illustrations in written sources, and a very tiny portion is based on the original pieces that survived to the present day.

MAP OF THE MUSLIMS

At the entrance of the museum's garden

MÜSLÜMANLARIN HARİTASI

Müzenin bahçe kısmında girişte 9. yüzyılda yapılmış olan dünya haritasının kopyası olan yerküre bulunmaktadır. Halife Memun'un yaptırdığı *yerküre haritası*, günümüz dünya haritasına benzerliğiyle dikkat çekmektedir. Yunan felsefe ve bilim yapıtlarının çevrilmesini destekleyen Abbasi Halifesi Memun, Beytül-Hikme (Bilgelik Evi) adlı bir akademi kurdurarak Bizans'tan önemli yapıtların yazmalarını getirtti. Bilimler tarihindeki ilk gözlem evleri, 9. yüzyılın başında Halife Memun tarafından Bağdat'ta ve Şam'da kuruldu. Daha önceden başlanan eski Yunan eserlerini tercüme faaliyeti bu dönemde hız kazandı. Çok sayıda eser Arapçaya çevrildi. Ekvatorun uzunluğu günümüzün rakamlarına çok yakın bir şekilde tespit edildi. İlk defa bu dönemde çizilen dünya haritası müzede sergilenmektedir. Ayrıca çeşitli usturlaplarla beraber rasathanelerden örnekleri astronomi bölümünde inceleyebilirsiniz.

CEZERİ'NİN DEHASI

Müzede eserlerini göreceğimiz diğer bir bilim adamı İbn el-Heysem tüm zamanların en büyük fizikçilerinden biri olarak kabul edilir. Optik konusunda en yüksek düzeyde deneysel çalışmalar yapan bilim adamının ışık yansımaları gözleme aleti, karanlık oda maketi ve insan gözünü ayrıntılı olarak çizdiği çalışmasını müzede görebilirsiniz. El Cezeri ise İslam'ın altın çağında çalışmalar yapan Müslüman bilim adamı ve mühendistir. Dünya bilim tarihi açısından bugünkü sibernetik ve robot biliminde çalışmalar yapan ilk bilim

▲ Sibernetiğin ilk adımlarını atan Müslüman Bilim Adamı El Cezeri'nin *Kupa Saati*. İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesinden görünüm (altta).

▲ 'Cup Clock' by Muslim scientist al Jazari, a pioneer in the field of cybernetics. A view of History of Islamic Science and Technology Museum (below).

rests the terrestrial globe copied from a world map made in the 9th century. Caliph al-Ma'mun's world map is noteworthy in its resemblance to our current world map. The Abbasid Caliph al-Ma'mun supported the translation of Greek philosophical and scientific works, and built the academy Bayt al-Hikma (House of Wisdom), collecting many important manuscripts from the Byzantines. The first observatories of the history of the sciences were built in Baghdad and Damascus in the beginning of the 9th century by Caliph al-Ma'mun. The practice of translating old Greek works picked up speed in this period. Many works were translated into Arabic. The length of the Equator was determined to an accurate degree in comparison to today's numbers. The world map, first drawn at this age, is exhibited in the museum. Additionally, you can examine various astrolabes and samples from observatories in the astronomy section.

GENIUS OF AL-JAZARI

Another scientist whose works you will see in the museum is Alhazen, who is considered to be one of the greatest physicists of the world. You can see a light reflection observation device, a model camera obscura, and detailed drawings of the human eye by this scientist who made experimental studies of the highest degree in optics. Al-Jazari is a Muslim engineer and scientist who worked in the golden age of Islam. Al-Jazari's 'automata', made by the first scientist to work in what is

adamı olan Cezeri'nin yaptığı otomatik makineler, günümüz mekanik ve siber-netik bilimlerinin temel taşlarını oluşturmaktadır. Müzede sergilenen *fil saati* Cezeri'nin eseridir. Ayrıca Nehir akıntı kuvvetiyle çalışan iki pistonlu su pompası, 1200'lü yıllarda ilk defa El Cezeri'nin daha sonra 1553'te Takiyettin'in kitabında yer alıyor. Müzede maketi olan ve çarkla hareket eden pompalar karşılıklı olarak suyu 11 metre yükseğe çıkarabiliyor. Fas şehrinin Karaviyin Camisi'nin muvakkithanesinde bulunan su saatinin maketi ise işlevinin yanı sıra estetik görünümüyle de dikkat çekiyor. Üzerinde ahşap oymalar bulunan saat, her bir dört dakikayı ve saat başını haber veriyor. Bunların dışında müzede mutlaka görülmesi gereken aletler arasında 16. yüzyılda yaşamış İstanbul Rasathanesinin ilk kurucusu Takiyüddin'nin *su pompası* ve *saatleri*, Biruni'nin bulduğu terazi ve onun tarifleriyle yapılan pusula, Arap coğrafyacısı İbn Hauqal'ın gemisi ve Sufi'nin ünlü *Gök Küresi* de yer alıyor.

ZİYARET İÇİN

Gülhane Parkı'nda eski saray duvarlarının Has Ahırlar kısmında bulunan müzeye, Gülhane Parkı'nın Ayasofya yakınındaki ana giriş kapısından veya Saray Burnu tarafındaki Sahil Yolu (Kennedy Caddesi) kapısından ulaşabilirsiniz. Müze, haftanın her günü (kış döneminde) 09.00-16.00 saatleri arasında ziyaret açık. Bilet 10 TL (18 yaş altı öğrenciye ücretsiz). Has Ahırlar Binaları, Gülhane Parkı Sirkeci, Eminönü-İstanbul. Telefon: 0212 528 80 65.

today considered to be cybernetic and robotic sciences, forms the foundation of today's mechanics and cybernetics. The 'elephant clock' exhibited in the museum is the work of al-Jazari. Additionally, the first double-action suction pump working with current force of rivers was included first in al-Jazari's book in the 1200's, and later in Taqi ad-Din's book in 1553. The twin pumps, the model of which can be seen in the museum, operate by wheels and can lift 11 meters of water reciprocally. The model of the water clock of Dar al-Muwaqqit at Al-Qarawiyyin Mosque in Fez is noteworthy for its function as well as aesthetics. The clock with its wood carvings strikes every four minutes and every hour on the hour. Among other must-see devices are the 'water pump' and 'water clock' by the 16th century founder of the İstanbul Observatory Taqi ad-Din, Biruni's 'scale' and 'compass' built on his description, Arabic geographer Ibn Hawqal's 'ship', and Sufi's famous 'celestial globe'.

TO VISIT

You can go to the museum, located in the Imperial Stables section on the old palace walls in Gülhane Park, through the park's main gate closest to Hagia Sophia or through the coastal gate on Sahil Yolu (Kennedy Avenue) at Sarayburnu. The museum is open every weekday (during the winter season) between 9 AM – 4 PM. Tickets 10 TRY (free for students under 18). Has Ahırlar Binaları, Gülhane Parkı, Sirkeci, Eminönü-İstanbul. Contact: +90 212 528 80 65.

▲ Fas'taki Karaviyin Camisi'nin muvakkithanesinde bulunan su saatinin maketi. Merâğa Rasathanesi'nde 1279 yılında yapılan gök kürenin orijinaline benzer model.

▲ A model of hydro-clock in timing room of Karaviyin Mosque in Morocco. A model resembling the original celestial sphere built in 1279 in Merâğa Observatory.

BEAUTY
BEHIND
FOG:

✍ Prof. Dr. Derya Örs

Sisler Ardındaki Güzellik:

BELG RADE

Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün dünyaya açılan en geniş pencerelerinden birisi olan Yunus Emre Enstitüsünün hizmete giren yeni şubesinin açılış töreni münasebetiyle, asıl adı "beyaz şehir" anlamında olan Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da birkaç günlüğüne bulunma fırsatımız oldu.

"We had the chance to visit the capital of Serbia Belgrade which originally means "white city" for a few days for the opening ceremony of new branch of Yunus Emre Enstitüsü, one of the largest windows of Republic of Turkey opening to the world."

Osmanlı dönemi Türk tarihinde fevkalade önemli stratejik bir konuma sahip olan Belgrad şehri, orada kaldığımız kısa süre zarfında, belki de geride bıraktığımız nice medeniyet eserinin nasıl yok olduğunu görmeyelim diye, tam bir mahcubiyet içinde o muhteşem güzelliğini yoğun sis perdeleri ardında saklayarak bize yüzünü göstermekten kaçındı.

Şehri bir gerdanlık gibi baştan başa kat eden şanlı Tuna Nehri'ni yüksek bir noktadan nazlı nazlı akarken görebilme arzumuz, içinde Kale Megdan (Kale Meydan) adı verilen büyük ve tarihî Belgrad Kalesi'nin surlarının da bulunduğu parka birkaç kez gitmiş olsak da içimizde ukde olarak kaldı.

Milattan sonra 85 yılında Romalılar tarafından inşa edilen Belgrad Kalesi, neredeyse iki bin yıldır pek çok kez el değiştirdikten sonra, Kanuni Sultan Süleyman'ın şehri fethettiği 1521 yılından bu

A city with an exceptional strategic location in the Ottoman Period for Turkish history, Belgrade utterly bashful abstained from showing its face to us, and hid its spectacular beauty behind curtains of dense fog throughout the short time we stayed there. Maybe that way we could not see how numerous monuments of civilization we left behind have perished.

Despite having visited "Kale Megdan", the park extending over the walls of the grand historical Belgrade Castle several times, we could not view the fastidious flow of infamous Danube from a high point, a river crossing the whole city like a necklace.

Built in 85 AC by the Romans, Belgrade Castle changed hands numerous times almost within two thousand years. Since 1521, the year Suleiman the Magnificent conquered the city, it has resisted all kinds of destruction in time to cherish the memories of its old glorious days. Sokollu

► Sava Nehri kıyılarından Kale Megdan'a (Kale Meydan) bakış. 1716'da yapılan Petrovaradin Savaşı'nda şehit düşen Silahdar Damat Ali Paşa'nın Belgrad'taki türbesi (altta).

► A view of Kale Megdan from banks of Sava River. Silahdar Damat Ali Pasha's mausoleum in Belgrade who was martyred in Battle of Petrovaradin in 1716 (below).

yana, eski ihtişamlı günlerinin hatırasını yaşatmak için zamanın her türlü tahribatına direniyor. Kalenin surlara yakın bir yerinde bulunan Sokullu Mehmet Paşa Çeşmesi, yakın bir zamanda TİKA tarafından tamir edilerek yeniden canlanacağı mesut anı heyecanla bekliyor. Parkın tam ortasında yer alan Mora Fatihi Damat Ali Paşa Türbesi, Osmanlı'dan bugüne ulaşabilmiş az sayıda eser arasında yer alırken, Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye'nin dünya tarihine vurduğu ebedî bir mühür gibi boy göstermeye devam ediyor.

Merhum Ekrem Hakkı Ayverdi Hoca'nın tespitlerine göre şehirde bir zamanlar 250 cami, 9 medrese, 10 mektep, 17 tekke, 3 imaret, 14 han, 11 hamam, 3 saat kulesi, 38 sebil ve 10 türbe bulunmaktaymış. Oysa yine bu civarda bulunan, 1575 yılında

Mehmed Pasha Fountain nearby castle walls cannot wait for the moment it will be restored by TİKA and come back to life. Morea Conqueror Damat Ali Pasha Mausoleum right at park's center is a rare Ottoman monument that is still standing and lives on as an immortal seal Ottoman

Empire impressed on the world history. According to the late professor Ekrem Hakkı Ayverdi, once there were 250 mosques, 9 madrasahs, 10 schools, 17 lodges, 3 public soup-kitchens, 14 inns, 14 Turkish baths, 3 clock towers, 38 fountains and 10 mausoleums. Unfortunately except from Bayraklı Mosque in the area which was built in 1575 and is currently the only mosque in Belgrade open for worship, there are little if any Ottoman monuments which still stand.

▲ Belgrad Kalesi. Sokollu Mehmet Paşa Çeşmesi (solda). 16. yüzyılda inşa edilen Bayraklı Camii (altta).

▲ Belgrade Castle. Sokollu Mehmed Pasha Fountain (left). Bayraklı Mosque built in the 16th century (below).

inşa edilmiş olup Belgrad'da şu anda ibadete açık tek cami olan Bayraklı Camisi dışında, ne yazık ki hemen hemen hiçbir Osmanlı eseri günümüze ulaşmayı başaramamış.

Bayraklı Camisi'nin haziresinde dağılık hâlde duvarlara yaslanmış, sağa sola atılmış boynu bükük birkaç mezar taşı, içimizdeki derin hüznü bir kat daha artırsa da mülkün sahibi olan Allah'a boyun eğmekten başka çare olmadığını bilerek ilahi fermana teslim oluyoruz.

Öyle anlaşılıyor ki tarihte olup bitenleri daha çok uzun zamanlar konuşup tartışacağız. Bununla birlikte tarihi unutmamak kadar bugün inşa etmenin de önemli ve gerekli olduğunun farkındayız. Yıkılanları yerine koyma şansımız yok, ama her şeyi yeniden kurma şansımız var. Bütün dünyada güzel Türkçemizin ve Türk kültürünün öğretilmesi, barış ve dostluk köprülerinin yeniden inşa edilmesi için yola çıkan Yunus Emre Enstitüsünün en son açılan şubesi olan Belgrad Kültür Merkezinin nice güzel hizmetlere ve Sırbistan-Türkiye ilişkilerinde hayırlara vesile olacağı inancıyla merkez çalışanlarına üstün başarılar diliyorum.

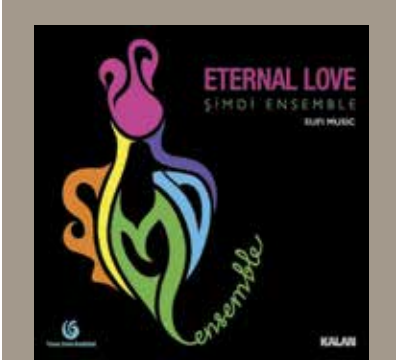
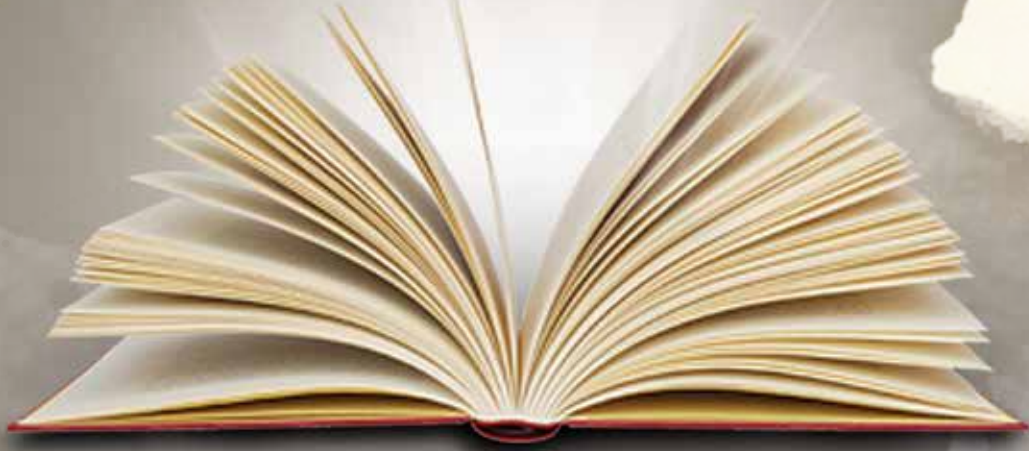
Although several large scattered tombstones leaning against the walls in the fenced area next to Bayraklı Mosque sadden us even more, we know that there is no other way than submitting to God, the holder of all properties, and surrender to divine will.

Undoubtedly we will continue to discuss the historical events for a long time. However, we are aware that being constructive today is just as essential and necessary as not forgetting the past. There is no means to replace what has been ruined, however all can be rebuilt. Yunus Emre Enstitüsü set off to teach our fine Turkish language and Turkish culture all around the world rebuilding the bridges of peace and friendship, and has opened its latest branch, Belgrade Cultural Center. I wish all the success to center's staff with the belief that they will positively contribute in Serbia-Turkey relations and provide services.

1 Albüm 3 Kitap

1 Album, 3 Books

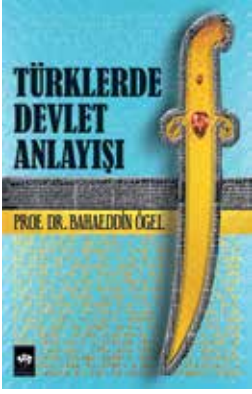

ETERNAL LOVE-ŞİMDİ ENSEMBLE

ETERNAL LOVE

Şimdi Ensemble, müzikte yeni tarzlara kapı açan iş birlikleriyle tanıdığımız usta Arp Sanatçısı Şirin Pancaroğlu ile Türk müziğini taşımak, yaşatmak ve geliştirmek için kendisini yeni yollar açmaya adanmış çok yönlü bir sanatçı olan okuyucu ve besteci Bora Uymaz tarafından kuruldu. Mistik yaklaşımlar temeline oturan, manevi ve müzikal içselliklerin ön planda şekillendiği ilk albümü *Eternal Love (Sonsuz Aşk)*, Fransız konuk sanatçı Michel Godard'ın çok yönlü katılımıyla farklı bir boyut kazanıyor. Albüm, eş zamanlı olarak Türkiye'de ve Almanya'da yayınlandı.

Şimdi Ensemble was formed with the aim of sharing, surviving and progressing Turkish music by the versatile artist, singer and composer devoted to lead the way, Bora Uymaz with Harp Virtuoso Şirin Pancaroğlu known for her collaborations that give way to new genres. First album 'Eternal Love' based on mystical approaches where inner spirit and music take shape in the foreground, attains a new dimension with contributions of French guest artist Michel Godard. Album was released simultaneously in Turkey and Germany.

TÜRKLERDE DEVLET ANLAYIŞI – PROF. DR. BAHAEDDİN ÖGEL

TURKISH IDEA OF STATE

Yaptıkları göçlerle dünyanın dört bir tarafına yayılan, çeşitli medeniyetlerle münasebet kuran Türkler; beylik, imparatorluk ve devlet vasıflarını vücuda getirmişlerdir. Bugün, modern Türk devlet düşüncesini incelenmek için bu tarihî seyri, Türk devlet düşüncesine vücut veren siyasi kaideleri, müesseseleri ve teşkilat yapılarını incelemek gerekmektedir. Prof. Dr. Bahaeddin Ögel Türk devlet geleneğini, bozkır, Uzak Doğu ve İslam kültür çevreleri ışığında tetkik etmekte ve Türk devlet anlayışının tarihî menşeyini, bu kültür daireleri etrafında incelemektedir.

Turks spread all around the world at the end of migrations, contacted various civilizations, and established beyliks, an empire and a state. Today in order to study modern Turkish idea of state, the historical course, political basis which brought Turkish idea of state to life, institutes and organizational structures must be analyzed. Prof. Dr. Bahaeddin Ögel explores Turkish state tradition under the light of desert, Far East and Islamic cultures, and studies the historical source of Turkish idea of state around these cultural circles.

NAZARZADE KLİNİĞİ-SADIK YEMNİ

NAZARZADE CLINIC

Sadık Yemni, Erdem Yayınlarından çıkan son eseri *Nazarzade Kliniği* ile okuyucusuyla buluşuyor. *Muska, Arafor, Zihin İşgalcileri, Zaman Tozları-2* ve *Kuşadası'ndan Sevgilerle* gibi önemli eserleriyle edebiyatımızda kendine has bir yer edinen Yemni, son kitabı *Nazarzade Kliniği*'ni yazmaktaki amacının postmodern zamanlara, bugünlere ait Faustvari bir roman yazmak olduğu belirtiyor ve ekliyor: "Derin ve felsefi çözümlenmeleri romanın akıcılığını tökezletmeyecek ölçüde işleyerek bugününün gerçekliğinde inançlı kalmanın önüne dikilmiş mega tuzakları göstermekti amacım."

Sadık Yemni meets with his reader in his latest book 'Nazarzade Clinic' published by Erdem Publications. Yemni with a place in Turkish literature with important works such as 'Muska', 'Arafor', 'Zihin İşgalcileri', 'Zaman Tozları-2' and 'Kuşadası'ndan Sevgilerle', says that he wrote his latest book Nazarzade Clinic to write a Faustian novel of postmodern times, our day, and adds: "My aim was to point out the massive traps in the way of believing in today's reality by dealing with deep and philosophical analyses without disrupting the flow of the novel."

MEHMED ÂKİF-SÜLEYMAN NAZİF

MEHMED ÂKİF

Şair ve Yazar Süleyman Nazif'in bu eseri, İstiklal Marşı şairinin kişiliği, düşüncesinin kaynakları, şiiri; eserlerindeki insani, vicdani ve millî tavrı hakkında önemli bilgiler sunuyor. Yazıldığı dönemde şaire yöneltilen pek çok eleştiriye de cevap veriyor. Kitabın bir diğer özelliği ise Mehmed Âkif için yazılmış ilk ve yaşarken yayınlanmış tek kitap olması. Değiştirilmeden, sadeleştirilmeden yeni harflere aynen çevrilen ve asıl metni de karşısına konulan sayfalar, geniş açıklamalar ekiyle bir dil, edebiyat ve tarih belgesi niteliği taşıyor.

The book by Poet and Writer Süleyman Nazif provides us with crucial information regarding the personality of the poet of 'Independence March', sources of his thought, his poetry, his view on humanity, conscious and nation in his works. It also responds to numerous critiques directed at the poet in the period it was written in. It is also the first book written on Mehmed Âkif and the only book published in his lifetime. Book was translated verbatim without making any alterations or simplifications into the new alphabet and the original text and comprehensive commentary were included in the pages across. It is a document for language, literature and history.

ENSTİTÜDE Bayrak Değişimi FLAG IS PASSED IN THE ENSTİTÜ

Prof. Dr. Şeref Ateş görev değişiminin devamlılığın bir parçası olduğunun altını çizdi ve Prof. Develi'nin deneyimlerinden her zaman istifade etmek istediklerini söyledi.

Prof. Dr. Şeref Ateş underlined that him taking over the job is a part of continuity and they wish to benefit from Prof. Dr. Develi's experiences also in the future.

Bir önceki Enstitü Başkanımız Prof. Dr. Hayati Develi'nin Başkanlık görev süresinin sona ermesi nedeniyle kendilerinin teşekkürleriyle bir uğurlama programı gerçekleştirildi. 21 Ocak günü yapılan programa Ankara'da görevli olan tüm Yunus Emre Enstitüsü personeli katıldı.

Görevi devralan Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Şeref Ateş ise konuşmasına Prof. Develi'ye teşekkür ederek başladı. Yunus Emre Vakfının altı yıldır var olduğunu söyleyen Ateş, Develi ile iki buçuk sene evvel tanıştıklarını belirterek

Our previous Institute President Prof. Dr. Hayati Develi honored the farewell event held for the end of his term of office. The event took place on 21 January with attendance of all Yunus Emre Enstitüsü personnel in Ankara.

Yunus Emre Enstitüsü President Prof. Dr. Şeref Ateş who took over the office, began his speech by thanking Prof. Dr. Develi. Ateş said that Yunus Emre Foundation was established six years ago and he met with Develi two and a half years ago, and he underlined that "they have common spiritual

kendisi ile “ortak manevi hedeflerinin olduğunu” altını çizdi. Develi'nin ülke sevgisine sahip biri olduğunu söyleyen Yunus Emre Enstitüsü Başkanı bu sevgi vasıtasıyla gece gündüz çalıştığını, ileride de Develi'nin bilgisi, tecrübesi ve icraatlarının kendilerine rehberlik etmesini arzuladıklarını söyleyerek kendisine Yunus Emre Enstitüsü adına bir hediye sundu.

PROF. DR. HAYATİ DEVELİ

Yunus Emre Enstitüsü Eski Başkanı

Yunus Emre Enstitüsünde üç yıl görev yaptım, üç yıl görev sürem doldu ve ben artık üniversitedeki görevime dönmüş bulunuyorum. Burada emaneti ve bayrağı Prof. Dr. Şeref Ateş Bey'e devrettim, bugün zaten veda için burada bulunuyorum. Bu vesile ile bir şekilde karşılaştığımız, tanıştığımız veya yüz yüze olmadan tanıştığımız bütün Türkçe dostlarına, Türkiye dostlarına bizi sevenlere, sevgi ve muhabbetlerimi, teşekkürlerimi de iletmış oluyum. Gönüllerimiz her zaman birdir. Aynı ayrı yerlerde olsak da bu gaye ile çalışmaya devam edeceğiz. Bizi dinleyen dostlara tekrar teşekkürlerimi ve muhabbetlerimi arz ediyorum.

PROF. DR. ŞEREF ATEŞ

Yunus Emre Enstitüsü Başkan Vekili

Bu vesile ile ben de özellikle hocam Hayati Develi hakkındaki bir-iki kişisel görüşümü ilave etmek isterim. Hocam üç yıl boyunca Türkçe için, Türk kültürü için gece gündüz çalıştı.

Özellikle konuşmalarında ifade ettiği bir husus; Türkiye'nin barış ve dostluk mesajını dünyanın çeşitli ülkelerine iletme görevi. Bu mesaj da barış ve dostluk mesajıdır. Biz de bugünden itibaren kendilerinin çizdiği, genişletmeyi hedeflediği yollarla bu mesajı devam ettireceğiz. Görevi sürsünce yaptığı bütün katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

goals”. Yunus Emre Enstitüsü President marked that Develi is a man who loves his country and that is why he worked day and night. He wished for Develi's know-how, experience and operations to guide them also in the future, and presented Develi with a gift on behalf of Yunus Emre Enstitüsü.

PROF. DR. HAYATİ DEVELİ

Yunus Emre Enstitüsü Former President

I worked in Yunus Emre Enstitüsü for three years, my office term ended and I am returning to my job in the university. Here I hand this flag over to Prof. Dr. Şeref Ateş, and today I am here to say goodbye. I hereby thank and offer my love to all friends of Turkish language and Turkey we came together, met or got acquainted even if not in person. Even if we are at different places, we will continue to work towards this goal. I once more thank and offer my love to all friends who listened to us.

PROF. DR. ŞEREF ATEŞ

Yunus Emre Enstitüsü Deputy Chairman

I would like to express my opinions on my professor Hayati Develi on this occasion. My professor worked for Turkish and Turkish culture day and night for three years.

An issue he specifically underlined in his speeches is the task of delivering peace and friendship message of Turkey to various countries of the world. From now on, we will maintain this message through the paths he charted and aimed to broaden. I thank him for all his contributions throughout his term in the office.

TÜRKİYE, BELÇİKA'DAKİ Europalia Festivalinde Odak Ülke

TURKEY IS THE FOCUS COUNTRY IN EUROPALIA FESTIVAL IN BELGIUM

Belçika'da 1969 yılından beri her iki senede bir düzenlenen, seçilen misafir ülkenin kültürel zenginliği ve mirasını Avrupa'ya taşıyarak, tanınmasına yönelik düzenlenen Europalia Festivali'nin 25. yıl konusu bu sene Türkiye'ydi.

Organized biannually since 1969 in Belgium, Turkey was the 25th Year guest of Europalia Festival that aims to introduce and present the cultural background and heritage of the selected guest country.

6 Ekim 2015 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Belçika Kralı İkinci Philippe'in teşrifleriyle gerçekleştirilen açılış seromonisi ile başlayan ve 31 Ocak 2016'ya kadar ağırlıklı olarak Belçika'da olmak üzere, Hollanda ve Fransa'da da Türkiye'nin kültürel kodlarının geleneksel ile modernin harmanlandığı kültürel bir şölen gerçekleştirildi. Müzik, güzel sanatlar, fotoğraf, sinema, tiyatro, dans, edebiyat, mimari, tasarım, moda ve gastronomi gibi birçok disiplinde düzenlenen

Commenced with an opening ceremony held on 6 October 2015 honored by President of Republic of Turkey Recep Tayyip Erdoğan and King of Belgium Philippe II, the cultural feast where the traditional was collated with the modern and the cultural codes of Turkey were introduced mainly in Belgium, Netherlands and France, lasted until 31 January 2016. Turkey's publicity was supported by activities organized in various disciplines as music, fine arts, photography, cinema, theater, dance, literature, architecture,

etkinlikler ile Türkiye'nin tanıtımına destek verildi.

Dört ay süren bu kültür şöleni Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Europalia Belçika Komitesinin ana iş birliğinde Yunus Emre Enstitüsü Brüksel'in destekleriyle gerçekleştirildi. Yunus Emre Enstitüsü Brüksel, Yazar İskender Pala küratörlüğünde Türk edebiyatının mihenk taşlarını konu edinen edebiyat etkinliklerinin tümüne ev sahipliği yaptı: Nasreddin Hoca (Yalvaç Ural), Yahya Kemal (İsa Kocakaplan ve Prof. Dr. Abdullah Uçman), Orhan Veli (Haluk Oral ve Adnan Özer), Türk Edebiyatında Edebiyat ve Müzik İlişkisi (Mustafa Çıpan), Pir Sultan Abdal (Hasan Aktaş), Yunus Emre (Prof. Dr. Mustafa İsen ve Leyla İpekçi), Evliya Çelebi (Erhan Afyoncu, Coşkun Yılmaz ve Mustafa Küçükbaşçı), Âşık Veysel (Prof. Mehmet Kalpaklı), Kurgu Dünyası (Ali Ural, Münir Üstün, İsmail Akıncı), Fuzuli (Mustafa İsen, İskender Pala), Osmanlı Şairleri: Ahmet-i Hani ve Fakî Teyran (Namık Açıköz), Türk Edebiyatında Hikâyeler (Rasim Özdenören), Masalların İzinde (Melike Günyüz, Evren Yiğit).

Etkinlik kapsamında festivalin ana sergisi *Anadolu: Sonsuzluğun Evi*'ne ithafen, son yılda arkeoloji dünyasının en önemli buluşlarından biri olan, Şanlıurfa'ya 15 km. uzaklıktaki Göbeklitepe hakkında kapsamlı bir panel Yunus Emre Enstitüsü Brüksel tarafından Bozar'da (Brüksel Güzel Sanatlar Sarayı)

design, fashion and gastronomy.

This cultural feast that lasted for four months was organized by collaboration of Republic of Turkey Ministry of Culture and Tourism and Europalia Belgium Committee and with contributions of Yunus Emre Enstitüsü Brussels. All literature events on milestones of Turkish literature were curated by writer İskender Pala and hosted by Yunus Emre Enstitüsü Brussels: Nasreddin Hodja (Yalvaç Ural), Yahya Kemal (İsa Kocakaplan and Prof. Dr. Abdullah Uçman), Orhan Veli (Haluk Oral and Adnan Özer), Literature and Music Connection in Turkish Literature (Mustafa Çıpan), Pir Sultan Abdal (Hasan Aktaş), Yunus Emre (Prof. Mustafa İsen and Leyla İpekçi), Evliya Çelebi (Erhan Afyoncu, Coşkun Yılmaz and Mustafa Küçükbaşçı), Âşık Veysel (Prof. Mehmet Kalpaklı), Fiction World (Ali Ural, Münir Üstün, İsmail Akıncı), Fuzuli (Mustafa İsen, İskender Pala), Ottoman Poets: Ahmet-i Hani and Fakî Teyran (Namık Açıköz), Stories in Turkish Literature (Rasim Özdenören), On the Trail of Fairy Tales (Melike Günyüz, Evren Yiğit).

*As part of the event, Yunus Emre Enstitüsü Brussels organized an extensive panel on Göbeklitepe in Bozar (Brussels Palace of Fine Arts) dedicated to festival's main exhibition *Anatolia: Home of Eternity*. Göbeklitepe site is a major discovery of recent years for archaeology world, located at 15 kilometers to Şanlıurfa city. Panel was*

düzenlendi. Panelin moderatörlüğünü *Anadolu* sergisinin baş küratörü olan Sagalossos kazı alanında uzun süren çalışmaları ve Türk kültürüne katkılarından dolayı Türkiye tarafından 2002 yılında üstün hizmet madalyası verilerek ödüllendirilen Prof. Marc Waelkens yaptı. Türkiye'nin önde gelen arkeologlarından Prof. Mehmet Özdoğan ile Göbelitepe Projesi Koordinatörü Dr. Lee Clare'nin Göbelitepe kazı alanı hakkında güncel bilgileri paylaştı.

Yunus Emre Enstitü Brüksel, The Brussels Map Circle iş birliği ile 12 Aralık 2015'te Brüksel Kraliyet Kütüphanesinde tüm gün süren "Mapping Ottoman Empire" başlıklı bir sempozyum düzenleyerek, 15. ve 20. yüzyıllar arasında Avrupa, Asya ve Afrika'ya kadar yayılmış Osmanlı İmparatorluğu'nda haritacılık konusu işlendi. Bu vesileyle Türkiye'den Prof. Mehmet Kalpaklı ile Prof. Günsel Renda'yı konuk edildi.

Festival kapsamında gerçekleştirilen bir diğer etkinlik olan *Türk Mimarisinin Tektonikleri* adlı sergi ile Türk mimarisini incelemeye ve bütünsel bir bakış açısı sunmaya çalışıldı. CIVA'da (International Center for City, Architecture & Landscape) 14 Ekim 2015 ile 31 Ocak 2016 tarihleri arasında ziyarete açık kalan sergide toplam 24 eser ile tarihî ve çağdaş mimari örnekler yan yana getirildi.

Yunus Emre Enstitüsü Brüksel, festival bünyesinde klasik müzik alanında dünyaca tanınan iki büyük grubu Brüksel'de misafir etme imkânı yaka-

moderated by Prof. Marc Waelkens, the main curator of the exhibition Anatolia who was presented with a meritorious service medal by Turkey in 2002 for his lengthy efforts in Sagalossos dig site and his contributions to Turkish culture. Prominent Turkish archaeologist Prof. Mehmet Özdoğan and Göbelitepe Project Coordinator Dr. Lee Clare shared up-to-date information on Göbelitepe dig site.

Yunus Emre Enstitüsü Brussels collaborated with The Brussels Map Circle for the day-long "Mapping Ottoman Empire" symposium held in Brussels Royal Library on 12 December 2015, and cartography in Ottoman Empire that extended over Europe, Asia and Africa between 15th and 20th centuries was discussed. Prof. Mehmet Kalpaklı and Prof. Günsel Renda from Turkey were guests in the symposium.

Another event in the festival, exhibition Tectonics of Turkish Architecture aimed to investigate Turkish architecture and present a holistic perspective. Exhibition organized in CIVA (International Center for City, Architecture & Landscape) between 14 October 2015 and 31 January 2016, featured a total of 24 works, and historical and modern examples of architecture were displayed side by side.

Yunus Emre Enstitüsü Brussels hosted two world-renowned classical music bands in Brussels as part of the festival.

ladı. Bunlardan ilki 24 Ekim 2015'te Bozar'da sahne alan barok ve erken müzik döneminin yaşayan efsane ismi, İspanyol besteci, viyola de gamba virtüözü Jordi Savall oldu. Hesperion XXII Ensemble grubu ile sahne alan Savall, Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşamış ve klasik Türk müziğine büyük katkılarda bulunmuş Rumen asıllı bestekâr ve tambur sanatçısı Dimitrie Kantemir'in (1673-1723) İstanbul'unu ve müziklerini Belçikalı müzikseverlere sunarken; İstanbul'un Türk, Sefarad, Ermeni ve Osmanlı nağmelerinde saklanmış kültürel çeşitliliğini de repertuarında yer verdi.

Festivalin bir diğer sürprizi ise 22 Ocak 2016'da Bozar'da sahne alan ünlü Neyzen Kudsi Ergüner ve grubu idi. Ergüner, konserde 16. ve 17. yüzyıl Osmanlı klasik müziğinden örnekler eşliğinde eşsiz bir müzik ziyafeti yaşattı. Çağdaş müzik alanında ise klarnetin tanınmış ismi Hüsnü Şenlendirici, caz müziğin dâhi ismi İlhan Erşahin ile Yunus Emre Enstitüsü Brüksel desteğiyle İstanbul Ekspres Festivali kapsamında Gent'te Handelsbeurs'de sahne aldı.

Festivalde çocuklar da unutulmadı. Her yıl düzenlenen çocuk festivali BING BANG bünyesinde gerçekleştirilen NOMAD Projesi kapsamında Türk kökenli Belçikalı sanatçı Melike Tarhan öncülüğünde Anvers (DeSingel), Brüksel (Bozar), Gent (Handelsbeurs) ve Genk (C-Mine) şehirlerinde çocuklara yönelik Türk düğünleri ve kutlamaları konulu workshoplar düzenleyerek canlı performanslar gerçekleştirdi.

First was the living legend of baroque and early period music, Spanish composer and viola da gamba virtuoso Jordi Savall who took the stage in Bozar on 24 October 2015. Accompanied by Hesperion XXII Ensemble, Savall presented the Belgian music-lovers with Istanbul and music of Dimitrie Kantemir (1673-1723), a composer and tambour virtuoso of Romanian origin who lived during the Ottoman Empire and greatly contributed in Classical Turkish music; and included the cultural diversity hidden in Turkish, Sephardic, Armenian and Ottoman tunes of Istanbul in his repertoire.

Another surprise in the festival was famous Reed Flute artist Kudsi Ergüner and his band who performed in Bozar on 22 January 2016. Ergüner offered an unmatched musical feast through examples of 16th and 17th century Ottoman classical music. In contemporary music section, famous clarinet player Hüsnü Şenlendirici and jazz prodigy İlhan Erşahin performed in Handelsbeurs in Gent as part of Istanbul Express Festival with support from Yunus Emre Enstitüsü Brussels.

Children were not forgotten. As part of NOMAD Project organized under BING BANG Children's Festival held each year, Belgian artist of Turkish origin Melike Tarhan led the workshops on Turkish weddings and celebrations aimed at children at Antwerp (DeSingel), Brussels (Bozar), Gent (Handelsbeurs) and Genk (C-Mine) cities, and made live performances.

Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam

SERGISİ ROMA'DA

THE MAN WHO CHANGED EUROPE'S DESTINY IN ROME

Roma Yunus Emre Enstitüsü tarafından, 10 Ocak 2016 tarihinde *Fatih: Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam* belgeselinin özel gösterimi, İtalyan Kültür Bakanlığına bağlı Ulusal Doğu Sanatları Müzesinde yapıldı.

Special screening of documentary "Conqueror: The Man who Changed Europe's Destiny" was held on 10 January 2016 in National Eastern Arts Museum under Italian Ministry of Culture by Rome Yunus Emre Enstitüsü.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan İtalyan Kültür Bakanlığı Müzeler Genel Müdürü Edith Gabrielli ve Ulusal Doğu Sanatları Müzesi Müdürü Massimiliano Polichetti, etkinliği yapmaktan memnuniyet duyduklarını dile getirdi. Belgesel filmin yönetmeni Kerime Şenyücel ise böylesine çok yönlü ve özel bir şahsiyeti Roma'da tanıtmaktan büyük bir memnuniyet duyduğunu dile getirdi.

Belgeselin öyküsünü anlatan arşiv materyallerinin yer aldığı panolar ve filmde kullanılan kostümlerin görülebileceği, aynı zamanda filmin özet gösteriminin de yer alacağı sergi, 14 Şubat 2016 tarihinde son buldu.

Italian Ministry of Culture General Manager of Museums Edith Gabrielli and Director of National Eastern Arts Museum Director Massimiliano Polichetti made opening speeches in the event and expressed their gladness in organizing the event. Director of the documentary Kerime Şenyücel expressed his gladness in introducing such a versatile and special figure in Rome.

The exhibition that features panels with archive material narrating documentary's story, costumes used in the documentary, and also a brief screening of the movie, was held until 14 February 2016.

GELENEKSEL Kerkük Evleri Mimarisi

ARCHITECTURE OF TRADITIONAL KIRKUK HOUSES

Viyana Yunus Emre Enstitüsü, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi ve Viyana Teknik Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği "Yerel Türk Mimarisi" konferanslar dizisinin beşincisi olan "Geleneksel Kerkük Evleri Mimarisi" konferansı, 22 Ocak Perşembe günü Viyana Teknik Üniversitesinde yapıldı.

Fifth of "Local Turkish Architecture" conference series organized by collaboration of Vienna Yunus Emre Enstitüsü, Fatih Sultan Mehmet Foundation University and Vienna Technical University, titled "Architecture of Traditional Kirkuk Houses" was held in Vienna Technical University on 22 January, Thursday.

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesinden Prof. Dr. Suphi Saatçi'nin verdiği konferansta; toplum yapısı, geçmişi, dili, geleneği, folkloru ile Osmanlı coğrafyasının hatırasını yaşatan kadim bir kent olan Kerkük'ün, mimaride önemli bir yer tuttuğunu dile getirdi. Saatçi; kültür, mimari ve sanat tarihi açısından önemini sürdüren kentin en ilgi çeken yanının evleri olduğunu söyledi.

Saatçi, "Eski Kerkük Evlerinin, konut mimarisine getirdiği çözümler ve bunun etrafında gelişen hayat tarzı ile Anadolu arasındaki benzeşimi, bir medeniyetin ortak değerlerini yansıtır. Kerkük Evleri, geçmişe ait estetik form arayışından çok yarınları kurmaya yönelik bir kaygının ürünüdür." diyerek sözlerine son verdi.

Prof. Dr. Suphi Saatçi from Fatih Sultan Mehmet Foundation University gave the conference, and stated that Kirkuk as an ancient city survives the memory of Ottoman with its social structure, history, language, tradition and folklore, and has an important place in architecture. Saatçi marked that city, still of significance for culture, architecture and art history stands out with its houses.

Saatçi said: "The solutions old Kirkuk houses offer and the lifestyle that shaped around it are evocative of those in Anatolia, and reflect the common values of a civilization. Kirkuk Houses were built with the concern of building the future rather than to search for an aesthetic form in the past."

TÜRK DIŞ POLİTİKASINDA

Yumuşak Güç ve Diplomasi Kültürü

SOFT POWER AND DIPLOMACY CULTURE IN TURKISH FOREIGN POLICY

Tahran Yunus Emre Enstitüsünde “Türk Dış Politikasında Yumuşak Güç ve Diplomasi Kültürü” konulu bir panel yapıldı.

A panel on “Soft Power and Diplomacy Culture in Turkish Foreign Policy” was held in Tehran Yunus Emre Enstitüsü.

Istanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Talha Köse ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Bayram Sinkaya Panelle konuşmacı olarak katıldı. Panelin oturum başkanlığını ise ORSAM Başkanı ve TOBB Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Şaban Kardaş yaptı.

Yrd. Doç. Dr. Talha Köse “Türkiye; yakın dönemde kültürünü, edebiyatını ve dilini yurt dışında tanıtmak için Yunus Emre Vakfı ve buna bağlı olan Enstitüleri devreye sokarak bu alanda insanlığa güzel hizmetlerde bulundu. Türkiye daha önce de THY ile de birçok ülkeye kendi kültürünü götürüyordu. Bunun yanında Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, TİKA, AFAD ve Kızılay’ın yanında sivil bir örgüt olan İHH ile gerek bölge ve gerekse dünyanın herhangi bir yerine insani yardımlar ulaştırıldı. İşte bütün bunlar Türkiye’nin yumuşak gücü ve diplomasi kültürünü oluşturuyor.” diyerek sözlerine son verdi.

Istanbul Şehir University Faculty Member Ass. Prof. Dr. Talha Köse and Yıldırım Beyazıt University Faculty Member Assoc. Prof. Dr. Bayram Sinkaya made speeches in the panel. Panel sessions were directed by ORSAM Chairman and TOBB University Faculty Member Ass. Prof. Dr. Şaban Kardaş.

Ass. Prof. Dr. Talha Köse spoke as follows: “Recently, Turkey brought Yunus Emre Foundation and affiliated Institutes into play to promote Turkish culture, literature and language abroad, and served humanity in this field. Turkey brought its culture to numerous countries also by way of Turkish Airlines. Moreover, relief works both in our region and all over the world have been carried out by The Presidency for Turks Abroad and Related Communities, TİKA, AFAD, Kızılay and İHH which is a non-governmental organization. These constitute Turkey’s soft power and diplomacy culture.”

ZİRAAT BANKASI DÜNYADA

ALMANYA FRANKFURT HAMBURG KÖLN HANNOVER BERLİN DUISBURG
STUTTGART MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ** NEW
YORK **İNGİLTERE** LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ** LEFKOŞA
AKDOĞAN YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE KARAKUM KARAOĞLANOĞLU
GAZİMAĞUSA GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ **BOSNA-HERSEK** SARAYBOSNA
TUZLA ZENİCA ILİDZA MOSTAR BİHAC TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA
BRCKO FERHADİJA BUTMİR MAGLAJ LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC
NOVİ GRAD JELAH NOVO SARAJEVO GRACANICA KAKANJ HADZİCİ
SREBRENİK CAZİN DOBRİNJA SREBRENİTSA **KAZAKİSTAN** ALMATI ASTANA
ÇİMKENT **YUNANİSTAN** ATİNA GÜMÜLCİNE RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN**
BAKÜ GENÇE NAHÇIVAN **TÜRKMENİSTAN** AŞKABAT DAŞOĞUZ TÜRKMENABAT
MARY **RUSYA** MOSKOVA **ÖZBEKİSTAN** TAŞKENT OPERU YUNUSABAD
BULGARİSTAN SOFYA FİLİBE KIRCAALİ VARNA **İRAK** BAĞDAT ERBİL
GÜRCİSTAN TİFLİS **BATUM SUUDİ ARABİSTAN** CİDDE **İRAN** TAHRAN **KOSOVA**
PRİŞTİNE **KARADAĞ** PODGORİCA **ALMANYA** FRANKFURT HAMBURG KÖLN
HANNOVER BERLİN DUISBURG STUTTGART MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA**
BİRLEŞİK DEVLETLERİ NEW YORK **İNGİLTERE** LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK**
CUMHURİYETİ LEFKOŞA AKDOĞAN YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE
KARAKUM KARAOĞLANOĞLU GAZİMAĞUSA GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ
BOSNA-HERSEK SARAYBOSNA TUZLA ZENİCA ILİDZA MOSTAR BİHAC
TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA BRCKO FERHADİJA BUTMİR MAGLAJ
LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC NOVİ GRAD JELAH NOVO SARAJEVO
GRACANICA KAKANJ HADZİCİ SREBRENİK CAZİN DOBRİNJA SREBRENİTSA
KAZAKİSTAN ALMATI ASTANA ÇİMKENT **YUNANİSTAN** ATİNA GÜMÜLCİNE
RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN** BAKÜ GENÇE NAHÇIVAN **TÜRKMENİSTAN**
AŞKABAT DAŞOĞUZ TÜRKMENABAT MARY **RUSYA** MOSKOVA **ÖZBEKİSTAN**
TAŞKENT OPERU YUNUSABAD **BULGARİSTAN** SOFYA FİLİBE KIRCAALİ
VARNA **İRAK** BAĞDAT ERBİL **GÜRCİSTAN** TİFLİS **BATUM SUUDİ ARABİSTAN**
CİDDE **İRAN** TAHRAN **KOSOVA** PRİŞTİNE **KARADAĞ** PODGORİCA **ALMANYA**
FRANKFURT HAMBURG KÖLN HANNOVER BERLİN DUISBURG STUTTGART
MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ** NEW YORK **İNGİLTERE**
LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ** LEFKOŞA AKDOĞAN YAKIN
DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE KARAKUM KARAOĞLANOĞLU GAZİMAĞUSA
GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ **BOSNA-HERSEK** SARAYBOSNA TUZLA ZENİCA
İLİDZA MOSTAR BİHAC TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA BRCKO FERHADİJA
BUTMİR MAGLAJ LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC NOVİ GRAD JELAH
NOVO SARAJEVO GRACANICA KAKANJ HADZİCİ SREBRENİK CAZİN
DOBRİNJA SREBRENİTSA **KAZAKİSTAN** ALMATI ASTANA ÇİMKENT
YUNANİSTAN ATİNA GÜMÜLCİNE RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN** BAKÜ

BİR BANKADAN DAHA FAZLASI

Ziraat Bankası

MİLPLUS PLATINUM'LA DÜNYADA KEŞFEDECEK ÇOK YER KAÇIRILMAYACAK ÇOK FIRSAT VAR

VakıfBank MilPlus Platinum Kart ile uçak bileti alımlarınızda Worldpuanlarınız kat kat değerli, üstelik ücretsiz seyahat sigortasından Lounge'a, yurt dışı kampanyalarından Asistans Hizmeti'ne kadar size özel ayrıcalıklar MilPlus Platinum'da

ÜCRETSİZ LOUNGE HİZMETİ

Sabiha Gökçen Havaalanı ile Esenboğa Havaalanı iç ve dış hatlarda bulunan konforlu lounge salonlarımızda uçuş ana kadar keyifli ve konforlu anlar yaşayabilir, lezzetli yiyecek ve içecek ikramlarından ücretsiz faydalanabilirsiniz.

ÜCRETSİZ TREN GARI LOUNGE HİZMETİ

Ankara, Eskişehir ve Konya Garı'ndaki Rail&Miles CIP Lounge salonundan ücretsiz yararlanabilirsiniz.

WORLDPUANLAR 3 KAT DAHA DEĞERLİ

Yurt içi ve yurt dışı uçak bileti alırken Worldpuanlarınız 3 ile çarpılarak çok daha değerli hale gelir. Böylece dilediğiniz hava yoluyla, dilediğiniz yere seyahat edebilirsiniz.

ASİSTANS HİZMETLERİ

Nerede olursanız olun teknik, medikal, konut, concierge ve danışma konularında 7 gün 24 saat yardım alabileceğiniz Asistans Hizmetleri'nden yararlanabilmek için 444 0 724'ü aramanız yeterli.

YURT DIŞI AYRICALIKLARI

Yurt dışında tek seferde yapacağınız her 100 USD ve üzeri harcamalarınızda %5 indirim fırsatından yararlanabilirsiniz. Ayrıca yurt dışında yapacağınız 100 TL ve üzeri harcamalarınızı faizsiz ve ücretsiz 3 ay ertileyebilirsiniz.

YAŞAMINIZI KOLAYLAŞTIRIN

İndirimli Deniz Taksi, Motovale, Çiçek Sepeti veya Yoyo üyeliği gibi hayatınızı kolaylaştıran detaylar ve çok daha fazlası MilPlus'ta.

ÜCRETSİZ SEYAHAT SİGORTASI

Seyahatiniz sırasında yaşayabileceğiniz sağlık sorunlarına karşı VakıfBank MilPlus yanınızda. Yurt dışında bulunduğunuz sırada hastalanmanız veya yaralanmanız durumunda 30.000 Euro'ya kadarki sağlık harcamalarınız VakıfBank MilPlus sayesinde, Güneş Sigorta tarafından sunulan seyahat sigortası ile ücretsiz olarak karşılanıyor.

ALIŞVERİŞ KEYFİ

MilPlus'in fırsatlar dünyasında alışverişler de size özel hale geliyor. PeşinTaksit özelliği ile harcamalarınızı taksitlendirebili, temasız kart özelliği ile hayatınızı hız katabilirsiniz. Siz de hem yurt içinde hem de yurt dışında MilPlus'ta alışveriş keyfinize keyif katın.

Diğer fırsatlar, detaylı bilgi ve kampanya şartları için: www.vakifkart.com.tr'yi ziyaret ediniz.

444 0 724 | vakifkart.com.tr

VakıfBank

Burası Sizin Yeriniz